

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrtž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v sužnjni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 043/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/53338

CEAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POŠTNA PLACANA V GOTIC
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/

apikompleks®

Povečuje obrambno sposobnost organizma.
V času prehladov in gripe pomaga, da se
bolezni upre, že obolelim pa blazi težave
in pospešuje zdravljenje.

7096 AA

60090201

OSREDNJA KNJIZNICA

S. VILHARJA

TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132

66001 KOPER

BOSNA / SRBI ZAVZELI MOST ČEZ SAVO, KI JE BIL POD NADZOROM MODRIH CELAD

Povečanje letalskega pritiska Nato na srbske položaje v Novi Gradiški

Blizu Tuzle ranjenih pet švedskih vojakov

ZDRUŽENI NARODI, BONN, SARAJEVO - Združeni narodi naj bi včeraj zvezi Nato naročili, naj njena letala nudijo podporo silam ZN v Novi Gradiški, ki naj bi z nizkimi preleti nad srbskimi položaji dokazale odločitev zveze Nato, da bo kaznovala srbsko neposlušnost. Srbi so namreč v petek zavzeli most čez Savo, ki je pod nadzorom modrih celad. Na sedežu ZN v New Yorku vesti niso ne zanikali ne potrdili.

V Bonnu so se sestali predstavniki Evropske unije, ZN, ZDA, Rusije in Kanade, ki so med drugim sprejeli okvirni načrt za ureditev razmer v Bosni. Premirje v Sarajevu naj bi zagotavljali z učinkovitejšo razmestitvijo modrih celad, preprečili premeščanje težkega orožja nazaj proti mestu ter zagotovili varen dostop konvojev s clo-

vekoljubno pomočjo. Zavzeli so se za odprtje letališča v Tuzli, za hitro zamenjavo sil ZN v Srebrenici in Žepi, za dostop konvojev s pomočjo, ureditev razmer v Mostarju in umik težkega orožja. V osrednji Bosni pa naj bi s premestitvijo svoje vojske dosegli premirje med muslimanskimi in hrvaskimi vojniki. Danes naj bi se o spopadih v osrednji Bosni pod pokroviteljstvom ZN v Zagrebu pogovarjali muslimanski in hrvaski predstavniki, ki naj bi podpisali sporazum o premirju.

Včeraj je v bližini Tuzle granata ranila pet švedskih vojakov. Zaradi incidenta je za letalsko podporo silam ZN zaprosil general Rose, vendar pa se je po posvetoivanju z generalom Cotom strinjal, da akcije ne bodo izpeljali. (Afp, Reuter, dpa)

Na 23. strani

Končno spet sprehod po zasneženih ulicah Sarajeva (telefoto AP)

RIM / DELAVCI O DOGOVORU FIAT

Pozitivne ocene pa tudi protesti

RIM - Danes in jutri se bodo delavci obratov Fiat izrekli o sporazumu, ki so ga s posredovanjem italijanskega ministra za delo Giugnija po dolgotrajnih pogajanjih dosegli predstavniki sindikalnih organizacij in turinske avtomobilske hiše. Minister Giugnij, ki sicer odločno zavrača vlogo glavnega junaka pogajanj, je pozval delavce, naj v svojo korist sprejmejo dogovor. Na vsedržavni ravni sindikati CGIL, CISL in UIL pozitivno ocenjujejo dogovor, medtem ko so na krajevni mnenja bolj deljena. Vsekakor kaže, da bodo tudi teritorialni in področni organizmi sprejeli dogovor, če ne drugače kot manjše zlo. Odločno proti pa so se ze izrekli delavci tovarne Sevel v neapeljski pokrajini, ki so se ze včeraj sestali na skupščini. Zelo nazorno pa so svoje stališče o dogovoru, ki bi ga morali podpisati

ti v petek, javnosti in vsem zainteresiranim predstavili člani sindikata Cobas obrata Alfa Romeo iz Areseja, ki so včeraj za nekaj ur zasedli glavno železniško postajo v Milanu. Zadovoljstvo nad doseženim sporazumom sta izrazila predsednik vlade Ciampi in predsednik Confindustrie Abate, Giugniju pa je čestitke poslal socialistični tajnik Del Turco. Vsedržavni tajnik DSL Occhetto je se zlasti pozitivno ocenil sprejetje zahteve CGIL o kontroli nad izvajanjem sporazuma, medtem ko je tajnik SKP Bertinotti dejal, da je sporazum nesprejemljiv. Po oceni bivšega tajnika CISL Carnitiya pa je sporazum zelo drag, ker je odločno preveč predcasnih upokojitev. Po njegovi oceni bi se morali se v večji meri poslužiti solidarnostnih pogodb in pa krčenja urnika.

Na 2. strani

MEHIKA / PRVI KORAK

Pogajanja z uporniki

SAN CRISTOBAL - Mirovna pogajanja med uporniki in mehiško vlado so se uradno začela v stolnici San Cristobala, kjer je tudi uradni sedež pogajanj med vladnim mirovnim poslancem

Manuelom Camachom Solisom, mirovnim posrednikom Msgr Samuelom Ruizom ter predstavniki Zapatistične vojske narodne osvoboditve (EZLN).

Na 22. strani

Smrtna nesreča sinoči v Trstu

TRST - Sinoči je v Trstu v prometni nesreči umrl 24-letni motorist Sergio Coslan, stanujoč na Padricah 216. Mladenec se je s svojim suzukijem 750 vozil po Ul. Valerio nad Novo univerzo proti mestu, ko je zaradi visoke hitrosti izgubil nadzor nad vozilom in celno trčil v nasproti vozeči občinski kombi za prevoz invalidov. Pri tem so se lažje ranili sofer kombija, invalid in njegov spremljevalec.

Na 6. strani

LILLEHAMMER

Zlata kolajna za Italijo tudi v štafeti 4 X 10 km Danes moški veleslalom

Italijani so osvojili zlato medaljo v stafetnem teku na razdalji 4 x 10 km, kar je doslej največje zadosčenje za italijansko reprezentanco, ki ji je uspelo z izredno tekmo premagati norveške favorite. Finis med Daehliem in Faunerjev je bil dramatičen in spektakularen, veliko zaslug za uspeh pa ima ze 43-letni De Zolt.

Razburljiva je bila tudi tekma v ekipnih skokih s 120-metrskimi skakalnici, kjer so prevladali Nemci.

Danes bo na sporedu moški veleslalom; Italijani s Tombo računajo na novo kolajno, a tudi Jure Kosir ima resne možnosti, da stopi na zmagovalni oder.

V olimpijski prilogi na straneh od 17. do 20.

Smo bili res na robu prepada?

BOJAN BREZIGAR

Po skoraj dveh letih so se Sarajevčani včeraj zopet sprehajali po ulicah. Navidez so to delali brezskrbno in fotoreporterji so tu pa tam ujeli v objektiv celo kak nasmešek, vendar skrbi v Sarajevu ne manjka. Tudi včerajšnji dogodki, ko so Srbi ranili pet švedskih pripadnikov modrih celad in zajeli skupino nepalskih vojakov, dokazujejo, da se spopad na Balkanu ne krči, ampak se širi in zadobiva, po posegu ruske diplomacije in ruske vojske, celo svetovne razsežnosti.

Verjetno bo treba počakati kar 50 let, to je do odprtja državnih arhivov, preden bo svet ugotovil, kaj se je na mednarodnih relacijah dogajalo v soboto in nedeljo. Nekateri panično govorijo o tem, da smo bili tik pred izbruhom tretje svetovne vojne, drugi menijo, da so te ocene pretirane.

Zgodovinar H.G.Wells, eden najboljših analitikov dogajanj v času prve svetovne vojne in pred njo, je že v medvojnih letih ocenil, da je stremeljenje Rusije, da se prebije do Jadrana, poglavitni, če ne celo edini vzrok za izbruh prve svetovne vojne. Tokrat se je Rusija Jadranu približala kot se nikoli prej.

Ce zelimo k temu dodati še primerjavo iz časa pred drugo svetovno vojno, se lahko spomnimo na Chamberlaina in na Churchillov očitek, da je britanski premier v Münchnu izbiral med sramoto in vojno; izbral je sramoto in dobil vojno. Res je vedenje Zahoda v soboto in nedeljo spominjalo na zadržanje v času priključitve Sudetov Hitlerjevi Nemčiji.

Kako blizu tega scenarija smo bili v nedeljo? Ne vemo, rezultat pa je, da je mir v Bosni in Hercegovini še vedno neznansko daleč. Skoraj dveletno omahovanje Zahoda je omogočilo Srbom, da so se iz napadalca in edinega krivca za spopad spremenili v eno izmed vojskujocih se strani in da so torej tudi modre celade, ki naj bi scitile napadene - torej muslimane - sedaj pomirjevalec dveh vojsk. Se več, ker naj bi bile nekatere enote modrih celad - zahodne vojske - očitno na strani muslimanov, so sedaj Rusi, s tem da so se postavili v bran Srbom, stanje uravnovesili. Od tu do popolnega spopada je pot res lahko zelo kratka. Vmes so Bosna in Sarajevčani; njihov zimski nasmešek se verjetno še dolgo ne bo mogel spreminiti v pomlad.

RIM / SINDIKATI V GLAVNEM SPREJEMAJO DOGOVOR S FIATOM

ZASKRBLJENOST CONFINDUSTRIE

GIALLOMBARDO

Danes in jutri odločilne skupščine delavcev

V tovarni Sevel so sporazum zavrnil, protest Cobasa

RIM - S sporazumom so zadovoljni sindikati na vsedržavni ravni, na deželni in na področnih ga sprejemajo s kaksnim pridrskom, delavci številnih obratov mogotca Fiat pa so precej razdvojeni. Vlogo ministra za delo Giugnija v zapletenih in dolgotrajnih pogajanjih med sindikati in Fiatom je pohvalil predsednik italijanske vlade Ciampi, čestitke Giugniju je poslal tudi socialistični tajnik Del Turco, medtem ko je tajnik Demokratske stranke levice Occhetto izpostavil pomen izboljšav, za katere se je predvsem potegoval sindikat Fiom (CGIL). Zadovoljstvo nad sporazumom je izrazil tudi predsednik združenja industrijcev (Confindustria) Abete, po mnenju vsedržavnega tajnika Stranke komunistične prenove Bertinottija pa je sporazum nesprejemljiv.

V sindikalnih vrstah, predvsem, ko se gre »z vrhov proti bazi«, pa so mnenja precej deljena, čeprav bo po vsej verjetnosti v sindikatih CGIL, CISL in UIL na vseh ravneh prevladalo stališče, da se pač sporazum sprejme kot manjše zlo. Odločno proti so se včeraj izrekli delavci tovarne Sevel v kraju Pomigliano d'Arco (Neapelj), člani sindikata Cobas obrata Alfa Romeo v Areseju pa so včeraj iz protesta za nekaj ur zasedli glavno železnisko postajo v Milanu. Včeraj so se o sporazumu, ki ga morajo podpisati v petek, izrekli sindikati na deželni ravni (v tistih dezelah, kjer so obrati Fiata): v Piemontu so

Člani Cobasa obrat Alfa Romeo so včeraj zasedli milansko postajo (Telefoztv AP)

deželni koordinacijski odbori Fim, Uilm in Fismic ze odobrili sporazum, medtem ko se bo odbor Fioma sestel danes. Po predvidevanjih bo tudi piemontski Fiom izrekel povoljno mnenje, čeprav je bil do konca pogajanj se najbolj kritičen do vsebine sporazuma. Na njihovo odločitev bo nedvomno pozitivno vplivalo sprejetje zahteve, ki jo je postavil vsedržavni Fiom, o preverjanju in nadzoru nad izvajanjem sporazuma in produkcijskega načrta Fiata, ki je tesno povezan s sporazumom. Po ločenih zasedanjih voditeljev posameznih sindikatov, ki so sodelovali na pogajanjih, pa se bodo danes in jutri na skupnih skupščinah izrekli uslužbenci fiatovih tovarn.

Na stran delavcev, ki zavračajo sporazum, pa sta se postavila tudi sin-

dikata »Essere sindacato« in Cisl, po mnenju katerih je Fiat vse svoje izgube prevrgel na ramena države in delavcev. »Spontan odbor uradnikov in tehnikov«, ki se je tudi udeležil rimskih pogajanj, pa je le na pol zadovoljen z izidom letih: pozitivno ocenjuje dogovor o predčasnih upokojitvah, kritično del, ki določa dolgo dobo »mobilnosti« za uslužbenice, ki so pred upokojitvijo, predvsem pa bi odbor zelel, da bi uvedli solidarnostne pogodbe tudi za uradnike.

Z zavrnitvijo sklenjenega sporazuma ne bi delavci imeli nobene koristi: tako je dejal minister za delo Giugni, ki je poudaril, da trenutno ne bo nihče izgubil delovnega mesta, to pa zato, ker so predvidene številne oblike posluževanja družbe-

nih blazilcev. Pri tem je predvsem izpostavil solidarnostne pogodbe, s katerimi so preprečili uvedbo dopolnilne blagajne za nedoločen čas. Vsekakor pa ima ta sprememba postavke v načrtu, ki ga je predstavila turinska grupa, precejšnjo ceno: po izračunih ministrstva za delo naj bi to državo stalo približno dodatnih 170 milijard lir. Sicer pa je na splošno s finančnega vidika sporazum zelo drag, čeprav je z vsebinskega precej dober. Tako je dogovor ocenil bivši generalni tajnik sindikata CISL Carniti, ki je predvsem kritiziral množično predcasno upokojevanje uslužbencev. Po njegovem mnenju bi bilo veliko bolje, ki bi uvedli še več solidarnostnih pogodb ali pa občutneje znižali število delovnih ur.

Abete: Malo pozornosti programom

RIM - Italijanski industrijci so zaskrbljeni zaradi načina poteka politične razprave pred skrajšajnimi parlamentarnimi volitvami in izražajo željo, da bi v prihodnjih dneh prisli bolj do izraza programski predlogi raznih volilnih blokov. Giancarlo Abete, predsednik Confindustrie, je v kratkem pogovoru s časnikarji pred srečanjem s tajnikom Ljudske stranke Minom Martinazzolijem ocenil, da je politična razprava doslej dokaj zmedena: »Na žalost so se volilna zaveznitva konkretizirala, preden bi določili programe, to pa postavlja pod vprašaj sposobnost političnih sil, da upravljajo na osnovi programov,« je ocenil Abete. Zanimanje pro-

gramov je po njegovem skupna značilnost vseh zaveznitev. »Doslej ni programov zaveznitev. Obstajajo samo programi te ali one stranke, toda prav to je problem: če se tri ali štiri stranke povežejo, vsaka s svojim programom, drugačnim od zaveznikovih, je jasno, da takšno zaveznitvo nima svojega programa. In prav zato ne moremo razpravljati o programih zaveznitev, ko pa jih ni.«

Abete je spomnil, da je Confindustria od vsega začetka poudarjala, da nima predsodkov do nikogar in bo ocenjevala razne sile po programih. Ta pozornost do programov pa je po njegovi oceni povsem odsotna v predvolilni razpravi.

Štiri ure pred sodnikom Di Pietrom

MILAN - Mauro Giallombardo, bivši tesni sodelavec Bettina Craxija, je včeraj štiri ure odgovarjal na vprašanja milanskega tožilca Antonia Di Pietra. Zaslisevanje je potekalo v zaporu v Bustu Arsiziu, o njegovem poteku pa ni vesti.

Kot je znano, je Giallombardo že odgovarjal na vprašanja Di Pietra na procesu Cusani, toda ko ga je sodišče ponovno sklicalo, se je poslužil pravice, da ni odgovoril. Pri tem pa je napovedal, da zeli dati vsa potrebna pojasnila »druge«.

Včeraj pa se je javno oglašil Bettino Craxi s presenetljivo izjavo: »Nihče ne more trditi, se manj pa dokazati, da sem kdajkoli zahteval ali prejel podkupnine.«

Papež najodločneje proti zunajzakonskim zvezam

VATIKAN - Včeraj so objavili papeževo Pismo družinam, ki ga je Janez Pavel II. napisal 2. februarja, v njem pa je strmjen odnos katolicanstva do družinske problematike. Papež ugotavlja, da živimo v »bolni civilizaciji«, kjer mediji izkrivljeno prikazujejo človeka in z njim tudi osnovno celico naše družbe - družino. Papeža skrbi, da nekateri namenjajo ogromna sredstva za rušenje družin in ne za njihovo utrjevanje. Kot pravilna in sprejemljiva prikazujejo razmerja, ki so za Cerkev nesprejemljiva. S tem »zatemnijo vest« in proti »tej temi« je Janez Pavel II. ponovno poudaril temeljne vrednote zakonske zveze in družine.

»Družina je pred vsemi družbenimi organizacijami, je pred narodom,

pred državo, pred družbo in mednarodnimi organizacijami,« je poudaril papež. Ker pa je poroka temelj vsake družine, lahko družba potrdi samo to zakonsko zvezo in ne drugih medosebni zvez. Pravice družine so po njegovem mnenju tesno vezane na pravice posameznika, a družina ima »svoje pravice«. Prav zato je treba priznati vlogo in težo ženskega dela v družinskem krogu, ovrednotiti je treba njeno materinsko vlogo.

Papež je najostreje obsodil primer »zapuscene žene ali moža«, »spocetega in zavrnjenega otroka«. V tej svoji obsodbi ni prizanesel niti socialnim organizacijam, vladam in mednarodnim organizacijam. Ob koncu je papež priznal, da je to pismo »proti toku«, a izvira iz »civilizacije ljubezni«.

NOVICE

Sodni postopek proti Bossiju zaradi grožnje sodniku?

BRESCIA - Javno tožilstvo v Brescii je zahtevalo odprtje sodnega postopka proti voditelju Severne Lige Umberto Bossiju zaradi obrekovanja in groženj na račun sodnika iz Vareseja Agostina Abateja. Kot je znano, je Abate se lansko jesen poslal ligaškemu senatorju Giuseppeju Leoniju jamstveno obvestilo zaradi kršitve zakona o javnem financiranju političnih strank, Bossi pa je reagiral naravnost besno: sodnika je označil kot »zloglasnega« in zagrozil, da mu bo »prestel kosti«, v naslednjih dneh pa je v nekaterih intervjujih grožnje se zaostрил.

Drevi se začne 44. festival italijanske popevke

SANREMO - Z nastopom prvih »šampionov« se bo drevi ob 20.40 v Sanremu pričel letošnji, že 44. festival italijanske popevke. Vse večere bo neposredno prenašala prva televizijska mreža RAI, ki jo bo letošnja izvedba stala šest milijard lir, dve milijardi manj kot lani, s prodajo listkov v gledališču Ariston in z dodatno sponzorizacijo pa naj bi se v blagajne stekla približno milijarda. Vsekakor pa se glavne in predvidene polemike glede festivala niti letos ne sučejo okrog finančnih problemov, temveč okrog izbire popevk in tujih gostov. Vendar pa je glede tega Pippo Baudo, ki letos nastopa v dvojni vlogi voditelja in umetniškega vodje, izjavil, da ima povsem mirno vest.

MILAN / DANES SE ZAČNE BIT

Mednarodna turistična borza

Turizem za vse več držav bistvena gospodarska panoga

MILAN - Turistični operaterji z vsega sveta se bodo od danes do nedelje srečali v Milanu na Bitu, mednarodni turistični borzi. Na štirinajsti izvedbi tega sejma, drugi v Evropi pa berlinskem Itbeju, sodeluje 4.254 razstavljalcev iz 158 držav sveta, ki so do zadnjega kotička napolnili 80.000 kvm razpoložljivega prostora v osmih halah.

Bit je od danes do petka dostopen samo poslovnim operaterjem, medtem ko bo v soboto in nedeljo v vabljive razstavne prostore navalila masa turistov in radovednežev.

Turizem je že več let prvorazredna gospodarska panoga. V zadnjih desetih letih so številni kraji postali dostopni sirsi masi ljudi, za kar lepo število manjših držav je to področje glavni vir dotoka tuje valute. Strokovnjaki menijo, da bo prav turizem eno izmed tistih področij, v katerem bo krize najprej konec. Predvidevanja za letošnjo sezono so se kar optimistična, posebno kar zadeva Italijo. Padec vrednosti italijanske valute bo letos pritegnil na Apeninski polotok maso turistov, predvsem Američanov in Japoncev (dolarji in jeni veljajo kar 50 odstotkov več kot pred dvema letoma). Wttc, mednarodna turistična zveza meni, da bo letos turizem ustvaril kar 24 milijonov novih stalnih delovnih mest, od turizma pa bodo državne

davčne uprave letos istržile kar 655 milijard dolarjev davkov.

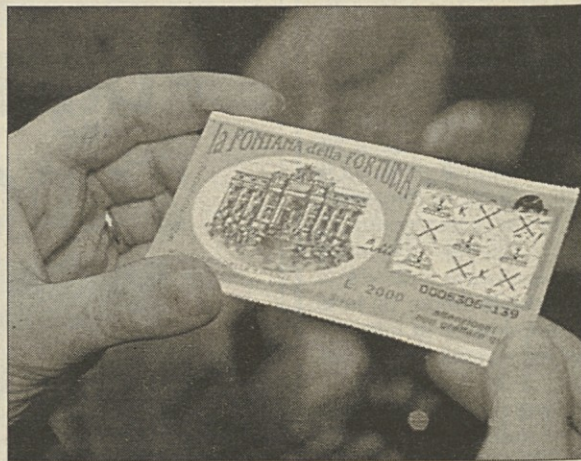
Leta 1992 je potovalo kar 500 milijonov ljudi, od tega približno 300 v Evropi. Na prvem mestu je Francija (60 milijonov gostov), druga je Spanija (39 milijonov) tretja pa Italija s 26 milijoni gostov. V zadnjih letih so pravi boom doživele države vzhodne Evrope. Madžarska je v sedmih letih podvojila prisotnosti in dosegla mero dvajsetih milijonov gostov. Poleg Tajske, Karibskih otokov, Maroka in sredozemskih sončnih držav je največja pozornost turističnih operaterjev osredotočena prav na države bivšega kuminističnega bloka. Poleg Madžarske naj bi leto 1994 pomenilo boom predvsem za Češko in za Slovaško.

Kaj pa Slovenija? Z lanskim nastopom sploh ne moramo biti zadovoljni. Slovenija se vedno namenja premalo pozornosti italijanskemu tržišču. Lani so Italijani bili na prvem mestu po številu gostov in tudi nocitev, upamo lahko le, da so ti podatki malce spremenili poglede ljubljanskih krogov, saj so vendar Italijani, skupaj z Japonci, najbolj priljubljeni gosti v skoraj vseh državah sveta (potrosijo namreč skoraj dvakrat toliko kot povprečen evropski gost).

Ales Waltritsch

PREVELIKO POVPRASEVANJE

Še vedno premalo srečk loterije »spraskaj in zmagaj«

RIM - Zanimanje Italijanov za novo loterijo »sprskaj in zmagaj« je bilo tudi včeraj precejšnje, a položaj je bil podoben kot dan prej. Večina trafik, barov, časopisnih kioskov in loterijskih pulnov teh novih srečk (na sliki AP) ni imelo, če pa so jih imeli, so takoj posle. Vsakih 500 srečk, ki stanejo po 2.000 lir vsaka ima vsaj za 350 tisoč lir nagrad. Pri državnem mo-

nopolu navajajo, da so tudi večje nagrade od 10 do 100 milijonov lir.

Državna tiskarna pa je tudi včeraj poslala v obtočnik premalo srečk. Tiskarji se na vse kriplje trudijo, da bi zadostili povpraševanju, a brzokone mu bodo kos sele čez kak dan. V dveh dneh so prodali kar 5 milijonov srečk, kar je presenetilo odgovorne, ki so računali na manjše povpraševanje.

CEDAD / PRVO ZASEDANJE GLAVNEGA ODBORA SKGZ PO OBČNEM ZBORU

Palčič: Za Slovence naravna izbira naprednega tabora

Nevarnost uveljavljanja desnice - Izvoljen nov izvršni odbor

CEDAD - Z uvodnim poročilom predsednika Klavdija Palčiča, razpravo in nato izvolitvijo novega izvršnega odbora je v ponedeljek v Cedadu potekalo srečanje prvega glavnega odbora SKGZ po decembrskem občnem zboru zveze.

Palčič je v uvodu označil občni zbor kot sklepno dejanje v reorganizaciji SKGZ, katere se je zveza lotila že pred velikimi zgodovinskimi dogodki leta 1989. Z novim statutom, ki izpostavlja se zlasti vlogo članic in pokrajinsko raven organiziranosti na Trzaskem, Goriskem ter v videmski pokrajini, vstopa SKGZ v triletni mandat z novimi zahtevnimi nalogami, delo na deželni ravni pa bo usklajeval izvršni odbor, v katerega so bili poleg deželnega predsednika in pokrajinskih predsednikov Suadama Kapica (Trst), Jole Namor (Videm) ter Karla Devetaka (Gorica) izvoljeni se Boris Peric (dezelni tajnik), Fabio Bonini, Darko Bratina, Edi Bukavec, Darij Cupin, Giorgio Cerno, Branko Jazbec, Dušan Kalc, Miran Kosuta, Marko Marincic, Ace Mermolja, Rudi Pavšič, Ivan Peterlin, Aljoša Race, Pavel Slamič, David Slobec in Dušan Udovic.

Funkcijo podpredsednika SKGZ bodo opravljali pokrajinski predsedniki izmenično, vsak za dobo enega leta, tako je podpredsednica za leto 1994 Jole Namor.

Volitve so bile opravljene s tajnim glasovanjem, bodisi za izvršni odbor kot za funkcijo predsednika glavnega odbora, za katero

je bil potrjen Viljem Cerno.

Klavij Palčič je v uvodnem posegu namenil tudi veliko pozornosti aktualnim vprašanjem, s katerimi se sooča naša skupnost. Med temi so vsekakor v ospredju parlamentarne volitve, ki postavljajo italijansko družbo na zgodovinsko razpotje. Palčič je pri tem opozoril na veliko nevarnost uveljavljanja sredinsko-desnih sil ali celo skrajne desnice, ki ji je se zlasti lastno podžiganje nacionalizma in destabilizacije položaja ob meji s teritorialnimi zahtevami na škodo Slovenije in Hrvaske.

»Kam lahko vse to privede, si ni težko predstavljati. Da je bilo iluzorno misliti, da se najhujše iz preteklosti v Evropi ne more več ponoviti, je žal več kot dokazano s tragedijo na tleh bivše Jugoslavije,« je dejal Palčič in dodal, da je tudi odnos do naše skupnosti ob tem dolganju v Italiji zelo občutljiv pokazatelj smeri, v katero so obrnjene posamezne politične sile oziroma zavezništva, ki so se oblikovala za volitve. Kajti, »če je o blagostanju, učinkovitosti, demokratičnosti, svobodi in podobnem zelo lahko govoriti v programih in se zanje zavzemati nasplošno, pade običajno ob konkretnih, občutljivih manjšinskih pravicah vsaka taksna olepčena krinka z obraza,« je dejal Palčič in omenil, kako se proti naši skupnosti ponovno zaganjajo Berlusconijev »Il Giornale«, goriska severnoligaska predsednica Pokrajine in drugi njim podobni, da o trzaskih listarjih in neo-

Predsednik Palčič bere poročilo (KROMA)

fasistih sploh ne govorimo.

Palčič je zato poudaril, da je slovenska volilna izbira pri naprednem zavezništvu edina upravičena izbira z vidika narodnostnih pravic. Zavzel se je za strnjeno podporo slovenskih volilcev slovenskima kandidatom Darku Bratinu (drugo senatno okrožje) in Renatu Kneippu (drugo trzasko poslansko okrožje), ki potrebujeata za izvolitev vse slovenske glasove in se veliko italijanskih. Palčič je omenil tudi Paladinov zaščitni osnutek, za katerega je SKGZ predlagala vsem komponentam Slovencev skupen odgovor. Tekst se vedno ni usklajen, zato je Palčič pozval vse komponente, naj se potrudijo, da bo skupno stališče tudi doseženo.

Ob se vedno nerešenem vprašanju finansiranja slo-

venskih ustanov je predsednik SKGZ omenil zagotovo deželne uprave, da bo prispevala k pozitivni rešitvi problema bodisi glede višine finansiranja kot tudi cimpresnje dosegljivosti sredstev. K reševanju hudih zagat manjšine tudi ne prispeva zastajanje v odnosih med Italijo in Slovenijo. Po Palčičevi oceni poteka dograjevanje Osima utrujeno in neprepričljivo. Pozdravil je sicer sobotno srečanje Peterle-Andreatta, vendar ob neprijetni ugotovitvi, da se državnika srečujeata brez predhodnega srečanja z manjšino, kar sta pred nedavnim obljubila.

Palčic se je glede odnosov z maticno Slovenijo dotaknil strankarskih spotikanj in napadov, ki vplivajo tudi na našo skupnost. Nadaljujejo se medijska gonja in strupena pod-

tikanja, zlasti s strani dnevnika Delo in nekaterih novinarjev RTV Slovenija. »Za manjšino (bi bilo) porazno,« je dejal Palčič, »če prihajajo navdih za pristranska ali ideološka gledanja tudi iz nekaterih političnih sredin znotraj naše skupnosti, kajti za učinkovite in korektne odnose je potrebno spoštovati principe, ki so bili postavljeni v okviru slovenske parlamentarne komisije za manjšinska vprašanja, iz katerih izhaja, da je treba Slovence v Italiji obravnavati kot zrel subjekt, ne pa kot poligon za politične bitke.

Palčičevemu poročilu je sledila razprava, v katero so posegli Franc Skerlj, Bogo Samsa, Suadam Kapic, Viljem Cerno, Tamara Blazina, Marko Marincic, Milos Budin in Karlo Primožič. Glavni poudarki so bili vsekakor namenjeni bližjim volitvam, ki bodo odločilnega pomena tako v vsedravnem kot v krajevnem merilu. Izrecno je bilo poudarjeno, da se mora SKGZ v celoti zavzeti za izvolitev slovenskih kandidatov. Poleg njih pa bo treba podpreti tiste napredne in demokratične kandidate, ki bodo lahko vplivali na utrjevanje politične sožitja in sodelovanja ob meji. Pri tem je pomembno, da se dosežejo tudi tisti slovenski volilci, ki zive na obrobju organiziranega življenja manjšine. Nemalo taksnih je že na prejšnjih volitvah podleglo ligaskim demagogskim parolam o »novostih«, toda treba se je jasno zavedati, da so tisti, ki se danes ponujajo kot novost, v dobru meri izraz najslabšega med »starim«.

NOVICE

Danes v Trstu srečanje predstavnikov dežel severovzhodne Italije

TRST - Gospodarska politika do vzhodnih držav bo predmet današnjega srečanja predstavnikov italijanskih severovzhodnih dežel. Srečanja, ki bo na trzaskem sedežu deželne vlade, se bodo udeležili zastopniki Veneta, Tridentinske-Gornjega Poadizja, Furlanije - Julijske krajine ter avtonomnih pokrajin Bocen in Trento, navzoči pa bodo tudi visoki funkcionarji direktorije za ekonomska vprašanja pri zunanjem ministrstvu ter Finesta. Govor bo predvsem o pobudah tako deželnih uprav kot finančnih organizmov za razvoj gospodarskih odnosov z državami evropskega Vzhoda ter o pobudah Evropske skupnosti s posebnim poudarkom na programu Phare. Ob zaključku srečanja bodo udeleženci sklicali tiskovno konferenco na sedežu predsedstva deželne vlade.

Zažgali razbitino avta, »dom« štirih Maročanov

RIM - Prejšnjo noč je šest neznancev v rimski cetrati Tor Pignatara z bencinom polilo in zažgalo odslužen avto, ki je stirim Maročanom služil za zasilno bivališče, v katerem so spali. Ceterica, od katere sta dva mladoletna, je policiji povedala, da je bila od avta oddaljena kakih 200 metrov, a je med zazigalci kljub temu spoznala tri osebe, s katerimi se je sporekla v ponedeljek dopoldne. Maročani čistijo namreč avtomobilске vetrobrane pri nekem semaforju v Ulici Preneste in prav tu so se sprili s soferjem in potniki nekega avtomobila.

Komaj izvoljeni predsednik piemontskega odbora odstopil

TURIN - Tri ure po izvolitvi je odstopil predsednik piemontskega deželnega odbora, liberalec Sergio Marchini. Za ta sklep se je odločil, potem ko deželni svet ni potrdil njegovega odbora, v katerem naj bi bili stirje odborniki iz vrst Ljudske stranke-KD, dva laburista in en neodvisni.

Nov potresni sunek v karnijskem predgorju

VIDEM - Včeraj ob 5.15 je ljudi v Trasaghisu pri Tolmecu prebudil potresni sunek. Po podatkih seizmološkega centra v Vidmu in trzaskega geofizikalnega zavoda je bilo zarišče potresa isto kot dan prej, in sicer pri Trasaghisu v globini devetih kilometrov, jakost sunka pa je bila 3, 3 po Richterju. Seizmologi navajajo, da so ti potresni sunki povsem normalni in karnijskem predgorju, a da vseeno skrbno proučujejo razvoj tega pojava.

Claudio Tonel predsednik združenja deželnih svetovalcev

TRST - Združenje nekdanjih deželnih svetovalcev je za svojega predsednika izbralo Claudia Tonela, podpredsednika pa sta Bruno Longo in Cornelia Puppini, medtem ko je blagajnik Rino Bianchini.

MAKEDONSKO-GRŠKA MEJA

Tovornjaki še vedno ustavljeni na mejnem prehodu Bogoroja

Med njimi sta na nikogaršnji zemlji tudi dva šoferja podjetja z Repentabra

SOLUN, TRST - Na nikogaršnji zemlji med makedonskimi in grškimi zapornicami se vedno caka na mejnem prehodu Bogoroja (Evzone) kakih 20 tovornjakov. Med 15 italijanskimi sta dva tovornjaka podjetja »Cossutta Walter« z Repentabra. Lastnik podjetja je tudi včeraj stopil v stik z italijanskim generalnim konzulatom v Solunu, a ni dobil nobene zagotovila, da bodo ta zplet v kratkem resili. Oba šoferja, Slavko Lasic iz Trsta in Andrej Stibil iz Ajdovscine, kot tudi drugi šoferji lahko vsak trenutek zapustijo mejni prehod, a brez svojih vozil.

Včeraj dopolne je v grški Evzone prispel italijanski generalni konzul v Solunu Giovanni Pirello, ki je kasneje sporočil, da na grški

strani meje caka na vstop v Makedonijo 18 tovornjakov in stiri avtocisterne (stiri vozila so italijanska). Po njegovem pa je najtežje za kakih 20 tovornjakov, med katerimi jih je 15 iz Italije, ker ne morejo zapustiti nikogaršnje zemlje. Ti se ne morejo vrniti v Makedonijo, grški obmejni organi pa jim zaradi sklepa atenske vlade o embargu proti Makedoniji ne dovolijo v Grčijo. Generalni konzul Giovanni Pirello se je osebno prepiral o težkih razmerah, ker so na tem mejnem prehodu zaprli vse hotele in trgovine. Po njegovem bo položaj danes bolj jasen, saj je obvestil italijansko zunanje ministrstvo. Vsekakor pa bo treba še nekaj potrpljenja, ker je vse odvisno od sklepov atenske vlade.

V NEAPLJU IN TURINU / NA ZATOŽNI KLOPI UGLEDNI POLITIKI IN PODJETNIKI

Začenjajo so nove sodne obravnave o pojavu korupcije v italijanski politiki

Med obtoženci bivši premier Gorla in bivši namestnik tajnika PSI Di Donato

NEAPELJ, TURIN - V zameno za preferenco je obljubljal službo. Tako pravi neapeljsko sodstvo o bivšem namestniku tajnika PSI Giulio Di Donatu, proti kateremu se je včeraj zacela sodna obravnava v avli - bunkerju v zaporu Poggioreale. Podobna obtožba je doletela tudi drugega uglednega neapeljskega politika, bivšega ministra za zdravstvo Francesca De Lorenza, ki pa se prejšnji teden ni predstavljal na procesu. Di Donato pa je bil včeraj prisoten in v pogovoru s casnikarji izrazil prepričanje, da bo sodni zbor priznal neutemeljenost obtožbe. Di Donato bolj skrbi, kaj bo danes odločila poslanska zbornica, ki se bo morala izreči o zahtevi neapeljskega sodstva po njegovi aretaciji. To bi bil prvi primer, ko bi parlament poleg sodnega postopka pooblastil tudi aretacijo nekega poslanca.

V Turinu pa se je včeraj zacel drugi pomemben proces v zvezi s korupcijo v italijanskem političnem sistemu. Gre za afero gradnje nove bolnišnice v Astiju: dela so veljala 230 milijard lir, se preden pa so dali delo v zakup, pa so se podjetniki in politiki dogovorili o podkupninah za okrog 7 milijard lir. Bolnišnica ni bila nikoli zgrajena in tudi podkupnine niso bile izplačane. Na zatožni klopi je enajst uglednih politikov in podjetnikov, med katerimi izstopa bivši predsednik vlade Giovanni Gorla.

Bivši namestnik tajnika PSI Di Donato pred včerajšnjo sodno obravnavo v Neaplju (AP)

PRVO POROČILO NOTRANJEGA MINISTRSTVA O STANJU MANJŠIN V ITALIJI

Kako rimska vlada ocenjuje slovensko manjšino v Italiji (9)

Vera

Slovenska manjšina je katoliške vere. Versko življenje Slovencev je ze po tradiciji posebno vitalno; duhovniki so zlasti v preteklosti igrali pomembno vlogo v tej skupnosti.

V času pred 2. svetovno vojno je bila Cerkev aktivna pri kulturnem združevanju in pri ohranjanju identitete. To velja zlasti za ohranjanje jezikovne identitete.

Prisotnost drugojezične manjšine je bila v okviru goriske škofije, (ki obsega tudi del teritorija videmske pokrajine in v preteklosti tudi del sedanje Republike Slovenije) vedno zelo upostevana. Škofija je ovrednotila in podpirala verska društva, zavode in slovenske sekcije cerkvenih redov.

Socialni, politični in kulturni vidiki

Verske, kulturne in literarne tradicije

Slovenska skupnost, ki živi v Posočju, in za Posočje stejemo tudi zgodovinsko zaledje Gorice, v katerega spada v veliki meri tudi področje, ki je danes na slovenskem ozemlju, je bila vedno, kot je to sicer značilno za ta narod, zelo aktivna na kulturnem področju. V sredini drugega desetletja tega stoletja je bilo kulturno življenje Slovencev precej živahno na glasbenem in gledališkem področju, se posebno pa na področju založništva in tiska: leta 1912 je namreč na Goriskem izhajalo devet časopisov in tri revije. Na prehodu iz 19. v 20. stoletje so Gorico zaradi njene bogatega kulturnega življenja imenovali "slovenske Atene".

Prihod fasizma, ki mu je sledila prepoved rabe materinega jezika, je občutno ohromil vsakršno dejavnost na tem področju.

Po drugi svetovni vojni se delovanje, ki je bilo značilno za začetek stoletja, ni več povsem obnovilo. Med drugo svetovno vojno je namreč bivša Federativna republika Jugoslavija zasedla precejšen del pokrajinskega teritorija in tako so Slovenci s skrajnega zahodnega dela, ki je ostal v Italiji, s težavo v celoti izrazili ves svoj kulturni potencial.

Ce je slovenski narod že od nekdaj pritegoval književnost (v slovenski kulturi je veliko piscev, se posebno številni pa so pesniki), se slovenska manjšina, ki živi v goriski pokrajini, že po tradiciji v večji meri ukvarja z zborovsko in koncertno dejavnostjo predvsem zato, ker sta ji ti dve obliki družabne dejavnosti od nekdaj nudili več priložnosti za združevanje.

Tako so se v preteklosti uveljavili Damir Feigel in Ljubka Sorli na literarnem področju, Emil Komel, Lojze Bratuz in Mirko Filej na glasbenem, pa se znani arhitekt Max Fabiani in slikar Rudolf Sakida.

Medtem ko se na geografsko bolj izoliranih področjih dežele slovenski narodni običaji se vedno skoraj povsem ohranjajo in tako utrjujejo čut pripadnosti lastnemu narodu, so se v bolj urbaniziranih področjih, kot je to primer goriske pokrajine, te izrazne oblike ljudske kulture ohranile le v manjši meri.

Na Goriskem so se tako ohranile le nekatere tradicije, ki izvirajo pretežno iz kmečke stvarnosti, v katero so bili slovenski prebivalci vključeni in ki imajo običajno tudi verski značaj.

Med navade, ki so se najbolj živo ohranile v življenju krajevnih manjšinske skupnosti, bi lahko uvrstili naslednje:

- 8. februarja Slovenci slovesno proslavljajo "dan slovenske kultu-

re". To je dan, ko se spominjajo Franceta Prešerna (1800 - 1849), ki je med drugim tudi avtor slovenske himne. Dan slovenske kulture praznujejo tudi slovenska manjšina v Italiji, Avstriji in Madžarski; 8. februar pa je med drugim tudi državni praznik Republike Slovenije. Na ta dan prirejajo povsod različne kulturno-umetniške prireditve, ki so v glavnem literarnega značaja in za katere vlada posebno zanimanje.

- Slovenci castijo prvo nedeljo po 25. aprilu sv. Jurija. To praznovanje, ki sicer počasi izginja, je znano pod imenom "jurjevanje". Na dan sv. Jurija gredo vaščani v procesiji mimo obdelanih polj, ki jih duhovnik blagoslovja, da bi tako priprosil dober pridelek. Ponavadi je na ta dan na sporedu tudi "obljuba" slovenskih skavtov.

- V noči med 30. aprilom in 1. majem postavi mladina na glavnem trgu v vseh vaseh in zaselkih, kjer živi slovenska manjšina, "maj" ali "mlaj". Za "maj" izberejo najvišje drevo v vasi. V starih casih so na ta način pozdravljali prihod pomladi, v zadnjih letih pa je ta tradicija postala bolj priložnost za praznovanje "praznika dela".

- Meseca maja priredijo katoliška društva v sodelovanju z otroškim mesečnikom Pastirček, ki izhaja v Gorici, Pastirčkov dan. Na ta dan je na sporedu vrsta literarnih prireditev.

- Meseca maja se na reviji zborov "Primorska poje" zvrsti približno sto slovenskih zborov iz goriske, trzasko in videmske pokrajine, ki izmenično poskrbijo za organizacijo prireditve, na kateri sodelujejo tudi zbori z druge strani meje.

- V znak veselja ob prihodu poletja zagorijo v noči od 23. do 24. junija, ko je praznik sv. Ivana, tradicionalni kresovi.

- Učenci centra za glasbeno vzgojo E. Komel iz Gorice in glasbene sole Glasbene matice iz Trsta nastopijo vsako leto na zaključnih javnih prireditvah.

- V poletnih mesecih organizira društvo "F.B. Sedej" "Festival slovenske narodne pesmi" v Steverjanu. Na festivalu sodelujejo krajevni zbori in zbori z druge strani meje.

- Novembra meseca je ob priliki praznovanja sv. Cecilije na sporedu dobro obiskana revija zborov Ceciljanka, na kateri sodelujejo krajevni zbori. Nekaj tednov po Ceciljanki je na vrsti "Mala Ceciljanka", ki je namenjena otroškim zborom.

- Ob sv. Martinu (11. novembra) poteka tradicionalno martinovanje. Pridelke v cerkvah blagoslovijo (Zahvalna nedelja) in nato je na vrsti pokušnja "novega vina".

- Mnogo slovenskih društev priredi 6. decembra tradicionalno miklavževanje, na katerem obdario najmlajše.

- Na pobudo društva "Kinoatelj" je v Gorici že nekaj let na sporedu pomemben prikaz slovenske kinematografske produkcije "Film video monitor", ki ga je kritika, tudi državna, laskavo ocenila.

Krajevne infrastrukture in socialne storitve

V goriski pokrajini so slovenska društva, tako kot v deželi, vključena v dve pomembni organizaciji. To sta Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturno-gospodarska zveza, ki sta dve poglavitni kulturni jedri, ki združujeta veliko število organizacij. SSO je kato-

liško usmerjena, SKGZ pa je laična organizacija. Obe usklajujeta dejavnost večine društev, ki delujejo na tem področju.

V SKGZ so vključene naslednje organizacije, ki imajo svoj sedež v Gorici, v Ul. della Croce 3:

- Knjižnica "Damir Feigel", ki spada pod "Narodno in studijsko knjižnico" iz Trsta;

- Slovenski glasbeni center "Glasbena matica", ki ima svoj odelek tudi v Gorici, Slovenski raziskovalni institut (SLORI) iz Trsta, ki ima svoj sedež tudi v Gorici;

- Kulturno kinematografsko društvo "Kinoatelj",

- Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje (SDZPI) iz Trsta, ki ima svoj sedež tudi v Gorici;

- Društvo slovenskih upokojenecv za Gorisko;

- Gledališka skupina Gorica.

- V Ul. I. Brass 20 v Gorici je kulturni dom, v katerem so gledališka dvorana, konferenčne dvorane, telovadnice in umetnostne galerije. V njem ima svoj sedež istoimensko društvo in zadruga "Maja".

- V Ul. Roma 20 v Gorici ima sedež Slovensko gospodarsko združenje, ki se je prej imenovalo SDGZ.

- V stavbi v Ul. Monte Santo 84 imajo sedež: Slovenski dijaški dom "Simon Gregorčič", Slovenski mladinski krožek, Podporno društvo Dijaska Matica.

- V Podgori ima v Ul. 4. novembra svoj sedež kulturno društvo »Andrej Paglavac«

(Nadaljevanje jutri)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propagand: Trst in Gorica: Publist

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtni, zahvale in sozljaj po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SEJA DEŽELNE SKUPŠČINE

Učaja se bo lahko ločila od Barda

Prispevki GM in Centru Komel

TRST - Deželna skupščina Furlanije - Julijske Krajine je na včerajšnjem zasedanju soglasno odobrila dva zakonska predloga, ki bosta omogočila izvedbo referendumov o spremembi meja starih občin. Prvi zadeva občini Rezijo in Bardo ter vas Učejo: slednja je sicer bila zgodovinsko vezana na Rezijo, pred 30 leti pa je zahtevala priključitev k občini Bardo, enostavno ker ni bilo ustrezne ceste do Rezije. Sedaj pa seveda ta cesta obstaja in prebivalci Učeje bi se radi spet vrnili pod to obcino. Druga manjša sprememba, o kateri bodo prav tako izvedli referendum, zadeva občini Fagagna in San Vito di Fagagna.

Kot običajno, je bil ves prvi del seje posvečen odgovorom članov dežel-

ne vlade na svetovalska vprašanja. Predsednik Travanut je med drugim odgovarjal na vprašanja v zvezi z obnovo vodstva Friulie-LIS in napovedal, da njegova vlada ne bo oporekala izbiram prejšnje uprave, čeprav je ta krsila duh zakona o imenovanjih. Odbornik Pujatti je odgovarjal na nekatera vprašanja v zvezi s krčenjem števila razredov in s problemi odnosov med italijanskimi in slovenskimi solami na Trzaskem in Goriskem, pri čemer je poudaril, da ta problematika ne sodi v neposredno pristojnost deželne uprave. Odbornik Pujatti je tudi potrdil, da bo ostal prispevek Dežele Glasbeni matici in Glasbenemu centru Komel za letošnje leto nespremenjen (poldruga milijarda lir).

PATRONAT INAC SVETUJE

Ali ima upokojenec možnost zaposlitve?

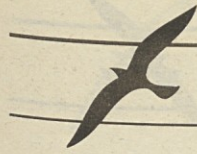
Vpr.: »Lani sem dopolnil leta in sem tudi vložil na INPS prošnjo za starostno pokojnino. Nato pa sem moral prosnjo umakniti, ker sem bil še zaposlen in so mi dejali, da ni mogoče več istočasno prejemati plačo in pokojnino. Sedaj pa sem slisal, da novi zakon dopušča upokojencu možnost zaposlitve. Zanima me, če ta predpis velja tudi za me in če ob predložitvi nove prošnje za upokojitev lahko obdržim delovno mesto. S.T.«

Možnost združevanja plače ob redni zaposlitvi in starostne pokojnine je parlament z zakonom št. 503/92 izključil od 1.1.1993 dalje, nekako tako kot velja za predčasno upokojitve na osnovi 35-letne

zavarovalne dobe. Zadnji finančni zakon pa je "naredil korak nazaj" in je starostnim upokojencem pred 1. januarjem 1993 priznal od 1. januarja 1994 pravico, da poleg celotne plače vnovčujejo tudi dobršen del pokojninskega zneska, in sicer poleg zneska 602.350 lir (toliko danes znaša "nedotakljiva" minimalna pokojnina) se 50 odstotkov preostalega pokojninskega nakazila. Ustvarjajo se torej novi primeri protislovnosti in krivic pri obravnavanju posameznih kategorij upokojenecv. Tako so "nagrajeni" upokojeni uslužbenci do najkasneje decembra 1992, ki so obdržali delovno mesto, so lani prejeli le minimalno pokojnino, lahko sedaj (delno)

združujejo oba dohodka, tako da imajo finančno korist, da ostanejo v odvisnem delovnem razmerju vse do zgornje starostne meje, ki jo določa zakon. Kdor se je starostno upokojil od 1.1.1993 dalje, pa je v tem oziru v neenakopravnem položaju.

Nas bralec pa se ne more sklicevati na novi "liberalni" predpis, kar ne zadošča pogoj, da je bila starostna pokojnina priznana pred letom 1993. Če hoče uveljaviti starostno pokojnino, mora prej prekiniti delovno razmerje. V primeru, da se naknadno spet zaposli kot odvisni delavec, bo dobil tudi minimalno pokojnino in 50 odstotkov višje pokojninske osnove. (B)

PREDČASNE VOLITVE / ODLOČITEV VOLILNEGA URADA

Liste in candidature: danes uradni sklepi

Na listi Stranke naravne zakonitosti dva Slovenca

Volilni urad prizivnega sodišča bo danes o polodne uradno potrdil (ali zavrnil) candidature za marčne parlamentarne volitve. Dvajset uradnikov je do poznih večernih ur preverjalo predložene podpise pod kandidatnimi listami, če ne bo zapletov bo že v petek prišlo do zrebanja volilnih simbolov na glasovnicah. Ob vsem tem pa ne gre izključiti tudi morebitnih prizivov na deželno upravno sodišče TAR, kateremu pripada zadnja beseda o kandidaturah in o volilnih simbolih.

Na volilnem uradu so imeli največ dela z ugotavljanjem regularnosti predloženih podpisov. Za vsak podpis mora namreč stranka predložiti sodišču tudi volilno potrdilo posameznega podpisnika. S podpisom je imelo največ težav Demokratiško zavezništvo, ki je za zbornico (proporčni sistem) predložilo kandidaturu znatvenice Margherite Hack. Gibanje je po vsej deželi zbralo 2.039 podpisov (po zakonu jih zahteva dva tisoč), kaže pa, da manjkajo volilna potrdila nekaterih podpisnikov in zato obstaja nevarnost, da bo sodišče zavrnilo kandidaturu Hackove, ki vsekaror že kandidira v trzaskem enomandatnem poslanskem okrožju. Težave s podpisima menda tudi Lista Pannella (kandidatura Franca Paticchia) in do včeraj neznana Stranka naravne zakonitosti (Partito della legge naturale).

Njena kandidata za poslansko zbornico v obeh trzaskih okrožjih sta Slovenca Marino Zeriali in Alessandro Corbatta. Poklicno se ukvarjata s podjetnistvom, prvi je doma iz Boljunca, drugi pa iz Borsta. »Pred desetimi dnevi sploh nismo mislili na volitve, potem smo začeli zbirati podpise in sedaj računamo na podporo volilcev«, nam je povedal Zeriali. Njegova stranka, ki ima podružnice v sedesetih državah (italijanski sedež je v kraju S.Pellegrino Terme), se poteguje za bratstvo in solidarnost med ljudmi ter je prepričana, da je treba te vrednote vnesti tudi v italijansko politiko in v upravno življenje.

Po nekaterih virih se nova stranka naslanja na trascendentalno filozofijo guruja Maharishiya, sodelovanje na parlamentarnih volitvah pa hoče očitno izkoristiti predvsem za to, da se o programu novega gi-

banja govori in poroča v javnih obcih. To bi bil za njegove pristase (če mu bo sodišče prizgalo zeleno luč za volitve), ki hočejo naravne zakonitosti direktno prenesti tudi v rimski parlament, že velik uspeh. Zeriali kandidira v prvem, Corbatta pa v drugem poslanskem okrožju.

27. ali 28. marca bomo na voliscu dobili tri glasovnice, dve za poslansko zbornico in eno za senat. Volilni mehanizem je zelo preprost in enostaven, saj ne bomo pisali preferenc, a bomo lahko le preicali izbrani volilni simbol. Iz Furlanije-Juljske krajine bodo na osnovi poročnega sistema sli v Rim trije poslanci. S tem v zvezi moramo nase včerajšnje poročanje o kandidaturah dopolniti se z informacijo, da na poročnih volitvah na deželni ravni sodeluje tudi Severna liga z edinim kandidatom, ki je dosedanji parlamentarec Roberto Asquini.

Nova projekta

Na sedežu zahodnokraškega rajonskega sveta na Proseku so sinoči predstavili osnutek nove variante občinskega regulacijskega načrta za proizvodne dejavnosti, ki sta jo izdelala arhitekta D'Ambrosi in Montegan. Sedaj je na vrsti splosni urbanistični načrt, ki ga izdeluje priznani arhitekt Portoghese. Pri oblikovanju tega projekta je prišlo do nekaterih težav in zapletov, zato se ni znano, kdaj bo sploh predložen pristojnim občinskim telesom. Tudi kar zadeva proizvodne dejavnosti manjka še izvršilni normativ.

Arhitekt D'Ambrosi in njegovi sodelavci bodo načrt o tako imenovanih produktivnih področjih predstavili danes ob 18. uri v dvorani openske hranilnice in to na pobudo krajevnega rajonskega sveta.

Obsojen Dorian Del Monaco Carboneju dal 120 milijonov

Inženir Dorian Del Monaco, doma sicer iz Bocna, ki pa je kariero naredil v Ferrari in je konec osemdesetih let prišel v naše mesto, kjer je njegovo ime vezano z vsemi večjimi javnimi deli, od stadiona »Nereo Rocco« do upeljevalnika, čistilne naprave v Zavljah in podvodne napeljave, je bil včeraj dogovorno obsojen na leto dni in tri mesece zapora (kazen je pogojna). Del Monaco (PSI) je bil obtožen, da je bivšemu deželnemu podpredsedniku Gianfrancu Carboneju izplačal 120 milijonov lir, da bi si zagotovil direkcijo nekaterih gradbenih del (slo je za dva odseka

avtoceste Pordenone - Conegliano).

Del Monaco je vpleten v razne preiskave, prvic pa je bil aretiran 12. marca lani, ko ga je finančna straža obiskala kar v uradu na Občini. Proti njemu so se zlasti zaganjali »Zeleni«: Ghersina je navedel primer upeljevalnika, pri katerem je bil Del Monaco direktor del, se prej je izdelal prvi načrt za upeljevalnik načrt, nakar je bil tudi predsednik komisije, ki je dodelila zakup in predlagatelj variante. »Zeleni« so izračunali, da je v manj kot desetih letih od trzasko Obcine prejel več kot 7 milijard lir.

TRST / PRORAČUNSKO SOOČANJE

Vzdržanje Lige, SKP v opoziciji

Odločitev na petkovi seji skupščine

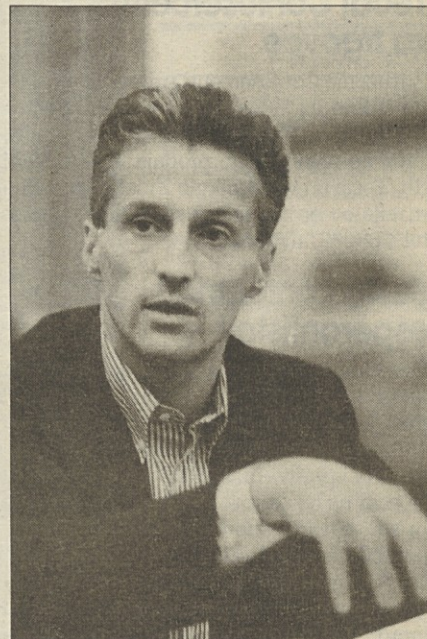
Trzaski občinski svet bo v petek odobril finančni proračun za tekoče leto in hkrati tudi priloženi triletni razvojni načrt javnih del. Za proračun so se v razpravi opredelili koalicijski zavezniki KD, DSL in Zavezništvo za Trst, Severna liga je napovedala belo glasovnico, proti pa bodo glasovali svetovalci Staffierijeve nacionalistične desnice (LpT, MSI in gibanje Cristiano popolari) ter predstavnik Komunistične prenovne Stojan Spetić. Na prvih občinskih sejah je SKP previdno ocenjevala delo župana in odbornikov, sedaj pa je, kot vidimo, dokončno ubrala pot opozicije.

Svetovalec SKP Spetić je poudaril, da predstavlja Illyjev proračun in delovni program več kontinuitete s prejšnjimi upravami, kot pa novosti. »Seveda, ni mogoče podcenjevati le-teh in se posebej zavzetosti za mir, sodelovanja z zaledjem in večje kulturne odprtosti novega odbora, ki pa si ne upa storiti pogumnejših korakov na poti demokratizacije. Prica smo nekakšnemu prosvetljenemu avtoritarizmu, kot je po godu italijanskim industrijcem, medtem ko je za prepoved Trsta potrebna mobilizacija vseh progresivnih sil«, je dejal Spetić.

Illy je še vedno nedorečen in polovičarski do slovenske manjšine, je se rekel zastopnik SKP, kot pričajo njegova dejanja in se posebej odredba o rabi (oziroma zavračanju) slovensčine v uradnih aktih. »Odtod občutek, da je sredinsko zavezništvo DSL-KD z Illyjem predvsem kulisa, za katero se snujejo nova oblastvena ravnotežja in razdelitev vplivnih območij v trzaski družbi in v gospodarskih ustanovah«.

SKP ni po lastni volji v opoziciji, a bo dosledna s svojo vlogo. Zato je Spetić napovedal svoj negativen glas proračunu za leto 1994, čeprav je odbor sprejel njegov popravek, naj bi za mladinski socialni center namenili 100 milijonov lir. »Gre za glas proti omejenosti neke politične perspektive prej kot glas proti županu ali dejavnosti njegovega odbora, ki je navsezadnje pri krmilu občine sele 75 dni. In v svetu velja pravilo, da se prva ocena izreče sele po stotih dneh«, je na koncu poudaril Spetić.

Napoved Severne lige, da se bo pri

bilanci vzdržala, predstavlja gotovo veliko presenečenje. Njena nacelnica Laura Tamburini je to potezo utemeljila z dejstvom, da je Illyjev proračun boljši od bilance prejšnjih uprav, za zadržanjem Bossijevega gibanja pa se skrivajo tudi in najbrž predvsem jasne politične motivacije. Nekateri voditelji Lige namreč stvarno upajo, da bo v večinski koaliciji prej ali slej prišlo do usodnega razkola in da bo lahko to gibanje v tem primeru kar cez noc nadomestilo DSL pri podpori odboru. Liga pričakuje, da bo do tega prišlo takoj po marčnih političnih volitvah ali najkasneje ob napovedanih spomladanskih pokrajinskih volitvah.

V krogih večine vsekakor ugotavljajo, da je »zaskrbljenost« Lige nad usodo občinske uprave popolnoma odveč ter da bo Illy (na sliki-foto KROMA) brez težav premostil bližnjo volilno preizkušnjo. Posebno Ljudska stranka stalno ponavlja, da je »operacija Illy« pravzaprav neponovljiva in omejena le na občinske volitve. Res pa je, da je Magrisova nadstrankarska kandidatura, ki uživa polno podporo Illyjeve koalicije, ne glede na izvolitev uglednega pisatelja in germanista, ze sama na sebi politično zelo utrdila sedanjosti občinski odbor.

ODGOVORA IZ RIMA ŠE NI

Nova odločitev na procesu Pahor

Kasacijsko sodišče v Rimu se še ni izreklo o zahtevi, da sojenje nadaljujejo drugje

Zgodba se zal ponavlja: tudi včeraj s procesom, v katerega je kot obtoženec vpleten prof. Samo Pahor, namreč ni bilo nič. Iz Rima ni se prišel odgovor o zahtevi po premestitvi v drugo italijansko mesto in obravnavo so odložili na kasnejši datum, 7. junij.

Kot znano, je Pahorjev zagovornik Bogdan Berdon, podobno kot na drugih procesih (dogodki na glavni postli leta 1988 in v zvezi z referendumom leta 1991 - slednji proces so na primer doslej že osemkrat odložili) terjati, da zaradi Slovincem nenaklonjenega vzdušja v Trstu sojenje nadajujejo drugje (pristojne bi bile Benetke). Kasacijsko sodišče je aprila lani zahtevalo zavrniti, zato so novembra vložili novo. Doslej ni znano, kakšna je njena usoda. Morda o njej sploh se niso razpravljali, saj se je na italijansko sodstvo zaradi podkupniških afer zgrnila prava grmada dela, ki bo se bolj zavrla ze itak počasen sodni sistem.

Pahorja na tem procesu dolžijo žalitve, upiranja in povzročitve telesnih poškodb javnemu funkcionaru, ker naj bi med manifestacijo družbeno-političnega društva Edinost 1. novembra predlanskim s pestjo udaril in brcnil podkvestorja D'Aciera. Manifestacija je bila pred cerkvijo sv. Antona, potem ko je kvistor prepovedal, da bi jo priredili na Trgu Unità. Na včerajšnji obravnavi (predsednik Mario Trampus, javni tožilec Federico Frezza, zapisničarka Sara Ukmar, tolmač Marko Ukmar) niso govorili ne o tem ne o drugem. Predsednik Trampus je le ugotovil, da iz Rima ni novosti in je določil nov datum.

NA PROCESU PROTI PERELLIJU

O vsem mogočem a ne o izsiljevanju

Ce bi včeraj kak radovednež slučajno zasel v sodno dvorano trzaskega sodišča, v kateri teče proces proti nekdanjemu trzaskemu tajniku PSI Alessandru Perelliju ter bivšemu občinskemu odbojniku Pier Raimondu Cappelli, bi le stežka uganil, o čem je pravzaprav govor. Beseda je namreč tekla o vsem mogočem, o zakupih in načrtih za gradbena dela, o odnosih med zadrugami, izvajalcih in projektantih, o cehih, cenah, točkovanju in ponudbah. Samo o bistveni zadevi, torej o izsiljevanju v zvezi z gradnjo greznice napeljave v Zavljah, zaradi katerega se morata Perelli in Cappella zagovarjati, skoraj ni bilo slišati besede. Tudi včeraj so namreč nadaljevali z zasliševanjem raznih prič, ki pa so v glav-

nem govorile le o tehničnih plateg zakupov in vsem, kar je z njimi povezano. Med drugimi sta pričala Umberto Dallegrno, predsednik Ezita in Simeon Enor, predsednik zadruga ICI, ki skupaj z zadrugo Sigla gradi napeljavo v Zavljah (prav Sigla je Perelliju izplačala 90 milijonov lir) ter socialist Antonio Minniti, podpredsednik Ezita in predsednik komisije, ki je odlocala o zakupu. Minniti je bil že v zaporu pod isto obtožbo kot Perelli in Cappella, vendar se je odlocil za skrajšani postopek in bo proces imel prihodnjega aprila. Včeraj je kot prica povedal, da mu je Perelli omenil, naj Konzorciju gradbenih zadrug, katerih član je tudi Sigla, nudi vso tehnično pomoč, vendar ga ni nikoli vprašal, naj favorizira

ali glasuje za Konzorcij. S svoje strani naj bi mu tudi Cappella omenil, da se je tudi bivši deželni predsednik Adriano Biasutti zanimal za Konzorcij, vendar kakršnokoli zunanje vmesavanje ni bilo možno, je poudaril Minniti, in komisija je posteno in objektivno opravila svojo zadolžitev.

Kot smo dejali, je proces zasel na čudne tire. Marsikdo si je ustvaril vtis, da obramba obtoženecv nekako namerava na zatožno klop spraviti ves sistem zadrug, ga morda diskreditirati, saj si drugače težko razložiti, zakaj takšno vztrajanje na povsem tehničnih zadevah, potem ko je sam Perelli že priznal, da je prejel 90 milijonov lir.

Na prihodnji obravnavi naj bi končno zaslislali tudi Perellija in Cappello.

NEVSEČNOSTI SUŠNIH RAZDOBIJ

Gozdni požar pri gropajskem kalu

Gasilci sklepajo, da je bil požar, ki so ga sicer kmalu pogasili, podtaknjen

Sedanje sušno razdobje je kot nalašč za gozdne požare, se zlasti če se ugodnim naravnim pogojem pridruži človekova malomarnost, ali, kar je še veliko huje, namerno igrakanje z ognjem. Včeraj popoldne je gorelo v bližini gropajskega kala. Gasilci in uslužbenci gozdarske uprave, ki so se spopadli s plameni in jih sicer v sorazmerno kratkem času ukrotili, so povedali, da je imel požar več žarišč, iz cesar se da sklepati, da ga je podtaknila človeška roka. K sreči včeraj ni bilo burje, tako da se ogenj ni razbohotil, kljub temu pa mu je uspelo narediti kar dovolj skode. Na sliki (Foto Ferrari/KROMA) gasilec med delom.

NOVICE

Danes začetek »Que viva cinema«

Kot je prejšnji teden napovedal novoizvoljeni odbor kinokluba La Cappella Underground, se bo danes začel prvi niz filmskih predvajanj, ki nosi naslov Que viva cinema. Gre za ciklus slovitih mojstrov iz prvega obdobja kinematografije, ki pa le izjemoma pridejo v kinodvorane. Prva v nizu bosta na sporedu Nosferatu, režiserja Murnaua (Nemčija, '22) in pa Vigojev L'Atalante (Francija, '34), predvajali ju bodo v gledališču Miela, in sicer ob 20.30 in ob 22. uri.

Tečaj Confesercenti za trgovce

Združenje Confesercenti prireja 16-urni tečaj (4 ure po enkrat na teden) za trgovce in njihove sodelavce. Na tečaju bo govor o raznih vprašanjih, ki so vezana na organizacijo prodaje v vseh njenih aspektih. Tečaj bo vodil Sergio Zicari; podrobnejše informacije so na razpolago na sedežu Confesercenti (tel. 765082, ali 765389).

Šesta konferenca esperantistov

Seste konference esperantistov, ki bo od 22. do 25. aprila v našem mestu, se bo udeležilo okrog 150 delegatov. Na njej bodo v glavnem razpravljali o kulturni problematiki, poleg tega pa tudi o gospodarskih vprašanjih. Prireditelji poudarjajo, da je treba tudi na tej osnovi zgraditi politiko dialoga, miru in sodelovanja med različno mislečimi. Uvodno poročilo bo imel prof. Giancarlo Sartorio iz Genove, (koferenca bo na univerzi), za njim pa bo spregovoril prof. Carlo Minnaja s padovske univerze na temo "Univerza Alpe-Jadran v okviru združene Evrope".

Predložiti prošnje za odpravo arhitektonskih zaprek

Trzaska občinska uprava sporoča, da zapade 1. marca rok za vlaganje prosenj za prispevke (na osnovi zakona 13/89) za odpravo arhitektonskih zaprek v zasebnih poslopih. Podrobnejše informacije so na razpolago v uradih 17. sektorja, v pasazi Costanzi, v sobi št. 321.

Razstava o delavskih bojih v Trstu

Na sedežu SKP so včeraj odprli zanimivo razstavo o Delu in delavskih bojih v Trstu. Razstavo, ki obsega veliko slikovnega gradiva in raznih dokumentov, je odprl ravnatelj raziskovalnega inštituta sindikata CGIL prof. Paolo Sema (na sliki - F. Krizmančič/KROMA)

PARKI / SPORAZUM TRST-BILBAO

Tehnološko sodelovanje

Medtem tečejo priprave na otvoritev sinhrotrona

Padriški Center za znanstvene in tehnološke raziskave je sklenil sporazum o sodelovanju s Tehnološkim parkom baskovskih dežel iz Bilbaa v Spaniji. Sporazum sta včeraj podpisala na Padričah ravnatelj Centra za raziskave Mirano Sancin in predsednik baskovskega parka Antonio Aranzabe Melon. Z njim sta se obe strani obvezali, da bosta skupno z drugimi znanstvenimi parki sodelovali pri evropskih projektih za znanstveno raziskovanje in prenos tehnologije, da se bosta zavzemali za internacionalizacijo podjetij posameznih parkov, da si bosta izmenjavali informacije, kakor tudi, da bosta medsebojno sodelovali pri strokovnem izpopolnjevanju osebja.

Poudariti velja, da je med baskovskim in trzaskim parkom več skupnih točk. Oba združujeta podjetja in prvovrstne raziskovalne ustanove, oba tesno sodelujeta s krajevnimi univerzami ter drugimi raziskovalnimi centri itd. Sporazum, ki sta ga sklenila včeraj na Padričah, pa predstavlja prvi korak za osnivanje evropske mreže tehnoloških parkov. Za to se posebno zavzema padriški Center za raziskave, ki se v ta namen že dogovarja tudi s Zemike Parkom iz Groningena na Nizozemskem, s parkom Heriott Watt iz Edimburga na Škotskem ter s Plassey Parkom iz Limericka na Irskem. Vsi ti parki naj bi bili

med seboj telematsko in se drugače povezani ter naj bi sploh vsetransko sodelovali.

Sicer pa se v teh dneh v padriškem Centru za raziskave pripravljajo na drug velik dogodek, in sicer na slovesno otvoritev sinhrotrona, ki bo v soboto, 26. t. m. Slovesnosti, ki se bo odvijala s pricetkom ob 9.30 v samem sinhrotronskem obroču pri Bazovici, se bodo udeležile visoke osebnosti iz znanstvenega in političnega sveta iz Italije in iz sosednjih držav. Prisotne bo uvodoma pozdravil pooblaščen upravitelj družbe Sincrotrone Trieste Giuseppe Viani, nakar bodo govorili po vrsti trzaski zupan Riccardo Illy, predsednik deželnega odbora Renzo Travanut, rektor trzasko univerze Giacomo Borruso, predsednik družbe Sincrotrone Trieste nobelovec Carlo Rubbia, predsednik Akademije dei Lincei Giorgio Salvini, minister za znanost Umberto Colombo in naposled predsednik vlade Carlo Azeglio Ciampi. Salvini bo na kratko komemorial pred nedavnim umrlega inž. Maria Puglisija, ki je dalj časa načeloval načrtovalski ekipi, Ciampi pa bo podelil vdovi spominsko plaketo ter ob koncu tudi prerezal trak. Sledil bo ogled objekta. Med številnimi uglednimi gosti bosta tudi slovenski minister za znanost in tehnologijo Rado Bohinc in direktor zavoda Jožef Stefan iz Ljubljane Danilo Zavrtanik.

SSG / NE JAZ IN POSLEDNJI TRAK

Beckett se vrača na tržaški oder

Dva monologa v režiji Maria Uršiča

Mineva skoraj trideset let, odkar so v komaj odprtem Kulturnem domu v Trstu predstavili takrat se zmeraj avantgardnega dramatika Samuela Becketta z dvema njegovima temeljnima deloma: Čakajoč na Godota in Poslednji trak. Resnici na ljubo bodi povedano, da je bilo prvo besedilo precej okrajšano in prirejeno le za dva igralca (Silvija Kobala kot Vladimira in Edvarda Martinuzziya kot Estragona), Krapp v Poslednjem traku pa je bil Rado Nakrst.

Vsi trije so nas že zdavnaj zapustili in tudi v tem je dokaz, da so tri desetletja zelo dolgo obdobje. Nic cudnega torej, če je tedanji avantgardist Samuel Beckett danes že med gledališkimi klasiki. Kmalu potem, leta 1969, je za svoje književno delo prejel celo Nobelovo nagrado, in vendar je v njem se zmeraj toliko avantgardnega izziva in toliko so-

dobne stiske, toliko tudi današnje evropske brezhibnosti, da učinkuje nadvse sveže, dražljivo, pretresljivo sodobno.

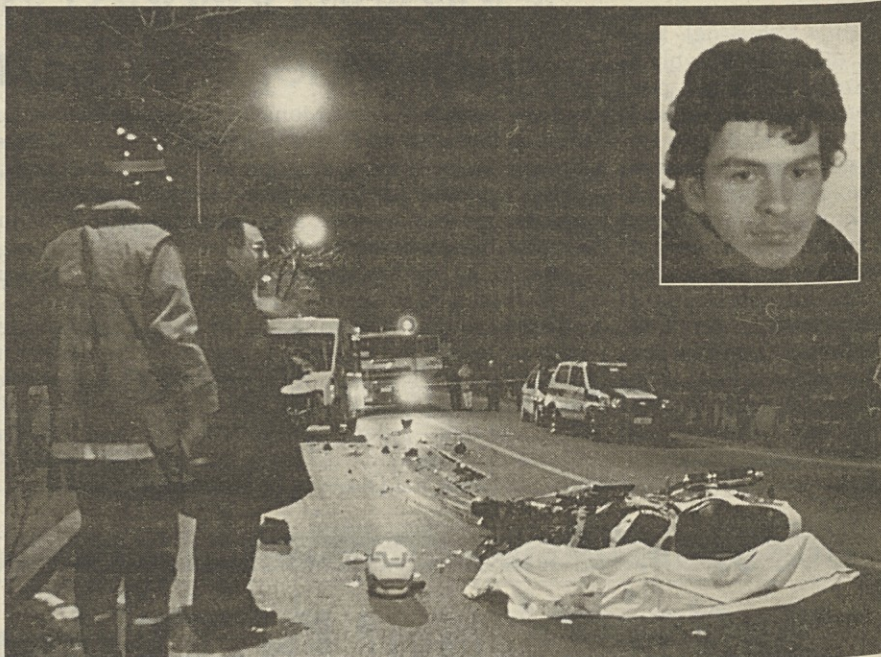
To gotovo velja tudi za novo uprizoritev Slovenskega stalnega gledališča, ki je bila zaupana režiserju Mariu Uršiču. Kratek, a izjemno silovit monolog iz ust Lučke Počkaj in Poslednji trak, posodobljen v režiserjevem videnju in interpretaciji Gojmiri Lešnjaka, se zlivata v celovit večer in pomembno dopolnjujeta nadvse uspešno sezono našega gledališča.

Predstava je izven abonmaja. Ker sta zanj potrebna blizina in intimnost, si je vodstvo SSG omislilo v Kulturnem domu novo prizorišče: gledalcem bo prvič odprlo prostor nad barom. Zaradi strogo omejenega števila sedežev je za prve ponovitve nujna rezervacija. Premiera bo to pot v četrtek in je razprodana.

NESREČA / SINOČI NA UL. VALERIO NAD UNIVERZO

Mladenič z motorjem 150 km na uro v smrt

Čelno je trčil v občinski kombi z invalidom

V nesreči na Ul. Valerio je izgubil življenje 24-letni Sergio Coslan (Foto KROMA)

Trzaski asfalt je spet zahteval mlado življenje. V prometni nesreči v bližini Nove univerze v Trstu je sinoči umrl 24-letni motorist Sergio Coslan, stanujoč na Padričah 216. Mladenič je celno trčil v kombi trzasko občine za prevažanje invalidov. Pri tem so bili lažje ranjeni tudi sofer kombija ter invalid in spremljevalec, ki sta se v njem prevažala.

Do nesreče je prišlo ob 17.28 na Ul. Alfonso Valerio, kakih 200 metrov pod krizisčem, na katerem se od Nove ceste za Općine odcepi Cesta za Bazovico. Coslan se je s svojim motorjem suzuki 750 vozil proti mestu. Očitno je precej pritisnil na plin, saj je baje dosegel hitrost 150 kilometrov na uro. Tako vsaj izhaja iz prve rekonstrukcije dinamike nesreče. Prav zaradi visoke hitrosti je na blazjem

ovinku na desno izgubil nadzor nad vozilom, tako da ga je zaneslo na levo stran cestišča. Prav tedaj pa je z nasprotni strani, se pravi iz mesta, prihajal kombi trzasko občine, posebno opremljen za prevoz invalidov, ki ga je upravljal 49-letni Stelio Chiamia iz Ul. Lamarmora 12 v Trstu. Coslan je vozil prehitro, da bi se mu Chiamia lahko ognil, in tako je prišlo do silovitega trčenja. Motor je po njem odbilo kar za 12,5 metra, njegov voznik pa je oblezel mrtev ob njem.

V nesreči so se lažje poškodovali tudi potniki kombija. Najhuje se je ranil 51-letni invalid Teodoro Gardrossi, stanujoč v Ul. Pittoni 30. V katarinski bolnišnici so zdravniki ugotovili, da si je nalomil stegno, zaradi česar se bo moral zdraviti kakih 30 dni. Lažje sta se ranila tudi njegov spremljevalec,

33-letni Paolo Fabris iz Senenega trga 1, in voznik, že omenjeni Stelio Chiamia, ki bosta predvidoma okrevala v katarinsko bolnišnico. Potrdilo o smrti mladega Sergia Coslana je podpisal zdravnik sodne medicine Fulvio Costantinides, dovoljenje za odvoz njegovega trupla pa je izdala dežurna sodnica Emanuela Bigatin.

Zaradi nesreče je prišlo tudi do precejšnjih težav v avtomobilskem prometu. Prometno Ul. Valerio so namreč občinski redarji zaprli do 19.30.

PREBRISANA IN SLEPARSKA TROJICA

Nagrmadili za sto milijonov lir prehrambnega blaga

Ko so agenti vdrl v stanovanje na Trgu Ospedale 3, so verjetno kar obstali: dejansko ni slo za stanovanje, temveč za pravcato skladišče, v katerem je bilo za 70-100 milijonov lir vrednega prehrambnega blaga. Z dobro premišljeno prevaro so ga nagrmadili trije prebrisani moski, 28-letni M.G., 50-letni W.F. in 35-letni B.F., ki so jih prijaviili sodnim oblastem.

Preiskava, pri kateri so sodelovali agenti sodne policije urada za splošno preventivo in javno pomoč ter agenti komisariata pri Sv. Soboti, je trajala že dalj časa, stekla pa je po obvestilih, ki so jih prejeli s strani nekaterih velikih italijanskih podjetij, ki se ukvarjajo s prehrabnim blagom.

Trojica je ustanovila lažno podjetje »F.G. M.«, ki sploh ni bilo registrirano pri trgovinski zbornici in je bilo brez kakršnegakoli dovoljenja. Potem ko so se prebrisanci opremili s telefakom, so začeli »bombardirati« stevilna podjetja s predlogi o nakupih. Tisti, ki so se ujeli na limanice, so ponudili seznam svojih proizvodov in obenem

vse podrobnosti z načinom plačila in roki za dostavo blaga.

Potem ko je prišel odgovor, so se s trzaskega »podjetja« oglasili z naročili. Sprva so se zadovoljili z manjšimi količinami blaga, ki so ga

tudi redno plačali: hoteli so pač dokazati, da je »F.G. M.« resen partner. Pri naslednjih naročilih pa so bili zneski višji, znašali so že kakšen milijon. Sleparki so odprli tudi nekaj tekocih računov, pri čemer so se poslužili »slamnatih glav«, in začeli plačevati s čeki, seveda nekritimi. Podjetja, ki so poslala blago, so se tega zavedela, ko so od bancnih zavodov dobila sporočilo, da so čeki brez vrednosti.

Kaj pa je trojica počela z blagom, ki se je gromadilo v stanovanju na Trgu Ospedale 3? Prodajala ga je pač, pri čemer ni imela nobenih težav: lahko je namreč nudila visoke popuste, saj je izdelke imela zastoj. Agenti so že identificirali nekaj trgovin, restavracij, ki so jih privabile nizke cene.

Med operacijo, ki so jo preiskovalci poimenovali »posebne ponudbe«, so med drugim zaplenili tudi 100 mesečnih abonmajev za mestno avtobusno mrežo ACT, vrednih 2.900.000 lir. Abonmaji so bili ukradeni v neki tobakarni v mestnem središču, lastnik pa je tatvino prijavil.

ŠOLA / DAN SLOVENSKE KULTURE

Praznično na liceju

Prešernova proslava v družbi Draga Jančarja

NADA PERTOT

V soboto, 19. februarja, je bilo na liceju Prešeren paznično vzdusje, saj so dijaki in profesorji z vsem šolskim osebjem in tudi z bivšimi dijaki vred proslavljali Prešernov dan. Na soli je že tradicija, da pripravijo dijaki v glavnem program na podlagi del povabljenega gosta, ki je bil letos Drago Jančar, lani Alojz Rebula, se prej Boris Pahor in Janko Messner.

Dragu Jančarju na cast so dijaki Ivo Kerže, Sara Balde, Dasa Bolčina, Gabriella Talotti, Martin Vremec in Miha Ravbar mojsrsko odigrali nekaj skrbno izbranih prizorov iz njegove drame Klementov padec. Med prizori so prebirali sestavke, ki so jih dijaki napisali na temo tveganja v gorah in v življenju. V teh razmišljanjih je prišla na dan velika mera resnosti, jezikovne sproščenosti in celo smisla za umetniško izražanje. Med tem leposlovnim delom, ki ga je z veliko poztvovnostjo in sposobnostjo pripravila prof. Matejka Maver, so se vrstile glabene točke. Pod vodstvom Sonje Rojac in Karen Košuta so nastopile pretežno dijakinje in ubano zapele več pesmi. Po spodbudnem pozdravu gosta Draga Jan-

čarja je se zapel zbor, ki ga sestavljajo profesorice in profesorji na Liceju. Nastopili so z dvema pesmima: Orffovo Odi et amo in s pesmijo, ki jo je napisal lanski kolega Marij Cuk in uglasbil prof. Tomaž Simčič, ki zbor tudi vodi. Da so to točko nestrpno pričakovali vsi navzoči in da je bila deležna največjega aplavza, ni nujno posebej poudarjati. Potem ko je Tatjana Dolhar prebrala se odlomek iz dnevnika begunke iz Bosne in so razglasili dijake, ki so bili uspešni v različnih tekmovanjih, se je začel, kot je že v tradiciji, drugi razigrani, domisljeni in duhovni del. Tokrat je po svežem glasbenem nastopu rock skupine in pevcev Igorja Veljaka in Martine Feri, zasedel priporisrce 5.a razred in zabaval prisotne s saljivo parodijo na solsko življenje, ki jo je napisala sosolka Alenka Spetič.

Prelepo dopoldne so dijaki končali s himno Gaudeamus igitur. S prireditve smo kot vedno odhajali zadovoljni in ponosni in bili kot vsako leto pepricani, da je bila tokrat res najlepša.

Tistim, ki nas ni več na soli, je bilo to srečanje z dijaki in profesorji v posebno veselje.

DSI / »KORAKI APOSTOLSKIH SANDAL«

Predstavitev sinodalnega dnevnika Alojza Rebule

Rebulovo knjigo predstavil teolog prof. Bogdan Dolenc

HELENA JOVANOVIĆ

V najnovejši knjigi pisatelja Alojza Rebule z naslovom »Koraki apostolskih sandal«, dnevniškem zapisu o vtisih in doživljajih na skofovski sinodi, ki je bila v začetku decembra 1991 v Vatikanu, se zrcali podoba katoliške Cerkve od Estonije do Turcije, od Malte do Belorusije. Tako je na ponedeljkovem predstavitvenem večeru v Društvu slovenskih izobražencev dejal prof. Bogdan Dolenc, teolog in izvedenec cekrvene zgodovine, ki se je omenjenega srečanja evropskih skofov s papežem tudi sam udeležil.

Rebulovo knjigo je izdala in zalozila Mohorjeva družba iz Celovca; Ljubljane in Dunaja v zbirki »Podobe časa«, spremno besedo k delu pa je napisal dr. Franc Rode, tajnik Papeškega sveta za dialog z neverujočimi. Kot »auditor«, poslušalec, je trzaski pisatelj na skofovski sinodi zastopal Slovence. Z izurjenim peresom je Rebula opisal srečanja z visokimi cekrvenimi predstojniki - zelo velik vtis je nanj napravil kardinal Tadea, ki je dvajset let preživel v zaporih diktatorja Ceausescuja - kljub zahtevnosti obravnavanih tem pa je dnevnik prijeten in zanimiv tudi za na teološkem področju manj osveščenega bralca, saj je znal avtor vplesti v besedilo tudi vrsto duhovitih in lahkotnejših dogodkov. Na primer, stel je, koliko slovničnih napak je med

Prof. Bogdan Dolenc in prof. Alojz Rebula med predstavitvijo v DSI (F. KROMA)

svojim govorom v latinščini napravil ta ali oni skof.

Kot je poudiril dr. Rode v spremni besedi, je delo »Koraki apostolskih sandal« prava novost in to ne samo v slovenskem merilu. Medtem ko je v drugem vatiškanskem koncilu izšlo mnogo zapisov in komentarjev iz teologov, ni o sinodah, ki so se vršile v zadnjih dvajsetih letih, bilo dejansko nič zapisanega. Rebulov sinodalni dnevnik je torej edini zapis iz te zvrsti.

Na večeru DSI je spregovorila tudi prof. Zora Tavčar. Teolog dr. Dolenc pa je se povedal, da ima dnevnik »Koraki apostolskih sandal« veliko dokumentarno vrednost. O sinodi, na kateri je bil govor predvsem o Evropi in o ponovni

evangelizaciji Evrope v novih zgodovinskih razmerah, to je po padcu komunizma, pa poroča nepristransko. Tu nikakor ne gre, je poudiril dr. Dolenc, za kaksen slavo-spev cerkveni hierariji, pač pa avtor omenja tudi kočljive teme, ki so prisle na tem srečanju v Vatikanu na dan. Tako na primer pove, da se je neki nemški skof lotil vprašanja, zakaj je Cerkve od nekdaj v rokah moskih.

Ko je Matejka Maver končala z branjem odlomkov Rebulove knjige, je spregovoril tudi sam pisatelj, ki je odgovarjal na vprašanja udeležencev. Bolj kot o preteklem času in o sami sinodi leta 1991 so prisotni razpravljali o sodobnih problemih in o poslanstvu Cerkve v tem nelahkem času.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 23. februarja 1994

POLIKARP

Sonce vzide ob 6.54 in zatone ob 17.42 - Dolžina dneva 10.48 - Luna vzide ob 15.00 in zatone ob 4.53.

Jutri, CETRTEK, 24. februarja 1994

SERGEJ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 6,6 stopinje, zračni tlak 1018,9 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 68-odstotna, nebo skoraj jasno s slabo vidljivostjo, morje mirno, temperatura morja 8,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Matteo Moi, Maria Sferza, Alessio Esposito in Nicolò Coniglio.
UMRLI SO: 71-letni Marino Cok, 73-letni Bruno Malisan, 80-letna Agnese Penna, 81-letni Arno Donaggio, 81-letna Nerina Turk, 77-letna Maria German, 89-letna Margherita Scaton, 84-letni Angelo Zuppin, 73-letni Bruno Pagani, 3-letna Giuseppina Bonacci, 88-letni Giordano Zupin, 45-letni Gianfranco Pellican, 89-letna Giorgia Petronio, 88-letni Loris Buda, 72-letni Vincenzo Cianciolo, 80-letna Maria Petracco, 88-letna Elisa Camalich, 72-letni Mario Novel.

LEKARNE

Od ponedeljka, 21., do nedelje, 27. februarja 1994

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Milje, Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

OPCINE, Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità 4, Milje, Lungomare Venezia 3.

OPCINE, Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Unità 4 (tel. 365840). Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVI-TA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE

deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

ČESTITKE

Na Kontovelu slavi okroglo obletnico naša draga **MARIJA**. Vse najboljše ji želijo vsi, ki jo imajo radi.

PRISPEVKI

Ob 30. obletnici smrti Matilde Adam roj. Kosmina se je spominja hči in daruje 100.000 lir za UNICEF.

V spomin na Ladislava Zerjalo iz Nabrezine darujeta Bogo in Aleksij Rojc 100.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

V spomin na prijatelja Ladija Zerjalo daruje Vera Caharija Verri 50.000 lir za nabrezinsko godbo.

Nosilci krste Dane Luksa vd. Rupel darujejo 200.000 lir za SD Srimorje.

Nosilci krste Petra Cherina darujejo 200.000 lir za Mladinski krozek Prosek-Kontovel.

V spomin na Angelo Cijak daruje Stanko Daneu 30.000 lir za SD Kontovel. V isti namen darujeta Milena in Mirko 20.000 lir.

V spomin na Petra Cherina darujeta dr. ja Boris in Ivan Cibic 100.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Petra Cherina daruje žena Dragica 50.000 lir za Godbeno društvo Prosek, 100.000 lir za Krozek SKP Kras, 100.000 lir za FC Primorje, 50.000 lir za Dramski oder J. Stoka, 100.000 lir za Kulturni dom

Prispevajte
za
**Sklad
Albina
Bubniča**

Prosek-Kontovel, 100.000 lir za spomenik padlim na Proseku, 200.000 lir za nosilce krste, 200.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk Prosek-Kontovel.

V spomin na Petra Cherina daruje Slavica Husu-Conestab 20.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk Prosek-Kontovel.

V spomin na Petra Cherina darujeta Magda in Marjan Bukavec 30.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk Prosek-Kontovel.

V spomin na Petra Cherina daruje Ivan Kapun in družina Straus 150.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na prijatelja Milana Gulica darujeta Nada in Anton Kocjan 100.000 lir za Sklad »Mostarske zrtve«.

Zapustila nas je naša ljubljena

**Ivanka Vidali
vd. Kobal**

Njen zgled nas bo vodil na pravi poti.

Pogreb bo jutri, 24. februarja, ob 12. uri v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah.

Zalostno vest sporočajo hči Anuska, vnuk Francesco, sestra Frida, svakinji Nada in Danila, nekaki in drugi sorodniki

Opčine,
24. februarja 1994

Hvala nona Ivanka
tvoj Francesco

ŠOLA / »FRAN MILČINSKI«

Prijetna Prešernova proslava osnovnošolcev na Katinari

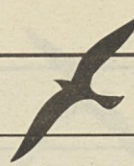

Prejsnjo soboto so v osnovni soli Fran Milčinski na Katinari priredili Prešernovo proslavo. Vzdusje je bilo zelo veselo. Za uspeh prireditve so poskrbeli tako osnovnosolci, kot tudi starši, ki so se udeležili proslave. Najprej so nastopili učenci petega razreda, ki so podali nekaj uvodnih misli o grozotah vojne v Bosni in vsi skupaj izrazili željo, da bi na tem območju cimprej in končno zavladal mir. Te svoje misli so tudi povezali s Prešernovimi besedami o želji po miru med vsemi narodi.

Nastopil je tudi 32-članski pevski zbor, ki je zapel šest pesmi. Ni treba posebej poudarjati, da so bili malčki nagajeni s toplimi in vzpodbudnimi aplavzi, saj so se na prireditve, ob sodelovanju vzgojiteljev, zelo dobro pripravili.

Glavna točka Prešernove proslave pa je bilo izvajanje igrice »Carobni vžigalnik«, v kateri so se vsi nastopajoči lepo odrezali; premagali so strah pred publiko in pokazali vzpodbudne igralske sposobnosti, za kar so bili tudi nagajeni s toplimi aplavzi občinstva in vzgojiteljev. Prireditve je vsekakor dobro uspela, saj so bili z njo vsi zadovoljni. Na proslavo so se katinarski osnovnosolci pripravljali že dalj časa, obenem pa niso pozabili na študij, ki ga marljivo opravljajo v zadovoljstvo staršev in seveda učnega osebja, kateremu gre topla zahvala za lepo izpeljano prireditev.

Sedaj že razmišljajo, kdaj bodo spet lahko nastopili in pokazali kaj novega.

SLOVENSKO
STALNO GLEDALIŠČE
PREMIERA
PONOVITVI

Samuel Beckett

NE JAZ in

POSLEDNJI TRAK

enodejanski - Režija: Mario Ursić
jutri, 24. februarja, ob 20.30 - RAZPRODANO
v petek, 25. februarja, ob 20.30
v nedeljo, 27. februarja, ob 19.00

Zaradi omejenega števila sedežev **REZERVACIJA OBVEZNA!**

Rezervacije od 10. do 12. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, telefon 632664

KINO

ARISTON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Piovono pietre«, r. Ken Loach.

EXCELSIOR - 15.45, 17.55, 20.05, 22.15 »Mrs. Doubtfire - Mammo per sempre«, i. Robin Williams, Sally Field.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Mr. Jones«, i. Richard Gere, Lena Olin.

NAZIONALE 1 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Robin Hood, un uomo in calzamaglia«, r. Mel Brooks.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Malice (Il sospetto)«, i. Alec Baldwin, Nicole Kidman.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »L'uomo che guarda«, r. Tinto Brass, prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Cool Runnings, quattro sotto zero«, i. John Candy, produkcija Walt Disney.

GRATTACIELO - 17.50, 20.00, 22.00 »L'ombra del lupo«, i. Donald Sutherland, Toshiro Mifune.

MIGNON - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Una vita al massimo«.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Sesso annale allo specchio«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.00, 19.30, 22.00 »Piccolo Buddha«, r. Bernardo Bertolucci.

ALCIONE - 19.00, 21.30 »La casa degli spiriti«, r. Billie August, i. Jeremy Irons, Meryl Streep, Glenn Close.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Benny e Joon« r. J. Chechik, i. Johnny Deep, Mary Stuart Masterson, Aidan Quinn.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Sinfonia per tre in calore«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

SKD GRAD prireja ob dnevu slovenske kulture v petek, 25. februarja, ob 20.15 v Ovcarjevi hiši pri Banih predavanje dr. Jožeta Mibelica iz Radovljice o TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU. Toplo vabljeni.

PD SLOVENEK vabi v soboto, 26. februarja, ob 20.30 v Srenjski hišo v Boršt na proslavo DNEVA SLOVENSKE KULTURE. Spored: priložnostni govor Aleksija Pregarca, Zenska skupina Stu ledi in Trobilna skupina Godbe na pihala iz Ricmanj.

ZDRUŽENJE STARSEV OSNOVNE SOLE PROSEK vabi na ogled spevoigre SNEGULJČICA v izvedbi Mladinske dramske skupine PD Primorec iz Trečb v soboto, 26. februarja, ob 17.30 v Kulturnem domu na Proseku.

SKD BARKOVLJE, Ul. Cerreto 12, vabi na PRESERNOVO PROSLAVO v nedeljo, 27. t. m. Slavnostni govornik Marij Cuk, nastop MePZ Primo-rec - Tabor, ki ga vodi Matjaz Scek. Začetek ob 17. uri.

SKD SLAVEC RIC-MANJE-LOG priredi v petek, 25. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu v Ricmanjih PRESERNOVO PROSLAVO. Nastopajo otroci vrtca iz Ricmanj, učenci 4. in 5. razreda COS Ivan Trinko Zamejski iz Ricmanj, združena MePZ Slavec-Slovenec in Tamburaški ansambel iz Boljunca. Slavnostni govor bo podal Filibert Beneditic. Vabljeni!

PD MACKOLJE priredi

ob dnevu slovenske kulture dne 27. februarja 1994 VECER SLOVENSKE BESEDE IN PESMI. O pomenu slovenske kulture in o svoji besedni umetnosti bo spregovoril pesnik Aleksij Pregarc. Nastopil bo društveni mešani pevski zbor. Pricetek ob 17. uri v Srenjski hiši v Mackoljah.

SKD TABOR - Općine - Prosvetni dom - V nedeljo, 27. februarja, ob 16. uri. Ob dnevu slovenske kulture BESEDA STIRIH: ZORA TAVCAR, VINKO BELICIC, ALOJZ REBULA, MARKO SOSIC. Sodelujejo Cerkevni pevski zbor sv. Jerneja, MePZ Vesela pomlad, Dramska skupina Tamara Petaros, dijaki srednje sole Srečko Kosovel, gojenci Glasbene matice, MPZ in ZPZ Tabor, Dramska skupina Tabor, Zamilsel Olga Lupinc.

GLASBENA MATICA TRST - Solidarnostna koncertna abonmajska sezona 93/94 - v torek, 1. marca, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu: GALLUS CONSORT Dina Slama - alt, cembalo; Janko Ban-tenor; Milos Pahor, Erika Slama - flavta; Vasja Legisa - violoncelo; Marko Feri - kitara (Sammartini, Haendel, d'Arcano, Stam-mic, Haydn, Mozart, Merku, Viozzi, Slama, Tarsia). Vabljeni!

DRUSTVO SLOVENC MILJSKE OBCINE vabi na PRESERNOV VECER v petek, 25. februarja, ob 19.30 v župnijski dvorani v Miljah.

DRUSTVO SLOVENS-KIH UPOKOJENCEV TR-ST vabi na predavanje z naslovom BAJKAL - SLADKOVOODNO MORJE, ki bo v petek, 4. marca, ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciska 20. Predavala bo prof. Erika Kosuta. Vljudno vabljeni!

NIZJA SREDNJA SOLA FRAN LEVSTIK na Proseku vabi na praznovanje DNEVA SLOVENSKE KULTURE, ki bo v soboto, 26. februarja, v šolskih prostorih s pricetkom ob 11.30. Nastopili bodo gojenci proseške podružnice Glasbene matice sole Marij Kogoj (klavir, harmonika, pozavna). Vabljeni!

OBVESTILA

60-LETNIKI s Proseka, Kontovela in iz Gabrovca sklicujejo SEJO v gostilni »Na lokandi« danes, 23. februarja, ob 20. uri. Vabljeni!

KD RDECA ZVEZDA in SK KRAS vabita na ogled kiparske razstave Roberta Soaveja v Vaski hiši v Re-pnici, ki bo trajala do 27. februarja. Urnik: ob delav-nikih od 18. do 20. ure, v nedeljo od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

SPDT prireja jutri, 24. februarja, v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciska 20 predavanje z naslovom MONGOLIJA - TAJINSTVENA ZGODBA. Predaval bo znani ca-snikar in popotnik dr. Ro-berto Ive. Začetek ob 20.30.

PD MACKOLJE vabi v petek, 25. februarja, na ot-rovitev razstave Edija Zerjela SANJE O KRASU. Umetnika bo predstavil casnikar Marko Tavcar, nastopila bo tudi Trobilna skupina Godbe na pihala iz Ricmanj. Pricetek ob 20. uri v spodnjih prostorih Srenjske hiše v Mackoljah.

UDELEZENCI 27. KRASKEGA PUSTA PO-ZOR! Clani fotokrožka Trst 80 so vas fotografirali v pustni povorki na Općinah. Z najlepšimi posnetki

so pripravili projekcijo diapozitivov, ki jo bodo prikazali v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciska 20, v petek, 25. t. m., s pricetkom ob 20.30. NAROCILI BOSTE LAHKO KOPIJE ZAZELENIH POSNETKOV, KI VAM JIH BODO CLANI FOTOKROŽKA NUDILI LE S STROSKI ZA MATE-RIAL.

PRAZNIKI VCLANJE-VANJA SKP - Krozek Kras se bodo vrstili po sle-decem redu: danes, 23. t. m., v Društveni gostilni na Kontovelu, v petek, 25. t. m., v Prosvetnem domu na Općinah; v ponedeljek, 28. t. m., v Ljudskem do-mu v Krizu; v sredo, 2. marca, v Padričah pri go-stilni Dolina. Vsi prazniki se bodo začeli ob 20. uri.

KLUB 2001 KRAS orga-nizira uvodni predavanji o trascendentalni meditaciji jutri, 24. t. m., in v petek, 25. t. m. Tecaj TM tehnike pa bo potekal v naslednjih 4 dneh. Uvodni preda-vanji in tecaj bodo v Seza-ni na srednji soli Sr. Koso-vela vsak dan ob 19. uri ali drugače po dogovoru. Predavatelj in vodja tecaja TM bo učitelj Ales Lauric. Za informacije tel. na st. 00386 67 65321.

KROZEK BRIN, iz Kriza sporoča, da iz tehničnih razlogov ODPAD praznik vclanjevanja, ki je bil na-povedan za petek, 25. fe-bruarja.

SKD CEROVlje - MAVHINJE priredi v to-rek, 8. marca, ob 20.30 PRAZNOVANJE DNEVA ZENA z večerjo ob zvokih ansambla Vrtnica v resta-vraciji Al Carso v Mavhinjah. Za informacije in vpisovanje lahko poklicete na tel. st. 299798 (od 19. do 20. ure) ali 299335 (od 20. do 21. ure). Zenske pohitte, da pro-stora ne izgubite!

VPISOVANJE V KOLO-NIJI V DRAGI IN COME-GLIANSU za otroke od 5. do 16. leta se je začelo. Vpisujejo zdravniške sol-stske oziroma občinske asistentke; vpisne pole dobi-te na solah. Pazite, v trzaski občini se vpiso-vanje zaključuje 5. marca! Informacije: v Trstu za Drago tel. st. 226117, za Comeglians 43194 in 53874; v Gorici 530924.

IZLETI

DRUSTVO SLOVENS-KIH UPOKOJENCEV TR-ST prireja ob letošnjem 8. marcu izlet v Rogaško Sla-tino z ogledom steklar-ske sole. Izlet bo 9. marca z odhodom s Trga Oberdan ob 7. uri. Vpisovanje bo v sredo, 2. marca, ob 9. uri na sedežu društva v Ul. Cicerone 8, tel. 360324.

SKLAD »MITJA CUK« organizira VIII. ZIMSKE IGRE v nedeljo, 6. marca, na Piancavallu. Prijave za avtobusni izlet in tudi samo za kosilo v uradih Sk-lada, Narodna ul. 126, vsak dan od 10.30 do 13.30. Informacije po te-lefonu 212289.

ŠOLSKÉ VESTI

SINDIKAT SLOVEN-SKE SOLE - tajništvo Trst - sporoča, da je trzasko solsko skrbništvo razpisa-lo tri natecaje na podlagi uradnih listin, namenje-nih neucnemu osebju (A.T.A.), ki je zacasno na-mesćeno na solah in ze vkljućeno v permanentne lestvice: 1. za prehod na 4. funkcionalno kvalifikacijo v vlogi upravnega sodelav-ca - uradnika; 2. za prehod na 4. funkcionalno kvali-fikacijo v vlogi tehničnega

sodelavca - uradnika; 3. za prehod na 3. funkcionalno kvalifikacijo v vlogi sluge - pomožno osebje. Pogo-j za pripustitev k natečaju 2 leti (24 mesecev) službo-vanja na državnih solah. Rok za vložitvev prošnji za-pade 28. februarja. More-bitne informacije, razpise in obrazce dobite na se-dežu Sindikata, Ul. Car-ducci 8, Trst, tel. 370301.

MALI OGLASI

GOSTILNA SARDOC iz Prećnika sprejema rezervacije za 8. marec - dan zena. Tel. st. 200871.

OSMICO je odprla v Lonjerju 291/1 Gombac Marija. Toči belo in crno vino.

OSMICO je odprl Usaj v Nabrezini st. 8.

OSMICO je v Ricmanjih odprl Berto Pregarc. Toči belo in crno vino.

OSMICO je odprl Berto Tonkic na Trzaski ulici 25 v Doberdobu. Toči belo in crno vino ter ponuja do-mać prigrizek.

OSMICO je odprl Sergij Mahnic, Boršt st. 1.

OSMICO je odprl Jozko Colja, Samatorca 21.

KMECKI TURIZEM je odprl Just Skerlj, Salez 44.

OSMICO je odprl Ostrouska, Zagradec 1. Toči belo vino in teran.

8. MARCA, dan zena, sprejemamo rezervacije za večerjo - Bibc 220722.

PRODAJAMO prasto stanovanje, približno 100 kv. m, v središču Sv. Jako-ba. Tel. na st. 311773 od 18. do 19. ure.

DAJEMO V NAJEM dvosobno stanovanje na Proseku za krajše obdobje. Tel. na st. 200115.

PRODAMO mladice z rodovnikom pasme volčji spitz, srednje velikosti, dober cuvaj, zvest domu in družini. Psički so stari 7 tednov in ze enkrat ce-pljeni. Za informacije tel. na st. 421412.

PRODAM krasen por-sche 944 S, 16 ventilov, 2500 kubikov, 190 konj-skih sil, srebrne barve, let-nik 87, bogato opremljen in v zelo dobrem stanju, za 21.000.000 lir. Tel. na st. 415785 ob uri obedov.

PRODAM dva dobro oh-ranjena projektorja paxi-mat multimag 925 ASC, dve torbi za projektorje, aparat za preliv slik paxi-mat duo A 500, dva objek-tiva zoom 70-120, dva objektivna 85 mm, stiri krožne nastavnike za 100 dia. Tel. na st. 212359 v večernih urah ali 213779 ob 12.30.

PRODAM slovar sloven-skega knjižnega jezika in kamniti sod. Ogled v Do-berdobu, Ulica Boneti 2.

PODJETJE isće osebje z vozniskim dovoljenjem ti-pa A za lokalno distribu-cijo. Telefonirati na st. 383811 od ponedeljka do petka ob uradnih urah.

SLASCICARNA Saint Honoré - Općine isće moško ali žensko osebje da ga vpelje v poklic. Inte-resenti naj telefonirajo na st. 213055.

DOKTORICA ekono-mije nudi lekcije iz knjigo-vodstva, trgovinstva, pra-va, ekonomije, matema-tike, blagoznanstva in an-gleščine za vse stopnje. Tel. na st. 040 232101.

GOSPA Donatella Pado-van Kralj, Trebce 177, je izgubila listino z doku-menti. Postenega najdi-telja prosimo, da le-te od-poslje na gornji naslov ali tel. na st. 214402. Hvala!

GOSPA Vida Devetak je na glavni cesti v Nabrezini izgubila očala za vid. Mo-rebitnega najditelja prosi-mo, da telefonira na st. 040 200780. Hvala!

DOL / PRED SPOMENIKOM NA PALKIŠČU

Spomin na krvave dogodke 20.2.45

Slovesnost je pripravila sekcija VZPI-ANPI v sodelovanju z občinsko upravo

Z nedeljske spominske slovesnosti na Palkišču (foto Studio Reportage)

Dvajseti februar 1944 bo v zgodovini Dola in sosednjih vasi ostal za-pisan kot eden najbolj črnih dni druge svetov-ne vojne. Dva vasčana sta padla pod streli nemske soldateske, dva sta bila odpeljana v Co-roneo in za njima se je izgubila vsakršna sled. Veliko krajanov je bilo odpeljanih v zapore in taborišča. Se huje se je okupator znesel nad pre-nikalci Nove vasi in Opatjega sela. V Novi vasi je v kleti požgane hiše pokončal enajst oseb, med temi pet otrok, starih 5, 7, 8, 11 in 14 let. Spomin na kr-vave dogodke pred pet-desetimi leti - ob tem se velja zamisliti nad gro-zotami, ki se te dni in mesece dogajajo v Bosni in drugod po svetu - so kra-jani Dola obudili v nedeljo, 20. t.m., na po-

budo združenja VZPI-ANPI in pod pokrovitelj-stvom občinske uprave. Obcutene spominske slovesnosti so se ude-ležili tudi predstavniki KS Opatje selo in tamkajšnje zveze borcev. Udeležence je najprej nagovoril, v imenu VZ-PI-ANPI, Mirko Peric ki je prikazal dogajanje pred pol stoletja in opo-zoril na velike žrtve in trpljenje Doljanov za zmago nad nacifasistič-nimi silami. Spomnil se je Mirka Ferletica, An-dreja Bonete, Bruna Su-ligoja in Maria Pahorja, ki so takrat izgubili življenje, oziroma bili odpeljani neznano kam, pa tudi vseh žrtv v oko-liskih krajih, ki so istega dne doživeli vpad nemske soldateske.

Zupan dr. Mario La-vrencić je dejal, da ostajajo vrednote ki so v

osnovi narodnoosvobo-dilnega boja tudi danes aktualne, ceprav prav zaradi časovne oddalje-nosti na tedanje do-godke gledamo nekoliko drugače od tistih, ki so bili njih akterji ali žrtve. Narodnoosvobodilna borba ni bila zaman in tega noćemo pozabiti, je dejal doberdobski zu-pan. Prav tako ni mo-goće pozabiti civilnih žrtev vojne.

Dogodke, ki so bridko zaznamovali Dol pred petdesetimi leti je ude-ležencem zatem opisal domaćin Mirko Pahor - Branko. O pomenu sku-pnega proitafasističnega boja in prizadevanja za strpnost, solidarnost in prijateljstvo je sprego-voril Adriano Fontanot. Priložnostni kulturni spored sta oblikovala godba Kras ter moški pevski zbor Jezero.

KINO

GORICA VITTORIA 16.45-18.30-20.15-22.00 »18.000 giorni fa«. Rež. Gabriella Gabrielli. I. Sil-via Cohen in Maurizio Donadoni. Ozvoćenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Mrs. Doubtfire, mammo per sempre«. I. Robin Williams.

IZLETI

DRUSTVO SLOVEN-SKIH UPOKOJENCEV za Gorisko prireja tradicio-nalni izlet ob 8. marcu. Cilj je Villa Manin z ogledom cvetličarskega sejma v Pordenonu. Prijave pri poverjenikih in danes, 23. februarja, na društvu. Zadnji rok za prijave je sredo, 2. marca.

OBVESTILA

SPD GORICA obvesca, da bo 10. marca redni letni občni zbor v dvorani KD Oton Zupancić v Standrežu. Prvi sklic je ob 20. uri, drugi pa ob 20.30.

ŠOLSKÉ VESTI

SLOVENSKI DEZEL-NI ZAVOD ZA POKLIC-NO IZOBRAŽEVANJE V GORICI obvesca, da bo v kratkem priredil tecaj informatike windows in word za windows (60 ur). Vpisovanje (do za-sedbe mest oz. nmajka-sneje do petka, 25. fe-breuarja) na sedežu Za-voda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak dan od 10. do 13. ure.

DIJASKI DOM SIMON GREGORČIĆ nudi dijakom, ki obiskujejo nizjo in visjo srednjo so-lo možnost individual-nih lekcij iz naslednjih predmetov: slovenscina, italijansćina, latinsćina, angleščina, nemščina, matematika, fizika. Informacije v uradu dijaškega doma vsak dan od 14. do 18. ure - te-lefon 533495.

GLEDALIŠČE

V KATOLISKEM DO-MU v Gorici bo v soboto, 26. t.m., ob 20.30 upri-zoritev gledališke igre F.S. Finzgarja Divji lo-vec v izvedbi Odra 90.

PRIREDITVE

KD ANDREJ PAGLA-VEC v Podgori prireja v soboto, 26. t.m., ob 20. uri večer v počastitev dneva slovenske kulture. Nastopila bosta združena pev-ska zbora Andrej Paglavac in Soća, recitali bodo clani gledališke skupine KD Briski gric, priložnost-ni nagovor bo imel ca-snikar Vlado Klemse.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BASSI THEA, Rastel 52, tel. 533349
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
OBCINSKA 1, Ul. Te-renziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes v Gorici ob 10.30 Amaliya Ogrić vdova Stecchina iz splosne bolnisnice v cerkev Pija X. in na glav-no pokopališće, ob 12. uri Elena Rogelja iz splosne bolnisnice v cerkev in na pokopališće v Loćniku.

VOLITVE / IZJAVA MARANA (DSL)

Med levico in Ljudsko stranko ni dogovorov

MARKO MARINCIC

Kandidature za senatorja in poslanca, ki ju bomo izvolili v goriskih okrožjih, so bile komaj predložene in že se med glavnima konkurentoma vžiga polemika v zvezi z domnevnimi tajnimi dogovarjanji o podporah temu ali onemu kandidatu. Največ možnosti za izvolitev naj bi po napovedih imela kandidata naprednega zavezništva (progresistov) in desničarske naveze Forza Italia - Severna liga. Prav slednji so v izjavi za tisk namignili na tajni dogovor med levico in Ljudsko stranko, po kateri naj bi za senat podprli kandidata napredne koalicije za zbornico pa kandidata LS. Namigov na tak domnevni dogovor je bilo že nekaj, med drugim se je nanje sklicevala tudi predsednica Pokrajine Marcolini v intervjuju po znanem pismu proti osnutku zascitnega zakona za Slovence.

Na te očitke je včeraj odgovoril pokrajinski tajnik DSL Alessandro Maran, ki je odločno zanikal, da bi njegova stranka kakor tudi vsa združena levica sklepala kakršnekoli dogovore s predstavniki bivše KD oz. Ljudske stranke. Pri tem ugotavlja, da se je s takimi natolcevanji volina kampanja začela na najslabši način, v znamenju demagogije in miselne nepoštenosti.

Stara in nova desnica, nadaljuje Maran, skusata povsem izkrivljati stvarnost, tako da bi naprtili levici odgovornosti za globoko krizo, v katero so dosedanja oblastniki spravi-

vili državo. Resnica pa je ravno obratna. Vodilni razredi, ki se danes skušajo lažno predstavljati kot novo v politiki, so vedno uporabljali KD kot jez proti komunizmu in bi ji že zaradi tega morali izkazovati večjo hvaležnost.

Progresisti pa so se danes združili, da bi - prvič - prevzeli vladno v državi. Tudi v naši pokrajini se bodo zato zoperstavili stari in novi desnici. Mesto DSL, poudarja Maran, je torej dosledno v okviru raznolikega naprednega zavezništva, ki združuje različne komponente levice (od krščansko-socialcev do socialistov in liberalcev, do zensk in naravovarstvenikov). Ljudska stranka pa, ki se je v novem političnem sistemu odločila za center, je prisiljena igrati sama, saj bodo volilci v resnici izbirali, ali naj v Italiji vlada desnica ali levica.

Italija, za katero se zavzema levica, zaključuje Maran, ni Italija mrznje in nestrpnosti Monice Marcolini. Kandidaturi Darka Bratine za senat in za poslansko zbornico, ki ju napredno zavezništvo odločno in kompaktno podpira, nakazujeta drugačno Italijo, ki se osvobaja starega režima in se pripravlja na rekonstrukcijo, ki naj temelji na delu in podjetništvu ne pa na privilegijih. To je strpna, pravična in do sibejskih solidarna država, za katero se DSL dosledno zavzema brez vsakršnih skritih dogovarjanj z nikomer.

ŠOLSTVO / VČERAJ V PRIREDBI ZAVODA CANKAR

Posvet o prevozi in carinskih normah

Na zasedanju tudi italijanski in novogoriški dijaki ter gostje iz Nemčije in Španije

Posvetu so pozorno sledili številni dijaki (foto Studio Reportage)

V Gorici je bil včeraj dopoldne na sejmišču Espomego posvet na temo mednarodnega prometa in najnovejših zakonskih določil, ki urejajo carinske odnose med Evropsko skupnostjo in državami, ki niso njene članice.

Posvet so organizirali profesorji slovenskega Državnega poklicnega zavoda za trgovinske dejavnosti Ivan Cankar iz Gorice, ki so pred dvema letoma vstopili v program PETRA II Evropske gospodarske skupnosti. Ta solski program ima namen posodobiti učenje v srednjih solah zunanje trgovine in približati dijakom skozi prakso delo, za katerega se učijo v solah. O tem je nekaj besed povedala prof. Violeta Rosanda, sicer pa je posvet, ki se ga je udeležil tudi goriški solski skrbnik, vodil ravnatelj

sole Cankar Vladimir Sturm.

V nabito polni dvorani sejmišča so dijakom slovenskih in italijanskih goriskih trgovskih sol ter dijakom ekonomske srednje sole iz Nove Gorice spregovorili funkcionar goriske carinarnice Luigi Nottola, predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije dr. Erik Hofbauer in predsednik goriskih spediterjev Giovanni Viola. Vse prisotne je najbolj zanimalo predavanje dr. Erika Hofbauerja, ki je povedal, da se Slovenija zavzema za prosti tranzit, za hitrejšo gradnjo avtoceste in za čimkrajšo carinsko proceduro na svojih mejah. Tako naj bi Slovenija dobila v petih letih nad 300 kilometrov novih avtocest in v tem času naj bi tudi sprejela vse ustrezne zakone, ki bi jo čim bolj

približali Evropski uniji.

Govoril je se direktor carinske cone v Vrtojbi Karlo Pavletič, ki je povedal, da je Vrtojba izredno važen mejni prehod, saj gre preko njega vsako leto več kot 300 tisoč tovornjakov in 3, 5 milijonov ton blaga. Seveda si je tudi on zazelel čimprejšnjo dograditev avtoceste od Vrtojbe do Razdrtega.

Vsem posegom na mednarodnem posvetu o prometu in novih carinskih zakonskih odredbah, ki so se ga udeležili tudi ugledni profesorji iz Valencie v Španiji in sefemskega solskega ministrstva za zunajtrgovinske srednje sole inz. Dietrich Krischok, je bila skupna predvsem velika želja po poenostavitvi carinjenja in želja po hitrejših prometnih povezavah.

NOVICE

V petek v Štandrežu srečanje z italijansko manjšino v Istri

Dve skupnosti, ena stvarnost. To je naslov okrogle mize, ki jo ZSKD iz Gorice, KD Oton Zupancić iz Standreža in skupnost Italijanov "G. Tartini" iz Pirana organizirajo v petek, 25. februarja, ob 20. uri, v domu Andreja Budala v Standrežu. Gre za nadaljevanje stikov in srečanj, ki sta jih ZSKD in piranska Unija uvedli lani, ko sta pripravili vrsto kulturnih in sportnih srečanj. Decembra je bilo v Piranu srečanje, na katerem so predstavniki obeh manjšin izpostavili odprta vprašanja in možnosti skupnega dogovarjanja. Pri okrogli mizi v Standrežu bodo sodelovali senator Darko Bratina, predsednik Izvršnega sveta Unije Italijanov Maurizio Tremul, predsednik SKGZ Klavdij Palcic, podpredsednik Unije Italijanov Silvano Sau, predsednik italijanske skupnosti iz Pirana Stefano Lusa in član deželne vodstva ZSKD, Rudi Pavšič. Petkov večer bodo uvedli člani pevskega zbora Oton Zupancić iz Standreža.

Seja Svetovnega kongresa

Deželni odbor Svetovnega slovenskega kongresa bo imel svojo redno sejo danes na sedežu SDGZ v ul. Cicerone 8 v Trstu, ob 18.30. Sestanek bo v prvi vrsti posvečen pripravam na občni zbor, ki bo 11. marca v Prosvetnem domu na Opcinah, ob 20. uri. Poleg tega bodo v obravnavi aktualni dogodki, ki so v zadnjem času zaznamovali naš prostor, kakor seveda tudi blizajoče se politične volitve z ozirom na problematiko naše manjšine.

Koncert v baru Balù v Gorici

Klarinetist Mauro Negri (na sliki - foto Studio Reportage) bo drevi ob 21. uri nastopil v baru Balù na Trgu Cavour. Koncert bo v okviru že rednih glasbenih srečanj v tem lokalu, ki se je v zadnjem obdobju skupaj s se nekaterimi drugimi lokali na Goriskem uveljavil kot eno med mladimi najbolj priljubljenih prizorišč glasbenih in kulturnih večerov. Negrija bo pri klavirju spremljal Glauco Venier.

Videmčan ranjen v Ločniku

V Ločniku se je včeraj ob 14.15 pripetila prometna nesreča. 66-letni Videmčan Giannetto Menardi (UL. Colloredo 11/7) je s svojim avtomobilom zavozil s ceste in treščil v platano, da bi se izognil čelnemu trčenju, ker je neznani avtomobilist izsiljeval prednost. Menardija so sprejeli na kirurškem oddelku, kjer se bo zdravil najmanj deset dni.

Nenadna smrt Milenka Petejana

Sredi včerajšnjega popoldneva je na svojem domu, na robu Sovodenj, nenadoma preminil 68-letni Milenko Petejan. Rodil se je leta 1925 v Sovodnjah. Komaj 18-leten se je pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju in odšel v partizane. Bil je predsednik sovdenske sekcije VZPI-ANPI, aktivno pa se je udeleževal tudi pri upokojevcih ter pri balinarskem klubu.

POKRAJINA / ODBORNIK SCUOR POJASNIL NOVOSTI

Včeraj so predstavili proračun Pokrajine

Upravljalji bodo 57 milijard, 326 milijonov lir

V pokrajinskem svetu so včeraj predstavili finančni načrt Pokrajine za 1994. Osnutek predvideva 57.326 milijonov lir dohodkov in prav toliko izdatkov. Po predstavitvi se je pričela razprava, ki se bo nadaljevala na današnji seji (ob 15. uri) in na zasedanjih, ki so že napovedana v petek in v ponedeljek, ko naj bi o proračunu tudi glasovali.

Včerajsja seja se je pričela s krajšim uvodnim poročilom predsednice Marcolinijeve. Glavno sporočilo, ki izhaja iz tega dokumenta je, da se morajo Goricani v bistvu opreti na lastne sile, kar zadeva splošni in gospodarski razvoj. Možnosti pa so v dograditvi prometnih infrastruktur, izpolnjevanju Univerze,

v turizmu, kar je sicer tesno povezano z varstvom okolja.

Glavno poročilo o proračunu je imel odbornik Scuor. Uvodoma je opozoril na povsem nov pristop glede oblikovanja finančnega dokumenta. Z zbiranjem podatkov, njihovo analizo, preverjanjem in vnašanjem popravkov - pri čemer je bilo v prvi osebi angazirano vodilno osebje - je bil dosežen dvojni cilj: skrčenje, oziroma odprava nepotrebnih stroškov in bolj smotrna uporaba sredstev. K bolj gospodarnemu upravljanju z denarjem so prispevale tudi nekatere novosti na področju neposrednega upravljanja, oziroma uporabe sredstev (n.pr. kar zadeva razpis licitacij za

dobave materialov, storitev itd).

Pokrajinska uprava bo iz državnih dotacij letos prejela za kakih sedem odstotkov manj sredstev, kar pomeni približno 471 milijonov lir. Zanimivi so podatki glede izvora sredstev, ki sestavljajo letošnji budzet. Le pet odstotkov je davčnih dohodkov, 31 odstotkov so taksoimenovane dotacije, 3 odstotke sestavljajo izvenjavni dohodki, 34 odstotkov bo predvidenih prihodkov od posojil, 15 odstotkov za odplačevanje kreditov, 12 odstotkov pa predstavljajo taksoimenovane krožne postavke. Med stroški bo približno 38 odstotkov šlo za tekoče stroške (v glavnem so to stroški za osebje).

POKRAJINA / PRORAČUNI

Primanjkljaj APT naj bi letos bil za tretjino nižji

Pokrajinski svet je te dni zaposlen z razpravo o proračunu ter s tem finančno-programskim dokumentom vezanimi vprašanji. Tako je na ponedeljkovi seji z večino glasov odobril proračun pokrajinskega avtobusnega podjetja APT. Za predlog proračuna je glasovalo 17 svetovalcev, trije so bili proti, miso-vec Cosma pa se je vzdržal. Če se bodo predvidevanja uresničila, bo javno avtobusno podjetje, ki naj bi že pred koncem tega leta doživelo korenite spremembe, poslovanje zaključilo s primanjkljajem v znesku približno milijarde lir, oziroma za tretjino manj kakor je znasal primanjkljaj poslovanja v letu 1993.

Med stroški, oziroma razhodki je na prvem mestu strošek za osebje ki bo znasal 4, 54 milijarde lir, ali malenkost manj kakor v letu 1993. Povečali se bodo splošni stroški za nakup materialov, stroški za razna dela in stroški za zagotavljanje storitev. 60 milijonov lir je v finančnem načrtu vpisanih kot strošek za upravno komisijo. Znesek je enak lanskega, čeprav so drastično skrcili število članov komisije. Med prihodki predstavljata najbolj zajetni postavki dohodek od prodaje voznic 2.884 milijonov (130 milijonov več v primerjavi z lanskem letom) ter dotacije 3.700 milijonov (800 milijonov več kakor lani).

PRETURA / FIORELLI OBSOJEN

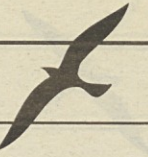
Tudi Scarano pred sodnika

Žalitve so bile obojestranske

Neizprosna opozicija, ki jo je zeleni Fiorelli v goriskem občinskem svetu vodil proti takratnemu zupanu Scaranu, je v prejšnjih letih večkrat privedla do ostrih besednih spopadov, ki se danes sodmevajo v sodnih dvorinah. Na preturi so včeraj obravnavali prijavo zoper Fiorellija, ker da je na občinski seji 28. novembra 1990 večkrat grobo žalil zupana.

Spor se je takrat vnel, ko je Fiorelli zahteval, da se razveljavi izvolitev svetovalca KD gen. Nicole Apa (tega ni dosegel v občinskem svetu temveč kasneje na sodišču). Scarano na seji ni hotel prisluhiti Fiorellijevim ugovorom,

zaradi česar je svetovalec zelenih ostro protestiral. Sledile so obojestranske grobe žalitve, pri čemer je iz magnetofonskega zapisa, ki so ga poslušali na zahtevo Fiorellijevega branilca odv. Maniaccia, izšlo, da je prvi posegel po zaljivih izrazih prav Scarano. Fiorellija je pretor vseeno obsodil na 2 milijona lir globe (tozilka in branilec sta sicer predlagala oprostitev zaradi upravičene reakcije na provokacijo), odredil pa je tudi predajo dokumentacije tožilstvu, ki naj uvede sodni postopek tudi proti bivšemu zupanu Scaranu zaradi žalitve Fiorellija.

POSTOJNA / LOKALNA SAMOUPRAVA

Nekateri za štiri, drugi za eno občino

Sestanka se je udeležila le polovica KS

Predstavniki občinskih političnih strank, krajevnih skupnosti in člani predsedstva občinske skupščine so se v ponedeljek zbrali na prvem sestanku o lokalni smoupravi. Na njem je predsednik občinske skupščine Josip Bajc predstavil naloge, povezane z izvajanjem zakona o lokalni samoupravi in zakonom o referendumu za ustanovitev novih občin.

Poleg predstavnikov nekaterih strank so se sestanka od 18 krajevnih skupnosti udeležili le predsedniki desetih. Vzrok za skromno udeležbo je po mnenju Josipa Bajca neinformiranost, pa tudi nezainteresiranost nekaterih vodstev krajevnih skupnosti za bodočo lokalno samoupravo. Sodec po željah prisotnih predstavni-

kov krajevnih skupnosti, naj bi poleg občin, katerih oblikovanje je predvidela komisija državnega zbora - Pivka in Postojna - nastali še občini Kosana in Hruševje. V razpravi je bilo poleg teznje, da bi iz sedanje občine nastale štiri, slisati tudi pobudo, da bi poleg teh oblikovali se katero, prisotna pa je bila tudi povsem nasprotna želja, da sedanje občine sploh ne bi delili.

Različne poglede na stevilo novih občin imajo tudi predstavniki političnih strank. Medtem ko so eni zagovarjali ohranitev sedanje občine ali kvečjemu delitev na dve, so drugi predlagali členitev na štiri ali celo več občin.

Na sestanku so se dogovorili za sklic zborov občanov, na katerih bodo dolo-

čili referendumsko območje. Zbori bodo potekali med 7. in 12. marcem, gradiva zanje pa bo pripravila občinska služba. Pričakovati je, da določanje referendumskih območij ne bo potekalo brez zapletov. Primer za to je krajevna skupnost Prestranek, katere predstavniki se že na sestanku niso strinjali, da bi njihova krajevna skupnost spadala v bodočo občino Pivka. Da bi bila morebitna odločitev za samostojno občino lažja, so Kosanci izvršni svet zaprosili, naj pripravi finančno analizo prihodkov in odhodkov njihove bodoče občine. Zaradi skromne udeležbe bo postojnski župan kmalu ponovno sklical sestanek predstavnikov krajevnih skupnosti.

Mateja Godejsa

AREH

Uspeh gojencev centra iz Vipave

4. zimskih iger Specialne olimpijade Slovenije na Arehu se je letos udeležilo 5 varovancev Centra za usposabljanje invalidne mladine iz Vipave. Zelo uspešna je bila lanskeletna svetovna zmagovalka iz Schladminga Danijela Filipčič, ki je osvojila zlato medaljo v teku na smučeh na 100 m. Predtem se je sole smučanja na Pohorju udeležilo 12 varovancev. Pri sponzoriranju smučarske sole so sodelovala podjetja, v katerih so zaposleni stari gojencev, pomagalo pa je tudi podjetje Okus iz Radelj ob Dravi, ki je opremilo ekipo. Junija bo Center gostitelj letnih iger specialne olimpijade za sosedne države v območju Alpe - Jadran. Gojenci so proslavili tudi Valentinovo.

(A. L.)

Danijela Filipčič, zmagovalka v teku na smučeh na 100 metrov (Foto: Boža Madič)

NOVA GORICA

Obisk diplomata

V ponedeljek je bil na obisku v novogoriški občini kitajski veleposlanik v Republiki Sloveniji Lu Peixin. Predsednik novogoriškega izvršnega sveta Crtomir Spacapan, ki je visokega gosta sprejel, mu je orisal značilnosti novogoriškega gospodarstva. Lu Peixin in njegova soproga Qi Jingyi sta zatem obiskala še šempetrsko Iskro Avtoelektriko, kjer je kitajski gost povedal, da se njegova država zanima za sodelovanje, zlasti na področju avtomobilske industrije in avtoelektričnih izdelkov.

(V. C.)

IZOLA / DELAMARIS

Ogrožena proizvodnja ribjih konserv

Izolski tovarni za predelavo rib Delamaris so vzeli izvozno stimulacijo

Holding Delamaris je v lanskem letu občutno zmanjšal stevilo zaposlenih - od 603 na 431, kar je bilo nujno predvsem zaradi zmanjšanja tržiska, in drugih problemov, ki jih je ribistvu prinesla osamosvojitve. Trenutno predstavlja hud problem zlasti Delamarisov program ribjih konzerv, v katerem je zaposlenih 70 delavcev. Pred dvema letoma in pol so med ukrepi za reševanje problemov ribstva uvedli tudi izvozne stimulacije za ribje konzerve, ki pa so jih pred stirimi meseci ukiniti. Medtem je bil sprejet ribolovni sporazum s Hrva-

ska, ki zadovoljivo rešuje problem ulova surovine - drobne plave ribe. Ostaja pa dejstvo, da mora Delamaris svoje konzerve prodajati predvsem na zahodno tržišče.

Domači trg je namreč premajhen, da bi lahko obdržali proizvodnjo, poleg tega pa je naše tržišče pa dejstvo, da mora Delamaris svoje konzerve prodajati predvsem na zahodno tržišče. Domači trg je namreč premajhen, da bi lahko obdržali proizvodnjo, poleg tega pa je naše tržišče pa dejstvo, da mora Delamaris svoje konzerve prodajati predvsem na zahodno tržišče. Domači trg je namreč premajhen, da bi lahko obdržali proizvodnjo, poleg tega pa je naše tržišče pa dejstvo, da mora Delamaris svoje konzerve prodajati predvsem na zahodno tržišče.

zvodnja subvencionirana, tako da na primer italijanskega proizvajalca konzerv stane kilogram sardel 33 tolarjev, medtem ko Delamaris zanj plača 50 tolarjev.

S temi problemi so predstavniki Delamarisa seznanili ministra za kmetijstvo in gozdarstvo Jožeta Osterca, ki je bil prejšnji teden tukaj na obisku. V Delamarisu so razočarani, ker njihova proizvodnja, ki ima v vseh evropskih državah posebno podporo, saj je tudi strateskega pomena, ni obravnavana vsaj tako, kot proizvodnja mleka ali jogurta. Da bi omogočili

njeno preživetje, bi morala država zagotoviti regresiranje ulova sardin (kot ga imajo v Italiji, Franciji, Spaniji in drugod), znižanje cene goriva za ribiske ladje (saj te predstavljajo del reprodukcijske verige), pa tudi izvozne stimulacije in oprostitev dela prispevkov.

Osterc je že tretji minister, ki so mu morali razlagati celo zgodbo od začetka, in ponovno prositi za stvari, ki so bile že dogovorjene. Minister je obljubil, da bodo na ministrstvu zadevo preučili potem, ko bo sprejet proračun.

Boris Vuk

NOVA GORICA / POSLANSKI VEČER

S predsednikom Kučanom o vprašanjih brez odgovorov

Danes ob 20. uri bo v novogoriškem Kulturnem domu (velika dvorana) potekal jubilejni - dvajseti po vrsti - poslanski večer Boruta Pahorja. Tokrat je povabil na pogovor z Novogoričani predsednika države Milana Kučana, večer z njim pa je naslovil »O vprašanjih, ki se čakajo na svoj odgovor«.

Poslanski večeri Boruta Pahorja so se začeli pred slabimi tremi leti. Porodili so se iz želje, da bi v tem najbolj zahodnem slovenskem mestu ozivilo javno angažirano politično debato in tako krepili demokratično politično kulturo. Pahorjevi poslanski večeri so bili ve-

dno dobro sprejeti in odmevni, bodisi zaradi tem, ki so se jih lotevali, bodisi zaradi osebnosti, ki jih je povabil nanje. Doslej se je pred skoraj vedno polno dvorano poslušalcev in razpravljalcev na 19 poslanskih večerih zvrstilo že 23 domačih in tujih politikov ter drugih strokovnjakov - ugledni državniki, predstavniki osmih slovenskih političnih strank, neodvisni politiki in drugi. Organizatorji so bili vselej iz vrst novogoriške Združene liste socialnih demokratov, pokrovitelji pa različni, največkrat (devetkrat) je bil to novogoriški Hit.

(V. C.)

KOPER / BREZPOSELNOST

Sodišče ne ukrepa v prid delavcem

Delavci koprskih podružnic nekaterih beograjskih podjetij so v težavah

Obalni sindikati so že večkrat opozarjali na problem vse manjše pravne varnosti delavcev. Na Obali so bili v letih 1991 in 1992 v mnogih primerih delavci tujkajšnjih predstavništvev podjetij iz drugih delov nekdanje Jugoslavije prikrajšani za več mesečnih plač in za druga izplačila, ki jim zakonito pripadajo. Na včerajšnji tiskovni konferenci so prikazali konkreten primer 25 delavcev koprške Agencije za maloobmejni promet JIK banke iz Beograda in 12 delavcev prestavnistva Jugoa-

genta. V prvem primeru terjatve delavcev na račun neizplačanih osebnih dohodkov in drugih prejemkov za nekaj mesecev ter odpravnin skupaj z obrestmi znašajo 25 milijonov tolarjev. Zdjaj minva dve leti, odkar so pri-

zadeti delavci predlagali koprskemu sodišču združenege dela, da z odločbo naloži JIK banki izplačilo. Sodišče o zahtevkih delavcev vse do sedaj ni podalo odločbe, ceprav so dani vsi razlogi za to, da bi sodišče odredilo izplačilo terjatve in po potrebi tudi izvršbo s prodajo nepremičnin, ki jih ima JIK v Kopru in Izoli.

Podobno je v primeru Jugoaagenta, ki je svojo podružnico v Kopru ukinil konec oktobra 1991. Terjatve delavcev na račun neizplačanih osebnih dohodkov in odpravnin skupaj z obrestmi znašajo 12, 2 milijona tolarjev. Obe podjetji imata tukaj premoženje, zaradi počasnosti sodstva pa delavci ne pridejo do svojih pravic niti v primerih, ko so bili očitno oskodovali.

Boris Vuk

KOPER / PROSTORSKO NAČRTOVANJE

Bo Koper dobil novo marino?

Občinska skupščina sklepala brez DPZ

Na včerajšnji seji občinske skupščine sta se le dva zbora zbrala v dovolj velikem številu, družbenopolitični zbor pa je bil nesklepec. Zato je delegat Metod Jazbec zahteval, da se tistim političnim strankam, ki ne skrbijo za udeležbo svojih delegatov, odtegne denar, ki ga dobivajo iz občinskega proračuna. Sklepečna zbora sta sama obravnavala točke z dnevnega reda, na katerem so bili predvsem prostorski akti. Brez bistvenih pripomb sta bila sprejeta predlog prostorskih ureditvenih pogojev za območje Hrvatini in predlog zazidalnega načrta za območje nad Dolinsko cesto.

Obravnavam je bil tudi osnutek ureditvenega načrta za območje med tržnico, Semedelsko vpadnico in Bada-sevico v Kopru, skupaj z ustreznimi spremembami

občinskih planskih aktov, ki so potrebni zaradi nove namembnosti predela, obravnavanega v ureditvenem načrtu. Porocali smo že, da naj bi tu uredili večji park, ob morju pa na treh lokacijah komunalne priveze za plovila. V razpravi je nekaj delegatov nasprotovalo tem načrtom, saj bi po njihovem mnenju na prikrit način omogočili izvedbo že pred časom zavrnjene zamisli o gradnji marine v koprskem zalivu. Osnutek je bil kljub pomislekom sprejet in bo šel v javno obravnavo, ce bo s tem soglasal tudi družbenopolitični zbor. Okrnjena skupščina je sprejela še osnutek zazidalnega načrta za območje ob Slavcku ter osnutek odloka o gospodarskih javnih službah ter letni program in finančni načrt sklada stavbnih zemljišč.

Boris Vuk

POSTOJNA / ODGOVORI POSLANCEM

O telefoniji in denarju za pospešitev zaposlovanja

Do konca meseca marca naj bi na Prestranku začela delati nova telefonska centrala

Na zadnji seji občinske skupščine je poslanca Lamislava Sepca zanimalo, kdaj bodo začeli graditi telefonsko omrežje v Matenji vasi in Rakitniku. Izvršni svet je od podjetja PTT Koper, ki je investitor dograditve sistema telefonskega omrežja v krajevni skupnosti Prestranek (kamor spadata tudi naselji Matenja vas in Rakitnik) izvedel, da ta trenutno pridobiva potrebna dovoljenja za začetek del. Za ureditev telefonije v tej KS je predvidena zamenjava telefonske centrale na Prestranku, izgradnja kabskega omrežja do vseh naselij (razen Selc in Orehka), vasi Zeje in Grobišce pa bosta zaradi specifične lokacije povezani na centralo po zračni liniji.

»Novo« centralo jim bo odstopila pivska posta, in to takoj, ko bo za Pivko narejena nova. Predvidevajo, da bo to do konca marca.

V občinski vladi so pripravili tudi odgovor poslancu Sreču Vadnjalu, ki je spraševal, katera podjetja in obrtniki so v letu 1992 dobila sredstva iz občinskega proračuna za pospeševanje novega zaposlovanja, ali so delavce tudi zaposlili in kaj je oziroma kaj namerava storiti IS s tistimi prosilci, ki so razpis kršili.

Podpredsednik občinske vlade Stane Valič je zapisal, da je prejšnji IS na podlagi razpisa odobrila 28 prosilcev po 100 tisoč tolarjev nepovratnih sredstev. Skupaj je slo za 48 novih mest, za

katera so vsi prosilci pravočasno predložili pogodbe o zaposlitvi skupaj z ostalo zahtevano dokumentacijo.

V dogovoru z republikanskim zavodom za zaposlovanje, ki je pri programu sodeloval z dodatnimi sredstvi, je dal IS denar samo tistim, ki so izpolnjevali tudi razpisne pogoje zavoda. Razpis doloca, da prosilec v dveh letih ne sme zmanjšati števila delovnih mest, prvi roki pa potečejo septembra letos. IS bo stvelilo zaposlenih ugotavljal sproti in ce bo treba, tudi ukrepal, zagotavlja Valič v odgovoru. To pomeni, da bodo morebitni »nepošteni« zasebniki morali denar vrniti z obrestmi vred.

Mateja Godejsa

GLEDALIŠČE / SEZONA TRŽAŠKE SKUPINE LA CONTRADA

Breztežna in elegantna komedija osvaja publiko

Dobra postavitvev in izvedba De Benedettijevega dela

BOJANA VATOVEC

V dvorani Cristallo je ta teden zopet na sporedu lahkotna komedija, zvrst, ki ji gledališče La Contrada posveča posebno pozornost in ki mu je pridobila številno in zvesto občinstvo, kakršnega si sicer tudi zasluži, saj izbira med najboljšimi predstavami v Italiji, tako da je visoka kakovost skoraj vedno zagotovljena. Če bi morala kdo vihal nos nad neangaziranostjo tega gledališkega zavra, vendarle visoka in resna profesionalnost, ki je potrebna za uspešno postavitvev takih komedij, zasluži splošno spoštovanje in lahkotnost večkrat skrivata marsikatero ostro in kruto bodico, prikazovanje smešne plasti resnobne stvarnosti pa ima tudi silovito rusilno moč.

Komedija Alda De Benedettija L'onorevole, il poeta e la signora (Poslanec, pesnik in gospa), ni samo lahkotna, temveč skoraj breztežna, da brez vezi s prostorom in časom lebdi v nekem domišljenem mondeno elegantnem in skoraj absurdnem svetu, ki pa ima svoje logične zakonitosti in marsikatero sorodnost z resničnostjo. Leta 1970 umrli rimski komediograf je sicer slovel po takih zabavnih, elegantnih in mondenih komedijah.

Aldo De Benedetti se je rodil leta 1892. Spisal je veliko lahkotnih in uspešnih komedij, ki so bile zlasti priljubljene v tridesetih letih. Po letu 1938 je bil zaradi fašističnih zakonov o rasi prisiljen pustiti gledališče in je veliko pisal za film, seveda pod tujim imenom. Po vojni se je zopet lotil gledaliških

tekstov, med katerimi je tudi komedija iz šestdesetih let Paola e i leoni (Paola in levi), ki so ji ob tej priložnosti spremenili naslov v L'onorevole, il poeta e la signora.

Andrea Giordana je uspešni, a obenem malce naivni poslanec, ki bi rad osvojil intelektualno »gospo« Ivanu Monti. Ta ga izziva in mu vzbudi marsikatero upanje, vendar se mu vsem lepem zasmee v obraz in ga kruto zapusti. Gianpiero Bianchi je neuspešni pesnik, avtor številnih gledaliških del, ki pa jih nihče noče uprizoriti. Na njegov predlog poslanec predstavi pesnikovo komedijo kot svojo. Uspeh je nepopisen, celo prevzeta gospa se mu skesana vrne v objem, kar poslancu godi, vendar je veliko tudi zapletov in zaskrbljujucih nespo-

razumov. Režiser Antonio Calenda je do skrajnosti poudaril elegantnost in odmaknjenost okolja, v katerega je dogajanje postavljeno, kar dodatno poudarjuje kostumi in scena Nicola Rubartellija ter glasba Germiana Mazzocchetti. Trije protagonisti si sproščeno in brez odvečjega patosa izmenjavajo dohovite dialoge. Ivana Monti je sarmantna gospa, ki ima veliko zaupanja vase, vendar je občutljiva za čar uspešnega talenta. Andrea Giordana je uspešnež, ki pa se ne spozna na igrice zapeljevanja. Gianpiero Bianchi je komediograf, ki je zaverovan v svoje umetniško delo in v vse, kar spada zraven, vključno z ljubeznijo lepe dame. Občinstvo v dvorani se je nadvse zabavalo in ni stedi- lo s ploskanjem tudi med predstavo.

Andrea Giordana, Ivana Monti in Gianpiero Bianchi (Foto Tommaso Leppera)

SODOBNA GLASBA / SKUPINA RALE V TRSTU

Čar prepletanja glasbe in giba

Skupina uporablja motive ljudske in omikane glasbe

Koncert kot predstava, v kateri se glasba in gib zlivata v enovito celoto, v skrivnostno sliko drobcev spomina iz preteklosti in prihodnosti, ki v temini brezčasnosti nežno zazarijo in ugasnejo, da se spet prikažejo druge, v drugačni luci, z drugačnim priglasmom - to je vtis, ki ga je zapustil koncert skupine Rale prejšnji petek v gledališču Miela. Ansambel združuje omikano in ljudsko glasbeno tradicijo Evrope in Daljnega vzhoda, kar v poslušalcih zbujata mešana občutka ob prepoznavanju ušesu doma- cih kombinacij zvokov in presenečenju nad nenavadnostjo.

Glasba izraža izvor starih članov skupine. Ceha Vladimir Vackev (kitara, glas) in Jozef Ostransky (kitara) ter Japonka Takumi Fukushima (violina, glas) in Francozinja vietnamskega rodu Cynthia Phung-Ngoc (ples, glas) ustvarjajo glasbo, v kateri se ra-

zlične prvine tesno prepletajo. Značilno je zlasti skoraj obredno krožno ponavljanje motivov.

Skupina se pred občinstvom izraza le s predstavo, ki je izredno preprosta, skoraj skromna, brez razkosnih scenografskih posegov. Na črnem ozadju izstopajo podobe treh glasbenikov, medtem ko plesalka ob strani spremlja glasbo s plesnimi gibi vzhodno-azijske tradicije, v kateri se počasni umirjeni gibi preletajo s popolno negibnostjo, ki jo nenadno prekinejo sunkoviti gibi. Besedila petih skladb so pisana v različnih jezikih. Čeprav poslušalec besed ne razume, podzvestno dojame vzdusje pesmi.

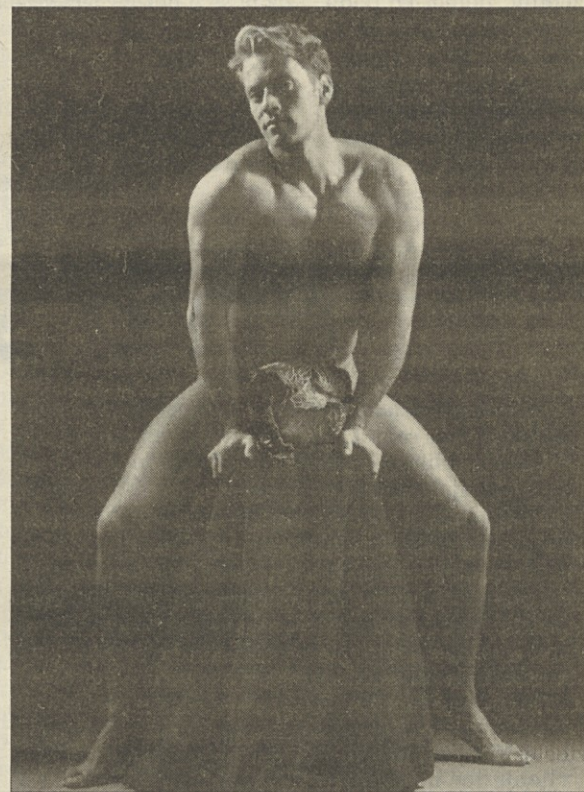
Dokaj številno občinstvo v dvorani se je pustilo takoj prevzeti nenavadni glasbi in z navdušenim ploskanjem je na koncu skupino se trikrat priklicalo na oder.

(vat)

FOTOGRAFIJA / FULVIA FARASSINO

»Ukradeni« Filmski posnetki

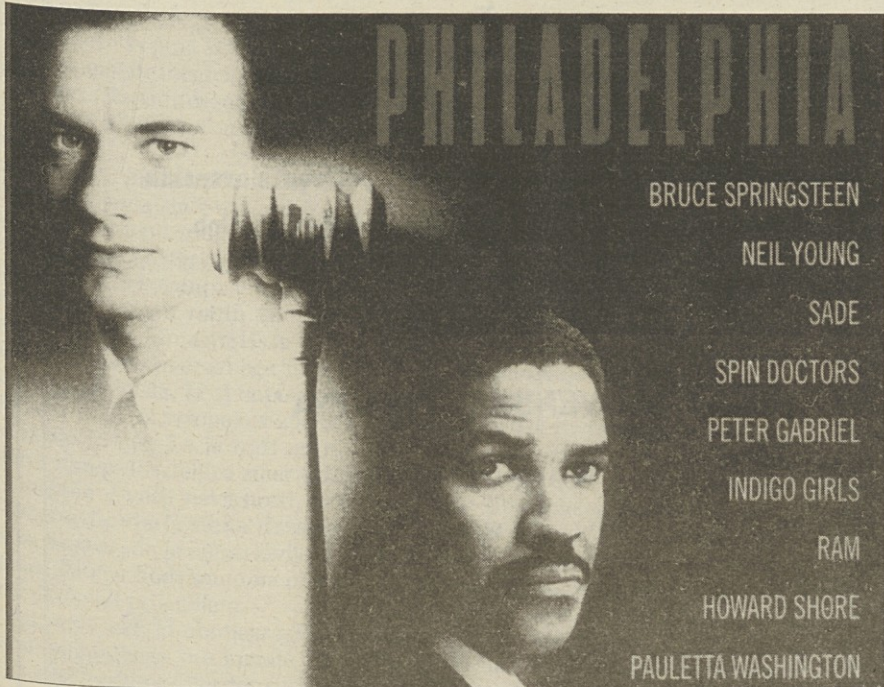
Sloves Pordenona je, vsaj na kulturnem področju, zadnja leta tesno povezan s filmom. Pordenon je namreč postal »prestolnica nemega filma« in za naslov se mora zahvaliti organizatorjem vse bolj uveljavljenega festivala nemega filma. Filmu pa je zapisana cela vrsta pobud, ki skozi celo leto označuje pordenonsko kulturno ponudbo. V okviru pobud »Cinemazero«, ki so namenjene zlasti sodobnemu filmu, pa sodi tudi razstava Filmskih portretov, ki je na ogled v galeriji Zeroimage v prostorih pordenonskega studijskega centra. Gre za izbor crnobelih in barvnih fotografij Fulvie Farassino, ki je v večletnem razdobju fotografirale slavne filmske režiserje in igralce. Fulvia Pedroni Farassino se je rodila leta '50 v Casalbuttanu (Cremona), vendar že dolgo živi v Milanu, kjer ima lastni fotografski atelier. Film sodi med njene prve ljubezni, saj je v mladih letih delovala v raznih kinoklubih, ko pa se je poklicno posvetila fotografiranju, je najprej skoraj izključno fotografirala »filmske ljudi«. Kasneje pa se je posvetila tudi aktualnim temam. Pordenonska razstava sodi seveda v »filmski cikel« Fulvie Farassino, njena velika odlika pa je v tem, da so na ogled »ukradeni posnetki«, se pravi, da se osebe niso nastavile objektivu, temveč da jih je fotografinja presenčila. Pestrost razstavi, ki bo odprta do 15. marca, pa daje se dejstvo, da so »nastopajoči« posneti v zelo različnih okoljih. Na posnetku »porno zvezdnik« Tano Rocco

USPEŠNICE / PHILADELPHIA - CD Z MOTIVI IZ ISTOIMENSKEGA FILMA

S skladbami o »mestu ljubezni« svetovno znani glasbeniki nadaljujejo svoj boj proti aidsu

Film bo v kratkem v italijanskih kinodvoranah, plošča pa je že nekaj tednov na vrhu evropskih lestvic

Naslovnica laserske plošče Philadelphia, ki prinaša skladbe iz istoimenskega filma

ALES WALTRITSCH

Končno se je Hollywood lotil »kuge« konca tega tisočletja - aidsa. Prav v teh dneh so na berlinskem Filmfestu zelo uspešno predstavili film Philadelphia, v katerem režiser Jonathan Demme prikazuje diskriminacijo do okuženih tudi v tistih okoliš (v tem primeru gre za uspešnega odvetnika), kjer bi morale osvečenost, razum in zdrava pamet prednjačiti pred strahom in hinavščino. Film je zelo uspešno startal med božičnimi počitnicami v ZDA, v Italiji bo v kinodvoranah od 4. marca naprej.

Philadelphia pa ni samo dober film, je tudi zelo dobro pripravljena plošča, ki je že nekaj tednov na top lestvicah cele Evrope. Ameriški režiserji so se predvsem v zadnjih letih zavedli pomembnosti glasbe v filmu. Bruce Springsteen, Neil Young in Peter Gabriel so sproti sodelovali z režiserjem in napisali nove skladbe,

ki se zelo dobro ujemajo z vsebino filma. Ni slučaj, da se film imenuje Philadelphia, saj je mesto ljubezni je prisotno v vseh skladbah. Ljubezni in razumevanja za bolnike pa od nikoder.

Bruce se je z balado Streets of Philadelphia vrnil deset let nazaj, v najboljso ustvarjalno obdobje svoje kariere. Otožnost teksta in glasbe sta odlični uvod v vsebino filma. To skladbo najdemo tudi na njegovem novem »kratkem« cd-eju.

Peter Gabriel je svoj doprinos, skladbo Lovetown, že predstavil na lanskim jesenskim koncertih. Gre za zelo prefinjeno pesem, ki jo je bivši Genesis sestavil s trenutno najboljšim producentom Danielom Lanoisom. Tudi Gabriel obljublja novosti v letosnji sezoni.

Drugo cudovito balado, ki otožno zaključuje film, je napisal Neil Young. Kanadski rocker je s skladbo Phila-

delphia sestavil odlično mesanico dramatičnosti in upanja.

Na cd-eju »pojejo« še druga slavna imena: Sade zelo toplo izvaja skladbo Please send me someone to love, Spin Doctors ponujajo remake hita Creedencov Have you ever seen the rain?, Indigo Girls pa znano I don't wanna talk about it. Dalje dobimo še Paulette Washington (balada It's in your eyes), skupino Ram (Ibo lele - dreams come true), instrumentalno skladbo Howarda Shoreja (Precedent) in slavno Mario Callas, ki z arijo La mamma è morta (Andrea Chenier) podčrta enega med najbolj tragičnimi prizori filma.

O Philadelphii bo gotovo veliko govora v prihodnjih tednih, kar je po svoje zelo pozitivno, saj se o »kugi« dvajsetega stoletja se vedno govori premalo. Za ljubitelje glasbe pa bo ta plošča prav gotovo eden izmed biserov leta 1994.

JERUZALEM / ZAŽELENO MESTO

Nihče se mu ne bo odrekel

Izraelci pospešeno gradijo naselja v okolici prestolnice

BETT JALAH - Izrael je začel v blizini zasedenega Zahodnega brega graditi nova naselja - židovska država skuša med mirovnimi pogajanjmi s PLO zgraditi »veliki« Jeruzalem, v katerem bodo živeli Zidje.

Premier Izak Rabin obljublja, da se bo umaknil z okupiranih območij, vendar poudarja, da ne bo odstopil niti pedenj Jeruzalema, ki je postalo najbolj zaželeno ozemlje na svetu. Zaradi varnosti vztraja pri tem, da Izraelci obdržijo nadzor nad ozemljem okrog Jeruzalema. Palestinci hočejo Zahodni breg, arabski del Jeruzalema in območje Gaze. Zunanji minister Simon Peres, glavni mirovni pogajalec, dvomi, da bi bilo pametno, da bi nekateri židovski priseljenci ostali na okupiranem ozemlju, potem ko bodo tam oblast prevzeli Palestinci. Prav zaradi varnostnih vprašanj dokončnega sporazuma se niso sklenili. Tudi nekateri drugi mini-

stri odkrito načenjajo vprašanja, ki jih pred nekaj meseci se nihče ni predvideval - izselitev naseljencev iz Gaze. Najbolj vnete nasprotnike Rabinovih mirovnih prizadevanj je treba iskati prav med 120 tisoč izraelskimi naseljenici.

Rita Doqmaq je povedala, da se mesto Beit Jalah, ki leži na griču na jugu Jeruzalema, dobesedno streša, ker pod njim gradijo predor, ki naj bi Jeruzalem povezoval z židovskim naseljem Gush Etzion. Izrael prostorsko ureja kakih sto kvadratnih kilometrov veliko ozemlje na okupiranem območju. V vzhodnem Jeruzalemu živi približno 150 tisoč Židov, skoraj sto tisoč Židov pa že zdaj živi v tako imenovanem »velikem« Jeruzalemu. Rabinova vlada se zavzema za to, da bi se o dokončnem statusu okupiranih območij dogovorili v roku naslednjih dveh let.

»V vzhodnem in »velikem« Jeruzalemu gradimo

Vse je tako kot nekoč - židovski priseljenci Arabcem jemljejo zemljo kos za kosom

približno 15 tisoč bivalnih enot,« je izjavil predstavnik ministrstva za gradbeništvo Amit Dobkin. Palestinski voditelji menijo, da gradnja naselja ogroža sporazum, ker naj bi vzhodni Jeruzalem postal glavno mesto nove palestinske države. Dobkin je izjavil, da naj bi naselje Maale Adumim postalo največje židovsko naselje na vzhodnem delu Jeruzalema, Givat Zeev, ki leži na severu, pa naj bi postalo del »velikega« Jeruzalema. Izjavil je, da ni bilo naselje Gush Etzion, ki je od mestnega središča oddaljeno kakih 12 kilometrov in je ločeno od arabskega Betlehema, nikdar omenjeno kot sestavni del »velikega« Jeruzalema.

Naselje je bilo zgrajeno leta 1943, leta 1948 pa so ga v vojni kot prvega zavzeli Izraelci. Po bližnjevzhodni vojni leta 1967 je bilo na novo zgrajeno in cesta pod Beit Jalahom naj bi naselje povezala z Jeruzalemom. Joseph Alpher, vodja izraelskega centra za strateške studije Jaffee, je izjavil, da naj bi s cesto priključili Gush Etzion, potem pa se Givat Zeev in Maale Adumim.

Zahodni breg se na izraelsko ozemlje zajeda na dveh koncih in sveto mesto je dostopno tudi z obale. Priključitev bi koridor se razširila. Z območij v okolici iz Givat Zeeva in Gush Etziona je dober pogled na zahodno obalo. Maale Adumim leži nad griči, s kate-

rih je lep pogled na vzhodni del Jordanije. Alpher je dodal, da bi priključitev le še bolj pripomogla k »priključitvi ozemelj k Izraelu. Čeprav je ozemlje majhno, pa tam živi veliko priseljenec.« Manj bi bilo tudi problemov s preseljevanjem.

Zunaj meja bi ostalo kakih 100 tisoč Palestincev, ki živijo v blizini židovskih enklav. Kljub temu pa se Solomon Nour, ravnatelj sole Beit Jalah, sprašuje, pod kakšnimi mirovnimi pogoji je bilo Izraelcem dovoljeno kopati pod njihovim mestom. »Sploh ne sprašujejo, del so se preprosto lotili. Nič se ni spremenilo - vse je tako kot nekoč,« je ogorčeno dodal.

Colleen Siegel / Reuter

Večeri bogate ruske mladine

MOSKVA - »Si ze prodal »terenca« ? Kdaj odpotuješ v New York? Ne, ne mislim iti v nedeljo v Nikolino Goro, obljubil sem Leni, da jo bom peljal za valentinovo na »ludackino« v Manhattan Express.« Nikolina Gora je naselje razkosnih vil nedaleč od Moskve, Manhattan Express pa najmodernejša diskoteka v glavnem mestu Rusije, najmodernejša v Rusiji.

V soboto zvečer je na bregu Moskove, pred »Art Pictures«, parkiranih na desetine udobnih vozil, ki kar zasenci-jo »sramežljive« moskvice in lade. Galerija se zvečer prelevi v blesce klub, katerega člani placajo 1000 dolarjev letne članarine. Do zob oboroženemu cerberu pokazeš dogovorjeno znamenje in vstopiš skozi oklepna vrata ... v votlino Ali Babe, kjer lahko s prijatelji odigraš partijo kart, bilijarda, dame, obenem pa pogledas, kaj je novega na MTV. »Tusovka« - kar pomeni v žargonu večer - se skriva pod pretvezo razstave modernih ikon, vendar le malokoga umetnost zanima bolj kot bife, preobložen z lososom, kavijarjem, svežim grozdem in potoki vodke, švedske seveda.

Ustanovitelji »galerije« so sinovi mogočnih očetov, katerih politični položaj jim omogoča vleči zakon za nos. Vsi se kličejo po priimkih, zbrana družba pa je kar preveč mladostna, lepa, prefinjeno elegantna in ravnodušna, da bi se zavedala tega, da postaja novi svet nedosegljivih bogatašev. »Živim v Colognu,« pravi 35-letni bankir, ki iz notranjega žepa suknjica potegne mini prenosni telefon. »Spremljevalke gospodov so same manekenke, a so vecinoma nehale delati,« pravi mladenic, ki objema okrog ramen dolgonogo kreaturo s karseda kratkimi lasmi. »Kaj imam pod prticem? Svoj revolver seveda,« zatrdi strumnež, ki priznava, da so njegovi dohodki včasih placilo za »ne najbolj zakonite posle« .

»Tod okoli ne išcite kakih Cecenom podobnih divjakov. Mi smo elegantna, bogata mladina. Poznamo se od otrostva, naši očetje so bili člani vplivnih organizacij,« pojasnjuje Stepan Poljanski, eden od ustanoviteljev družbe za snemanje videospotov. Pri petindvajsetih letih je sinček »politbirojevca« postal ugledna osebnost, potem ko je začel voditi televizijsko oddajo »Lotto milijon«. »Gangsterji? To so kolegi, ki se ukvarjajo tudi z nezakonitimi stvarmi. Toda mi smo nova generacija. Včasih, ko je treba, pač nekoliko pozabimo na moralo, to je vse.« Koliko zapravi takšen otrok posovjetske Rusije? »Prisilim se, da ne zapravim več kot sto dolarjev na dan,« odgovori.

Paola Messana / AFP

FELJTON: SLOVENC V NOVEM SVETU (14)

Prva slovenska knjiga

Piše:
Dr. Irene
Mislej

Antofagasta je mesto na skrajnem robu Cila. V njegovi blizini so bogata nahajališča solitra in drugih rudnin. Ne preseneča torej, da so se prvi južnoslovanski trgovci naselili prav tam. Se danes je po mestu moč opaziti napise s priimki, ki nam zvenijo znano. Gre za potomce Dalmatincev in drugih, ki so si tukaj uredili življenje ter nabrali (ali tudi ne) bogastvo. Naselbina je okrog leta 1924 imela solo za otroke, ki so se rodili v Novem svetu.

V Buenos Aires je v tistem času med prvimi ubežniki pred fašizmom, ki je večino slovenskih učiteljev premeščal v notranjost Italije, prispel goriski rojak, učitelj in vojni invalid Rudolf Leban. Po nekaj mesecih iskanja primerne službe se je odzval vabilu in odšel v Antofagasto, da bi prevzel solo za hrvaško govoreče otroke. Eno leto je tam deloval, v veselje staršev in otrok, ki so ga opisovali kot sina najčistejšega dela našega naroda, Slovenca iz Gorice, mladega in gorečega nacionalista, pristo-voljca, vojnega invalida v desni roki. Po vrnitvi je Leban prevzel slovenski oddelek pri časopisu Gospodarstvo, kjer je hkrati objavljaj »Kratko slovnico kasteljanskega jezika« .

Leta 1927 se je pojavila prva knjiga med Slovenci v Južni Ameriki - Učna knjiga španskega (kasteljanskega) jezika - ki je doživela več izdaj. Leban je opravil temeljni-

to delo, saj je sam izbral in prevedel besednjak, dvogovore in citanko ter pojasnil slovenskim bralcem špansko slovnico. Opremil je knjigo s številnimi opozorili o izgovorjavi in slovničnih izjemah. V citanki je tekst razdelil na tri dele, ki tečejo vzporedno - na levi strani je španski original, na sredini fonetični izpisek ter na desni slovenski prevod. Iz tekstov, ki jih je izbral, lahko razberemo njegovo življenjsko filozofijo: »Učil se bom neprestano, da povečam svoje duševno obzorje, delal bom, da si zaslužim življenje na pošten način, in veselil se bom, da si nabereš novih moci in da si ohranim vedrost duha in optimizem.«

V Buenos Airesu je Leban odprl »Slovensko pisarno«, kjer je nudil usluge kot tolmač, posrednik pri raznih poslih in kot učitelj špansčine. Kmalu pa je dobil službo kot bančni uradnik pri »Banco Germanico de la America del Sur«, a je hkrati nadaljeval z delom v svoji pisarni. Banko je pridobil kot sponzor za natis učenika, ki je doživel več izdaj. Reklama, ki predstavlja bančne usluge, pa pravi: »V zasedeno ozemlje nakazete svojcem NAJCE-NEJE in NAJHITREJE denar po pošti ali pa BR-ZOJAVNO, OBREŠTO-NOSNO ga naložite najvarneje pri nas. Navodila v vseh zadevah prejmete v MATERINSKINI«. Slovenska pisarna in Jekovec časopis Gospodarstvo sta v tem času rekla-

mirala ustanovitev slovenske kmečke naselbine v Mendozi. Z majhnim začetnim kapitalom (od tisoč do dveh pesov) so lahko kupili posestvo desetih hektarjev rodovitne zemlje s zagotovljeno namakalno mrežo. Parcele so se nahajale nekaj kilometrov stran od železniške postaje. Možno je bilo tudi najeti večje posestvo, od sto in več hektarjev za polovico pridelkov. Inženir Jekovec je podpiral načrt, saj je, kot je večkrat kasneje poudaril, slovenski kmet imel najboljše pogoje za dolgoročen razvoj prav v poljedelstvu. Namen je bil tudi ta, da bi se Slovenci naselili strnjeno, daleč od mest, in tako tvorili jedro, kjer bi lahko razvili vse ustanove, kot so sola, ambulanta, društvo ipd.

Projekt je privabil nekaj rojakov, toda, kot se je pozneje izkazalo, ni temeljil na jasno opredeljenem lastništvu zemlje. Tako je vse propadlo in nekateri so bili celo oskodovali. Banka, ki je stala za tem, je postala jedro skandala, Leban pa je moral zapustiti službo. Z državno preiskavo pa so ugotovili, da ni bilo pravih zlorab.

Rudolf Leban je prispeval v Argentino med prvimi Primorci, ki so odšli zaradi italijanske zasedbe in poznejšega nastopa fašističnega režima. Skupaj s prijateljem Rajkom Rajerjem sta v La Paternalu, mestni četrti, kamor so se zaradi cene-nih najemniških sob (kraj namrec meji na veli-

ko mestno pokopališče Chacarita) priselili najraje naseljevali, ustanovila pevsko skupino že leta 1924. Kmalu za tem je Leban odšel v Antofagasto in je zaradi tega zametek prvega slovenskega društva zaspal. Rajer pa je skupaj z drugimi pevci ustanovil skupino Jadran, ki je doživela nekaj odmevnih koncertov v nastajajoči skupnosti.

Ko pa se je Leban vrnil in tako intenzivno začel delovati med Slovenci, pa so ustanovili Slovensko pevsko društvo Primorje. Na obecnem zboru leta 1927 so izrecno poudarili, da je »društvo strogo nepolitično. Zabrano je v društvu govoriti za ali proti kakšni politični stranki«. Vsi viri potrjujejo, da je bilo Primorje prva organizirana oblika, čeprav se je leta 1924 rodila kot pevski zbor in sele pozneje dobila širšo razsežnost.

Razumljivo je, da je bilo petje prva oblika skupnega življenja, od takrat so vsa društva gojila zborovsko petje kot temeljno dejavnost. Preseneča pa, da so tako poudarjali, da je društvo nepolitično. To nam kaže, da je bilo v skupnosti v tistih prvih letih že več političnih ali svetovno-nazorskih skupin. Prav to je značilno za slovensko izseljenstvo med obema vojnoma v Južni Ameriki - pluralnost.

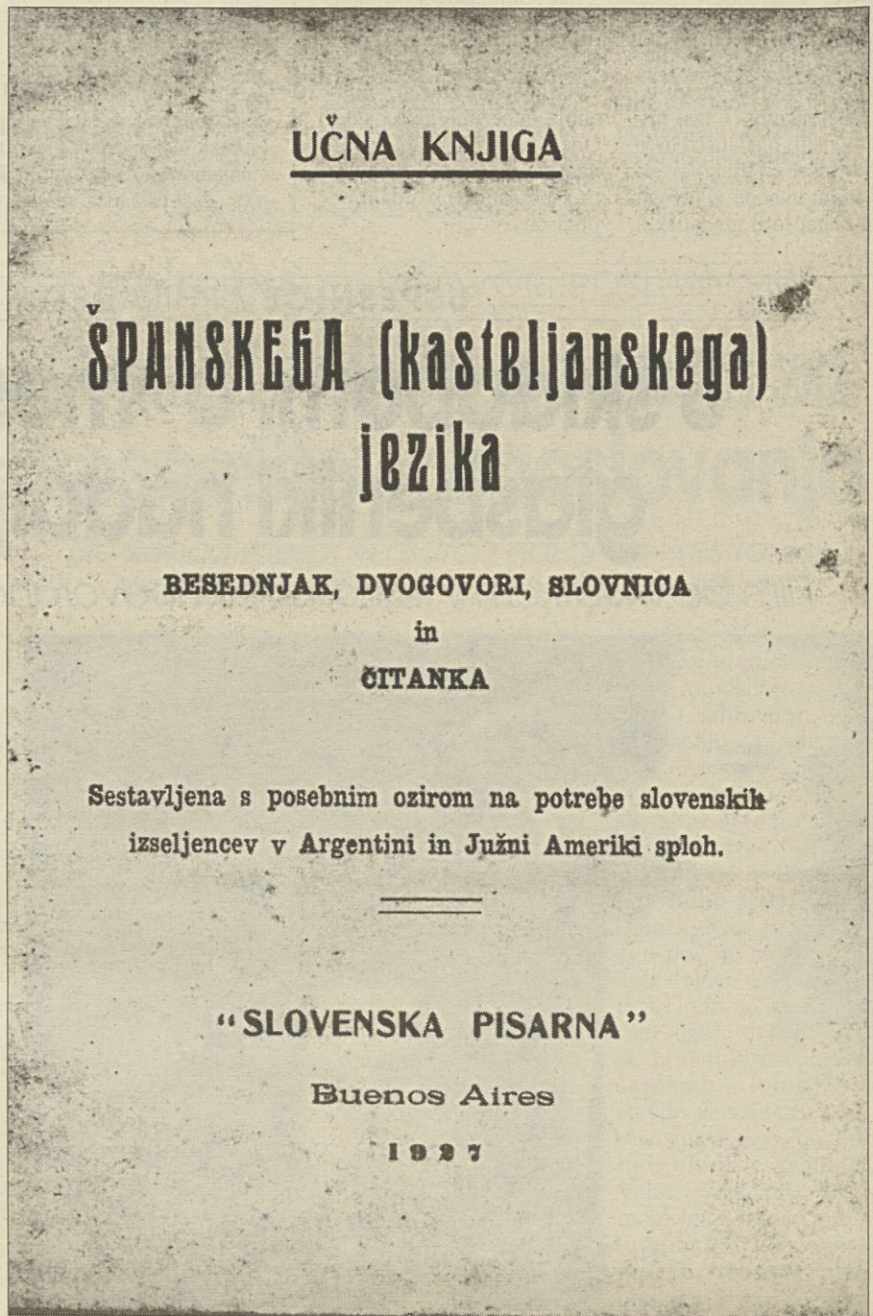
Prvi priseljenci s Primorskega so bili izobraženci, poleg Lebana in Rajerja se drugi absolutni trgovskih sol, gimnazij oziroma realk. Le

malo pa jih je doseglo visokosolsko izobrazbo. Ti so se odločili za odhod čez ocean in ne kot večina drugih za kraljevino Jugoslavijo zaradi raznih

osebnih ali političnih vzrokov. Tudi med prvimi priseljenci so bili tisti, ki so se doma najbolj izpostavili politično. Najznatnejšo skupino

pa so sestavljali delavci, ki so bili izrazito levo usmerjeni in so v domovini delovali v mreži ljudskih odrov.

Jutri: Ljudski oder

VELIKA BRITANIJA / SPOLNO OBČEVANJE MED MLADOLETNIMI

Kompromis glede homoseksualcev

LONDON - Britanski spodnji dom parlamenta je z večino 265 glasov znižal zakonsko starostno mejo, ki dovoljuje spolno obcevanje med homoseksualci, od 21 na 18 let. To je sicer kompromisna odločitev med prvotnim predlogom in tistimi, ki zahteva znižanje te meje na 16 let, kar bi homoseksualce pred zakonom izenacilo s heteroseksualci ter njihovimi nasprotniki, ki so proti vsaki spremembi, ker menijo, da homoseksualnost ni naravna ni normalna in je zato treba mlade moze z zakonom zascititi pred zlorabo.

Britanski poslanci so se za kompromisno spremembo odločili v torek

pozno zvečer po vroci debati, ki jo je v parlamentu in pred njim spremljala množica okrog 5.000 demonstrantov.

Tisti, ki so demonstrirali pred parlamentom z napisi in prizganimi svečami, so poudarjali, da ne gre več za problem manjšine, ampak za problem človekovih pravic in zato je skrajni čas, da se krivica, ki jo trpijo več kot 25 let, končno odpravi; ne zahtevajo pa nič drugega kot enakost z ostalimi ljudmi.

Toda, ko je množica pred parlamentom izvedela za kompromisni rezultat glasovanja, je prišlo do spopadov s policijo, ker je skupina jeznih homoseksualcev hotela vdreti v

parlament. Kasneje so demonstranti odšli se pred Downing Street, njihovi voditelji pa so poudarjali, da je odločitev poslancev sramotna za demokracijo, ker potrjuje, da bodo v Britaniji homoseksualce se naprej upoštevali kot drugačnejše državljane. Obljubljali so tudi, da bodo svojo kampanjo nadaljevali in če jim parlament ne bo priznal njihovih pravic, bodo pred evropskim sodiščem dosegli to, kar zahtevajo.

Debata o spremembi starostne meje za zakonsko dovoljeno spolno obcevanje med homoseksualci je v spodnjem domu parlamenta zacela konzervativna poslanka

Edwina Currie s predlogom, da se ta meja spremeni na 16 let. Poudarjala je, da se fantje pri 16 letih zavedajo svoje spolnosti in če jim zakon dovoljuje, da spijo s svojim dekletom in se lahko tudi poročijo z njim, potem je nesmiselno, da jih zakon drugače obravnava, če so spolno usmerjeni v drugo smer. Nasprotniki pa so poudarjali, da fantje dorasajo počasneje kot dekleta, pri 16 letih se vsi se ne zavedajo svoje spolnosti zlasti pa ne homoseksualnosti in zato jih je treba zakonsko zascititi pred zlorabami starejših. Uradno stališče laburistične stranke pa je bilo, da ne gre za bistvene premike starostnih meja, ampak za temeljno nacelo enakopravnosti. Mnenja so bila deljena tako med laburističnimi poslanci kot med konzervativnimi, vroča in glasna debata pa je razdeljevala običajne zaveznike. Predlog Edwina Currie je bil s 27 glasovi večine zavrnjen. Zato so poslanci se enkrat glasovali o kompromisnem predlogu za znižanje starostne meje na 18 let, kar je bilo z veliko večino sprejeto. To pa odraza prepričanje večine poslancev, da njihovi volilci se niso pripravljali na »radikalne« spremembe. Zadnja javno mnenjska raziskava tudi kaže, da so mnenja med tistimi Britanci, ki so za spremembe starostne meje in med tistimi, ki niso, skoraj enakomerno razdeljena. Toda velika večina tistih Britancev, ki se zavzema za spremembe, meni, da je starostna doba 18 let pravilna

Alja Košak

LONDON - Na tisoce britanskih homoseksualcev je vso noč na torek oblegalo britanski parlament in bučno protestiralo, ker so poslanci namesto njihovega osvojitve kompromisnega predloga. Homoseksualci so zahtevali, da se zakonska meja za spolno obcevanje med homoseksualci brez sodnega pregona zniža na 16 let, kar velja za heterosensualne odno-

se. Policijo so odmetavali s steklenicami in kamenjem, tako da je ta le z okrepitvami preprečila, da bi homoseksualci vdrlili v parlament. Poslanci so le s tezaivo zapustili Westminsterko palaco. Poslusati pa so morali psovke razjarjene množice, ki je kompromisno glasovanje ocenila kot nedemokratsko in diskriminacijsko. (Telefoto AP)

BANGLADEŠ / NASRIN PODOBNO KOT RUSHDIE

Pisateljico doletela »fatva« integralistov

Ker je obsodila nasilje nad hinduisti

DAKA - Bangladesko pisateljico Taslimo Nasrin je pred petimi meseci skupina islamskih integralistov obsodila na smrt. Enaintridesetletna pisateljica skuša kljub strahu živeti kot običajno.

Za razliko od pisatelja Salmana Rushdieja, ki ga je na smrt obsodil iranski ajatolah Homeini pred petimi leti, se Talima ne skriva. Se naprej živi sama v svojem stanovanju v središču Dake, čeprav je njen način življenja za islamske fundamentaliste pregrešen. Vhod stanovanjskega bloka strazita dva policista, ki si zapisujejo imena vseh ljudi, ki vstopajo v stavbo ali odhajajo iz nje. To je tudi edini varnostni ukrep. Pisateljica sicer trdi, da je Rushdie v večji nevarnosti, ker ga je obsodila vlada neke države, ostaja pa dejstvo, da je njeno življenje ogroženo. Zdama hodi samo na obisk k sorodnikom ali prijateljem.

Mnogi, tudi taki, ki obsojajo islamski fundamentalizem, ne marajo Taslime, ker je locena od moza, živi sama in ima baje mnogo »prijateljev«.

njene povesti pa so polne vulgarnih opisov spolnih odnosov. Resnici na ljubo povest, zaradi katere je bila obsojena na smrt, sploh ne obravnava spolnosti. Delo z naslovom »Sramota« (kot eden od Rushdiejevih romanov) pripoveduje o nasilju nad hindujsko manjšino v Bangladesu decembra leta 1992. Taslima trdi, da se je preganjanje proti njej pričelo že leta 1990 zaradi clankov, ki jih je objavila v nekaterih casopisih. Tudi clanki, vsaj tisti, ki so prevedeni v angleščino, ne obravnavajo spolnosti, ampak ženske pravice. Pisateljica se zavzema za vzgojo žensk in zahteva spremembo bangladeske zakonodaje, po kateri vprašanja moztivne ali dedovanja urejujejo posamezni verski (muslimanski, hindujski, budistični in krščanski) zakoni, in to povzroca najhujšo diskriminacijo.

»Sramota« bodo kmalu prevedli v francosčino in angleščino, Taslima pa ne bo mogla v tujino, ker so ji oblasti odvzele potni list že na zacetku leta 1993.

BAHAMSKI OTOKI / MED PLOVBO PROTI FLORIDI

Po brodolomu so morski psi požrli 37 haitskih beguncev

V glavnem so bili otroci, ki so poskušali priti k staršem v ZDA

WASHINGTON - Le nekaj milj od obale bahamskega otoka Great Abaca se je prevrnil 8-metrski coln, ki je imel na krovu 40 haitskih beguncev, v glavnem otrok, ki so skušali ilegalno prispeti v ZDA. Do brodoloma je prislo v morju, kjer dobesedno mrgoli morskih psov, tako da so se resile le tri osebe. To so včeraj sporočili poveljniki obalne straže Bahamskih otokov, ki je z izvidniskimi colni in letali zaman iskala morebitne preživle.

Kot rečeno, so bili med potniki v večini otroci, ki so skušali priti do svojih staršev na Florido. Po pričevanju pastora Robinsona Weatherforda je skupina odraslih haitskih begun-

cev kupila coln in upala, da bo z njim preplula 300 kilometrov morja, ki loci Great Abaco od Floride. Na krovu seveda ni bilo drage varnostne opreme, prav tako ne resilnih jopičev, s seboj so begunci vzeli le nekaj hrane, ki naj bi zadostovala za nekajdnevno plovbo.

Otroci in odrasli so že nekaj časa delali na plan-tazah južnega sadja v Great Abacu. Ko pa so izvedeli, da jim oblasti ne bodo obnovile dovoljenja za zacasno bivanje, so se odločili za tvegani podvig. Morda bi jim pusto-lovscina se uspela, če v coln ne bi vkrcali toliko otrok. Plovilo je bilo preobremenjeno, tako da se je prevrnilo ob ze-nekoliko večjem valu.

PORTUGALSKA / OD 26. FEBRUARJA

Lizbona je letos prestolnica evropske kulture

LIZBONA - Lizbona, evropska prestolnica kulture za leto 1994, se ta konec tedna pripravlja na vrsto uradnih in kulturnih prireditev. Nekatere prireditve v okviru programa kulturne prestolnice leta so se že pričele, uradna otvoritev pa bo v soboto, 26. februarja, s svečanostjo v Kulturnem središču Belem.

Svečanosti se bodo udeležile portugalske oblasti in tuji gostje, sledile pa ji bodo razne kulturne prireditve, ki jih bodo spremljali uradni sprejemi in razna praznovanja. Zvečer bosta v več kot sto let starem gledališču Coliseu, ki so ga za to priložnost obnovili, nastopila Londonski simfonični orkester, ki ga vodi sir George Solti, ter portugalski pianist Pedro Burmester. Po koncertu bodo Lizbončani lahko obudovali ognjemete nad mestom.

Lizbona je kot prestolnica kulture priredila dve pomembni razstavi. Prva, »Podzemna Lizbona«, je posvečena arheološkim izkopanim, ki so jih odkrili v mestnem podzemlju, druga pa angolskemu kiparstvu. V prvem delu lizbonskega kulturnega programa na temo »Lizbona stičisce različnih kultur« prevladujeta klasična in folklorna glasba. Se zlasti bodo v ospredju južnoafriški umetniki. Italija se bo tega evropskega leta kulture na Portugalskem udeležila s Tassovim dramskim

delom »Aminta« v režiji Luce Ronconija. Dramo bodo uprizorili maja v narodnem gledališču Donna Maria II. To bo prva uprizoritev tega dela v tujini po krstni uprizoritvi v Rimu.

Na nadrealistični razstavi z naslovom »Boscheva skušnjava ali večno vračanje« si bo mogoče ogledati Saviniove in De Chiricove umetnine, medtem ko bodo v sklopu prireditve »Sto dni, sto filmov« predvajali kakih dvajset italijanskih filmov znanih avtorjev. Junija bodo s koncertom v Lizboni nastopili Claudio Scimone in skupina Solisti Veneti. Konec leta bodo predstavili tudi razstavo »Majolike neapeljskega kraljestva od leta 1400 do leta 1700« v muzeju »azuleja«, znamenite portugalske umetniske keramične ploščice.

Ceprav je Lizbona slikovito in očarljivo mesto, ni mogoče trditi, da je leto kulture dočakala v najboljsem stanju: promet je naravnost obupen, na pločnikih zevajo luknje, na najlepših in najbolj prometnih mestnih točkah pa delovisca ovirajo avtomobiliste in pesce. Tudi Belemski stolp bodo rastavirali ravno letos. Vrh vsega se ljudje sprašujejo, ali bo imelo podjetje »Lisboa 94«, ki skrbi za stroške kulturnih prireditev, dovolj denarja za lizbonski kulturni program.

Zaključna pogajanja

Samo pri tranzitu trdno stališče?

DUNAJ/BRUSELJ - V Bruslju se je včeraj začel odločilni krog pristopnih pogajanj med Avstrijo na eni ter Evropski uniji na drugi strani.

Mocno avstrijsko delegacijo je vodil zunanji minister Alois Mock, člani delegacije pa so bili se ministri Wolfgang Schüssel, Viktor Klima, Franz Fischler ter državna sekretarka za vprašanja Evropske unije Brigitte Ederer. Glavne točke pogajanj so bili tranzitna pogodba, kmetijstvo, (omejena) pravica državljanov EU do drugega stalnega bivališča v Avstriji, ter se druga vprašanja.

Glede s strani EU sporne tranzitne pogodbe sta zunanji minister Alois Mock in minister za promet Viktor Klima vztrajala pri stališču avstrijske vlade in odločno zavrnila vsako skrajšanje veljavnostne dobe. Člana avstrijske vlade sta pri tem opozorila tudi na izid nedeljskega referenduma v Švici, na katerem se je večina švicarskega

prebivalstva izrekla za popolno ukinitve tovarniškega tranzita skozi to alpsko državo do leta 2004. Poudarila sta, da je prav švicarska odločitev argument več za ohranitev med Avstrijo in EU za dobo 12 let sklenjene pogodbe, saj grozi Avstriji po letu 2004 se večji naval tovarniškega tranzita, predvsem na progi preko Brennerja.

Do kompromisne rešitve je baje prišlo pri vprašanju pravice državljanov EU do drugega bivališča v Avstriji. Avstrija se je odrekla prvotni zahtevi, po kateri bi imela tozadevno pravico samo oseba, ki živi že najmanj pet let v državi. Glede pogajanj na področju kmetijstva pa je minister Fischler poudaril, da je stališče EU glede kvot pri proizvodni mleka in sladkorja preveč restriktivna, nadalje EU vztraja pri zahtevi po takojšnjem odprtju avstrijskega trga za sadje, zelenjavo in vino. Nadalje EU vztraja pri zahtevi, da mora Avstrija prilagoditi cene agrarnih izdelkov evropskemu trgu.

Opozicija v avstrijskem parlamentu, predvsem svobodnjaki in Zeleni, kompromis pri vprašanju drugega prebivališča ostro kritizirala. Haider je dejal, da je vlada »popolnoma klonila pritisku EU«, govornik Zelenih Voggenhuber pa je celo menil, da se je včeraj začel »teden avstrijske razprodaje v Bruslju«.

Pri pogajanjih med Avstrijo in Evropska unija je se vedno odprtih enajst od skupno 28 poglavij. **Ivan Lukan**

Minister Viktor Klima pri tranzitu ne misli popustiti.

Odslej naprej ostre kontrole

Omejen rok uporabnosti

DUNAJ - Z ostrejšimi kontrolami roka uporabnosti in kvalitete mleka bodo zdaj pristojni organi reagirali na razkritje manipulacije pri prodaji in razpečevanju mleka v Avstriji. Rok uporabnosti bo omejen na šest dni, dodatne plakete pa naj bi potrošnika seznanile s kvaliteto in izvorom mleka. Na to so zdaj pristale mlekarne in trgovci. Do manipulacij pri deklaracij roka uporabnosti in kvalitete mleka je prišlo pred nekaj tedni.

Kot je bilo ugotovljeno, je to bila posledica od novega leta uveljavljenih sprememb v avstrijskem agrarnem gospodarstvu. Zaradi koncentracije mlekarne zapiranja manjših regionalnih mlekarskih obratov ter skorajšnje mo-

nopolizacije razpecevalnega sistema, je prišlo do težav zlasti zaradi daljših transportnih poti in neurednosti pri hlajenju mleka.

V teku razprav o mleku je zdaj javnost bila tudi soočena z dejstvom, da zakonodaja pri prodaji mlečnih proizvodov predvideva, da mora le 50-odstotni delež izdelane proizvoda biti avstrijskega porekla. V okviru Evropske unije (EU) celo zadostuje samo predelava proizvoda v eni izmed držav-clanic EU, da ga lahko prodajajo kot domač proizvod.

Združenja za zascito potrošnikov poleg tega kritizirajo, da je mleko v (ekološko smiselnih) steklenicah dražje od mleka v tetrapakih. (I.S.)

»Hrvaška se je polastila sredstev, kakršnih so se vseskozi posluževali Srbi«

HANNES HOFBAUER / PREVOD: IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Ultimativni sklep Nato o umiku srbskega težkega orožja iz okolice Sarajeva z grožnjo bombardiranja njihovih položajev je bilo izhodišče za pogovor z državnim poslancom in dolgoletnim zunanjepolitičnim govornikom Avstrijske ljudske stranke (ÖVP) Andreasom Kholom (slika desno), ki ga danes ekskluzivno objavljamo v našem listu.

Andreas Khol, med drugim tudi generalni sekretar Evropske demokracije unije (EDU) se bolj jasno kot kdajkoli poprej izreka za vojno intervencijo v BiH. Kritično pa ocenjuje zlasti današnje vlogo Hrvaške ter perspektive nekdanjih (z izjemo Slovenije) jugoslovanskih republik.

Balkansko politiko Avstrije, Evropske unije in tudi ZDA je mogoče razumeti kot razodetveno prisego, ki pa nikdar ni bila javno izrečena. Bi se strinjali s tako ugotovitvijo?

Khol: Ne. Razodetvenega prisega sicer pomeni, da razodenemo, kaj moremo in česa ne moremo. V tem smislu je morda razodetvena prisega, da skupnost držav lahko samo tam poskrbi za mir, kjer to od nje tudi želijo. Vas vtis o razodetveni prisegi pa vsebuje tudi stranski ton o neuspehu, in tu nisem Vašega mnenja.

Ce so se trije narodi odločili eden drugemu razbiti glavo, potem je zelo težko nezaželeno od zunaj ustvarjati mir. To bi navsezadnje pomenilo nastop četrte vojne stranke. Taksno tveganje je pred nami. Vse tiste, ki zdaj kričijo po vojni intervenciji, ki so se vedno pritoževali, zakaj OZN, EU in ZDA ne ukrepajo, si bom dobro poslušal, ce bi prišlo do osvoboditvene vojne za vzpostavitev mednarodnega reda.

Kakšno je Vaše tozadevno stališče?

Khol: Državna skupnost je stala pred dvema alternativama, ki so ju Francozi jasnovidno formulirali: podati se v tveganje ali pa ostati zunaj.

Humanitarne cete so se razvile v talca in so konflikte prej podaljšale kot pa skrajšale. Alternativa je bila, te cete poklicati nazaj in dopustiti, da ogenj pogori, kot je to izzvenelo v ozadju angleskih pozicij (ki jih nikakor nisem podpiral), ali pa s polno paro opraviti nalogo. Trenutno smo pri drugi opciji, pri čemer tisti, ki so to sklenili, smo deloma vedo, kaj to pravzaprav pomeni. Kajti Srbi

so odločni nasprotniki, ki bodo najmanjše obotavljanje v NATO razlagali s tem, da grožnje spet enkrat niso bile resno misljene.

potrebno, kajti v resnici je ameriška držav bi-stveno prispevala k vojni v Sloveniji in na Hrvaškem. Grožnja intervencije Nata bi bili

Mnenja sem, da je treba s polno paro opraviti posel in hkrati - tako kot pri kuvejski krizi - vedeti, da to pomeni voditi vojno.

A ta bi potekala nekoliko drugače....

Khol: Vsaka vojna je drugačna.

Ali to tudi pomeni, do se naj bi »naši fantje«, avstrijski vojaki, udeležili take vojne?

Khol: Ne, nasi ne, ker nismo ustrezno oboroženi in tudi ne vezbani za takšen poseg. Amaterji se ne morejo bojevati proti profesionalcem.

Podajmo se nekoliko nazaj k začetku jugoslovanske krize. Poleti 1991. leta ste v najinem takratnem pogovoru za Republiko zahtevali hitro priznanje slovenske in hrvaške neodvisnosti, da bi preprečili eskalacijo konflikta. Ta koncepcija se očitno ni uveljavila - kljub priznanju je eskalirala vojna.

Khol: To vprašanje je manipulativno, kajti priznanje nismo zahtevali za preprečevanje, temveč za deeskalacijo konflikta.

Sele v januarju 1992 je prišlo do de facto priznanja, v času, ko je konflikt v Sloveniji bil že končan in konflikt na Hrvaškem je bil v polnem teku. Vsi tisti - in dobro jih poznam - ki zdaj pravijo, da priznanje konflikta ni ustavilo, pozabljajo namreč tisto, kar nasprotuje njihovega mnenju. Preprečevanje konflikta bi bilo mogoče le pri dosti zgodnejšem priznanju.

Tudi izvajanje pritiska na Americane bi takrat bilo neobhodno

morali skleniti že v letu 1991.

Kaj ni pripomba, čes sklep o priznanju novih držav bi bil moral pasti prej, nekoliko poenostavljajoča? Drugače povedano: al nimajo tudi gospodje kot Genscher in Mock dovolj razloga za samokritičnost, ali niso njune - in torej tudi Vase - pozicije soodgovorne za eskalacijo?

Khol: Sploh ne, nasprotno. Sklep Nato za vojaško intervencijo, ki ga zdaj vsi pozdravljajo, je to, kar smo mi že pred tremi leti zahtevali.

Francozi so bili dovolj močni, sprico oslabelega ameriškega vodstva ostati dosledni. Dovolj zgodaj so spoznali, da je Srbe mogoče ustaviti le s silo orožja, ker Srbi svojo narodno identiteto tako cenijo, da bi se do zadnjega moza borili zanj.

Ne vidim torej poudara, da bi preklical kakršnokoli svoje nekdanje stališče.

Nasprotno: kar se zdaj dogaja, je potrditev naše politike. Podtikanja, čes da je priznavalna politika povzročala eskalacijo in ne deeskalacijo, se sama uničujejo, saj ljudje, ki jih ustvarjajo, venomer spregledajo, da je priznanje prišlo za konfliktom.

Kar zadeva gospodarsko plat, ste pred dvema leti in pol zahtevali ekonomsko razpletanje nekdanjih jugoslovanskih republik. Potom vojne je naposled in na krut način prišlo do tega. Kako naprej?

Khol: Do razpletanja

je prišlo na bicek in ciničen način. Slovenci bodo v nekaj letih z evropsko pogodbo v EU nasli dobre možnosti za prodajo. Ze zdaj so proklamirali svoj izstop iz Balkana ter izjavili, da so sredozemska država.

Hrvaška si je v preteklih mesecih faktično polastila sredstev za politiko, kakršne so se v preteklosti posluževali le Srbi. Pri boju s krokodilom je tako rekoč postala sama krokodil.

Hrvaška bo dolgoročno ostajala vojno prizorišče in kot taka nestabilna, ne bo se mogla gospodarsko razvijati, ne bo sprejeta v Svet Evrope in tako tudi ne bo dobila evropske pogodbe z EU. Ostajala bo naslednjih pet do deset let krizno področje.

Srbija je izkrmavala in unicena. Tudi ukinitve embarga ni na izglede.

Za Bosno in Hercegovino lahko intervencija OZN odpre novo poglavje, a tudi tam ne vidim karksnihkoli gospodarskih perspektiv.

Ima Bosna kot država sploh možnost za preživetje ali je to zgolj fikcija?

Khol: Razvoj Bosne in Hercegovine v preteklem poletju je pokazal močan znak volje do preživetja.

V preteklem času so se oborožili in zdaj se kar dobro borijo, vzpostavili so lastno produkcijo orožja in si odprli poti za dobavo orožja. V preteklih mesecih so na bojišču zelo uspešni. Račun placujejo Hrvati.

Oborožitev Bosancev med drugim vpliv Turcije poriva daleč v evropsko celino. Je to sprejemljiva perspektiva za krščanskega politika?

Khol: Religije tu niso kategorija. V ostalem mi turški interesi v Evropi sploh ne povzročajo strahu.

Turki so visokociviliziran narod, z njimi nimam nikakršnih problemov. Ne gre mi za rase ali religije, gre mi za ljudi in ideologije.

Kaj so po Vašem mnenju torej odločilne kategorije v tem konfliktu, ce izključujete gospodarstvo in religijo?

Khol: Nacionalizem je zame nevarna kategorija. Bosanci so po mojem pogledu multikulturni, bili so med vsemi najmiroljubnejši in so bili prisiljeni k vojskovanju.

Med pozitivne kategorije pa stejem demokracijo, toleranco in multikulturnost, ne pa religijo ali gospodarstvo.

Hvala za pogovor.

Za Nato je odprt zračni prostor

DUNAJ - Čeprav so Srbi umaknili svoje težko orožje iz prepovedanega območja okrog Sarajeva in se ravnajo po zahtevah zveze Nato, grožnja o možnem posegu ostaja. To sta potrdila tudi avstrijski zunanji minister Mock ter obrambni minister Fasslabend.

S tem v zvezi sta tudi avstrijska politika napovedala, da ne vidita nobenih težav glede dovoljenja za polete oz. prelete - tudi oboroženih letal NATO preko avstrijskega zračnega prostora. Mock je avstrijsko držo utemeljil s podporo in sodelovanjem v okviru mednarodne akcije za ustvarjanje kolektivne varnosti, ki jo krijejo sklepi Organizacije združenih narodov.

V zvezi z dosedanjim prakso takšnih preletov (uradno samo za neoborožena letala, humanitarne transporte, opazovalce tipa Awacs - op.ured.) pa je predlagal razplet birokratičnih določil. Kajti do zdaj so razna avstrijska ministrstva in Urad zveznega kanclerja morali dati privoljenje za vsak posamezni polet, kar je v mnogih slučajih trajalo 24 ur.

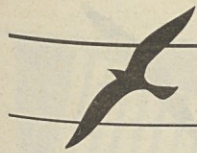
Madžarska pa je - kot smo poročali - v razliki do Avstrije sporočila, da njen zračni prostor v primeru vojne intervencije v Bosni in Hercegovini oz. v Sarajevu ne bo na voljo za prelete letala zveze Nato. Vzrok za tako držo naj bi bila varnost madžarske manjšine v Vojvodini, je bilo slišati iz sicer neuradnih krogov v Budimpešti.

579.000
živi na
meji
uboštva

DUNAJ - Zdaj objavljena statistika Avstrijskega statističnega urada kaže, da je leta 1992 živelo 579.000 Avstrijscev pod uradnim eksistencnim minimumom (takrat 6.500 silingov) oz. na meji uboštva.

Na ali pod mejo uboštva je živelo: 200.000 od 490.000 brezposelnih, 75.000 od 111.000 prejemnikov pomoči v silni potrebi, 140.000 od 581.000 upokoencev, 70.000 od 258.000 invalidov, 34.000 od 64.000 upokojenih kmetov, 42.000 od 68.000 invalidnih kmetov, 17.000 od 69.000 upokojenih obrtnikov, 7.500 od 18.700 invalidnih obrtnikov.

V preteklem letu se je ta negativen trend nadaljeval.

UNIVERZA / NOV STATUT

Capuder redni profesor

Kljub funkciji veleposlanika bo obdržal profesuro

LJUBLJANA - Dr. Andreju Capudru, slovenskemu veleposlaniku v Franciji, so včeraj na Univerzitetnemu svetu podelili naslov rednega profesorja. Za ta naslov je namreč doktor Capuder zaprosil iz Francije. Habilitacijska komisija je njegovo prošnjo zavrnila, kajti bili so mnjenja, da profesor Capuder ne more opravljati svojih dolžnosti na univerzi, če je hkrati veleposlanik v tujini. Doktor Capuder se je pritožil in poleg drugih razlogov navedel tudi nekatere osebne razloge. Zaradi le-teh namreč pritožba, po mnenju članov komisije, ni za javnost. Problem so, kot že rečeno, včeraj brez pripomb resili člani Univerzitetnega sveta in habitacijska komisija pri tem nima nobene besede

več. Komisija je odločitev Sveta sprejela brez komentarja. Na naše vprašanje, kakšen je njihov odnos do tega, da profesorji kljub drugi funkciji obdržijo svojo profesuro, so odgovorili, da podobnih primerov se ni bilo. Dosedanji primeri, ki pa jih ni malo, so se, po besedah člana komisije, reševali na posameznih fakultetah.

Na seji sveta so sprejeli tudi statutarni sklep, ki naj bi veljal do sprejetja novega statuta Univerze. Ta sklep naj bi reševal vprašanja pritožbenih organov, saj z novim letom sveti fakultet in umetniških akademij nimajo več funkcije upravljanja. Vse te funkcije pripadejo Univerzitetnemu svetu. Sklep določa tudi, da za sklep-

A. Capuder je profesuro dobil šele po pritožbi (Foto: B+D)

cnost ni več potrebna večina vseh v delegacijah, pač pa le večina vseh prisotnih članov. Ravno ta točka pa je razburkala. Na to so najprej reagirali študentje, čes da imajo velike težave z organizacijo in prisotnostjo v svojih vrstah in bi jih to novo določilo neka diskriminirano. Po nekaj minutnem odmoru so študentje le pristali na kompromis, ki določa, da

je potrebna večina študentov obvezna, ko se bo razpravljalo o njihovih pravicah in dolžnostih. Iz statutarnega sklepa so začasno črtali še člen, ki govori o popisu premoženja fakultet, kajti bili so mnjenja, da je rok za popis prekratek. Imenovali so tudi članke komisij za področje delovnih razmerij na fakultetah in za področje študentskih zadev.

Tamara Valencic

Z-ESS / O KANDIDATU ZA MINISTRA ZA OKOLJE

Podpora Gantarju in njegovim idejam

Priprave na združiteni kongres brez zapletov

LJUBLJANA, 22. februarja - Zeleni-Ekološka socialna stranka podpirajo Pavleta Gantarja kot kandidata za ministra za okolje in prostor dobi 20 odstotkov več sredstev.

Priprave za združevanje na sredini potekajo normalno, tako v sami stranki kot tudi med stiriimi združujociimi strankami. To so poleg Z-ESS se Liberalno-demokratska stranka, Demokratska stranka in Socialistična stranka Slovenije. »Novi dokumetni skupne stranke so v pripravi in Z-ESS sodeluje v vseh enajstih skupinah, ki vodijo priprave na posameznih področjih. Programske tekste usklajujemo. Ime in znak nove stranke se nista določena, prav tako tudi ne sestava izvršilnega odbora. Volitve bodo potekale na podlagi zaprtih kandidatnih list. Statut je v sklepi fazi,« je razložil Flašman.

Peter Jamnik je poudaril,

da stranka priprave pozitivno ocenjuje tudi zato, ker se ne boji izgube prepoznavne zelene identitete, saj je nastajajoči program zadovoljivo zeleno obarvan. »Odprto je se vprašanje jedrske elektrarne Krško, ki ga sproti usklajujemo. Med drugim smo se že dogovorili za zavezo o razpisu referendumu o predcasnem zaprtju, za odpravo pomankljivosti ter o nesklepanju pogodb za nove uparjalnike pred referendumom,« je dejal Jamnik.

Generalni tajnik stranke Flašman pa je se ocenil, da vse kaže, da bodo kongresi starih strank in ustanovni kongres nove skupine stranke 12. marca na Bledu potekali brez zapletov. Stranke se prav zdaj odločajo, po kakšnem ključu bodo pripravile udeležbo delegatov na kongresu.

(STA)

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Zasedanje kongresa bo predvidoma junija na Dunaju

LJUBLJANA - Prejšnji teden se je v Ljubljani sestalo predsedstvo Svetovnega slovenskega kongresa.

Na sestanku so razpravljali o pripravah na II. zasedanje. Statut namreč določa, da mora glavni odbor Svetovnega slovenskega kongresa najkasneje mesec dni po izteku mandata (ta bo potekel 28. junija letos) sklicati zasedanje. Predsedstvo meni, da je treba ta rok spoštovati, zato bo glavnemu odboru predlagalo, da skliče II. zasedanje Svetovnega slovenskega

kongresa 23. in 24. junija letos na Dunaju, organizirala pa ga bo avstrijska konferenca. Kot je sporočilo predsedstvo kongresa, je komisija za pripravo predloga spremembe programa in statuta končala z delom in že predložila ustrezno gradivo. Hkrati je predsedstvo Svetovnega slovenskega kongresa sklenilo, da skliče sejo glavnega odbora 9. aprila letos na Obcinah, kjer mu bo tudi formalno predlagalo sklic rednega zasedanja kongresa.

(C.R.)

KOMISIJA ZA NARODNOSTI / RADIO KOPER-CAPODISTRIA

Konec italijanskega programa?

T. Partljič: Odnos do slovenske kulture v predlogu zakona ni jase

LJUBLJANA - Danes naj bi bilo ukinjeno oddajanje italijanskega programa radia Koper-Capodistria, in sicer v večjem delu severno-vzhodne Italije, ki ga je ta program pokrival. Razlog naj bi bil finančne narave oziroma to, da RTV Slovenija ni plačala računov za pretvornike, zaradi česar predstavniki slovenske narodne skupnosti v Italiji tega programa ne bodo več prenašali prek svojih pretvornikov. Ker bo s tem povzročena škoda italijanskemu programu in italijanski narodni skupnosti sploh, je komisija za narodnosti na včerajšnji seji izrazila zaskrbljenost zaradi na-

stalega položaja. Poslanec italijanske narodnosti v slovenskem parlamentu Roberto Battelli bo glede tega slovenski vladi, uradu za informiranje in znanjemo ministrstvu zastavil poslansko vprašanje. Zanima ga, kakšno je njihovo stališče do nastalega problema in kaj nameravajo storiti. Enako vprašanje bi lahko zastavil vodstvu in svetu RTV, posebej če se spomnimo nedavnih zelo podobnih zapletov v zvezi z italijanskim programom na TV Koper-Capodistria.

Komisija je včeraj sicer obravnavala predlog zakona o organiziranju in financira-

nju na področju kulture, ki je pripravljen za prvo obravnavo. V načelu ga je podprla, četudi je v njem veliko pomanjkljivosti. Ali kot je dejal poslanec LDS **Tone Partljič**: v njem ni nič jasno opredeljenega, niti to ne, kakšen je odnos do slovenske kulture. Zato v njem tudi ni mogoče najti odgovora na vprašanje, kakšen je odnos države do kulture narodnosti. Do druge obravnave naj bi kulturno ministrstvo razmislilo tudi o možnosti, da bi iz proračunske vsote narodnostne skupnosti dobile stalen delež za financiranje svojih dejavnosti.

Majda Vukelic

SLOVENSKE RADIJSKE POSTAJE

Radio Slovenija si bo prenose informativnih oddaj zaračunaval

CELJE - Kot smo že poročali, je direktor Radia Slovenija **France Vurnik** decembra lani direktorjem regionalnih in lokalnih radijskih postaj v Sloveniji poslal pismo, v katerem jih je opozoril, da bo RTV enostransko prenehala spoštovati sporazum z njimi. Ta je lokalnim radijem dovoljeval prenašanje informativnih oddaj osrednjega radija. Seveda bodo radijske postaje, ki bodo to zelele, smele informativne oddaje Radia Slovenija prenašati tudi v prihodnje, če bodo plačevale primerno odškodnino. Vurnik je takrat obljubil, da bo Radio Slovenija višine odškodnin določeval glede na slinost

posameznega radija. Čeprav naj bi nova pravila začela veljati že z letošnjim 1. marcem, zaenkrat se ni uradno znano, kolikšne odškodnine namerava RS zaračunavati. Po neuradnih podatkih naj bi regionalni radio, kakršen je na primer Radio Celje, za pravice prenosa informativnih oddaj osrednjega nacionalnega radija plačeval mesečno okoli tri tisoč nemških mark. Na sirsem celjskem območju to lahko povzroči, da se bo vsaj nekaj radijskih postaj, med njimi omenjajo Radio Smarje in Radio Brežice, raje odpovedalo tem prenosom in se poskušalo dogovoriti z radijsko postajo RGL.

Brane Piano

MANJŠINE / ITALIJA

Želja po tesnejšem sodelovanju z domovino

Slovenija se ne prilagaja evropskim normam

LJUBLJANA - Sestclanska delegacija Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz Trsta je včeraj pod vodstvom predsednika dr. Borisa Siega obiskala delovno skupino državnega zbora za problematiko manjšin, ki ji predseduje poslanka **Jadranka Sturm-Kocjan**. Deželno gospodarsko združenje, ki vključuje preko tisoč podjetnikov in podjetij ter predstavlja pomemben zamejski gospodarski potencial, je bistven dejavnik pri gospodarskem povezovanju Slovenije sosednjo deželo Furlanijo - Julijsko krajino in celotnim italijanskim gospodarskim prostorom.

Slovenski zamejski predstavniki so kritično opozorili na slabo izkoriščene možnosti gospodarskega sodelovanja in na številne

ovire. Na predlog poslanca **Zmaga Jelencica** so se dogovorili, da bo slovenski parlament spodbudil ministrstva, da pripravijo konkretne projekte in osnutke ukrepov, ki bodo pospešili sodelovanje na obeh straneh meje, tako da bo prišla do izraza pozitivna vloga zamejskega slovenskega gospodarstva.

Podoben je bil razgovor s podpredsednikom Gospodarske zbornice Slovenije **Josipom Skobernetom**, kateremu so zamejski Slovenci izrazili obzaložanje, ker se Slovenija ne prilagaja evropskim normam in se ne pripravlja na že večkrat proglašeno tranzitno vlogo. Tudi zato so prizadeti slovenski zamejski izvozniki, spediterji in prevozniki. Pogovarjali so se o gospodarskem predstavnstvu Slove-

nije v Trstu, kompleksnem problemu skupnih vlaganj, o slabšanju strukture obmejne in splošne italijansko-slovenske trgovinske izmenjave, o avtonomnih računih in možnostih urejenega zaposlovanja slovenske delovne sile na obmejnem področju.

Dogovorili so se, da se bodo tem problemom posvetili na uradnem sestanku, ki bo marca v Trstu. Razpravljali so o možnostih skupnega servisa, ki bi ga nudilo slovensko združenje in o kontaktnih dnevih. Končno so se razpravljali o transformaciji mešanih italijansko-jugoslovanskih zbornic, ki so v spremenjenih razmerah izgubile svoj smisel, njihova dejavnost pa je bila v preteklosti zanimiva.

Bogo Samsa

TURIZEM

Milijarda dolarjev zaslužka?

ŽALEC - Včeraj je na tiskovni konferenci Turistične zveze Slovenije predsednik **Marjan Rožič** predstavil tudi nekatere ambicije turističnega gospodarstva v letošnjem letu. Lani so s turizmom zaslužili 800 milijonov dolarjev, letos pa naj bi se zaslužek povzpela na okroglo milijardo dolarjev. Toda ta cilj bo težko dosegli, če država ne bo vodila aktivne politike na področju turizma. Veliko bi na primer lahko storila že s tem, če bi namesto 0, 4 odstotka turističnega zaslužka namenila promociji turističnih lepote Slovenije vsaj odstotek tega denarja, kolikor ga za reklamo dajejo tudi druge turistične države.

(B. P.)

ZAKON O SOUPRAVLJANJU DELAVCEV V PODJETJIH

Delavsko soupravljanje v praksi še ni zaživelo

Obalni sindikati pripravljajo seminarje na to temo

KOPER - Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju je začel veljati avgusta lani, vendar se o tem v javnosti kaj dosti ni govorilo. Očitno je beseda »soupravljanje« preveč podobna »samoupravljanju« in tako vsi najraje kar pozabijo na obveznosti, ki jih nalaga ta zakon. Vendar pa je zakon, kakršnega pozna tudi v demokratičnih zahodnih državah, veljaven in cas za njegovo uveljavitev se že počasi izteka. Po zakonu o gospodarskih družbah je treba do konca letošnjega maja v podjetjih postopkov vzpostaviti tudi soupravljanje delavcev. V temeljne akte podjetij, ki se lastniško preoblikujejo, je treba vnesti tudi določbe o soupravljanju. V obalnih sindikatih so ugotovili, da

(razen v nekaterih podjetjih) ni bilo na tem področju se nič storjenega. Zato so se odločili, da bodo dali pobudo za začetek ustreznih postopkov v podjetjih, v katerih delujejo njihovi člani.

Tu gre za tehnično pomoč sindikalnim zaupnikom, katerim so poslali obrazec za sklic zbora delavcev. Po določbah zakona lahko reprezentativni sindikat da pobudo za izvolitev sveta delavcev, tako pobudo pa lahko dajo tudi trije zaposleni delavci.

Obalni sindikati predlagajo svojim zaupnikom, da v dogovoru z direktorji podjetij skličejo zbore delavcev najkasneje do konca marca. Tako bodo lahko se pravocasnoma imenovali svet delavcev, predstavnike teh svetov v nadzorne sve-

te podjetij ali tudi morebitne delavske direktorje, kar omogoča tudi zakonodaja. Na zbore je treba zagotoviti prisotnost več kot polovice vseh delavcev, da lahko imenujejo volilno komisijo in določijo datum za izvedbo volitev.

Obalna sindikalna organizacija pripravlja tudi informativno-izobraževalne seminarje, posebej za sindikalne zastopnike in posebej za predstavnike podjetij, na katerih bodo udeleženci seznanili s postopki pri uvajanju in izvajanju delavskega soupravljanja in novostmi na področju lastninjenja podjetij. Poleg tega je pri Obalni sindikalni organizaciji že danes začela delovati informativna služba delavskega soupravljanja.

Boris Vuk

Prvih deset filmov v preteklem tednu

(od 14. do 20. 2. 94)

V zadnjem tednu sta bili v Ljubljani premieri dveh filmov, ki sta oba posneta po stripovski predlogi, pri čemer sta obe doziveli že televizij-sko ekranizacijo, eden od obeh filmov pa predstavlja celo kinematografski »sequel« - govori-mo seveda o komedijah Denis Pokora in Pri Addamsovih 2. Gledalcev je bilo tokrat skupaj 22.822 (2.142 manj kot v prejšnjem tednu).

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga st. gledalcev in tretja bruto izkupiček v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosednji skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupička.

1. Denis Pokora / Lj. kinem.		
23 (23)	5.288 (5.288)	2.379.600 (2.379.600)
2. Na ognjeni crti / Continental-Fun		
21 (93)	3.298 (16.171)	1.456.850 (7.146.750)
3. Unicevalec / Lj. kinem.		
37 (72)	3.221 (7.778)	1.403.900 (3.454.550)
4. Neskončen dan / Continental-Fun		
28 (51)	3.216 (5.477)	1.250.750 (2.155.150)
5. Pri Addamsovih 2 / Carnium-Feel Film		
23 (23)	2.347 (2.347)	1.040.050 (1.040.050)
6. Trije musketirji / Cenex		
23 (134)	1.602 (20.696)	614.750 (8.112.350)
7. Srce osamljenih / Continental-Fun		
27 (95)	783 (3.184)	328.200 (1.389.600)
8. Tina: Kaj ima ljubezen s tem / Cenex		
15 (150)	670 (11.671)	265.600 (4.618.800)
9. Aladin / Cenex		
14 (173)	544 (23.757)	163.200 (8.846.950)
10. Dave / Lj. kinem.		
9 (144)	339 (17.298)	144.100 (7.612.250)

V Zagrebu so prav tako imeli dve premieri. Tudi tam so začeli prikazovati Pri Addamsovih 2 (ki je na njihovi lestvici zasedel prvo mesto), drugi premierni film - akcijska komedija Cool Runnings - pa je pristal na tretjem mestu. Večina filmov z lestvice je last ameriskega »majorja« Buena Viste, katerega zastopnik so zagrebški Kinematografi (ki - preko Cenexa - te filme posredujejo tudi Sloveniji, vendar pa k nam pridejo le vidnejši naslovi z njihovih list). Navajamo število gledalcev v preteklem tednu in (v oklepaju) skupno st. gledalcev.

1. Pri Addamsovih 2	7.199 (7.199)
2. Robin Hood: Mozje v pajkicah	6.930 (28.330)
3. Cool Runnings	6.295 (6.295)
4. Hocus Pocus	4.911 (9.693)
5. The Joy Luck Club	3.798 (7.607)
6. Zlati časi	2.531 (3.761)
7. Trije musketirji	1.954 (36.563)

Igor Kernel

FILM / 44. MEDNARODNI FESTIVAL V BERLINU

Medveda je dobil Jim Sheridan

Ob vrsti posebnih programov se je bilo težko odločiti za »pravi« film

Nagrade prvega v letu in morda najpomembnej-sega evropskega filmskega festivala so podeljene. Večini nagrajencev je Berlin odskočna deska za nadaljnje projekte, kritikom je prva kazalka, kako bo slo 21. marca, ko bodo podeljeni oskarji, večini navadnih smrtnikov, predvsem seveda Berlinčanom in pa vrsti »poklicnih« gledalcev, pa primeren pogled, kam in kako bo sel fim v letu 1994. Dobitnica zlatega medveda za življenjsko delo Sofia Loren je tiste, ki od strahu pred invazijo holywoodskih izdelovalcev na vse pretege (tudi na račun ne-podpisa GATTa) varujejo evropski film, sicer šokirala z izjavo, naj se raje kot filmske politike oprimejo snemanja filmov, ki jih bodo imeli ljudje radi, a je tudi evro-klavstrofobija v Berlinu že pokazala pot do pozitivnega presežka. Po nace-lu zlate dobe evropskega filma 60. in 70. let, ko je bilo število mednarodnih koprodukcij tolikšno, da so bile filmske spice prekrite z imeni držav - producentov, sta letos med 22 filmi v uradni konkurenci tekmovala dva

»multievropska«: **Smoking / No Smoking** staroste francoskih režiserjev Alaina Resnaisa in **Blanc** (Bela - po Modri drugi del »barvne« trilogije) Poljaka Krzysztofa Kieslowskega sta prva uspeha programa Eurimages, v katerega se bo, upajmo, v doglednem času vključila tudi Slovenija.

Nagrade so pobrali favoriti, četudi vsaj slovenski kritiki, ki so bili v Berlinu, trdijo, da si je film Kena Loacha **Ladybird, Ladybird** zaslužil vsaj srebrnega, če ne zlatega medveda. Uspeh Sheridanovega irsko-britanskega političnega thrillerja **V očetovem imenu** (start v slovenskih dvoranah je predviden že za 3. marca) nakažuje renesanso irskega filma oziroma vsaj irske tematike, saj je Niel Jordan lani dobil oskarja za režijo Igre solz, ki na svoj način tudi odslukuje temeljno katoliško-protestantsko travmo Zelene-ga otoka. Podatek, da sta bila oče in sin (Daniel Day-Lewis igra Garyja Conlona) v isti celici kar pet od petnajstih let, kolikor je »belfaska četvor-ka« pomotoma prebila za zapahi, sicer ne drži,

Daniel Day-Lewis

kljub vsemu pa je film menda verna slika ene najhujših - tako po dlozi-ni kakor po očitni slepoti britanskih oblasti za re-snične podatke - sodnih zmot v sodobni evropski zgodovini.

In kaj je Berlin pripravil sladokuscem? Poleg izjemno zanimivega programa festivala homoseksualnega filma (posrečni naslov Gay Teddybear 94 seveda cilja na me-dveda kot berlinski mes-tni simbol) so gledalci predvsem v netekmoval-nem programu 24. med-narodnega foruma vide-li filma obeh bratov Kau-rismäki: Mika je pripeljal **Trigrero - film, ki ni bil nikoli posnet**, homage propadlemu projektu Sama Fullerja izpred 40 let, tri leta mlajši Aki pa je posnel film **Leningrajski kavboji srečajo Mojzesa**, nadaljevanje filma z isto zasedbo, v katerega so ga prisilili igralci, ki so na vsak način hoteli v Mehiko. »Masčeval sem se jim tako, da smo vse mehiške kadre posneli na Fin-skem,« je o filmu, ki so ga kritiki proglasili za grozno stvar s se groznej-simi igralci, povedal sce-narist in režiser.

»Kosmate« nagrade Berlinala '94

Zlati medved: **V očetovem imenu** (režija Jim Sheridan)
Srebrni medvedi:
- film: **Jagoda in cokolada** (Tomás Gutiérrez Alea in Juan Carlos Tabío) in **Leto psov** (Semjon Aranović)
- režija: Krzysztof Kieslowski za film Tri barve: **Bela**
- igra: Cisey Rock (**Ladybird, Ladybird**) in Tom Hanks (**Philadelphia**)
- originalnost: Alain Resnais (**Kajenje / Kajenje prepovedano**)
- »posebna omemba«: filma **Lisica zvitorepka** (Wu Zi-niu) in **Dragi prekleto prijatelji** (M. Monicelli) ter igralka Rosie Pere (**Neustrasni**) (T. V.)

FILMSKE NOVICE

Končan festival v Grenoblu

GRENOBLE - Zirijski desetega mednarodnega filmskega festivala, ki poteka v Grenoblu pod naslovom Narava in okolje, je v soboto prisodila glavno nagrado filmu »Morski psi«, Avstralca Davida Parena. Nagrado »za zaščito narave« so prisodili Gvatemalcema Flavii in Haroldu Castru za film posvečen gvajanskemu gozdu »Med dve-ma prihodnostima«. Francoz Antoine de Maximy pa je prejel frankofonsko nagrado za film »Hamadryas«, ki govori o znakih življenja na pušcavskem gorovju arabskega polotoka. Ren-sko-alpska zveza za zaščito narave (FRAPNA), ki organizira ta festival (začel se je 8. februarja), je tudi sporočila, da si ga je letos ogledalo približno 10 tisoč gledalcev, kar je rekordno število, odkar ta festival obstaja. (AFP)

Nagrada kot »posladek«

CAMBRIDGE - Igralka Meg Ryan se je po nagrado »Posladek« (Pudding Pot), ki jo vsako leto podeljuje igralska skupina na harvardski univerzi, pripeljala v odprtem avtomobilu, čeprav je Cambridge prekrila debela snežna odeja. »Zelo sem počaščena,« je vsa vzhicena izjavila. Upam, da bom zvedela za pravi vzrok, zakaj sem si zaslužila to nagrado. Znano sicer je, da si jo je igralka »zaslužila« za vlogo v filmu »Ko Harry sreča Sally« - v nekem prizoru v filmu se v nabito polni restavraciji pretvarja, da doživlja orgazem. »Res je namreč, da sem pozabila, kako mi je to uspelo,« je povedala Ryan, ki je morala pred občinstvom ponoviti prizor. Z osrednjega harvardskega trga se je z mustangom iz 60. let v spremstvu stražarjev popeljala po mestnih ulicah. Nagrado za žensko leta podeljuje igralska skupina Hasty Pudding Theatricals, ki je naj-starejša tovrstna ameriška skupina; »Posladek« dodeljuje hollywoodskim zvezdnicam že od leta 1951. Na Harvardu bodo prihodnji torek podelili tudi nagrado »moski leta« - letos jo bo dobil igralec Tom Cruise. Med igralkami, ki so dobile nagrado Posladek, ve-lja omeniti Woopi Goldberg, Jodie Foster, Diane Keaton in Katherine Hepburn. »Zelo sem počaščena in ne bi imela nič proti, če bi bilo tako vsako leto,« je srečno dodala.

Reuter

Selb vendarle bo

SELB - Kljub napeti finančni situaciji so 17. Med-narodni obmejni filmski dnevi v južno-nem-skem mestu Selb potrjeni. Filmski festival bo od 7. do 10. aprila ponovno postal izlozbeno okno za vzhodnoevropske filme, potekale pa bodo tudi živahne diskusije na to temo. Ker je nekaj pri-vatnih sponzorjev odreklo pomoč, je izvedba festi-vala dolgo stala v zraku. Selbski festival je imel od leta 1978 vlogo spremljati dogajanja v nekdanjih socialističnih dr-zavah Srednje in Vzhodne Evrope in dokumen-tirati dramatične spremembe zadnjih let. Tudi 17. festival usmerja pogled k vzhodnim sose-dam, hkrati pa je del programa namenjen fil-mom mlajših zahodnoevropskih ustvarjalcev. Tretje težišče pa bo na delu nekega posebej an-gaziranega evropskega režiserja. (dpa)

NOVO V KINU

Ljubezen gre lahko tudi čez trupla

PRAVA STVAR (True Romance), zavrski mesanec, scenarij Quentin Tarantino, režija Tony Scott, igrajo Christian Slater, Patricia Arquette, Dennis Hopper, Gary Oldman, Christopher Walken in drugi, Morgan Creek-/Warner Bros., distribucija Carnium, »ogrevanje« od jutri v kinu Kompas

Združiti kriminalko, triler, ljubezensko zgodbo in celo nekaj pravljičnih elementov (junaku Clarenceu se kot dobri duh pojavlja nihče drug kot Elvis Presley) je nedvomno velik podvig. Mnogi filmarji so takšne koktej-le sicer mesali, uspelo pa je redkim - in Tony Scott (režiser Top Guna, Poli-caja z Beverly Hillsa II. in Zadnjega skavta, ce se omejimo na najvidnejše, sicer pa mlajši brat Ridleya Scotta) je eden takšnih. Clarence in Alabama namreč v Pravi stvari ne početa drugega kot pleteta ljubezensko gnezde-ce, vmes pa je mrtvih in krvi za poste-no kriminalko. Nekoliko obširno zase-dbo vlog smo navedli zato, ker gre re-snično za film z ogromno velikimi holly-woodskimi liki, ki pa utegne na »klasične« gledalce delovati dokaj so-kantno, saj si komično, grozovito, me-deno zaljubljeno in morilsko podajajo roke s hitrostjo videospotov devetde-setih let. Takšno je po režiserjevem in mnenju igralcev pac življenje de-vetdesetih. Zal film ni pobral nomi-nacij za oskarja, je pa ena boljših (pravih) stvari, ki jih bomo letos vi-deli na platnu. (T. V.)

Kevin Costner tokrat igra prevejanega upornika

POPOLN SVET (The Perfect World) scenarij J. L. Hancock, režija Clint Eastwood, igrajo Kevin Costner, T. J. Lowther, Laura Dern in Clint Eastwood, Malpaso/Warner, di-stribucija Ljubljanski kinematografi, premiera jutri

John Huston je 1950. leta posnel Asfaltno džuglo, film, ki je gledalca menda privikrat v filmski zgodovini postavil na napačno stran zakona, na stran zločinca, ki beži pred policijo in ranjen umre na veliki planjavi s konji. Odtlej so nas identificirali z najrazličnejšimi junaki in nas postavljali v zanimive si-tuacije. Tudi Popoln svet je eden takšnih filmov, saj nam do klasičnega »pravega« moralega stališča ne bo la-hko priti: ko namreč okoreli pobegli kri-minalec Butch Haynes (Kevin Costner) pobegne s prestajanja 40-letne kazni, spotoma ugrabi sedemletnega fantka Phillipa, med ugrabitljem in ugrabljen-cem pa se razvije tako priscen odnos, da postane bolj od lopova problemati-cen lovec, serif Red Garnett (Clint Eastwood). Tudi ta nosi svoj del krivde, saj je bil kot mlad policist odgovoren za prvo Haynesovo zaporno kazn, ki je bila iz »vzgojnih« vzrokov mnogo dalj-sa od normalne, in je tako krušni oče zi-vljenjske filozofije, ki jo Butch v čudo-viti izjavi razloži Phillipu med vožnjo: »Spre-daj je prihodnost, zadaj je prete-klost. Tule, v avtu, pa je sedanjost, in to je treba uživati.« V stranski vlogi se znova pojavlja J. F. Kennedy. (T. V.)

Lillehammer '94

VČERAJ V LILLEHAMMERJU

Italijani premagali »nepremagljive« Norvežane

Tekači priborili Italiji 4. zlato kolajno, Fauner v finišu hitrejši od mitičnega Daehlieja- V skokih so bili najboljši nemški tekmovalci pred Japonci in Avstrijci

KOLAJNE

1994 LILLEHAMMER

Do torka, 22. februarja

Država	Z	S	B	Sk
Rusija	9	7	3	19
Norveška	8	7	2	17
Nemčija	5	2	6	13
Italija	4	3	8	15
Z D A	4	3	0	7
Kanada	2	2	4	6
Južna Koreja	2	1	0	3
Avstrija	1	2	3	6
Švica	1	2	0	3
Švedska	1	0	0	1
Japonska	0	2	1	3
Kazahstan	0	2	0	2
Nizozemska	0	1	3	4
Francija	0	1	2	3
Belorusija	0	1	0	1
Kitajska	0	1	0	1
Finska	0	0	3	3
Slovenija	0	0	1	1
Vel. Britanija	0	0	1	1

Današnji spored

Hafjell

9.30/13.00 Smučanje, veleslalom moški

Olimpijski park

10.00 Biatlon, ženske, 7,5 km

11.30 Nordijska kombinacija, skoki ekipno

13.00 Biatlon, moški, 10 km

Olimpijska dvorana Hamar

16.00 Hitrostno drsanje, ženske, 1.000 m

Olimpijski amfiteater Hamar

19.00 Umetnostno drsanje, ženske, obvezni liki

Olimpijska votlina Gjovik

15.00 Hokej (četrtfinale), Kanada-Ceska

19.30 Hokej (četrtfinale), Nemčija-Švedska

Hakon Hall

16.30 Hokej (četrtfinale), Finska-ZDA

21.00 Hokej (četrtfinale), Slovaška-Rusija

Včerajsnji olimpijski program je potekal v znamenju dramatičnih dogodkov zlasti v dveh panogah: v stafetnem teku za moske na razdalji 4 x 10 km in pa v smučarskih ekipnih skokih na 120-metrski skakalnici.

Vec kot stotisočglava množica ljubiteljev smučarskega teka je ob progi, kjer se je odločalo o zlatih kolajnah v moskem stafetnem teku, prisla povsem na svoj račun, ceprav je bil končni izid tak, da domaćini z njim niso bili

prevec zadovoljni. Norvežani so namrec ne le nasakovali zlato odlicje, ampak so tudi branili svojo nepremagljivost na tej razdalji iz zadnjih let. Ze pred startom pa je bilo jasno, da bo njihova naloga zaradi poskodbe njihovega odlicnega tekaca Ulvanga zelo tezka. Italijani so zato izredno skrbno izdelali nacrt za napad na norvesko tekasko trdnjavo, velik vprasaj pa je predstavljala zlasti prva predaja, v kateri je tekkel ze 43-letni De Zolt. Toda

mozakar je kljub tezi svojih let tekkel izredno, ob predaji je bil njegov zaostanek tako majhen, da je bilo kasneje mogoce njegovim tovarisem zavrniti vse poskuse Norvežanov, da bi se jih otresli. O prvem mestu so tako odlocali zadnji metri in po dramaticnem finisu med Faunerjem in Daehliem je italijanski predstavnik za nekaj borih desetink sekunde prehitel svojega tekmece in priboril Italiji veliko zmago. Ostale drzave niso resneje posegale v ta "dialog", bron pa je pripadel Fincem.

Podobno kot v stafeti so tudi v ekipnih skokih na 120-metrski skakalnici odlocali zadnji skoki. Med favoriti za zlato so bili spocetka tudi Avstrijci, toda ti so si kmalu zapravili vsako možnost za visoko uvrstitev. Skoraj do konca se je nato odvijal dvoboj za zlato med Japonci in Nemci. Ko je ze vse kazalo, da bo zlato odšlo na Daljni vzhod je svoj skok povsem skazil Harada in ker je obenem Weissflog opravil res izreden zadnji skok je bilo tu vse odloceno. Norvežanom včeraj tudi skoki niso ravno uspevali in so ostali brez bronaste kolajne, ki je pripadla Avstrijcem. Pričakovanj niso izpolnili ne Italijani (8.), ne Slovenci (9.), ceprav je bilo pri obojih pričakovati nekoliko boljso uvrstitev.

JUNAK DNEVA

Skrivnost je v uigranosti

V italijanski stafeti sodelujejo mladi in starejši tekači

Ne glede na rezultate bodocih tekmovalcev, bo stafetni tek moskih gotovo sel v zgodovino kot najvece presenečenje in najlepša tekma lillehammerskih iger. Protagonist tega podviga pa je bila italijanska cetverica De Zolt, Albarello, Vanzetta, Fauner. Maurilio De Zolt, se bolje znan pod nazivom "Grillo" - cricek, je prava legenda tekaskega smucanja. V rojstnem kraju, San Pietru di Cadore, se je kot mlad ukvarjal z alpskim smucanjem in se teku posvetil le po vstopu v gasilske vrste. Za sabo ima ze vec uspehov, med katerimi je doslej najveci bil svetovni naslov v Oberstdorfu leta '87 na 50 kilometrov, poleg tega pa je osvojil se tri srebrne in dve bronasti kolajni na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah. V svetovni eliti se je uveljavil zlasti v prostem stilu, ceprav

tudi na klasicnega (včerajšnjaj stafeta docet) ni pozabil.

Marco Albarello je eden izmed redkih v italijanski "zimski" odpravi, ki ne prihaja iz področja Triveneta. 33-letni »orjak iz Courmayerja« (187 cm in 84 kg), je eden izmed najboljših specialistov v klasicnem stilu. Njegova zvezda je zacela vzhajati ze leta '85 na svetovnem prvenstvu v Seefeldu, kjer je bil srebrn v stafeti, dve leti kasneje je bil zlat na 15 kilometrov, v kombinaciji pa je v Albertvillu in Lillehammerju osvojil drugo ozi-

roma tretje mesto.

Giorgio Vanzetta ima izmed vseh starih najdaljsi stalez v reprezentanci, katere dres je prvi oblekel ze leta '77. Vedno je bil odlicen v stafeti, medtem ko ga je psiholoski pritisk veckrat izdal na individualnih tekmah. Po neuspelih na "domacem" SP-ju v Val di Fiemmeju leta '91 je zbral moči za Albertville, kjer je bil dvakrat bronast (na 50 kilometrov ter v kombinaciji), s stafeto v isti zasedbi kot včeraj pa srebrn.

Najmlajši član cetverice je Silvio Fauner, ki bo letos dopolnil sele sedindvajset let. Ze nekaj casa ga vodstvo ima za idealnega naslednika starejse generacije. S stafeto je bil srebrn tako v Albertvillu kot v Falunu, lansko tretje mesto v zasledovalnem teku pa je ponovil tudi v Lillehammerju.

NASTOPILO BODO TUDI BIATLONCI

Danes se bodo pomerili veleslalomisti

Košir bo startal kot 18., Tomba pa ima startno številko 10

LILLEHAMMER - Od slovenskih sportnikov bodo danes nastopili biatlonci in veleslalomisti. V sprintu na 10 kilometrov bodo med 70 biatlonci na startu tudi trije Slovenci. S startno številko 12 bo startal Joze Poklukar, z 31 Uros Veleppec in z 48 Janez Ozbolt. Vodstvo reprezentance se je odlocilo, da bo pred stafetno preizkusnjo dobil priloznost tudi debitant na olimpijskih igrah Joze Poklukar, ceprav se je se dan prej govorilo, da bo tudi v sprintu tekkel Jure Veleppec. Na dvakrat daljsi progi slovenski biatlonci niso izpolnili nacrtov, zato tudi za današnjo tekmo ostaja cilj uvrstitev enega tekmovalca med najboljso petnajsterico. Favoritov je veliko, naslov iz Albertville pa bo branil Nemec Mark Kirchner, ki je doslej na vseh velikih tekmovanjih posegal po odlicjih. Ceprav v tej zimni na tekmah za svetovni pokal ni blestel, je pa na 20 kilometrov dokazal, da prihaja v formo. Biatlonke bodo tekle na 7.5 kilometra, med 69 tekmovalkami pa se bo kot 47. na progo podala Andreja Grasic. Sprint ji bolj ustreza, zato bi tudi uvrstitev morala

biti boljša.

Alpski smucarji bodo po daljssem casu nastopili v veleslalomu. V Oppdalu so dobro trenirali in gotovo so tudi njihove zelje nekoliko zrasle. Mitja Kunc je v svetovnem pokalu letos enkrat ze stal na zmagovalnih stopnicah in ima tudi v Hafjellu možnost za visoko uvrstitev. Korosec, ki ga bodo prisli vzpodbujati tudi navijaci iz domacega kraja, pa bo startal kot stirinajsti. Jure Kosir, ki je seveda prvi adut slovenske reprezentance v slalomu, bo sel na progo kot osemnajsti, Gregor Grilc bo imel številko 28. cetrti moz, Jernej Koblar pa številko 32.

Italijan Alberto Tomba, ki sodi med obvezne favorite, se bo podal na progo s številko 10.

Na račun veleslalom je v slovenskem taboru padla tudi ena stava. Jernej Koblar je stavil, da se bo uvrstil v petnajsterico. Ce mu bo to tudi uspelo, mu bo direktor alpskih reprezentanc Tone Vogrinec kupil letalsko vozovnico, tako da se bo jesenican lahko vrnil domov ze jutri in mu ne bo treba čakati do konca olimpijskih iger. (M.J.)

HOKEJ / ZAKLJUČEK PRVEGA DELA

Četrtfinale bi za Ruse utegnil biti prevelik zalogaj

LILLEHAMMER - Koncan je prvi del olimpijskega turnirja. Po pričakovanju je nastop v četrtfinalu za Italijo, Francijo, Avstrijo in Norveško prevelik zalogaj. Presenečenje prvega dela turnirja so Rusi, ki so tokrat le blede senca reprezentance iz Albertville. Ceprav so Rusi na začetku velikih tekmovalcev v zadnjem casu vedno izgubili srečanje ali dve, pa letos - se sebe zaradi razpada discipline, saj tudi Viktor Tihonov nad svojimi varovanci zmaguje z glavom - nikakor ne bi smeli prelesti dlje od polfinala. Povsem mogoče je, da bodo odlični Slovaki ze danes zapечатili usodo Rusije, ki bo tako ostala brez olimpijske medalje.

V tekmi med Finci in Američani so - sodeč po prikazani igri obeh moštev - Finci popolni favoriti, Američani pa bodo tako kot vselej navduše-

vali s fanatično bojovitostjo. Srečanje Kanade in Ceske bo verjetno najbolj izenačen četrtfinalni boj. Cehi imajo prednost glede izkušenj, saj je v njihovih ekipi kar nekaj »starih mačkov«, Kanadčani pa lahko tehtnico prevesijo na svojo stran le, ce bodo Cehom, ki so zaenkrat prikazali počasnejši hokej, vsilili svoj stil igre, v katerem prevladujeta hitrost in moc. Svedi so na teh olimpijskih igrah igrali dokaj zanesljivo, spotaknili so se le ob Slovakah in Kanadi, zadnji poraz pa bi bil lahko tudi del taktiziranja, saj je med Nemcijo in Cesko - lazji nasprotnik Nemcija. Nemci so tako kot v preteklih letih prikazali hokej, ki vsekakor sodi v najvisji razred, do enakovrednosti z najboljšimi pa Nemcem manjka ravno toliko, da so Svedi v tem srečanju nesporni favoriti. (M.J.)

Lillehammer '94

ŠTAFETA 4X10 KM / V KRASNEM FINIŠU FAUNER PREMAGAL DAEHLIEJA

Še eno zlato za Italijo

K četrti zlati kolajni »azzurrov« je največ prispeval triinštiridesetletni Maurilio De Zolt, ki je v prvi predaji uspešno kljuboval Norvežanu Sivertsenu

Silvio Fauner je na cilju bil slab poldrugi meter pred Daehliejem (Telefoto AP)

LILLEHAMMER - »Vedeli smo, da, če bom zadnjih 10 kilometrov začel skupaj z Daehliejem in Isometsaejem, bomo zmagali. Norvežani so se nas bali. Vedeli so, da smo močni in da se bom zlahka držal njihovega ključnega moza. Istocasno pa sem imel veliko psihološko prednost, kajti že dvakrat sem ga premagal v zadnjih metrih,« je po veliki zmagi italijanske stafete 4 x 10 kilometrov dejal najmlajši v ekipi in zadnji tekač Silvio Fauner. Italijan je v ciljnem sprintu za vsega 0.4 sekunde ugnal velikega šampiona Bjoerna Daehlieja.

Ključni mož uspeha Italijanov na stadionu Birkebeiner, na katerem se je zbralo rekordno število 105 tisoč gledalcev, je bil veteran svetovnega teka na smučeh Maurilio De Zolt, ki je tekkel v prvi predaji. Triinštiridesetletni Italijan je za vodilnim Norvežanom Sturejem Sivertsenom zaostal za slabih deset sekund, ceprav mu klasični slog teka ne leži. »Z Giorgiom Vanzetto sva dolgo premlevala, kdo bo tekkel v klasičnem in kdo v drsalnem slogu, na koncu pa se je izkazalo, da smo se prav odločili,« je menil drobceni De Zolt, ki je tako končno prišel tudi do zlate olimpijske kolajne.

Drugih 10 kilometrov je tekkel Marco Albarello, ki je ujel vodilna Vegarda Ulvanga in Harija Kirvesniemijsa ter tretjemu tekaču Giorgiu Vanzetti predal kot prvi. Na tretjem 10-kilometrskem odseku je bil najhitrejši

JASNA MILINKOVIĆ

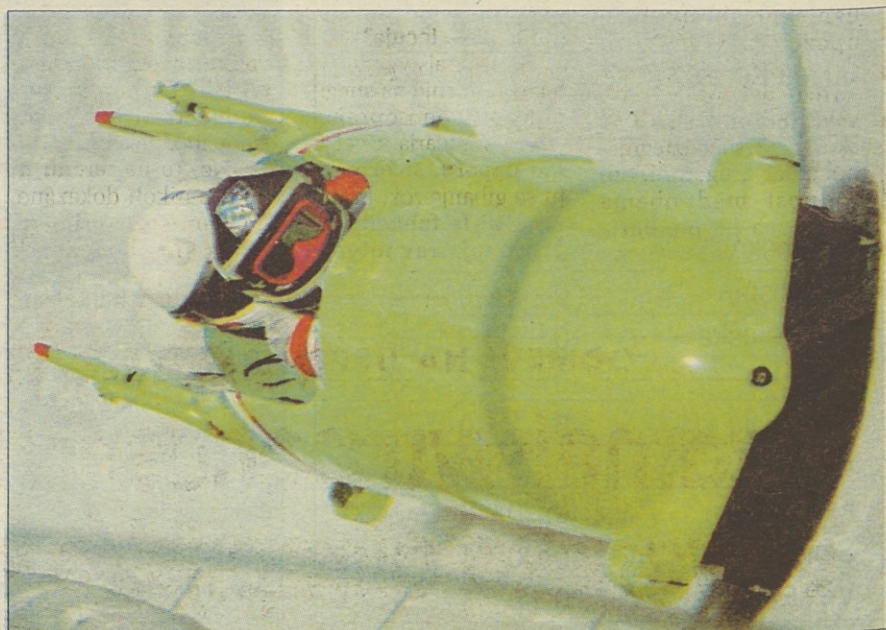
Finec Jari Raesaenen, vendar sta se ga tesno držala tako Italijan kot Norvežan Thomas Alsgaard, olimpijski zmagovalca na 30 kilometrov v prosti tehniki. Ker se nobenemu izmed vodilne trojice ni uspelo odlepiti, je bilo jasno, da bo o zmagovalcu odločilo zadnjih 10 kilometrov. Silvio Fauner, Bjoern Daehlie in Jari Isometsae so tekli skupaj, dokler Fincu po kakih treh kilometrih niso zacele pohajati moči. »Tekmeča pred mano sta bila tako hitra, da sem se odločil, da bom tekkel na zanesljivo tretje mesto, ker bi sicer omagal pred ciljem,« je svojo slabost razložil

Isometsae. Fauner in Daehlie sta se začela ozirati drug na drugega in se menjavati v vodstvu, na koncu pa je več moči zbral leto dni mlajši Italijan. »Nisem hotel teči kot prvi, vendar mi ni preostalo nič drugega. Na koncu se je pokazalo, da je bil prvi položaj boljši, ker sem imel ves čas dva metra prednosti pred Daehliejem, razlika v cilju pa je bila nato že manjša,« je na novinarski konferenci pripovedoval Silvio Fauner, ki je največ zaslug za prvo mesto pripisal De Zoltu. Tako se je končala nepremagljivost Norvežanov na zadnjih treh velikih tekmovanjih, saj

jim na svetovnih prvenstvih leta 1991 in 1993 ter olimpijskih igrah 1992 nihče se zdalec ni bil kos.

Rezultati: 1. Italija (De Zolt, Albarello, Vanzetta, Fauner) 1; 41:15.0, 2. Norveška (Sivertsen, Ulvang, Alsgaard, Dachlie) 1; 41:15.4, 3. Finska (Myllylae, Kirvesniemi, Raesaenen, Isometsae) 1; 42:15.6, 4. Nemčija (Rein, Behle, Schlickenrieder, Muchlegg) 1; 44:26.7, 5. Rusija (Kirilov, Prokurov, Lazutin, Botvinov) 1; 44:29.2, 6. Švedska (Otto, Majbaeck, Bergstroem, Forsberg) 1; 45:22.7, 7. Svica 1; 47:12.2, 8. Češka 1; 47:12.6, 9. Kazahstan 1; 47:41.3, 10. Francija 1; 48:25.1.

Bosanski štirised trenira

Bosanski štirisedni bob, ki ga pelje Zoran Sokolović trenira za današnji nastop v Lillehammerju. Bosanci sicer nimajo izgledov za boljšo uvrstitev (Telefoto AP)

SMUČARSKI SKOKI / WEISSFLOG JE ZANESLJIVO VODIL SVOJO VRSTO

Nemci najboljši v skokih

Razočarani Japonci - Italijani so bili osmi, Slovenija pa je razočarala in zasedla 9. mesto

LILLEHAMMER - Masahiko Harada se je v izteku velike skakalnice Lysgaardsbakkene kar razjokal, ko je dojel, da je njegov skok, dolg vsega 97,5 metra, odpihnil Japoncem zlato kolajno v moštveni tekmi smučarskih skakalcev. »Skoda, toda ničesar ne morem popraviti, zato

sem zadovoljen tudi s srebrnim odličjem,« se je moral sprijazniti z usodo svetovni prvak na srednji skakalnici. Tako je zlato odšlo v Nemčijo, Japonci so osvojili drugo mesto, bronasto kolajno pa so si priskakali Avstrijci. Slovenski skakalci so po tišem pričakovali sesto

mesto, zasedli pa so sele deveto, kar je pravi polom za slovensko četverico, saj so za njimi zaostale samo ZDA, Švedska in Rusija.

»Za nas se je končalo nad pričakovanji! Japonci so bili namreč izraziti favoriti. Jens Weissflog je zares velik borec in dobro ve, da mora voditi celo ekipo. Toda tudi drugi fantje so cel teden skakali zelo dobro,« je po zmagi svoje ekipe pripovedoval presrečni trener Nemcev Reinhard Hess. Weissflog je bil tako kot na tekmi posameznikov prepričljivo najboljši, skočil pa je 131 in 135,5 metra. Dieter Thoma, ki je dobro formo prvič nakazal na letošnji turneji Inter-sport, se je zbral v naj-

pomembnejšem trenutku, o čemer pričata dva izvrstna skoka 126 in 128,5. Hansjoerg Jaeckle je s 117 in 124 metrov dolgima skokoma prispeval levji delež, pa tudi predstave Christoph Duffnerja, ki je dosegel 119,5 in 108 metrov, bi bili v drugih ekipah se kako veseli. Jinya Nisikata, Takano Okabe, Noriaki Kasai in Masahiko Harada so izvedli sedem izvrstnih sokokov, osmi poskus, ko je drugič skočil Harada, pa jim je odsčipnil najzlahtnejše odličje, bronaste kolajne pa so se veselili Avstrijci Heinz Kuttin, Christian Moser, Stefan Horngacher in Andreas Goldberger. Svetovni prvaki Norvežani so se morali

zadovoljiti s četrtim mestom, ceprav so imeli vse možnosti tudi za bron. Italijani so bili le za las boljši od Slovencev.

Slovenski skakalci so popolnoma razočarali, edini, ki sta se mu posrečila dva solidna skoka pa je bil Robert Meglič, ki je pristal pri 110,5 in 121 metrih. Matjaz Kladnik je v prvi seriji skočil 110,5 metra, v drugi pa je hotel preveč. Naredil je napako pri odskoku in temu primerna je bila tudi daljina, vsega 95,5 metra. Najizkušenejši v slovenski ekipi Matjaz Zupan je bil prav tako brez moči. 109 in 105 metrov je bilo odločno premalo za boljši rezultat. Matjaz je navajen boljših, saj je

z ekipo pred šestimi leti osvojil srebrno kolajno, pred dvema letoma pa sedmo mesto. Podobni daljavi je dosegel tudi Samo Gostisa (108 in 106 metrov), ki je pred dnevi prebolel angino in ni mogel storiti veliko več. Če bi zeleli doseči sesto mesto, bi vsi trije morali skociti vsaj tako kot Robert Meglič. »S svojim nastopom, se zlasti pa s tem drugim skokom sem zelo zadovoljen. Ne vem, kaj je narobe s fanti,« si Robert Meglič ni znal razložiti slabo formo reprezentantnih kolegov. Pravni izpit za vse bo v petek na srednji skakalnici.

Rezultati: 1. Nemčija 979.1 (Jaekle 231.8 (117, 124), Duffner

206.5 (119.5, 108), Thoma 254.1 (126, 128.5), Weissflog 277, 7 (131, 135.5)); 2. Japonska 956.9 (Nisikata 254.4 (118, 135), Okabe 262 (124.5, 133), Kasai 248.9 (128, 127.5), Harada 191.6 (122, 97.5)); 3. Avstrija 918.9 (Kuttin 218.5 (115, 117), Moser 209.5 (122.5, 105), Horngacher 236.6 (124, 120.5), Goldberger 254.3 (123.5, 127.5)); 4. Norveška 898.8, 5. Finska 889.5, 6. Francija 822.1, 7. Češka 800.7, 8. Italija 782.3, 9. Slovenija 739.4 (Kladnik 163.8 (110.5, 95.5), Zupan 180.2 (109, 105), Gostisa 180.2 (106, 108), Meglič 215.2 (110.5, 121)); 10. Švedska 653.3, 11. ZDA 505.0, 12. Rusija 416.3.

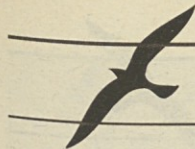
Jasna Milinković

miral

miral - odžeja do zmage

naravna mineralna voda

POGOVOR S ŠPORTNIKOM — FABIO RUZZIER

Hitri hodci sočustvujejo s smučarskimi tekači

Oba športa sta si na moč sorodna, vsaj kar zadeva garanje

Ko človek opazuje smučarje tekače se mu kar sama porodi misel o primerjavi med to panogo na eni in hitro hojo na drugi strani. Laiku se pač zdi, da je med obema zvrstema precej podobnosti. Da bi ugotovili, če je res tako smo poklicali našega znanega hitrega hodca Fabija Ruzzierja, ki je uspešno nastopil na mnogih velikih tekmovanjih, ne le doma, ampak tudi v inozemstvu. Tako je - med drugim - nastopil tudi na slovitem newyorskem maratonu, pa se marsikje drugod, pri tem pa je se vedno, kljub ne ravno rosnim letom, v veliki formi.

Fabio, ali imata smučarski tek in hitra hoja kake stične točke?

»Da, seveda imata! Prav ti panogi sta si verjetno najbolj sorodni. To velja zlasti za gibanje nog. Dovolj je opazovati v enem in drugem sportu tekmovalca: pri obeh je ob vsakem koraku koleno skoraj povsem iztegnjeno, cesar drugod ni. Sorodnost med obema sportoma pa poudarja tudi enako velika potre-

ba po vzdržljivosti in seveda, tudi dolžina prog.«

Kaj ju pa ločuje?

»Poleg dejstva, da poteka smučanje na snegu, je to posebno oprema, ki sili smučarja k večjemu naporu, sicer pa je tu se gibanje rok, ki ima pri hoji le funkcijo vzdrževanja ravnotežja,

pri smučarju tekacu pa tudi funkcijo odrievanja.«

Bi lahko rekli, da ni velikih ovir za to, da bi bil lahko vrhunski hitri hodec tudi vrhunski smučarski tekač?

»No, to na terenu ni bilo se nikoli dokazano. Poznam sicer primere, ko so hitri hodci tekli

tudi na smučeh, vendar na nižji ravni, ne na mednarodni. Mislim, da je pri obeh sportih le toliko specifične, da bi to bilo prenaporno za isto osebo. Eno in drugo pri istem tekmovalcu, tako menim, bi morda lahko prišlo v postev kot dopolnilni sport ob glavni panogi.«

Po splošnem pričanju je vrhunski sport domena mladih; v smučarskih tekih pa smo videli tudi stiri-desletnike, ki dosegajo rezultate svetovne vrednosti?

»Sportna medicina doslej se vedno ni mogla ugotoviti, kje so starostne meje za vrhunske sportnike, vsaj ne pri tekih na dolge razdalje. Nekoč je bila ta meja zacrtana nekako pri 25 letih, danes pa velja, da so v nekaterih panogah tudi 35-letniki mladi, pri 40 letih in čez pa se celo zmagujejo. Starejši imajo celo nekaj prednosti: bolj so vzdržljivi, predvsem pa bolj izkušeni.«

Bi lahko hodca ali tekača na dolge proge primerjali s kakim poklicem?

»Menim, da takemu sportniku rudar ne bi ravno zavidal.«

Po tako velikem naporu si je gotovo težko povrniti energije?

»Mnogo je odvisno od posameznika: nekateri si jo povrnejo prej, drugi kasneje, morda tudi sele po nekaj dneh. Osebnostno potrebujem izredno malo časa za povrnitev izgubljenih energij, zato lahko tudi naporno treniram vsak dan. Seveda, pa so vmes tudi drugi faktorji, recimo prehrana.«

Ali je vam, kot hitremu hodcu, pred ekranom smučarski tek bližji kot druge sportne panoge?

»Seveda, saj cutim nekako sorostvo med obema.«

Ste vi sami že kdaj tekli tudi na smučeh?

»Ne, nisem. Za to ni bilo časa, pa smučarske tekaske proge so tudi predalec za vsakodnevno vadbo. Vendar pa bi se zelo rad posvetil temu sportu.«

V takem primeru bi bili, morda, zdaj v Lillehammerju?

»Ha, ha, nikoli se ne vel!«

ŽIVLJENJE TEČE NAPREJ

V slovenskem taboru se veselje še ni poleglo

Proslavili tudi Japonce in Avstrijce, ki tekmujejo z elankami

LILLEHAMMER - V slovenskem taboru so dobili tako zeleno kolajno, toda življenje teče naprej. V pisarni Olimpijskega komiteja Slovenije v olimpijski vasi se je pokvaril telefaks, kajti Alenka Dovžan je dobila več kot 30 cestitk. Mojštrancanka jih je bila zelo vesela, toda kljub temu je morala že od 9. ure zjutraj z nekoliko bolečim grlom na trening veleslalomov v Hafjell. Včerajšnje jutro je bilo za vse resda malo bolj naporno zaradi proslavljanja in so se le s težavo odpravili po opravkih, toda čas teče. Vodstvo slovenske odprave se že pripravlja na vrnitev domov. Treba je urediti se veliko formalnosti, ob vsakodnevem naročanju prevozov, pa je treba misliti tudi na to, kako bo številna slovenska odprava dan po koncu olimpijskih iger pršla do letališča Cardermoen v Oslu. Slovenske kolajne včeraj ni bilo, od skakalcev, ki so edini nastopili, pa je tako ali tako ni bilo pričakovati. Zato pa so se spet veselili v Elanovi hiši. S smučmi begunjske to-

varne namreč tekmujeja Japonec Mashiko Harada, svetovni prvak na srednji skakalnici iz Faluna 1993, ki je s svojim mostvom včeraj osvojil srebrno kolajno, in Andreas Goldberger, v nedeljo tretji med posamezniki na veliki skakalnici, ki je z avstrijsko ekipo osvojil bronasto odličje. (J.M.)

ODMEVI NA USPEH ALENKE DOVŽAN

V zamejstvu ponosni na prvo slovensko olimpijsko kolajno

Upehi športnikov iz matice se odražajo tudi na nas

Ob velikem uspehu slovenskega športa na Norveškem, kjer se je ime "Slovenija" prvič v zgodovini te mlade države pojavilo na seznamu dobitnikov olimpijskih kolajn, smo povprašali za kratko priložnostno izjavo nekatere javne delavce naše skupnosti. Uspeh mlade Alenke Dovžan, ki je v kombinaciji osvojila bronasto kolajno, so komentirali z naslednjimi mislimi.

FRANKO DRASIC, športni delavec

To je nedvomno izreden uspeh, zlasti če upoštevamo, da ga je dosegla pripadnica tako majhnega naroda, kot je slovenski. Vsekakor pa je ta uspeh posledica dolgega in temeljitega strokovnega dela, saj je le tako mogoče dosegati tako odlične rezultate.

ZIVA GRUDEN, ravnateljica dvojezičnega solskega centra v Sptu

Ta uspeh moram ocenjevati tudi glede na okolje, v katerem živim. Taki uspehi ne prispevajo le k poznavanju med ljudmi in narodi, ampak tudi k večjemu medsebojnemu spoštovanju. Opozorila bi na nekaj, česar morda na prvi pogled ne opazimo: tuji reporterji zdaj izgovarjajo imena slovenskih tekmovalcev mnogo pravilneje, kot so jih pred časom. Tudi to je posledica njihovih velikih uspehov.

IVO JEVIČNIKAR, deželni tajnik SSK

Ta pomembni dogodek vsekakor veča naš ponos, saj ga kot Slovenci doživljamo enako živo, kot na drugi

strani meje v Sloveniji. Poudariti pa je treba, da so Slovenci dosegali odlične rezultate že prej, ko so živeli v sklopu prejšnje države, zdaj pa prihaja kakovost njihovih sportnih dosežkov do izraza kot samostojen rezultat zaradi kakovosti slovenskih tekmovalcev, čeprav so državljanji manj številne države kot prej.

JURE KUFERSIN, predsednik ZSSDI

Ta dosežek je zelo pomemben. Nanj smo zelo ponosni tudi v zamejstvu, posebno športniki. Kot pripadniki majhnega naroda se ga veselimo še posebno.

ALDO RUPEL, družbeni delavec

Svoj odnos di tega dogodka bi strnil v tri točke:

1. Osvojitev kolajne predstavlja nedvomno največje zadovoljstvo Dovžanovi sami.

2. Okoli slovenske reprezentance je (bilo) pred in med igrami prevec hrupa, pripisovali so ji prevec državne valence, ki je vsekakor nima.

3. V bodoče bo treba strniti okrog reprezentance vec strokovnosti in manj promocijske vsebine.

Ob tem uspehu, ne smemo spregledati nekaterih drugih stvari. Recimo: zakaj so italijanski skakalci na smučeh prehiteli Slovence kljub temu, da imamo v Sloveniji Planico? Pa se drobno zapazanje: poleg slovenske kolajne sem v Lillehammerju videl tudi izredno občinstvo, ki je valoriziralo tudi teke, pa izredno otvoritev, kjer so prapore nosile tudi babice, ne le lepa dekleta. To so drugačne vrednote, drugi ritmi.

KLAVDIJ PALCIC, predsednik SKCZ

Ceprav se neposredno ne zanimam prevec za sport me je novica o uspehu Dovžanove razveselila, zlasti ker ga je dosegla ob priložnosti, ko prihajajo izrazi prijateljstva in sodelovanja med ljudmi se posebno do izraza. Seveda, tega uspeha se se posebno veselim, ker je bil prvič dosežen pod slovensko zastavo in mislim, da ima zato širši značaj od zgolj športnega. Obenem pa predstavlja za vse nas tudi spodbudo, da smo aktivnejši v naših prizadevanjih, da uspešno v svojih prizadevanjih.

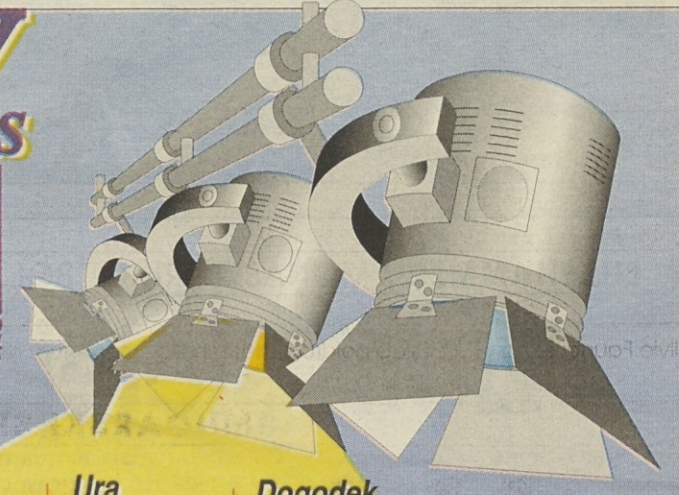
ADRIJAN SEMEN, predsednik upravnega odbora Glasbene Matice

To vest sem sprejel z velikim zadovoljstvom, čeprav sem jo nekako pričakoval. Verjel sem v to, da bodo Slovenci na zimskih igrah v Lillehammerju uspeli. Se to: kot zamejci se cutimo del slovenskega naroda in se zato, morda, tega uspeha veselimo se bolj kot v matični domovini. Upam, da bo do konca tedna postala slovenska še kaka medalja.

MILAN TAUCER, predsednik SZ Bor

To je bila zame velika emocija. Prvič so Slovenci, kot samostojen narod, osvojili olimpijsko kolajno. Ponosni smo na to, da imamo tako dobre sportnike. Njihov uspeh bo vsekakor vplival tudi na ugled zamejskih sportnikov v Italiji. Impresioniralo me je tudi dejstvo, da dosegajo zdaj slovenski sportniki, kot predstavniki samostojne države, boljše rezultate kot prej.

TV DANES

Kanal	Ura	Dogodek
RAI 2	09.25	Smučanje, veleslalom moški
	09.55	Smučanje, biatlon, ženske, tek na 7,5 km
	00.40	Smučanje, skoki za kombinacijo (90m)
	00.55	Umet. drsanje, tehnični program, ženske
	01.45	Hitrostno drsanje, 1000 m ženske
RAI 3	12.55	Smučanje, moški biatlon, tek na 10 km
	13.25	Smučanje, moški veleslalom
	17.30	Vse barve belega
SLOVENIJA 1	19.56	Lillehammer: ZOI 94
SLOVENIJA 2	09.05	ZOI 94
	09.25	Smučanje, moški veleslalom
	10.20	Smučanje, ženski biatlon, tek na 7,5 km
	11.30	Smučanje, skoki za kombinacijo (90 m)
	13.25	Smučanje, moški veleslalom
	15.00	Smučanje, ženski biatlon, tek na 7,5 km
	16.25	Hokej, Finska-ZDA
	20.35	Hokej, Slovaška-Rusija
KOPER	09.25	Smučanje, moški veleslalom
	10.30	Smučanje, ženski biatlon, tek na 7,5 km
	13.30	Smučanje, moški veleslalom
	14.30	Smučanje, moški biatlon, tek na 10 km
	22.30	Dnevni pregled
	23.00	Umetnostno drsanje, plesni pari
	23.00	
TMC	09.00	ZOI 94
	09.30	Smučanje, moški veleslalom
	11.30	Smučanje, ženski biatlon, tek na 7,5 km
	13.25	Smučanje, moški veleslalom
	14.15	Smučanje, moški biatlon, tek na 10 km
	15.00	Hokej, Kanada-Ceska
	17.15	ZOI 94
	19.00	Olimpijski dnevnik
	01.45	Hokej, Nemčija-Svedska

ZGODOVINA OLIMPIJSKIH IGER

Schranz plačal davek zaradi profesionalizma

Predsednik MOK Brundage je Schranza izključil z iger, Avstrijca pa so doma sprejeli z veličastno slovesnostjo

Na Daljnem vzhodu je gopodarski "boom" prinesel Japoncem tudi olimpijske apetite in zazeleli so si tudi zimskih olimpijskih iger. Ker so bili dobro podprti s kurantnimi jeni so priditev tudi dobili in tako so 11. zimske olimpijske igre dobile domicil na severnem otoku japonskega arhipelaga, Hokkaidu.

Ker živi sto milijonov Japoncev nekoliko na tsnem in je za njih vsaka ped zemlje dragocena, so morali organizatorji ZOI najprej podpisati izjavo, da bodo po igrah vse nove posege v naravo povrnil v prejšnje stanje, kar se je kasneje tudi zgodilo.

Kljub veliki oddaljenosti Japonske od vseh ostalih pomembnih zim-

skošportnih centrov v svetu se je v Sapporu zbralo praktično enako število tekmovalcev, kot na prejšnjih, kar je potrdilo, da postaja svet vse manjši. Da pa postaja zanimanje za igre povsod vse večje je potrdilo rekordno število časnika, saj jih je bilo v Sapporu kar 3.700. Na splošno so igre uspele zelo dobro, pa ne le zaradi prijaznih nasmeskov in priklonov gostiteljev, pač pa tudi zaradi zelo dobre organizacije (tujci pa so se čudili predvsem točnosti japonskih vlakov, ki so prihajali na cilj z naravnost kronometrsko točnostjo). Nekaj težav je tekmovalcem povzročal le sneg, pa ne zato, ker bi bil rumen, ampak ker je bil zaradi blizine morje

drugacne kakovosti, kot v Evropi in Ameriki, pa se ne japonski smučarji na njem niso znašli ravno najboljše.

Osrednja osebnost teh iger je bil smučar, ki na njih sploh ni nastopil. Avstrijski nacionalni junak Karl Schranz (na sliki) se je tako mimogrede in na skrivaj (pa ne preveč) ukvarjal s profesionalizmom, kar je bil za tedanji olimpizem hud greh. Puritanski predsednik MOK Brundage ga je zato nagnal domov, ostali avstrijski tekmovalci so se odločili solidarno, da bodo tudi oni odšli z iger, a so si premislili, ker so imeli v rokavu nekaj močnih adutov. Schranza pa so ob njegovi predčasni vrnitvi na Dunaj sprejeli

Avstrijci kot kakega cesarja Franca Jozefa, ki bi bil okinčan z vsemi zlatimi olimpijskimi kolajnami iz Sappora.

Nesporazumi zaradi profesionalizma so prišli na dan tudi v hokeju. Ker kanadskim poklicnim hokejistom (zaradi olimpijskega določila o amaterstvu) v Sapporu niso dovolili nastopiti, istočasno pa so se po vseh svetovnih hokejskih ledenih ploščah sopirili sovjetski "amaterji", za katere so vsi vedeli, da v svojem življenju ne počno prav nič drugega, kot da trenirajo hokej je bilo Kanadčanom vsega dovolj in so rekli: »Hvala za tako amaterstvo« in v Sapporu sploh niso prišli.

Med 24 Slovinci, ki so nastopili v dezeli vzhajajočega sonca, sta se najboljše odrezala skakalca na smuceh Pudgar in Stefancić, ki sta osvojila osmo in deseto mesto. Vsekakor bolje kot letos.

Tradicionalni dvoboj med Sovjeti in Norvežani v zbiranju kolajn so odločili v svojo korist Sovjeti s 16:12, toda s 14 osvojenimi kolajnami se je prvič predstavila nova svetovna športna velesila, Vzhodna Nemčija. Ta je odtlej krepko grenila življenje vsem tistim, ki so se potegovali za svetovni kakovostni športni vrh, vse do zrušenja berlinskega zidu.

LILLEHAMMER / MONAŠKI PRINC "BOLJ AMATER" OD JEGOROVE

"Zlati" štejejo dolarje

Zlata kolajna velja za ruske tekacice 15.000, srebrna 10.000, bronasta pa 5.000 dolarjev. Ljubov Jegorova bo torej za svoje tri zmage in eno drugo mesto zaslužila kar mastne denarce, bančni račun pa bo lahko še obogatila po teku na 30 kilometrov. Hvaležne so ji lahko tudi Larisa Lazutina, Jelena Vjalbe in Nina Gavriljuk, ki so se v stafeti otrele Norvežank le ko se je kot četrta

na progo podala morda najmočnejša tekacica vseh časov. Kljub temu Jegorova ni bila povsem zadovoljna: »Ne hudujem se zaradi nagrad, pač pa zaradi mesečne plače, ki znaša le 200 dolarjev.« No, vsekakor se ji vendar bolje godi kot recimo njeni predhodnici na prestolu najboljše Raisi Smetaninovi, ki "zelence" ni videla niti na razglednici.

Drugače se stvari zasukajo, če

pogledamo "olimpijske nagrade" pri Italijanih ali Norvežanih. V Albertvillu je recimo zmaga "azurrov" veljala kar 80.000 dolarjev, vsaj v obrisih pa je znano, kako radodarno je norveški olimpijski odbor podpiral svoje tekmovalce, da bi na domačih olimpijskih igrah serijsko zmagovali. Razlaga tici gotovo tudi v manjših razseznostih ruske blaginje.

LILLEHAMMER / PRED DANAŠNJO VELESLALOMSKO TEKMO

Alberto Tomba stopil v svoj tekmovalni "trans"

Razkačili so ga novinarji, po mnenju katerih naj bi Tomba zapeljal - med drugimi - Katarino Witt

V pričakovanju današnje prve tekme, v kateri bo nastopil, je Alberto Tomba že začel s tradicionalnimi protesti, grožnjami, mini-polemikami, ki pa so vselej znak dobre forme. Po običajni pojedin v z emilijanskimi specialitetami založeni "Casa Modena", se je Tomba pogovoril s tistimi novinarji, ki so nanj potrpežljivo čakali dve uri. Bolonjčan se je znesel nad sredstvi javnega obveščanja, ki so mu naprtila izjave zaradi katerih mu je obupano telefonirala zarocenka Martina. Po pisanju nekaterih časopisov naj bi Tomba v Lillehammerju zapeljal marsikatero umetnostno drsalko, med temi tudi Katarino Witt. Tomba je odgovoril tudi na politična

vprašanja: »Nihče mi ni ponudil kandidature, bolje tako, saj ne bom sploh volil. Na dan volitev je namreč na sporedu italijansko prvenstvo. Sicer pa sledim tudi tem temam: jasno je, da plačuje Italija napake politikov.«

Druga pekoča tema je zadevala urnik začetka tekmovalni. »Nesmiselno je startati ob 9.30, ko je dvajset stopinj pod ničlo. Nismo v Alpah, kjer se popoldne temperatura preveč dvigne in proga ne more zdržati. Tu bi lahko prvi tek mirne duše izvedli sele ob enajstih.« Tomba je nato tudi zavrnil polemike, ki so nastale potem, ko je zapustil olimpijsko naselje.

Na sliki (AP) Tomba pred treningom.

LILLEHAMMER / PLESNI PARI

Mladost pred Britancema

Par Torvill/Dean pod pričakovanji

Sanje angleske plesne dvojice Jayne Torvill-Cristopher Dean, da bi po desetih letih spet osvojila zlato medaljo, so umrle pred mladima ruskima paroma. Prvovrščena, Oksana Griščuk in Evgenij Platov (na sliki), sta s prostim programom ob zvokih "rock around the clock" navdusila občinstvo, tako da je bil zmagovalac dejansko znan se preden se je o mladem paru izrazila tudi žirija. Tudi Maja Usova in Aleksander Zulin sta pristala pred Britancema, ki sta nič več kot ocarala gledalce, vendar nista uspela sodnikom "skriti" tehničnih pomanjkljivosti.

Te napake so sicer sad velikega ste-

vila nastopov, a malo treninga. "T and D" sta namreč pokazala slabšo telesno pripravljenost, ki jim je seveda preprečila, da bi optimalno izvedla zahtevnejše točke programa. Tako sta za umetniško plat izvedbe prejela zelo visoke ocene (najvisjo, 6,0, jim je celo dal Rus!) in dosegla povprečje 5,9. Strogo je žirija ocenila izvedbo s tehničnega vidika: tu tici vzrok poraza olimpijskih prvakov iz Sarajeva. Vsekakor je tudi pravilno trditi, da bi ponovna zmaga Torvillove in Deana nacela olimpijski duh, kajti par, se je k "amaterstvu" zatekel nalašč za to priloznost.

NOVICE

Norvežani o italijanski stafeti

Med tisoči gledalcev, ki so včeraj sledili stafeti, je bil tudi Bengt Hermann Nilsson, pribočnik kralja Karla Gustava XVI. Ceprav je Norvežan je Nilsson s simpatijo gledal italijansko četverico, ki si je priborila prav v ogorčenem bopju z Norvežani, zlato odličje. Nič čudnega v tem, saj je bil Nilsson kar 15 let trener italijanske reprezentance, ko je Franco Nones v Grenoble odnesel zlato kolajno v teku na 30 km in tako prekinil monopol Skandinavcev in Sovjetov. Po njegovem mnenju gre iskati vzrok za italijanski uspeh v izrednem cutu za sodelovanje vseh sirtih, od De Zolta do Vanzette, ki je uspešno ključoval Alsgardu, do Albarella, ki je premagal zaveznitvo med Ulvangom in Kirvesnienijem ter končno do Faunerja, včerajšnjega junaka, ki je v sprintu premagal nič manj kot norveško živo legendo Daehlieja. Fauner ima perfekten slog kot ga ima na primer Di Centa med smučarkami.

LITERATURA / 50. OBLETNICA KAJUHOVE SMRTI

Pesnik svojega časa

SOSTANJ - Dvojnost, ki jo omenja podnaslov in ki so jo imeli na ustih tudi govorniki na včerajšnjem simpoziju o Kajuhu in literarnozgodovinski misli v sostanjskem kulturnem domu, se je kar nekako preveč brez sramu pokazala ze kaksno uro pred pričetkom omenjenega razpravljanja. Javnosti so namreč pokazali obnovljeno Kajuhovo rojstno hišo, v kateri je bil do nedavnega Hotel Kajuhov dom, zdaj pa so stavbo vrnili prvotnim lastnikom in ti so jo prepletkali v roza, oddali prostore v našem podjetnikom in v pritičju uredili samopostrežnico. Pa se je mnogi niso niti zavedali ali pa tega niso zeleli pokazati. Nadstropje više so odprli razstavo Kajuh na platnu.

Simpozija o Kajuhu se je udeležila vrsta slovenskih literarnih zgodovinarjev. Francek Bohanc je predstavil referat Pesniška uveljavitev življenjske volje, Matjaz Kmecl je spregovoril o Politiki in literaturi med Balantičem in Kajuhom, Marko Stabej je na glas razmišljal o Kajuhovi poeziji v razvoju slovenskega pesništva. Marija Stanonik pa o znanstvenih sistemih slovenskega narodnoosvobodilnega pesništva. Kajuh, ki vsekakor velja za tipičnega predstavnika t.i. partizanskega pesništva, je do svoje prežgodnje smrti v partizanih napisal le pestico pesmi. Kajuh je bil predvsem pesnik sociale, sele zatem in nato pesnik narodne osvoboditve in revolucije. Pa

tudi z vsem, kar se je v imenu te revolucije počelo med in predvsem po vojni, ga ne bi smeli enaciti. General Ivan Dolničar je na simpoziju le pozdravil nenavadno veliko število prisotnih in poudaril, da je bil NOB tudi kulturni boj, v katerem je slo za ohranitev slovenske kulture in jezika.

Ciril Zlobec je o Kajuhu spregovoril predvsem kot pesnik o pesniku. Prav njemu se je dozdevala 50. obletnica Kajuhove smrti primerna priloznost, da na poseben način spregovorimo o sebi. Med vojno sta Kajuha kot partizanskega pesnika doživljali obe strani, med kateri so bili Slovenci razdeljeni. Danesnji časi so po svoje drugačni, po svoje pa tudi podobni. Po sredi našega časa gre

namreč razdor in vse preveč je problematizacij tako Kajuha kot pesnika kot NOB nasploh. Morda bi bilo dovolj reči, da je NOB pač zgodovinsko dejstvo. Kajuh pa književno. Toda če to trdimo, moramo vedeti, zakaj smo se tako odločili. Ne gre prezreti, da je bil Kajuh pripadnik tiste manjšine med slovenskimi poeti, ki si je upala biti kronist svojega časa, kronist s čustvi. In Kajuh kot tak postavlja pod vprašaj misli literarnih kritikov, ki pesem opredeljujejo kot zgolj estetski pojav, hkrati pa stare pesnike na novo bero in interpretirajo. Kajuhovo mesto v slovenski literarni zgodovini morda se ni dokončno, eno pa je gotovo - Kajuh je in ostaja partizanski pesnik par excellence.

Emil Cesar pa je včeraj orisal pesnikovo življenje in se dotaknil njegove ustvarjalne poti. Predvsem je bilo zanimivo izvedeti, da je Karel Destovnik imel težave s cenzorji se pred vojno, saj je postajal vse ostrejši pero v boju proti socialnim krivicam. Cesar je zavrnil tudi kakršnekoli možnosti, da bi Kajuh na pragu Zlebnikove domačije v belih vodah padel kak drugace kot od krogle iz nemške brzostrelke. Vsa raziskovanja namreč potrjujejo takšno smrt, vsa ostala namigovanja pa se po njegovem zgolj brezvesne manipulacije.

Ce povzamemo, časi so takšni, da Kajuha ne bo se kmalu med Slovence. »Ce vrnem se, vrnem se ko svet bo nov,« je zapisal.

Brane Piano

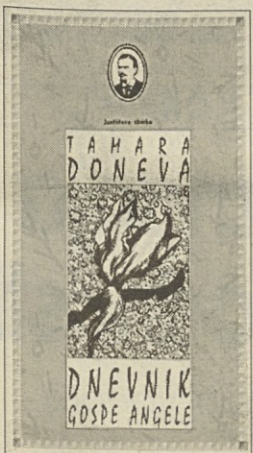
Zagon projektu Image Slovenie

KRANJ - Ozivljanje kulturne podobe staromestnih jeder in cerkva na Slovenskem ima kot nacionalni projekt podporo predsednika, nadškofa, metropolita ter predsednika SAZU, sta na Brdu pri Kranju prisotnim novinarjem zagotovila Primož Lorenz in dr. Bogomir Kovač. Zagotovo bi bilo pristnejše, če bi nas Urad za informiranje ne povabil samo na novinarsko konferenco o projektu Imago Slovenie, pač pa nekaj ur prej, ko so projekt predstavili omenjeni trojci in je bilo prisotnih tudi 13 županov, predstavniki različnih ministrstev, od novinarskih his pa samo TV Slovenija.

Zakaj toliko besed o »tiskovnem zapletu?« Projekt Image Slovenie bo namreč v veliki meri temeljil prav na vlogi kriterijev javnega obvesčanja. Nacionalni program ozivljanja kulturne podobe starih mestnih jeder, cerkva in gradov praktično izhaja iz 6-letnih izkušenj poletnih prireditelj v stari Ljubljani, v tem času pa je do podobnih akcij prislo tudi v nekaterih drugih slovenskih mestih. Kot je poudaril Primož Lorenz, ki bo najverjetneje tudi prvi predsednik upravnega odbora projekta, je prislo do želje po povezavi: »Odločili smo se, da akcijo povežemo v celoto in to predstavimo svetovni javnosti.« Del projekta bo tudi neprofitna organizacija, za katero predvidevajo tudi vključitev v program Phare. Maja naj bi izšel poseben programski katalog, ki naj bi v 150.000 izvodih v treh jezikih predstavil vse prireditve, ki bodo potekale znotraj Imaga Slovenie. Del denarja bo ob drugih prispevalo na primer tudi Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, kar je po besedah dr. Kovaca pomembno, saj gre za neposredno povezavo kulture z gospodarstvom oziroma turizmom. Za financiranje Imaga Slovenie se že zanimajo zasebni podjetniki, pomoč pa so obljubili tudi prisotni župani. Denar se bo v projektu trosil povsem nadzorovano, nad vsem skupaj pa bo bdela castni svet (Kucan, Sustar, Bernik).

Vine Bester

IZŠLO JE / KNJIGE

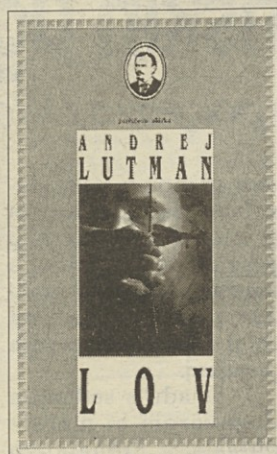
Tamara Doneva: Dnevnik Gospe Angele (dnevnik), Jurčičeva zbirka, 3. letnik, Založba Mondena, Grosuplje 1994

Prva dama takoimenovanih »grosupeljskih ludistov«, literarnega kroga, ki se je napajal iz tiste vrste slovenskega modernizma, ki je s komiko v sedemdesetih in osemdesetih že silil v modernejše vode, je v svoji drugi knjigi (po zbirki novel Lenorina jahalna sola) napisala pravcati dnevniški roman, pripoved rahlo čudarskega pripovedovalca, ki se iz svojega vrtnarskega vsakdana in žene, ki nese jajca, odpravi na potovanje, na katerem se odpirajo grobovi, odrezane noge divjajo same od sebe... V svet torej, kjer živi in se razvija domisljija na kvadrat.

Recenzent Matej Bogataj je pisavo Doneve označil za »pričevanje o radovednosti človeške narave na robu med dobrohotnostjo in grozljivostjo«, saj je avtorica prizore, ki bi utegnili vzbuditi sila naježeno kožo, uspela zaviti v prijetno ironijo in fantastičnost, ki temeljita na tako inventivni uporabi (in izumiteljskem tvorjenju) slovenskega jezika, da so grozljive sanje skorajda neprepoznavne. Roman je ilustriral slikar Erik Lovko. (T. V.)

Andrej Lutman: Lov, roman, Jurčičeva zbirka, 3. letnik, Založba Mondena, Grosuplje, 1993

»Lovski roman«, kakor je knjigo napredstavil poimenoval Andrej Lutman, je nastal pred leti ob realnem lovu na novorevijase. Avtor, ki svoje pisa-

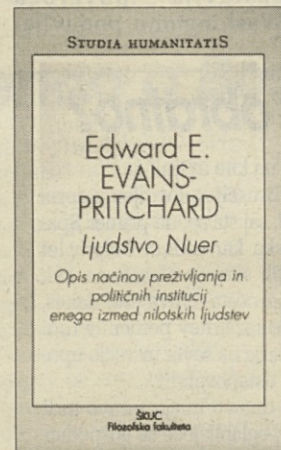
nje (doslej je izdal prozne in pesniške knjige Opisovanja, Na prepihu in Golcasje) temelji na namenu prevrnjenem izročilu literature 20. stoletja, na primer na Kafkovem Gradu, je v pripoved vpletel vrsto citatov iz najrazličnejših (zgodovinskih ali sodobnih) virov, kolikor pa iz citatov in pravega morja asociativnih trilkov izluscimo »nosilno zgodbo«, gre za pripoved o marginalizaciji posameznika v sodobnem norem svetu. Naj citiramo Lutmanov citat z začetka romana:

»Pri hiši smo zmeraj imeli orožje. Orožje je ponoči hiše. Raju umrem, kot da bi bil brez puške. Si misliš, da bi kar tako, s palico v roki, hodil v goro.«

Iz Lutmanove domisljije, po njegovih besedah prevetrjene s katoliško vzgojo, komunističnim okoljem in veliko količino poživil ter blazil je tako prispel na papir nadvse zanimiv izdelek, ki bo prijetno nazabaval manj in bolj zahtevnega bralca. Taksnega, ki zna lovstvo jemati tudi kot metaforo. (T. V.)

Edward E. Evans-Pritchard: Ljudstvo Nuer. Opis načinov preživljanja in političnih institucij enega izmed nilotskih ljudstev, Studia Humanitatis (7. letnik), SKUC in Filozofska fakulteta, Ljubljana, 1993, 2500 tolarjev

Z rahlo zamudo (državne subvencije za lanske letnike so na SH prispele sele decembra) izhaja zadnja knjiga 7. letnika najmočnejše družboslovne zbirke na Slovenskem, delo ene največjih eminenc anglosaske socialne in kulturne antropologije. Evans-Pritchard je antroposloško raziskoval Nuere, ljudstvo obnilskega prostora (odtod termin »nilotski«), ki je izjemno zanimivo zato, ker se ne pozna tehnik

obdelave železa in kamna in je takorekoč »brez civilizacijskega ovinka« razvil način življenja, ki bi ga Evropejci poimenovali bio- in ekološki. Pomembno dejstvo je, da knjiga prihaja na dan v letu, ko na ljubljanski univerzi prvič poteka studij socialne antropologije, tako da je prevajalec Bogdan Lesnik sele »izumljal« terminologijo, ki jo bo omenjena veja sociologije na Slovenskem uporabljala v prihodnosti - najtrše pojmovne orehe pa so Lesniku pomagali steti se živci avtorjevi sodelavci z oxfordske univerze. Tako Studia Humanitatis se enkrat presaja v domače loge se-kako-potreben vsebinski in pojmovni znanstveni instrumentarij. (T. V.)

Françoise Zonabend: Dolgi spomin. Casi in zgodovine v vasi, Studia Humanitatis (8. letnik), SKUC - Filozofska fakulteta, Ljubljana, 1994, 2500 tolarjev

Studija, ki je od prve izdaje leta 1980 v Franciji doživela že lepo število ponatisov, je pionirsko delo mikrozgodovine oziroma etnosociologije. Metoda, ki jo studija uporablja in je v svetu prava »znanstvena moda«, je silno preprosta, a dolgotrajna: tako so v burgundsko vas Minot konec šestdesetih let prisle stiri mlade etnologije, ki pet let niso počele nič koristnega - samo posedale so po vaskih domovih in do onemoglosti poslušale stare zgodbe. Tako je nastalo klasično delo mikrozgodovine Dolgi spomin, natančna studija razvoja in družbenih ter družinskih vzorcev vasi Minot, ki menda tudi na Slovenskem že dobiva prve znanstvene nasledke razvoja določenih okolij. V spremni besedi je Bojan

Baskar omenjeno metodo pripisal kontinuiranemu razvoju francoske antropologije, ki je nasprotno angleški namesto kolonij in oddaljenih dežel »obdelovala« domače okolje. »Kadar gre spomin po drva, si nabere tako suhljad, kakršna mu je vseh,« je kot motto knjige zapisala Françoise Zonabend, ena starih pariskih gospa. (T. V.)

Primoz Repar: Onkraj sveta je krhka pajcevina, zalozba Emonica, 1994, mehka vezava, 103 strani

Druga pesniška zbirka izpod peresa mladega slovenskega pesnika Primoza Reparja po mnenju pisca spremne besede Ivana Crnič deluje kot delo popolnoma izdelanega pesnika, ki si upa povedati vse, ki je odprt in sposoben prenesti kritiko.

Pesniški prostor, v katerem se Repar suvereno giblje, je prostor med ekstazo obstoja in njenim zatajevanjem. Njegova poezija je popolnoma osebnopovedna; v delu ne zahaja v mističnost in nerazumljivost, temveč pove stvari tako, da jih lahko razume vsak bralec. Na zavihek knjige je Ivan Crnič zapisal, da je »pesem v sebi kot tihem brezčasnem labirintu, ki v svoji samoti poskusa ostati lep«, nato pa nadaljuje, da je »pajcevina« zapredla Primoza v svojo čarovnijo, Primož pa je »nas« zapredel v svojo pesem.

Pesniška zbirka je tematsko razdeljena na tri enakomerno in umetelno strukturirane dele - Kamen v vzdihu, Trepot v dotiku in Vez v ognju, pesmi pa so različnih oblik, od kratkih dvorstičnih do tri strani obsegajočih elegij. (V. S.)

Iskre so letele po tivolskem ledu

LJUBLJANA - Na ponedeljkovem koncertu v polno zasedeni veliki dvorani Hale Tivoli se je zbralo več kot 7000 ljubiteljev beograjskega pevca Momčila Bajagića - Bajage in njegovih Instruktorjev. Pevec je pred leti zaslovel predvsem s skladbico Zazmuri (Zamizi), nato pa je uspešnički dodal se precej hitov, med njimi tudi Plavi safir (Modri safir), Jer ti se ljubiš (Ker ti se ljubiš) in Dobro jutro, dzezeri (Dobro jutro, jazerjeri). V Sloveniji si je v zadnjem času pridobil mnogo poslušalcev s skladbami z zadnjega albuma Muzika za struju (Glasba za elektriko), preprical pa jih je, ko je izšel kompilacijski CD, na katerem so zbrane vse njegove največje uspešnice.

Koncert Bajage je bil napovedan že za konec preteklega leta, vendar slovensko ministrstvo pevcu ni izdalo vstopnega vizuma, o čemer smo v našem časopisu že pisali. Za obisk odpadlega decemberskega koncerta je bilo prodanih le 3000 vstopnic, po vseh zapletih in njim sledenih dogodkih (menda so nekateri celo fizično preprečevali prodajo kart v Maksimarketu) pa je zanimanje za beograjskega pevca in njegove Instruktorje močno naraslo.

Mnogi izmed obiskovalcev, ki smo jih povprasil zakaj so se odločili priti na koncert, so povedali, da jih politične igrice ne zanimajo in da so prisli predvsem poslušat dobro glasbo. Prav te pa so se ob nastopu Beograjčanov lahko naučili. Koncert se je začel nekoliko simbolično s pesmijo Sa druge strane jastuka (Z druge strani blazine), nato pa so fantje resno vzeli instrumente v roke ter v dobrih dveh urah igranja pripravili občinstvo do bučnih ovacij in navdušenega skandiranja. Občinstvo je s prepevanjem pokazalo dobro poznavanje Bajagove glasbe, tudi tiste, ki jo je pevec ustvaril po razpadu bivše Jugoslavije.

Vse skupaj je gostujočo glasbeno skupino očitno precej (prijetno) presenetilo, saj so obvezne fraze v stilu »Vi ste najboljša publika na svetu«, »Mi vas imamo radi«, »Hvala, Ljubljana« in podobno ponavljali precej bolj pogosto in navdušeno, kot bi bilo nujno za dober občutek občinstva. Odigrane pesmi je nastopajoča skupina odigrala v ravno pravem zaporedju, da občinstvo ob nekaterih rahlo z zalostjo in temo obarvanih skladbah ni postalo preveč sentimentalno in nostalgčno in je po nekaj počasnih skladbah preskocila na pravi rock'n'roll.

Kot že mnogokrat, se je tokrat zopet pokazalo, da Slovenci niso nujno dolgocasna in mrzlokrvna publika, ce jim nekdo ponudi dobro glasbo, kar pa se ob večini nastopov domačih glasbenikov žal ne dogaja pogosto. Vzrok za navdušenje na ponedeljkovem koncertu ni le močna jugo-nostalgija, ki je v zadnjem času preplavila Slovenijo, ampak predvsem poslušljiva in emocij polna glasba, ki se je razlegala v ne ravno akustični dvorani, kjer so bili mnogi poslušalci precej prepoteni, kljub temu da so stali na pokriti ledeni plošci.

Vanda Straka

MEHIKA / RAZPLET KRIZE V ZVEZNI DRŽAVI CHIAPAS

Vlada in zapatisti so se začeli pogajati

Krajevni veljaki vladajoče stranke zahtevajo izgon usmiljenk

SAN CRISTOBAL DE LAS CASAS - Uporniki Zapatisti so se v ponedeljek zvečer z odposlancem mehiške vlade sporazumeli o rokovniku pogajanj, katerega podrobnosti niso sporočili. Zakrinkani poveljnik »Marcos«, oborožen z revolverjem, je poudaril, da pripadniki Zapatistične vojske narodne osvoboditve (EZLN), organizacije, ki je 1. januarja začela oboroženi upor v državi Chiapas, na mirovna pogajanja niso prisli zato, »da bi prosili odpustanja«.

Mirovna pogajanja med uporniki in mehiško vlado so se uradno začela »na stiri oči« ob 11. uri po krajevnem času v stolnici mesta, kjer je tudi uradni sedež pogajanj med vladnim mirovnim poslanecem Ma-

nuelom Camachom Solisom, mirovnim posrednikom Samuelom Ruizom, sancristobalskim skofom ter predstavniki Zapatistične vojske narodne osvoboditve (EZLN), kot je sporočil Francisco Hernandez, tiskovni predstavnik mirovnega posrednika Samuela Ruiza. Ni pa pojasnil, zakaj pogajanja niso javna, kot so sprva napovedali tako vlada kot uporniki.

Slednji so začeli oboroženi upor 1. januarja v provinci Chiapas. Tiskovni predstavnik je napovedal »morebitno« srečanje z novinarji, ki se ga bo lahko udeležilo 180 mehiških in mednarodnih novinarjev. Vstopali bodo lahko le »posamično, po skupinah in glede na to, za katere medije poročajo.«

Okrog stolnice so poo-

strili varnostne ukrepe. Obdajajo jo trije obroči v razmiku metra in pol, sestavljeni iz vojakov, neoborožene vojske policije, članov Mednarodnega rdečega kriza ter številnih drugih nevladnih organizacij. Na vprašanje, zakaj je prišlo do zamika začetka pogajanj in čemu ta pogajanja potekajo tajno, je eden predstavnikov zvezne vlade omenil možnost, da si pogajalci obeh strani »niso želeli, da bi ritem njihovih neformalnih pogovorov motila javnost.«

Predstavniki EZLN so prisli v San Cristobal že v nedeljo popoldne. Nastanili so jih v poslopjih duhovscine, ki se drzijo stolnice, v kateri potekajo tudi pogajanja. Uporniki so večkrat poudarili, da se želijo pogajati predvsem o drža-

vnih vprašanjih, medtem ko je vladni predstavnik jasno poudaril, da se morajo pogajanja gibati na regionalni ravni, predvsem v zvezi s posebno problematiko, ki zadeva Chiapas.

Med pogajanjmi je v vasi Altamirano, približno 100 kilometrov od San Cristobala, prišlo do incidenta; 200 demonstrantov, ki so se zbrali pred bolnišnico, je zahtevalo »izgon« dvajsetih nun, ki delajo v tej bolnišnici. Usmiljenke redarstva Sv. Vincenta, ki so ustanovile to bolnico leta 1976, so bile že več mesecev tarče napadov pripadnikov vladajoče Revolucionarne institucionalne stranke (PRI) in nekaterih duhovniških krogov. Obtožujejo jih, da so naklonjene EZLN.

Kot je po telefonu sporočila sestra Bertha Latapi, so demonstranti »grozili, da bodo zazgali bolnišnico ter zahtevali, da jo sestre zapustijo.« Na prizorišču demonstracij sta bila prisotna tudi župan Arnulfo Cruz, član PRI, ter krajevni predsednik te stranke Jorge Constantino. Kot je sporočilo županstvo, se je župan napotil na ta kraj »kot posrednik«, čeprav so redovnice sporočile, da sta tako on kot krajevni predsednik PRI »dejavno sodelovala pri demonstracijah.«

Enajstega februarja so bili stiri italijanski predstavniki priče podobni demonstraciji, med katero so redovnice obmetavali z vzdevki »carovnice« in »moriške nune«. Omenjeni predstavniki so povedali, da bodo o »preganjanju«, katerega žrtve so redovnice, obvestili tudi papeža. (AFP)

Uporniki na mirovnih pogajanjih

Indijanski uporniki, ki zahtevajo korenite politične in gospodarske spremembe v Mehiki, so prišli iz svojih skrivališč, da bi sodelovali na mirovnih pogajanjih z vlado.

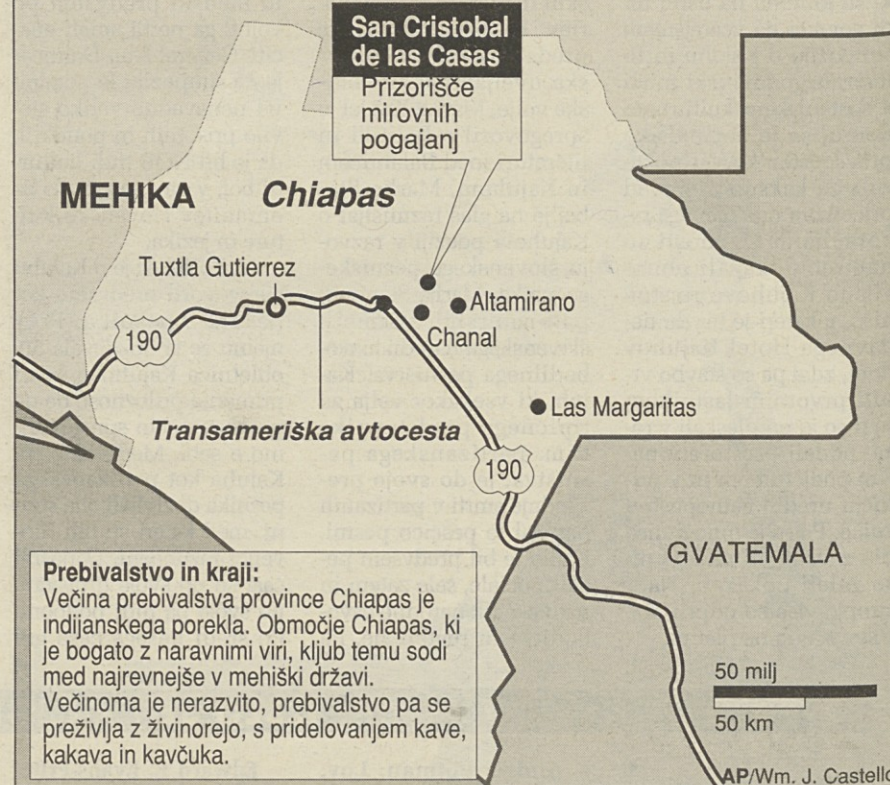

Uporniki zahtevajo:

1. Politično avtonomijo za Indijance v Chiapasu
2. Odstop predsednika Carlosa Salinas de Gortarija
3. Ustanovitev prehodne vlade do avgustovskih predsedniških volitev.

Potek upora:

Več tisoč upornikov, ki so si nadeli ime Zapatistična vojska narodne osvoboditve, je 1. januarja zasedlo San Cristobal in druga mesta v mehiški državi Chiapas ter zahtevalo politično predstavništvo tega obubožanega in zavrženega območja, na katerem živijo potomci Majev. Uporniki so se nekaj dni po napadu vladne vojske umaknili v pragozd. Do enostranske vladne razglasitve miru 12. januarja je padlo več kot 100 upornikov.

Prebivalstvo in kraji:

Večina prebivalstva province Chiapas je indijanskega porekla. Območje Chiapas, ki je bogato z naravnimi viri, kljub temu sodi med najrevnejše v mehiški državi. Večinoma je nerazvito, prebivalstvo pa se preživlja z živinorejo, s pridelovanjem kave, kakava in kavčuka.

JEDRSKE IGRICE SEVERNE KOREJE

Z bombo do priznanja in trgovinskih ugodnosti

Pjongjang se poigrava z Washingtonom

WASHINGTON - Komaj je ameriška vlada vsaj začasno resila vojaško uganko v Bosni, že se mora spopasti z drugo mednarodno krizo, ki tako kot nekdanja Jugoslavija povzroča Washingtonu ponavljajo-

joče se diplomatske glavobole. Severna Koreja je namreč spet zavrnila pregled svojih jedrskih naprav, dokler ne bodo Američani pristali na tretji krog meddržavnih pogajanj.

V skladu s sedanjim dogovorom bi morale oblasti v Pjongjangu omogočiti preiskovalcem mednarodne jedrske agencije pregled petih jedrskih naprav v Jongbjonu, kjer so že pred meseci potekali filmi, s katerimi dunajska agencija nadzoruje proizvodnjo jedrskih materialov po vsem svetu.

Severna Koreja bi s tem pokazala samo dobro voljo in željo po sodelovanju s svetom, saj so ameriške obveščevalne službe prepričane, da mednarodni preiskovalci tam ne bi našli ničesar. Severnokorejsko jedrsko skrivnost naj bi skrivali v dveh jedrskih tovarnah, kjer Pjongjang ne dovoli preiskav vsaj do pogovorov z ameriško vlado, na katerih bi radikal severnokorejski komunistični režim zahteval diplomatsko priznanje in obnovitev trgovine med državama. Zdaj pa so v Pjongjangu zavrnili tudi že dogovorjeni pregled, ki ga je Clintonova administracija zahtevala pred obnovitvijo meddržavnih pogovorov.

Washington se je tako spet znašel v precepu. Pristanek na pogajanja

pred prihodom mednarodnih inspektorjev v Severno Korejo bi lahko v Pjongjangu in po vsem svetu spet razumeli kot popuscanje prestrašene supersile. Poleg tega zadostuje zdrava pamet za ugotovitev, da se bo država, ki očitno že ima jedrsko orožje, samo poigravala z njimi - če bi Pjongjang dovolil prave preglede, bi moral pristati tudi na uničenje svojega jedrskega orožja.

Američanom pravzaprav ni jasno, kaj sploh hoče država, ki so jo v petdesetih letih že enkrat napadli. Morda pa se bojijo soočiti z resnico, ki bi jim lahko prinesla novo korejsko vojno. Severna Koreja namreč ni zgradila samo jedrske bombe, kot poročajo ameriške obveščevalne službe, ampak tudi rakete, s katerimi jo lahko izstreli. Se bolj nevarno pa je kopčenje konvencionalne vojne tik ob 38. vzporedniku, ki komunistično diktaturo loči od ameriške zaveznice Južne Koreje.

Američani, ki imajo v Južni Koreji svoje vojaške, so skušali doslej skupaj s Seulom in Tokiom pomiriti nevarni Pjongjang. V Washingtonu se zdaj bojijo, da jih bo v soočenju potegnili Mednarodna jedrska agencija, če bo zahtevala spoštovanje svojega jedrskega pravilnika.

Barbara Kramzar

NOVICE

Atentat na ruandskega ministra

KIGALI - V noči na torek so neznanci v glavnem mestu Ruande ubili ministra za javna dela in energijo in izvršnega sekretarja opozicijske socialdemokratske stranke Feliciana Gatabazija, je sporočil ruandski radio. Do atentata na ministra Gatabazija, pripadnika večinskega plemena Hutu, je prišlo v času, ko naj bi v državi razresili politično krizo, ki je povzročila triletno državljansko vojno, in ko naj bi zacele z delom prehodne politične ustanove, v katerih bi sodelovali tudi nekdanji uporniki, pripadniki Ruandske domoljubne fronte. Policija in vojska sta v ponedeljek zgodaj zjutraj, takoj po atentatu, na glavnih cestah, ki vodijo v Kigali, postavili barikade. (Reuters)

Turški Kurdi razstrelili tri tankerje

ANKARA - Uporniki turški Kurdi so v ponedeljek zvečer na reki Batman na vzhodu države napadli tri tankerje, last državne naftne družbe in povzročili ekološko katastrofo. Predstavniki naftne družbe Botas so sporočili, da raketni izstrelki Kurdov na srečo niso povzročili požara, tudi žrtev ni bilo, zato pa je nastala velika gmotna škoda, saj se je v reko izlilo okoli 700 sodckov nafte. (Reuters)

Sadako Ogata na jugu Afrike

HARARE - Visoka komisarka ZN za begunce Sadako Ogata je v torek v Zimbabveju začela 12-dnevno južnoafriško turnejo, med katero bo obiskala južnoafriško republiko, Svazi in Mozambik. V Harareju se je visoka komisarka ZN Ogata vsem omenjenim državam zahvalila, ker so sprejele begunce iz Mozambika. Glavni namen obiska Ogatove je vrnitev več kot 60 tisoč beguncev v njihovo domovino. V Mozambik se je od oktobra lani, ko se je končala 16-letna državljanska vojna, vrnilo že okoli 11 tisoč beguncev. (dpa, STA)

Fans na izpitu v Bruslju ali obratno?

Včeraj se je začel zadnji krog pogajanj Evropske unije in četverice držav, ki se ji želijo priključiti. Švedska, Norveška in Finska ter Avstrija imajo zadnjo priložnost, da uveljavijo svoje zahteve, jih opustijo ali pa se nekaj let ostanje na trdi klopi pred bruseljskimi vrati. Če pogajanja do 1. marca ne bodo obrodila sadov, ni možnosti, da bi se Fans, kot skrajšano imenujejo Finsko, Avstrijo, Norveško in Švedsko, EU priključile prihodnje leto.

Cetverica, ali natančneje skandinavski trojica, je sprožila pravo zakulisno bitko moči in prevlade. Skandinavke zahtevajo, da so izjema pri mnogih določilih EU, predvsem na področju kmetijstva in ribolova. Avstrija noče pristati na tranzit tovornjakov prek njene slikovite pokrajine, kjer so kot sladkorne tortice posejani penzoni in hoteli. Tudi ti morajo ostati v lasti Avstrijcev, vztrajajo na Dunaju, Bruslju pa to ni vsek, saj ni v skladu z evropsko zakonodajo. Skandinavski države igrajo na karto klimatskih razmer. Vztrajajo, da bodo ohranile državne subvencije, pa če se Bruselj postavi na glavo.

Skandinavski države med seboj niso usklajene: Švedska je že pocenila hrano na evropsko raven, kar je vlado v Oslu razjezilo, saj so se varčni Norvežani v kolonah vozili po specerijo prek meje, saj je doma dražja za 100 odstotkov, na Finskem za 40 in v Avstriji za 25 odstotkov. Pet finskih regij in stiri norveške zahtevajo pomoč za nezavrite in Bruselj je ustanovil posebni program za podporo nordijskih regij. Najtrši oreh je ribolov, saj Norveška ne namerava

odstopiti od lova na kite in tjulnje.

Kljub temu je Bruselj zadovoljen z dosedanjimi pogajanjmi, saj sta se, na primer Španija in Portugalska kar sedem dolgih let prerekali o pogojih svojega članstva v EU. Ti dve državi povzročata težave tudi danes, saj se bojita, da bo razširitev pomenila tudi preusmeritev denarja na sever in večjo uporabo angleščine v ustanovah EU.

Skandinavski države imajo težave tudi doma, saj zaradi poglabljajoče se gospodarske krize, ki pesti tudi EU in je ne prikazuje kot evropski Eldorado, mnogi Skandinavci zavračajo članstvo v tej brezosebni družini. Ciste, urejene in ekološko zavedne Skandinavke se boje, da bodo prisiljene zdrsniti na raven umazanih, revnejših in ekološko oporečnih Mediterank. Voditelji skandinavskih držav pri svojih volilcih igrajo na vedno isto noto: Skandinavija je vedno bila in vedno bo del Evrope, zato je povsem naravno, da stopi skozi bruseljska vrata.

V EU in okoli nje se bje boj na klasični osi sever-jug. Bruselj, ki je nekje na sredini, samo nemočno sviga s pogledi dol in gor in upajoče čaka, da bo nekdo odnehal. Če sprejmejo v svoje naročje Fans, bo to odprlo probleme razširjenega članstva in novih razmerij. Mediteranske sestre so mu lahko v veliko oporo, prav tako kot Skandinavke, saj zagovarjajo različne poglede. 12 + 4 je na preizkušnji različnosti in strpnosti, ki sta vsaj v teoriji odlika demokratičnih družb, zato Bruselj, ki se ni zacelil vseh ran balkanskega neuspeha, sepetal: Skandinavke in Mediteranke, združite se!

Ana Kovac

BOSNA IN HERCEGOVINA / NOVO NEVARNO ŽARIŠČE

Srbi z zasedbo mostu čez Savo preizkušajo odločenost Zahoda

Doslej še ni potrjena novica, da je Unprofor prosil Nato za letalsko podporo

ZAGREB - Dva bataljona jordanskih modrih celad in del argentinskih vojakov so v pripravljenosti zaradi bloкаде mostu, ki povezuje Hrvasko z Bosno. Most že od petka drzijo v rokah srbski vojaki in policisti, kot je sporočil Unprofor v Zagrebu.

General John MacInnis, namestnik poveljnika Unproforja, se je v torek napotil na prizorišče, od koder naj bi poročal Jasusiju Akasiju. Enote jordanskih pripadnikov OZN so se napotile v severni del srednje Hrvške, v Novsko in Grubišnje polje, proti Daruvarju pa prodirajo argentinske modre celade.

Približno 100 srbskih vojakov je v petek prevzelo nadzor nad mostom, ki povezuje Staro z Bosansko Gradisko, od koder so pregnali nepalske modre celade, zadolžene za nadzor mostu.

Poveljnik Unproforja Jean Cot je Srbom že v soboto zagrozil z orožjem. Če se Srbi ne bodo hoteli umakniti, so modre celade »pripravljene z orožjem vzpostaviti prejšnje stanje«, je v soboto izjavil višji častnik Unproforja.

Tiskovna agencija srbskih upornikov v Hrvaski Iskra je v petek sporočila, da je »posebna policija Republike Srbske Krajine prevzela nadzor nad mostom«.

Po novici, da so Srbi poslali 24 tankov, ki naj bi pomagali stotim specialcem ohraniti nadzor nad mostom, je Unprofor zaprosil za letalsko podporo Nata. Letala naj bi, po izjavi enega od visokih častnikov, »opravila vrsto nizkih poletov nad Gradisko že v torek ter tako sporočila Srbom, naj se nemudoma umaknejo«.

(AFP, Reuters)

Bratsko srečanje srbskega generala Galića in ruskega polkovnika Borovljeva (Telefoto: AP)

HRVAŠKA / NOVA POBUDA WASHINGTONA

Hrvaško-bosanska konfederacija?

ZDA ponudile Zagrebu sooblikovanje muslimansko-hrvaške države v BiH

ZAGREB - V torek je hrvaški tisk objavil novico, da Republiki Hrvaski ponujajo pristop h konfederaciji z Bosno in Hercegovino, pri čemer so se poročevalci sklicevali na podatek nemškega časnika Die Welt.

Ta je namreč zapisal, da je v preteklih dneh ameriški podpredsednik Al Gore (v imenu svojega predpostavljenega - Billa Clintona) po telefonu obljubil Franju Tudmanu pomoč, če Zagreb sprejme predlog promuslimansko usmerjenih v Washingtonu.

Hrvaška bi se torej, v primeru razpada Bosne

in Hercegovine, morala odpovedati načrtu o priključitvi zahodne Hercegovine. Namesto tega naj bi pristala na oblikovanje muslimansko-hrvaške države BiH, ki bi »konfederirala« z Zagrebom.

Posebni Clintonov poslanec Charles Redman je na ponedeljkovi tiskovni konferenci v hrvaški prestolnici poudaril, da ima Hrvaska pomembno vlogo pri reševanju bosanske krize, ter posredno potrdil ameriško ponudbo, o kateri je pisal Die Welt.

Ugotovil je, da gre trenutno za proces, ki »od-

pira Hrvaski nekatere izjemno pomembne perspektive.« Po pogovoru z zagrebškim političnim vrhom je se povedal: »To je zgodovinska priložnost za Hrvate, da se pričnejo, skupaj z Bosno, zblizevati z Zahodom, Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike.«

Hrvaški zunanji minister Mate Granić je Redmana seznanil z vsebino svojega srečanja s Harisom Silajdžićem. Sestanek med zagrebškim in sarajevskim predstavnikom, ki je potekal prejšnji teden v Frankfurtu, pomeni po mnogih ocenah preobrat v odnosih med državama.

Granić je ameriskemu odposlancu pojasnil, da sta uspela s Silajdžićem »zblizati stališča in sprožiti proces pospešenega reševanja odprtih vprašanj, kamor sodita predvsem prekinitev sovražnosti in trajna ureditev odnosov med Hrvati in Muslimani v Bosni in Hercegovini.«

Hrvaška uradna politika je tako dobila priložnost, da s pomočjo Organizacije združenih narodov prispeva k rešitvi krize v Bosni.

Amerika ponuja »vso pomoč«, piše Die Welt, kar bi moralo Zagrebu odgovarjati, saj ga Zahod finančno blokira.

Prav zaradi te blokade je Mate Granić predlagal Harisu Silajdžiću razdelitev Bosne na kantone in s tem nakazal, da se je Hrvaska pripravljena odreci ustanavljanju etnične države Hercegovine-Bosne.

Kaj je res in kaj ne, bodo v kratkem pokazala nadaljnja pogajanja. Že v sredo nameravata poveljnika hrvaške in muslimanske vojske v Bosni in Hercegovini, generala Roso in Delić, podpisati listino o premirju.

Darko Pavčić

Beograd ne da Tuzle

BEOGRAD - Beograd ne bo mirno opazoval, če bodo hoteli s silo usposobiti tuzlansko letališče, »saj se nahaja preblizu Jugoslaviji«, je v torek za agencijo bosanskih Srbov Srna izjavil polkovnik Ljubodrag Stojadinović, tiskovni predstavnik jugoslovanske vojske.

Predvidevajo, da bodo 7. marca znova usposobili tuzlansko letališče v okviru vojaške operacije, ki utegne zahtevati tudi letalsko podporo Nata, kot je izjavil vodja oddelka za operacije vzdrževanja miru pri OZN Kofi Annan. Tuzla in letališče sta sicer pod nadzorom bosanskih sil, letališče pa je se vedno v dosegu srbskih topov.

»Če bodo letališče v Tuzli ponovno usposobili z vojaško silo, bo to pomenilo, da je Nato znova prekoracil svoja pooblastila, česar vsekakor ne bomo mirno opazovali«, je izjavil Stojadinović. Zaskrbljenost jugoslovanske vojske v zvezi z morebitno ponovno usposobitvijo letališča v Tuzli je v hudem neskladju s skrbno pretehtanimi izjavami jugoslovanskih vojaških predstavnikov po ultimatu Nata, ki je zahteval umik težkega orožja iz okolice Sarajeva oziroma nadzor nad njim.

»Če bo Nato se naprej vztrajal v prepričanju, da je najnovejši razplet dogodkov okrog Sarajeva posledica ultimata in ne političnega kompromisa, bomo priče celi vrsti ultimativ, med katerimi se bo prvi nanašal prav na Tuzlo,« je se dodal polkovnik Stojadinović. (AFP)

Zakaj bo konferenca o Bosni v Bonnu

BONN - Nemčija, ki je namenoma prepustila pozabi svoja nekdanja zvezna prizadevanja za mednarodno priznanje Hrvške in Slovenije konec leta 1991, se znova pripravlja, da bo odigrala prvo vlogo v nekdanji Jugoslaviji, saj je v torek v Bonnu sklical mednarodno konferenco o Bosni.

Vlada kanclerja Helmuta Kohla ne prikriva zadovoljstva, da ji je uspelo zbrati ameriške, ruske in evropske izvedence ob vprašanju Bosne, ob katerem bo skušala pospešiti dinamiko mirovnih procesov ter izbrati tisti teren, ki ga je ustvaril ultimat Nata v Sarajevu.

»Nemčija je ta hip poglavitna stična točka odnosov med zahodnjaki in Rusijo,« se je v torek pohvalil nek visoki predstavnik nemške vlade. Poglaviten razlog je po njegovem prav v tem, da je Bonn ves čas vzdrževal tesne odnose tako z Washingtonom kot z Moskvo ter da je Nemčija tista zahodna država, ki ji Rusija najbolj zaupa (saj ji je prav Nemčija zagotovila najbolj radodarno finančno pomoč v zadnjih letih).

Poleg tega pa je Nemčija po svoji združitvi postala privilegiran družabnik Združenih držav v Evropi. Tako je Helmut Kohl v zadnjih dneh pospešil svoje pogovore z ruskim in ameriškim predsednikom, z Borisom Jelcinom in Billom Clintonom, s katerimi je močno pomagal, da se je Rusija lahko znova spektakularno vrnila na prizorišče svetovne diplomacije.

Osem mesecev pred splošnimi volitvami ti posredniški napor Kohla zagotavljajo, da si bo povrnil vsaj nekaj ugleda, ki ga je omajala množična brezposelnost in ki so ga nacele težave ob združitvi. Pred volilci bo lahko znova bleščeče odigral vlogo nepogrešljivega državnika na svetovnem odru.

Nemčija, ki zaradi zgodovinskih in ustavnih razlogov ne sme vojaško sodelovati pri prizadevanjih za uveljavitev miru v Bosni, se tako lahko povzpne nad druge prav z uspehi na diplomatskem področju. Doslej je že uspešno odigrala vlogo posrednika med vlado Alije Izetbegovića in Hrvati, saj sta obe strani pristali na mirovna pogajanja v Nemčiji, tako v začetku januarja kot to soboto, ko se bodo nadaljevala.

Nemška prizadevanja seveda niso povsem razbremenjena prevadnosti pred napadnimi koraki. Zato za zacetek Bonnu povsem zadošča, da mu je uspelo združiti pet držav, ki bodo skušale razvozlati zapleteno bosansko vprašanje: ZDA, Rusijo, Francijo, Veliko Britanijo in Nemčijo. Nemčija se je tako mimogrede povezala tudi s stiriimi od petih velesil, katerih beseda steje v Varnostnem svetu ZN in si, mimogrede, zagotovila tudi več kredibilnosti za svoja prizadevanja, da bi tudi sama postala članica te ugledne ustanove, kar si močno želi. Zato je tudi tvegala, da bo konec tega tedna tarča kritik tistih držav, ki v ta ugledni krog

Jean-Luc Testault / AFP

O čem pišejo tuji časniki

»Evropska unija je z nedeljsko odločitvijo Svarcarjev proti svobodni izbiri tovornega prevoznega sredstva po Slici postavljena pred novo situacijo. Zaskrbljenost in negotovost, kako daleč bo Svica se sla in kako zanesljivo je njeno partnerstvo z Evropo, je razumljiva. Dvostranski pogovori trpijo zaradi nejasne pogajalske strategije Berna in se vse bolj blizajo propadu. Toda tudi 'da' za alpsko iniciativo ne bi smeli izpustiti iz rok, zdaj bi bilo namreč treba hitro premeti vsebino iniciative in se hitreje izraziti stališče...«

(Neue Züricher Zeitung, Zürich)

»Usmilite se nasih cest, napolnite druge. Svarcarški volilci so 'Florianijevo načelo' spremenili v načelo 'pravice naroda'. Njihova zahteva, da se mora v desetih letih ves cestni tovorni promet prestaviti z njihovih cest na tire, je dodobra postavila na glavo tudi avstrijsko tranzitno problematiko. Se bolj vprašljiva je tranzitna politika vseh švicarskih so-sed, saj se bo ves masivni cestni transport preselil na njihove ceste. Ob tej popolni blokadi švicarskih cest ne bi bilo nič presenetljivega, če bodo evropske države s svojih cest odstranile švicarske tovornjake in tako Slici odrekle prometne pravice.«

(Die Presse, Dunaj)

»Diplomacija je to vojno dobila, toda zdaj obstaja nevarnost, da izgubi mir. Toda prav v trenutku, ko je končno prevladala politika miru in ko se je vrnilo olajšanje in zaupanje, sta se v odnose med Rusijo in ZDA vrnili aroganca in medsebojno sumnicenje. V Moskvi se je Jelcinov tiskovni predstavnik z zmagošlavnim tonom jezil in pojasnjeval, kako se je treba zahvaliti Kremlju, ker je planet rešil pred tretjo svetovno vojno. Washington je odgovoril na enaki valovni dolžini. S stisnjenimi zobmi je sicer priznal Jelcinovo pripravljenost za sodelovanje, v isti sapi pa je izrazil dvom glede ruskih namenov. Kaže, da se je v tem preizkusu moči (okoli Sarajeva) nekaj zalomilo, kar pa se ne tiče samo odnosa do Srbov in Muslimanov.«

(Corriere della Sera, Milano)

Grčija ne bo popustila

ATENE - V torek je Grčija zavrnila vse pozive svojih partnerjev iz Evropske unije, naj odstopi od gospodarske zapore Makedonije.

»Grčija ne bo nikdar zrtvovala temeljnih nacerl svoje zunanje politike v dobrobit 'odnosov z javnostjo',« je zatrdil Evangelos Venizelos, predstavnik vlade v Atenah. Zunanji ministri držav članic EU so namreč na bruseljskem srečanju v ponedeljek napadli grške ukrepe proti Makedoniji. Posvarili so Atene, ki trenutno sicer predsedujejo Uniji, da morajo s pravnega vidika upravičiti svojo odločitve. »Če grška razlaga ne bo sprejemljiva, bomo sprožili postopek pred Evropskim sodiščem,« je dejal luksemburški zunanji minister Jacques Poos.

Dan zatem mu je Venizelos odgovoril z besedami: »Grčija je pripravljena zagovarjati svoja stališča na vseh nivojih. Vendar pa sploh ne gre za pravno vprašanje, temveč za politično.« Atene zahtevajo od severne sosedice, da odstrani makedonsko zvezdo z nove zastave ter spremeni svojo ustavo, ki menda izraža ozemeljske zahteve do grške pokrajine z enakim imenom.

»V Skopju naj izpolnijo nase zahteve, pa bomo takoj odpravili embargo,« je izjavil pomočnik zunanjega ministra George Papandreou. Vladni predstavnik Venizelos je se posebej ogorčen, ker EU obe sprti strani obravnava povsem enakopravno. »Nedopustno je, da ima Evropa do nas in do nekdanje jugoslovanske republike enak odnos. Grčija je vendar polnopravna članica in celo predsedujoča EU,« je dejal. Obenem so Atene opozorile, da je Bruselj tisti, ki krši načela skupne zunanje politike.

»Evropsko enotnost so načeli tisti, ki podpirajo nepopustljivost predsednika Kira Gligorova, ne pa Grčija,« je prepričan zunanji minister Papoulias. Komisar EU Van den Broek potuje v sredo v Skopje, dan kasneje pa se v Atene, kjer bo poskušal doseči kompromisno rešitev zapleta.

Costas Paris / Reuter

DANES PO SVETU

BRUSELJ - Izredno zasedanje Evropskega parlamenta (do 24. februarja)

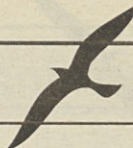
LIZBONA - Obisk izraelskega premiera Jicaka Rabina (do 24. februarja)

TOKIO - Obisk kitajskega podpredsednika vlade Zhu Rogijja (do 3. marca)

RIGA - Obisk poljskega predsednika Lecha Walense (do 24. februarja)

HAMBURG - Kongres vladajoče krscansko-demokratske stranke CDU (do 24. februarja)

PARIZ - Obisk predsednika madžarske vlade Borosa pri premieru Balladurju in predsedniku Mitterrandu

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.55	Muro in dva bahaca
09.10	Clarence - Skilasti lev, ameriški film
10.35	Z vrha, 2. epizoda angl. humoristične nanizanke
11.00	Tisoč in ena Amerika, 8/26 del španske risane serije
11.30	Zametna sapa, pon. 7., zadnji del angleske pzn serije
	Tezko je biti najboljši
12.00	Clive James: Slava v 20. stoletju, 7/8 del angleske dokumentarne serije
12.50	Poslovna borza
13.00	Poročila
13.05	Video strani
16.20	Univerzitetni razgledi, ponovitev
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Kam pa kam, lutkovna igrlica skupine Zoom
17.40	Tatjana Žepić: Žabica Regica, glasbena pravljica
18.00	Regionalni program Ljubljana RPL
18.45	Pari, tv-igrlica
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.56	Lillehammer - ZOI '94
20.20	Zarisce
20.45	Film tedna:
	Popotnik, grško-francosko-nemški film, 1991
	Po romanu Maxa Frischa <i>Homo Faber</i>
22.40	TV dnevnik 3, VPS 2240
	Sova
23.05	Burleske Charlieja Chaplina, 13. epizoda am. čb nanizanke
23.35	Sled zločina:
	Zločin v Perpignan, 7/11 del španske nanizanke
00.35	Video strani

SLOVENIJA 2

08.50	Video strani
09.00	Lillehammer - ZOI '94:
	Veleslalom (M), 1. tek, prenos
	Biatlon 7,5 km (Z), prenos
	Skoki K-90m, ekipno, prenos
	Veleslalom (M), 2. tek, prenos
	Biatlon 7,5 km (Z), posnetek
	Hokej: A1 - B4, prenos
	v odmoru
	Nagradna igra
18.50	Analitična mehanika, 46/52 del nemške izobraževalne serije
19.30	Dnevnik 2
20.00	Alternativni viri energije, 2/6 del angleske pzn serije
20.30	Lillehammer - ZOI '94:
	Hokej: B1 - A4, prenos
23.25	Svet poroca
00.00	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.30	Video strani
09.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v anglescini
10.00	BMX TV, Evropski BMX race pokal - Slagharen
10.45	Rodeo, ponovitev
11.20	Luč svetlobe, ponovitev 107. dela ameriške nadaljevanke
12.10	A-Shop
12.20	Spot tedna
12.25	Video strani
14.30	Borza dela
15.00	Video strani
15.20	A-Shop
15.30	BMX TV, Evropski BMX race pokal-Slagharen
16.15	Nedolžna žrtev, ponovitev ameriškega filma
17.45	Luč svetlobe, 108. del ameriške nadaljevanke
18.30	Male zivali, ponovitev
18.45	Risanka
19.00	Poročila
19.20	A-Shop
19.30	Call Selection, glasbena oddaja
20.15	Učna leta, 2. del ameriške nadaljevanke
20.45	Dance Session, 20. oddaja o plesu
21.15	Elizije, oddaja o duhovnosti
21.45	Pestrost in dolgčas, dokumentarec DW
22.15	Poročila
22.35	A-Shop
22.45	Spot tedna
22.50	CMT
00.30	Borza dela
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Slovenski program
-------	-------------------

KOROŠKA

19.00	Zvezna dežela danes
-------	---------------------

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Uno-
	mattina, vmes (7.00,
	8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Nan.: Cuori senza età
10.00	Dnevnik
10.05	Film: Un avventuriero a
	Tahiti (pus-. '66), vmes
	(11.00) dnevnik
11.45	Risanke: Calimero
12.00	Nan.: Blue jeans
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	ZOI: biatlon, 10 km M
14.40	Aktualno: primissima
15.00	Nan.: Saranno famosi
16.00	Mladinski variete: Uno
	per tutti, vmes risanke,
	in aktualnosti
17.10	Nan.: Zorro!
17.35	Odpri prostor
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.15	Variete: Fortunatamente
	insieme
18.45	Nan.: In viaggio nel tem-
	po (i. S. Bakula)
19.40	Variete: Miraggi
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.35	Variete: Miraggi
20.40	44. festival italijanske
	popevke (vodi P. Baudo)
23.35	Dnevnik
23.40	Aktualno: Dopofestival
0.40	Dnevnik in vreme
1.10	Danes v Parlamentu
1.20	Patente da campioni

RAI 2

6.45	V kraljestvu narave
7.25	Otroska odd., risanke
8.45	Jutranji dnevnik 2
9.05	Nan.: Lassie
9.25	ZOI: moški veleslalom,
	1. tek, 9.55 biatlon 7,5
	km Z
11.15	Kronike v živo (vodi Mi-
	ta Medici)
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo
	in vreme
13.40	Nad.: Beautiful, 14.20
	Santa Barbara
15.10	Kronike v živo: Detto tra
	noi
17.15	Dnevnik in iz Parlamenta
17.25	Pogum življenja
18.25	Sportne vesti
18.35	In viaggio con Sereno va-
	riabile, 18.50 vreme
18.55	Nogomet: Parma-Samp-
	doria (pokal Italije)
19.45	Dnevnik
21.00	Nan.: L'ispettore Derrick
22.10	Aktualno: Mixer
23.15	Dnevnik in vreme
23.35	Variete: Indietro tutta!
	(vodi Renzo Arbore)
0.35	Filmske novosti
0.40	ZOI: skoki K 90, umetn.
	drsanje, hitrostno drs.

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrare-
	te, vmes aktualnosti
7.30	Kulturni dnevnik Tortu-
	ga, 8.45 Tortuga DOC
9.30	Igrajmo se z znanostjo
11.30	DSE - Parlato semplice
12.00	Dnevnik
12.55	ZOI: biatlon, 10 km M,
	13.25 moški veleslalom,
	2. tek
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Figaro qua Figaro là...
15.15	Dok.: Faraonovo oko
15.45	Sport: rugby, kolesarst-
	vo, košarka Italija-Sved-
	ska, Derby
17.30	Zimske olimpijske igre
18.00	Dok.: Geo
18.35	Sport, Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	Variete: BlobCartoon,
	20.05 Blob, Una cartoli-
	na di A. Barbato
20.30	Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Milano, Italija
23.45	Aktualno: Pubblimania

RETE 4

6.30	Nanizanka, 7.15 La ve-
	rità, 8.00 nad. Piccola Ce-
	nerentola
9.00	Variete: Buona giornata
	Sanremo
9.15	Nad.: Anima persa, 10.00
	Soledad, 11.00 Febbre d'
	amore, 11.45 Maddalena,
	vmes (11.30) TG 4
13.30	Dnevnik, 14.00 nad. Sen-
	tieri, 15.00 Primo amore,
	, 15.30 Principessa
17.00	Kviz: La verità, vmes
	(17.30) dnevnik
18.00	Funari News, vmes
	(19.00) dnevnik
20.30	Film: Cowboy (vestern,
	ZDA '58, r. Delmer Da-
	ves, i. Jack Lemmon,
	Glenn Ford)
22.30	Aktualno: Totofestival
	(vodi Toto Cotugno),
	vmes (0.30) dnevnik
2.15	Radio Londra
2.25	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quoti-
	diani, 13.40 Lasciate un
	messaggio
14.00	Kviz: Sarà vero?
15.00	Aktualno: Agenzia matri-
	moniale
16.00	Otroski variete
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è
	giusto, 19.00 La ruota
	della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	TV film: L'angelo con la
	pistola (dram., 2. del)
22.20	Aktualno: Spazio 5 (vodi
	E. Mentana)
23.05	Variete: Maurizio Costan-
	zo Show, vmes (24.00)
	dnevnik TG 5
1.45	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.25	Otroski variete
9.30	Nanizanke
12.30	Odpri studio
12.35	Aktualno: Tu, Italia
12.45	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.30	Varieteja: Non è la RAI,
	16.00 Smile
16.05	Nan.: I ragazzi della pra-
	teria, 17.05 Agli ordini
	papà
17.40	Sport studio
17.55	Nan.: SuperVicky, 18.30
	Bayside School, 19.00 Il
	principe di Bel Air
19.30	Odpri studio
19.50	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke (vodi
	Fiorello)
20.35	Film: Sheena, regina del-
	la giungla (pust., ZDA
	'84, i. Tanya Roberts)
22.40	Aktualno: O di qui o di
	là, 0.20 Sgarbi quotidiani
0.30	Sport studio

TELE 4

13.30	19.30, 23.05 Dogodki in
	odmevi
20.30	Film: La leggenda di Cu-
	ster

MONTECARLO

19.30	22.30 Dnevnik, 13.00
	Sport, 19.00 TG olimpico
9.00	13.25, 20.25, 1.45 Zimske
	olimpijske igre
23.00	Sport: Mondocalcio
24.00	Stefanel - Recoaro
3.15	Aktualno: CNN News

Koper

09.25	Lillehammer - ZOI '94:
	Veleslalom (M), 1. tek
	prenos
10.30	Biatlon 7,5 km (Z), pre-
	nos
13.30	Veleslalom (M), 2. tek,
	prenos
14.30	Biatlon 10 km (M), po-
	snetek
16.00	TV novice
16.10	Koncert resne glasbe
17.25	Dokumentarni film
18.00	Slovenski program
	Minestra, mladinska od-
	daja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški
	program
20.30	Stanje stvari - kultura,
	vodi Nataša Melon
21.30	Slovenski magazin
22.00	Glasba Antonia Tarsie
22.15	TV dnevnik
22.30	Lillehammer - ZOI '94:
	Dnevni pregled
23.00	Umetnostno drsanje -
	plesni pari, povzetek

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Portret fizika in matema-
	tika Ludwiga Boltzman-
	na
10.15	Komu zvoni, pon. am.
	filma
12.20	Univerzum
13.00	Cas v sliki
13.10	Družinske vezi
13.35	Irma na zlatem zahodu,
	ameriška komedija
15.05	Otroski program
15.30	Zgodbe o starem medve-
	du
15.50	Recni kralji, serija
16.15	Potovanje po svetu iz-
	najdb
16.35	Pierre in Isa, serija
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.30	Gozdarski inspektor
	Buchholz, serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	V imenu ljubezni, 1/3 del
	ital. nadaljevanke
21.55	Evropski policisti, serija
22.45	Annie Hall, ameriška ko-
	medija, 1976
	Igrajo: Woody Allen, Dia-
	ne Keaton in drugi; režija
	Woody Allen.

Avstrija 2

09.20	Lillehammer - ZOI '94:
	Veleslalom (M), 1. tek,
	prenos
	Biatlon 7,5 km (Z), pre-
	nos
	Skoki K-90 m, ekipno,
	prenos
13.25	Veleslalom (M), 2. tek,
	prenos
	Hokej: B2 - A3, prenos
	Hitrostno drsanje 1000m
	(Z), prenos
18.00	Pri Huxtablovih
18.30	Le pogumno
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Lillehammer - ZOI '94:
	Olimpijski studio
	Umetnostno drsanje (Z),
	prosti program
	Hokej: A2 - B3
22.00	Večerni studio
22.35	Lillehammer - ZOI '94:
	Olimpijski studio
00.00	Hello Austria, hello Vi-
	enna

Hrvatska 1

10.00	Poročila
10.05	Solski spored
	Dober dan, učenci
10.10	Hrvatski jezikoslovci
10.20	Glasbena vzgoja
10.30	Umetnostno vzgoja
11.35	Deklica iz prihodnosti,
	6/24 del nadaljevanke
12.00	Poročila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 33/199 del
	mehiske nadaljevanke
12.40	Državnik novega kova,
	13/14 del angl. humori-
	stične nanizanke
	Igrajo: Rik Mayall, Mar-
	sha Fitzalan, Michael
	Troughton in drugi; reži-
	ja Geoffrey Sax.
13.05	Ciklus filmov Spencerja
	Tracyja:
	Zakon linča , amer. film
14.40	Monofon
15.30	Ucimo se o Hrvatski:
	Hrvatska književnost mo-
	derne
16.00	Poročila
16.05	Ljubezenske zgodbe, 4.
	del otroške serije
16.30	Besede, besede, besede
17.00	Hrvatska danes
18.00	Poročila
18.05	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 644. del
	ameriske nadaljevanke
19.18	Loto 7/39, 1. zrebanje
19.30	Dnevnik 1
20.10	Loto 7/39, 2. zrebanje
20.15	Usode, dokumentarna
	oddaja
21.00	Iskanja, polit. magazin
21.45	Poročila
21.50	Ekran brez okvira
22.50	Slika na sliko
23.50	Poročila v nemščini
23.55	Sanje brez meja

Hrvatska 2

13.10	TV-koledar
13.20	Zastrupitve v Blackheatu,
	pon. 2/3 dela angl. nada-
	ljevanke
14.15	Lillehammer - ZOI '94
	Dnevni pregled
14.55	Veleslalom (M), posnetek
	1. teka
15.35	Veleslalom (M), posnetek
	2. teka
16.05	Biatlon 7,5 km (Z), posn.
16.25	Hokej: A1 - B4, prenos
17.25	Hokej, 2. tretjina
18.20	Hokej, 3. tretjina
19.00	Biatlon 10 km (M), posn.
19.15	Skoki K-90m, ekipno, po-
	snetek
19.30	Dnevnik 1
20.15	Polna hisa, 13/22 del am.
	humoristične nanizanke
20.45	Zastrupitve v Blackheatu,
	3., zadnji del angl. serije
21.40	Alisee, kanad.-franc. film
23.05	ZOI '94: Pregled

Madžarska

07.00	Sončni vzhod
09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Grenka resnica, franc. serija
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.42	Sotrpini
12.57	Naravno zdravilstvo
13.17	Telesport - ZOI '94
16.00	Dnevnik
16.13	Nacionalna zakladnica, Donava, 1. del
16.33	Vaze pripovedujejo
16.46	Zunanje zadeve, serije
17.15	Telefonska igra
17.30	Minispoti
17.45	Kipar Barna Buza
18.00	Vklopi, otroški program
18.35	Macek v zaklju, kviz
19.00	Vprašanja kristjanov
19.07	Pravljica
19.30	Dnevnik
20.10	Malo mesto, 18. del
20.50	Družinski krog
21.45	Prelomnica tisočletja
22.30	Kavboj iz kraja Ipafa, madžarski film

	KANAL A	20.45
	DANCE SESSION, oddaja o plesu	

V nocojšnji oddaji o plesu vam bomo predstavili premiero predstave LIFT skupine sodobnega plesa ALDEA, ki je bila v Mariboru. Reportažo in pogovor s koreografino Ingrid Konec je pripravila Sonja Javornik.

	TV SLOVENIJA 1	20.45
	POPOTNIK, grško-francosko-nemški film	

Scenarij: V. Schloendorf, Rudi Wurlitzer po romanu *Homo Faber* Maxa Frischa;
Režija: Volker Schloendorf
Igrajo: Sam Sheppard, Julie Delpy, Barbara Sukowa, Dieter Kirchlechner, Tracy Lind, Deborah-Lee Furness, August Zimmer

Švicarski pisatelj Max Frisch je roman *Homo Faber* izdal 1956. leta in ga imamo tudi v slovenskem prevodu. Film v prvi osebi pripoveduje o Walterju Fabru, inženirju, ki se ukvarja z gradnjo hidroelektrarn. Na poti iz Caracasa v New York letalo zasilno pristane v mehiški puščavi. To doživetje Fabru spremeni življenje, saj kot prej praktičen, razumni tip, ki ne bere beletristike, kaj šele poezije, začne razmišljati o preteklosti, o svoji zvezi s Hanno - pred vojno v Nemčiji. Na letalu je namreč potnik, na moč podoben njegovemu predvojnemu nemškemu prijatelju Joachimmu. Res se izkaže, da je to njegov brat in skupaj obiščeta Joachima. Žal sta prepoznata, Joachim se je malo prej obesil. Joachim je bil namreč mladenič, prav tako kot Faber, zaljubljen v Hanno. V retrospektivnih prizorih izvedemo, da je Hanna zapustila Fabra, ker ta ni bil pripravljen biti srečni očka otroku, ki ga je pričakovala. Po vrnitvi v New York Faber z ladjo odpluje preko Atlantika. Srečanje z mlado, dvajsetletno Sabeth preraste v razmerje, in namesto da bi šla k materi v Grčijo, gre Sabeth z njim v Italijo in nato gresta skupaj v Grčijo.

Film je bil deležen zelo različnih ocen, od dobrih do uničujočih. Volker Schloendorf - skupaj s Fassbinderjem, Klugejem, Herzogom in soprogom Margareto von Trotta ter Wimom Wendersom - eden stebrov novejši nemške kinematografije je vedno rad segal po literarnih predlogah. Še najbolj znan je film *Pločevinasti boben* po romanu Gunterja Grassa, v novejšem času pa je opozoril nase s TV filmom *Smrt trgovskega potnika* z Dustinom Hoffmanom v glavni vlogi. Vsekakor gre za ustvarjalca, ki zna prenesti na filmski trak zahtevne literarne tekste in pri tem poskuša ohraniti in posredovati filmskim gledalcem bistvo literarne predloge. To velja tudi za *Popotnika*, ki se ob zanimivi ekranizaciji predloge spogleduje z modernizacijo vrstni klasične grške tragedije.

	RETE 4	20.30
	COWBOY ameriški film, 1958	

Režija: Delmer Daves;
Igrajo: Glenn Ford, Jack Lemmon, Anna Kashfi, Brian Donlevy in drugi.

Frank Harris vodi hotel v Chicagu, a ljubi Mehčanko. Nekega dne odloči, da se bo tudi sam preselil v Mehiko. Tako se pridruži skupini kavbojev, ki vodijo čredo krav na ameriški jugozahod. Njihov vodja Tom Reece sklene, da bo novince spremljal v izkušeni kavboja...

Film je Daves posnel po izmišljeni avtobiografiji Franka Harris. Film je prijeten vestem, v katerem pridejo do izraza nasprotja med grobim kavbojem in neizkušenim meščanom.

	SAT 1	23.05
	GLOBINA, ameriški akcijski film, 1976	

Režija: Peter Yates;
Igrajo: Nick Nolte, Jacqueline Bisset, Robert Shaw in drugi.

Športna potapljača Gail in David na Bermudih preživljata medene tedne. Na morskem dnu odkrijeta razbitine ladij. Poleg starega medaljona najdeta še ampule morfija. Najdba jima pri- nese poznanstvo najbolj zloglasnega moža otoškega podzemlja, Clocha, ki hoče za vsako ceno dobiti ampule. Pod morsko gladino pride do neusmiljenega spopada med škalcil izgubljenega zaklada in prekupčevalci mamil.

The Deep je klasični akcijski film, v katerem se spopad med Dobrim in Zlim dogaja predvsem v morskih globinah, kar je bistveno pripomoglo k uspehu filma.

Peter Yates je posnel svoje prve filme v Angliji, nato se je preselil v Hollywood, kjer je prav s tem filmom dosegel rekord inkasov.

	ORF 1	22.45
	ANNIE HALL, ameriška komedija, 1976	

Režija: Woody Allen;
Igrajo: Woody Allen, Diane Keaton in drugi.

Newyorškega komika Alvyja Singerja zapusti prijateljica Annie Hall. Poraz, ki ga doživi kot ljubimec, služi Alvyju kot povod, da se ot- ožno in s humorjem spo- minja svoje mladosti, domačega doma, šolskih let. Predvsem pa svoje velike ljubezni Annie.

TV SLOVENIJA / TV USTVARJALCI

HOMO TURISTICUS

Pogovor z Dragom Bulcem

Ce smo res turistična dežela, potem mora biti vsak državljan hkrati se turistični delavec. Posebej to velja za Slovenijo, ki je na nekakšnem "prepihu". Zdaj je nasa dežela nekoliko manj tranzitna zaradi vojne na Hrvaškem in v Bosni, vendar pa je to le začasno.

Ali na slovenski nacionalni televiziji posvečamo dovolj pozornosti turistični dejavnosti?

Odnos do turističnih oddaj na državni televiziji je odsev odnosa politike do turizma. Ta pa, kot sami dobro veste, ni na pretirano visokem nivoju. Zato sem se moral zelo pogosto sam prizadevati za obravnavanje turistične dejavnosti v posameznih televizijskih oddajah. Pri nas smo pač dolgo časa gledali na turizem preveč zapečkarško. Predvsem v tistem pogledu, da je turizem zgolj dobra hrana in pijaca, del obale in morda bazen... Jaz sem vedno gledal na to nekoliko drugače. Kot na resno gospodarsko dejavnost, vse bolj pa je v meni dozorevalo spoznanje, da je turizem svetovni fenomen. Turizma ne smemo gledati samo z gospodarskega stališča, temveč tudi s psihološkega, sociološkega, kulturnega in še kakega drugega aspekta. Skratka, turizem je dejavnost sodobnega človeka, saj ima človek v razvitem svetu čedalje več prostega časa, ki ga želi preživeti čim bolj aktivno.

Poudarili ste, da sta prevladala dva koncepta nove turistične oddaje. Za katerega ste se vi opredelili?

Sam sem menil, da je sicer marketinški pristop popolnoma utemeljen, vendar bi morala biti, po mojem mnenju, oddaja kombinacija obeh. Pri tem bi bilo treba marketinški del, se pravi placane reportaže in oglase, strogo ločiti od informativnega dela.

Ali je "Homo turisticus" oddaja po vašem okusu?

Uredniki so nactovali polurno turistično oddajo. Po mojem mnenju v pol ure ni mogoče povedati dovolj. Odločil sem se, da pripravim koncept nove oddaje, ki bi poglobljeno obravnavala to področje. Tako sem prišel tudi do univerzalnega naslova v volatinstvini *Homo turisticus*.

Kaj pa uredniški kolegiji?

Ko smo dobili novo programsko shemo za leto 1993, je bila vanj vključena tudi turistična oddaja in sicer celo dvakrat mesečno. Dve oddaji s tako zamisljeno vsebino pa mesečno

ne moremo pripraviti. Sprejeli so predlog, da je oddaja enkrat na mesec. Lotil sem se dveh manjših problematik, oziroma dilem. Slo je za ekologijo v turizmu in smucanje. "Zeleni fundamentalisti" so namreč trdili, da je vsakršno smucanje škodljivo za okolje, zlasti pa se snežni topovi. V Avstriji in se nekaterih drugih smučarskih deželah so opravili na tem področju številne raziskave in dokazali, da dodatni sneg ni škodljiv, če ga pripravljajo pod določenimi pogoji. Tako je ta oddaja tudi v Sloveniji razčistila to dilemo.

"Homo turisticus" je prijeten tudi za oko...

S takimi temami sem zelel nadaljevati, hkrati pa sem zelel pripravljati oddaje, ki bi bile prijetne tudi za oko. Ko je bil "Homo turisticus" dvakrat na mesec, je bilo težko zadostiti postavljenim kriterijem kvalitete. Posebno se poleti, ko smo avgusta lani imeli celo pet turističnih oddaj.

Pravi ubijalski tempo...

Res je. Zato sem znova pristal na eni oddaji mesečno. Zdaj oddaja spet traja eno uro, kot sem že na začetku predlagal. Če ne bo znova prišlo do sprememb, bo vse leto obdržala enako dolžino in bo na sporedu enkrat mesečno. Radi bi jo čim bolj približali gledalcem. K temu bo prav gotovo prispeval tudi ugoden torkov termin ob 21 uri.

Zdi se mi, da bi bilo v polletni sezoni morda bolje, če bi imeli dve polurni oddaji mesečno zaradi aktualnosti. Zelo težko je biti aktualen z mesečno oddajo. Napovedi za mesec dni vnaprej se namreč ne obnesejo, pa tudi napovedi so na sploh sporne, saj lahko pride iz različnih vzrokov, recimo vremena, do nepredvidljivih sprememb.

Kakšne so bile ocene strokovne javnosti in celotne javnosti na začetku in kakšne so zdaj?

V strokovni javnosti je *Homo turisticus* naletel na zelo ugoden odmev. Prej je bilo nerodno, ker je bila oddaja konec tedna, ko so se gledalci že odločili, kje bodo preživeli konec tedna. Mnogi, tisti najaktivnejši, so namreč običajno oddajo sprejeli. Mislim, da bo oddaja tudi dosegla svoj namen, pridobila na gledanosti.

Kako sodelujete z turističnimi agencijami?

Z vsemi večjimi turističnimi agencijami in kraji v Sloveniji dobro sodelujemo. Zal so sedaj podjetja v primežu lastninjenja,

kar negativno vpliva na njihovo delo. Samo Kompas se je razbil na 54 podjetij, kar pomeni, da ne bo več nastopal kot veliko podjetje, temveč bo njihovo delo razdrobljeno in morda celo manj učinkovito. Tudi na državnem nivoju ni vse tako, kot bi lahko bilo.

Kako ta oddaja vpliva na turistično kulturo Slovencev?

Ce bo oddaja dovolj dolgo časa na sporedu in če bo celo dvakrat na mesec, bi lahko tudi z njo vplivali na turizem in obnasanje Slovencev na počitnicah, pa naj gre za turistične delavce ali za turiste kot take.

Pri nas se dolgo časa ni govorilo o igralnicah in tovrstnem turizmu. Kako vi gledate na to?

Prihodnost v igralniškem turizmu vsekakor je, če ga ne bomo pri nas sami uspešno zatrli. Predvsem pa se je treba zavedati, da igralnice niso samo hise hazarda, temveč tudi hise najraznovrstnejših zabav. Igralniški turizem je vsekakor koristen za naše gospodarstvo. Po podatkih, s katerimi razpolagam, so z igralniškim denarjem med drugimi zgradili tudi portoroško marino in se marsikateri turistični objekt. Zame je koristnost igralnic več kot očita. Po mojem bi se moral denar deliti na tri dele: tretjino kraju, tretjino igralnici in tretjino državi.

Kako bo s turizmom pri nas v prihodnje?

Največ smo zaslužili s turizmom leta 1990. Skoraj 900 mio dolarjev. Zelo lep zaslužek, če upoštevamo, da imamo pravih postelj komaj 35 tisoč. Lahko smo zadovoljni z lanskim izkupičkom, ki ga cenijo na 750 mio dolarjev. Povprečno na prebivalca zaslužimo kot v Italiji, pa veliko manj kot v Avstriji, kjer so svetovni prvaki. Če bi sli s takim tempom naprej, potem si v desetih letih ne moremo obetati bistvenega napredka. Ko bo vlada spoznala, da je turizem tisti konj, na katerega je treba postaviti, potem bo bistveno drugače. Denar je s turizmom mnogo lažje zaslužiti kot s prodajo industrijskih proizvodov.

Vase skrite želje?

V povezavi s turizmom? Zelo bom vesel, če se mi ne bi bilo treba v komentarjih ponavljati, kot mojemu učitelju Milenku Sobru. Vedno znova je moral opozarjati na iste napake v turizmu. Rad bi, da bi nekatere teme izginile iz našega komentarskega repertoarja. Vesel bi bil, če bi dosegli ali pa celo presegli Avstrije...

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

06.00 Awake on the Wild Side; 09.00 Video; 12.00 Soul Of MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Buttthead; 23.00 Ponovitve

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 Top of the Hill; 3. del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 E Street; 20.00 M.A.S.H.; 20.30 Full House; 21.00 X-Files; 22.00 Code 3; 22.30 Senfield

PRO 7

11.40 Roseanne; 12.10 Pri Huxtablovih; 12.40 Merlin in meč, am. tv film; 14.25 Hardcastle & McCormick; 16.25 Risanke; 17.55 Parker Lewis; 18.25 Krila; 18.55 Roseanne; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Ninja želve, am. akc. komedija; 22.05 Kung Fu-V znamenju zmaja, am. serija; 23.05 Poročila

PREMIERE

07.00 Romeo; 09.50 Jezen spanec, am. film; 13.15 Kino '94; 17.00 Bele peščine, am. triler; 19.00 Kino '94; 20.15 Orlando, angl.-rusko-franc. film; 21.50 Samantha, am. komedija; 23.30 Ladies Night

SAT 1

09.05 Ponovitve serij; 13.00 Ladija zaljubljenec; 14.00 Sosed; 14.30 Alf; 16.00 Vesoljska ladija Enterprise; 17.00 Pet krat Pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pajdi na vse, igra; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Hunter-Legija strahu, am. tv kriminalka; 22.05 Pravica iz teme, am. serija; 23.05 Globina, ameriški akcijski film; 01.15 Ponovitve

EUROSPORT

07.30 Olimpijsko jutro; 08.00 Skoki K-120m; 08.00 Hitrostno drsanje 1000m (M); Hitrostno drsanje 3000m (Z), štafeta; 10.00 Biatlon 7,5 km (Z), prenos; 11.30 Skoki K-90m, prenos; 13.00 Veleslalom (M), 1. tek, posn.; 13.30 Veleslalom (M), 2. tek, prenos; 14.15 Biatlon 10 km (M), prenos; 15.00 Hokej, četrtfinale: B2 - A3, prenos; 17.30 Hokej, četrtfinale: A1 - B4, prenos; 19.00 Umetnostno drsanje (Z); Hokej: A2 - B3, prenos; Hokej: B1 - A4, prenos; 23.30 Olimpijska poročila

RTL

09.00 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Čas hrepenenja; 17.00 Kdo je seff?; 17.30 Družinske vezi; 18.00 Paradiso Beach; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Brez sledu; 21.15 Seaquest DSV, serija; 22.15 TV Stern; 23.15 Gottschalk

RTL 2

05.45-17.00 Ponovitve serij; 17.00 Zenska za 7 milijonov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Mož za 6 milijonov dolarjev; 20.00 Poročila; 20.15 Oženil sem družino, nadaljevanka; 21.20 Rokoborba; 22.30 Poročila; 22.35 Preden se past zapre, kanadska kriminalka; 00.40 Monstres-Ko kri zaledeni

SKY MOVIES

17.00 The Wilkiest Ship In The Army; 19.00 Fall From Grace; 21.00 Year Of The Gun; 23.00 Far And Away

MOVIE CHANNEL

17.00 The Bad News Bears In Breaking; 19.00 Solomon's Choice; 21.00 Jersey Girl; 23.00 Dirty Work

FILMNET +

16.00 K-TV; 18.00 Jetsons: The Movie; 19.20 El News; 20.00 Ernest Scared Stupid; 22.00 Father Of The Bride

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tuje- ga tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč; 20.00 Iz glasbenih šol; 21.05 Zborovska glasba; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etno glasba sveta; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Gospodarski vestnik; 8.40 Prireditve; 9.45 Kje vas čevlji žuli; 11.00 Moped show; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilizem; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobtnice; 14.50 Borzne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.50 Šport; 19.30 Melodije po pošti; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00 Poročila; 8.10 Matineja; 10.05 Umetniška beseda; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revljah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 17.00 S festivalov; 20.00 Radioteka; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glasbena tradicija; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Na rešet; 8.45 Delo; 9.00 Servisne informacije; 9.15 Lillehammer '94; 9.45 Odgovori na «Rešeto»; 11.30 Hladno...toplo... vroče; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podknice; 14.30 Lillehammer; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Ob glasbi ob glasbi; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Ob glasbi, ob glasbi...; 19.30-23.15 Večerni program Modrega vala Radia Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop, slovarček; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Alternativna medicina; 11.00 Srečanja; 12.00 Romagna mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 Back to the future; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Nativita; 20.00 Prenos RMI

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.15 Napoved dogodkov; 7.45 Slov. novice; 9.25 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarska oddaja; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 18.15 RGL na rajz gre, oddaja o turizmu; 22.00 Radosti življenja z A. Sivko; 01.00 Star sat radio.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 13.00 Pesem tedna; 17.00 Country Club; A. Sifrer; 18.50 Radio jutri, koristne informacije.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 9.15 Na postaji zvokov; 10.05 Tema dneva; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekska gorco; 13.15 Telefon express; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleni ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Šport; 18.00 Po domače; 19.30 Športna sredi; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-info); 17.00 Rešeto; 19.00 Tolpa bumov: The Gories; 20.00 Come Together; 21.00 Night Time; 22.00 Blues; Fred McDowell; 23.00 Pantonalni kabaret; 24.00 Radio sateliti.

Radio Trst A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik (pon.); 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta knjiga; Oštrigeca (Marjan Tomšič, 20. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; MePZ Valentin Vodnik; 13.20 Na goriškem valu, (1. del); 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu (2. del); 15.00 Made in Italy; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Trieste Prima, mednarodna srečanja s sodobno glasbo; 18.00 Šalivo-rešno; 18.20 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja brez naslova (prof. Samo Pahor); 21.00 Novi svetovalci se predstavijo; 22.00 Ostali Trst (Vodi Paolo Parovel).

Radio Koroška

18.10-19.00 Glasbena sredi; 21.05-22.00 Pozdrav s Primorja.

NOVICE

Izboljšava mrežnih sistemov

INNOPOTTI - Na tekmovanju poslovnih inovacij v fin-skem mestu Innopottiju je prvo nagrado prejela družina »integriranih vezij za posebne namene« (ASIC), zasnovana na tehnologiji »sinhrona digitalne hierarhije« (SDH). Čipi ASIC, ki so jih razvili v laboratorijih korporacije Nokia Telecommunications, so osnova za izdelovanje vrhunskih sistemov priprave rezervnih različic v mrežah podatkov. Nova tehnologija omogoča modularnost in fleksibilnost sistemov. SDH sistem lahko dodajamo obstoječim mrežam ter tako povečamo možnosti nadzora nad njihovim delovanjem. Nokia je več teh sistemov že dostavila potrošnikom po evropskih državah, da bi jih testirali, v bližnji prihodnosti pa pričakuje tudi komercialni uspeh. Celoten projekt ASIC, ki je bil spocet že leta 1989, danes zaobsega več kot šestnajst inovacij.

Arhiviranje zakladov sveta

SANTA CLARA - Vrsta velikih požarov v južni Kaliforniji je v preteklih dveh letih povzročila za pet milijonov dolarjev škode na umetninah - uničili so mnoge nenadomestljive glasbene stvaritve, literarne in likovne umetnine, vključno s specialno zbirko v Javni knjižnici Los Angelesa. Zato so na Kalifornijski politehnični državni univerzi v San Luis Obispu začeli uresničevati projekt Phoenix, ki naj bi že v bližnji prihodnosti zmanjšal tovrstno škodo. Uprava omenjene univerze je namreč razvila program za arhiviranje različnih vrst dokumentov na CD-ROM-ih, ki ga izvajajo tamkajšnji študenti. Z vnašanjem dokumente na diske si nabirajo dragocene izkušnje, ki jim bodo kasneje zelo koristile pri zaščiti pomembnih zgodovinskih arhivov. Najnovejšo tehnologijo in drugo strojno opremo za preslikavanje dokumentov je univerzi podarila družba Plustek USA iz Santa Clare. V okviru projekta Phoneix so, denimo, pred nedavnim posneli na CD-ROM precejšnje število dokumentov in astronomskih kart iz knjižnice Huntington, blizu Pasadenne, ki jih je izdelal Galileo Galilej.

Prva pomoč pri taksistih

TAJPEH - V večjih mestih prometni zamaski pogosto ovirajo vozila reševalnih služb, tako da redko pravočasno pripeljejo do ljudi, ki potrebujejo pomoč. Zato so v tajvanskem Tajpehu začeli uvajati poseben program, ki naj bi nekoliko olajšal razreševanje tega problema. Za prvo medicinsko pomoč usposabljaajo taksiste. Pričujejo, da bodo v prihodnjih treh letih usposobili vsaj polovico voznikov mestnih taksijev. Podobno »dopolnilno službo« bodo verjetno uvedli tudi po drugih mestih, kjer je zelo gost promet.

Zid s tisoč obrazi

SEATTLE - Ko bo najbogatejši American Bill Gates, predsednik korporacije Microsoft, vstopil v svojo palaco v predmestju Seattla, bo lahko s pritiskom na gumb spreminjal slike na steni. »Slike« so pravzaprav ravni, dokaj zmogljivi prikazovalniki na tekoče kristale. Ena izmed Gatesovih družb - Continuum Productions - že pripravlja bazo podatkov za »digitalno slikarstvo« in kupuje pravice na digitaliziranje znanih umetniških stvaritev. Elektronska galerija v Gatesovi sanjski hiši bo pravzaprav »poskusni poligon« za izdelke omenjene družbe. Vodstvo korporacije namreč predvideva, da bo lahko digitalizirane umetnine ponudilo potrošnikom preko kabelske televizije ali CD-ROM-ov. Tako bo uporabnik verjetno lahko izbral, katero sliko želi imeti na steni, nato pa bo plačal zacasnno ali trajno najemnino.

Skrivnostni vzrok »mrzlotresa«

ALBANY - Niti prebivalci severnih predelov, kjer sicer ni potresov, niso popolnoma varni pred to »nadlogo«. Walter Mitronovas, seizmolog Državnega muzeja v Albanyju, je pred nedavnim zbral različne dokaze o zvoiku in gibanjih, ki jih povzročajo t.i. mrzlotresi. Gre za razmeroma plitve potresne sunke, ki so dovolj močni, da zamajejo hiše in ustvarjajo zvoke, kakršni spominjajo na »eksplozijo peči«. Mitronovas navaja primer krioseizma (gr. kryos - mraz, seismos - potres), ki se je zgodil leta 1989 blizu Milтона v zvezni državi New York. Do tega fenomena je prislo v obdobju hudega mraza, v nočnem času, ko je temperatura močno padla, zemlja pa je zmrlznila. Mrzlotres je povzročil plitve razpoke na tleh, ki niso bile daljše kot sto metrov, kajti zemlja je zmrlznila samo na površju. Niti ena razpoka se ni približala hišam, ker so bili njihovi temelji precej toplejši od okolice. Ni se natančno raziskano, kako se sproži mrzlotres. »Z vodo prepojena tla zamrznejo, nato pa se raztezajo - vendar to raztezanje ne more biti vzrok za pokaanje,« pravi Mitronovas. »Bržkone razpoke na zemeljski povrhnjici povzroča napenjanje. Ko se led enkrat izoblikuje, da lahko stiskamo kot vsako drugo snov. Naravno stiskanje ledu napenja zemljo, zaradi cesar se na koncu pritiski izravnavajo z nenadnimi razpokami in bobnjenjem, ki spominja na prave potrese.

Najdaljši most v Evropi

KOEBENHAVN - Ko bo most dokončan - predvidoma leta 1997 - bo največji viseči most na svetu in najdaljši v Evropi. Ta veličanska konstrukcija bo premostila morski preliv Veliki belt med otokoma Fyn in Sjælland, ki je širok 6.790 metrov. Pravzaprav načrtujejo dva ogromna mosta in predor za promet z motornimi vozili. Zaenkrat gradijo prvi most med otokoma, ki bo visel na dveh 260 m visokih nosilnih stebrih, stoječih na velikih zabojnikih (dolžina 78 m, širina 35 in višina 30 m), težkih po 32.000 ton. Oba podvodna zabojnika bodo kasneje zalili z betonom, ker bosta služila kot podnožje celotnega mostu. Za vleko enega zabojnika z obale do mesta, kjer bo potopljen kot sestavina mostu, so potrebovali pet visokomorskih vlačilcev. Izvajalec projekta Veliki belt je korporacija Vzhodni most Danske. (E. J.)

ZNANOST / BRITANSKA IZKUŠNJA S PRIVATIZACIJO

Privatizatorji na potepu

Bodocnosti približno sedesetih britanskih znanstvenih ustanov je v rokah odbora izvedencev za »učinkovitost«. Člani komisije prav sedaj potujejo po Otoku in iščejo institute, ki bi jih bilo mogoče in smiselno privatizirati. Skupina, ki deluje v okviru vladnega Oddelka za uspešnost, bo v naslednjih dveh mesecih obiskala vladne raziskovalne ustanove in - predvidoma aprila - o svojih ugotovitvah poročala ministru za znanost Williamu Waldegravu. Laboratoriji, za katere se bo izkazalo, da bi jih bilo treba privatizirati, bi utegnili preiti v zasebno last že do naslednjega Bozica.

Britanska vlada je maja lani v Beli knjigi o znanosti in tehnologiji zapisala, da bi se dobršen del dejavnosti, ki potekajo v vladnih raziskovalnih institutih, lahko odvijal tudi v privatnem sektorju. Tedaj je vlada tudi predstavila namero, da oceni, katere ustanove bi lahko prezevele kot zasebne družbe.

Delo odbora se bo vrtilo predvsem okoli kakih 30 institutov, ki jih upravljajo

Raziskovalni sveti, poleg teh pa bodo pod lupo se laboratoriji, ki sodijo pod razna ministrstva. Sem stejejo tudi »polprivatizirane« agencije kot, denimo, Vladni kemijski laboratorij, ki spada pod Ministrstvo za trgovino in industrijo.

Mnogi znanstveniki niso preveč navdušeni nad privatizacijo, saj se bojijo, da dolgotrajnejše raziskave in projekti, ki niso komercialno donosni, ne bodo nikogar več zanimali. Aaron Klung, vodja cambriskega Laboratorija za molekularno biologijo - ta deluje v sklopu Raziskovalnega sveta za medicino -, nasprotuje privatizaciji institutov, podobnih njegovemu, ker se najčesce ukvarjajo z baznimi raziskavami, ki jih industrija ne bo podpirala. »Raziskovalni sveti imajo že kar nekaj izkušenj s financiranjem tovrstnih projektov, ki so se dolgo ročno izplačali. Tega ne bi kazalo spreminjati,« je dejal Klung.

Znanstvenik iz Laboratorija Rutherford Appleton, s katerim upravlja

Raziskovalni svet za znanost in tehniko, dvo-

mi, da bi »trg« za njegove raziskave osnovnih delcev sploh kdaj lahko obstajal, saj gre za edinstvene programe. Na teh področjih preprosto ni konkurence.

Končna odločitev o teh stvareh bo v rokah pristojnih ministrov. Ti bodo upoštevali mnenje Oddelka za uspešnost, ki so ga ustanovili pred petnajstimi leti, da bi preverili donosnost vladnih vlaganj. V Oddelku se poleg tega ukvarjajo se z iskanjem možnosti za izboljšanje donosnosti vladnih investicij in z vnašanjem konkurenčnosti v državne projekte.

»Drobnogled« Oddelka za uspešnost bo trajal 90 dni, v tem času pa bo stirinajstčlanska skupina ocenila delovanje raziskovalnih institutov v primerjavi s podobnimi programi v privatnem sektorju. V Odboru je tudi predstavnik industrije. Strokovnjaki Oddelka si bodo upoštevali se mnenje komisije izvedencev za upravljanje raziskovalnih ustanov, katere člani so tako iz javnega kot iz privatnega sektorja.

Med podatke, ki bodo Odbor za učinkovitost na obiskih v institutih najbolj zanimali, sodi »zadovoljstvo naročnikov«, skupni stroški ter razmerje med številčnostjo upravnih delavcev in aktivnih znanstvenikov. Odborniki bodo podrobno izprašali vodilne - se posebej tiste, ki skrbijo za proračun. Najdlje pa se bodo ukvarjali z iskanjem odgovorov na vprašanja, zakaj vlada podpira določene projekte in zakaj jih izvaja ravno tako, kot pac jih.

Andy Coghlan -PrZ-

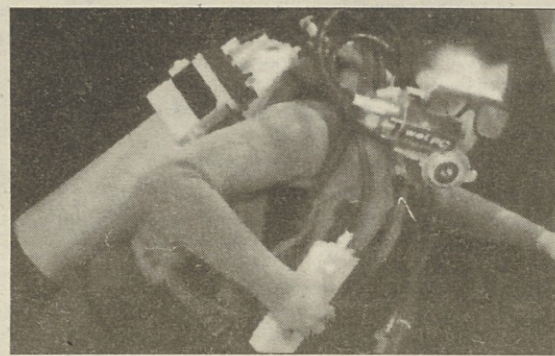

»Sladka opojnost« privatiziranih laboratorijev (NS)

Podvodni računalnik

MELBOURNE - »Zakaj potapljači nimajo računalnikov, če jih imajo že vsi drugi?« se je nekoč vprašal Bruce Macdold, pomorski tehnolog z Avstralskega instituta za znanost o morju (AIMS) v Townsvillu. Lotil se je pošla in napravil WetPC (»wet« v angleščini pomeni mokri), tridelno mikroprocesorsko napravo, ki jo bodo uporabljali podmorski raziskovalci podobno kot njihovi kolegi »na suhem« rabijo prenosne računalnike. Prikazovalec je skupaj z nosilcem nameščen na rame potapljača, tako da je v vidnem polju desnega očesa. Vodotesno ohišje je z računalnikom pritrjeno na pas kisikove bombe. Potapljač nosi tipkovnico na desni strani prsi. Vsi segmenti so med seboj povezani z vodotesnimi kablji. Tipkovnica ima sedem gumbov, ki jih je mogoče kombinirano uporabljati za vključevanje naprave in operiranje s posameznimi sklopi podatkov, beleženje novih informacij, preverjanje podatkov, map in za druge operacije. Besedila, skice ali karte so na prika-

zovalcu videti, kot da lebdi v vodi na desni strani pred potapljačem. Takšni »mokri osebni računalniki« pa niso namenjeni le raziskovalcem, ampak vsem potapljačem, ki pod vodo zbirajo podatke, preučujejo različne vrste morske flore in favne, raziskujejo morsko dno ali iščejo okvare na napravah za potapljanje. V institutu so prepričani, da bo WetPC uporaben tudi za policijske preiskave, različne druge po(d) morske operacije in za vzdrževanje plavajočih crpalnic nafte iz morskega dna. Če WetPC povežemo z akustičnim odbojnikom, si lahko pomagamo pri gibanju skozi motno vodo. Preko modema ga je mogoče povezati z drugimi podvodnimi računalniki. AIMS je že razvil nekatere dopolnilne naprave: Internode za gibanje v »popolnem mraku« in FINMAP za natančno določanje položaja, za podvodno navigacijo. Tehnolog Macdonald pa že razvija napravo, ki bo na ekranu (WetRAT) prikazovala resetke za stetje rib in druge meritve, ter nadzorni sistem za operiranje z računalnikom s pomočjo jezika ali prstov na nogah. Proizvajalci zagotavljajo, da WetPC ne bo dražji od prejšnjih računalnikov. (E. J.)

Potapljač s podvodnim računalnikom WetPC

ZANIMIVA ZNANOST (15)

Uporabno tretje oko

BORIS SERGEJEV

Prvo, kar so znanstveniki odkrili med preučevanjem funkcije tretjega očesa, je njegova vloga termometra. Hladnokrvne živali ne morejo ohranjati stalne telesne temperature; lahko jo kvečjemu nekoliko uravnavajo, namreč s skrivanjem pred sončno pripeko podnevi in pred mrazom v hladnih nočeh. Vendar pa bi bil tovrsten umik v primeru, ko bi bilo njihovo telo že pregreto ali podhlajeno, že prepozno: tedaj bi živali utrpele toplotni sok ali pa bi zmrlznila. Zahvaljujoč tretjemu očesu, ki izmeri zunanjo temperaturo in jih vnaprej opozori, da postaja pretoplo oziroma prehladno, pa hladnokrvne živali se pravočasno zvedo, kdaj je napočil trenutek umika. Kožna pokrivala, ki prekrivajo tretje oko, toplotnih žarkov ne ovirajo.

Nalog tretjega očesa pa s tem seveda še ni konec. Pri dvozivkah tretje oko regulira barvo kože. Če paglavce postavimo za pol ure v temen prostor, se jim bo koža vidno osvetlila; paglavci z odstranjenim tretjim očesom pa povsem izgubi sposobnost spreminjanja barve. Izkazalo se je, da tretje oko izloča poseben hormon, imenovan melatonin, ki povzroča bledikavost kože. Na svetlobi se izločanje tega hormona ustavi.

Tretje oko sesalcev je zelo dobro obveščeno o stanju okolice, čeprav je skrito globoko v lobanji. V vsakem trenutku namreč povsem dobro ve, ali je zunaj svetloba ali tema. Sporočila o tem očitno dobiva naravnost iz »prve roke«. V sesalcevo tretje oko prodirajo zgolj večje simpatičnega živca (drugi živci v njem ni), ki prihajajo iz zgornjega vratnega simpatičnega ganglija, ki med drugim inervira tudi mišice zenic. Kot vemo, pa se zenica v temi siri. Zelo verjetno je torej, da se menjava dneva in noči ter druge spremembe svetlobnih razmer vpletajo v delovanje epifize. Če se misli predolgo zadržujejo v prostoru z nespremenjeno svetlobo, se teža njihove epifize občutno zmanjša. Daljše bivanje v temi pa na temenskem očesu ne povzroča nobenih sprememb.

Z vplivanjem na spreminjanje barve kože in z reguliranjem telesne temperature pa nalog tretjega očesa se zmeraj ni konec. Natančne raziskave so pokazale, da se je človeško tretje oko spremenilo v sicer nenavadno, a vendarle polnovredno zlezo. V nobeni drugi zlezi, razen epifize, namreč ne moremo najti takoiimenovanih astrocitov, najpreprostejših nervnih celic, ki se sicer bohotijo po hemisferah velikih možganov. V cem bi bil pomen tako tesne sorodnosti zleznih in nervnih celic, zaenkrat se ni povsem jasno.

V novejših casih je tretje oko predmet številnih laboratorijskih raziskovanj po vsem svetu. Paglavci so znanstvenike napeljali na pomisel, da tretje oko pri visjih živalih proizvaja določene hormone. Ta predpostavka se je že kmalu potrdila. Pokazalo se je, da hormoni, ki jih izloča tretje oko, delujejo zlasti na drugo možgansko tvorbo: hipotalamo-hipofizni kompleks, ki najtesneje sodeluje pri regulaciji ravnotežja soli in vode v organizmu, pa tudi pri regulaciji sestave krvi, prebave, spolnega dozorevanja in spolne potence, in - kar je morda najpomembnejše: organizira tudi naše emocionalno stanje in posledično določa tudi značilnosti naše psihične aktivnosti. Raziskave, opravljene na podganah, so pokazale, da podganji mladici brez tretjega očesa rastejo hitreje in zrastejo močnejši in večji od njihovih normalnih vrstnikov. Prej tudi dosežejo spolno zrelost in pogostejše rojevajo potomce. Podobno se obnašajo operirani piščanci: veliko prej dozori v peteline in kokoske in veliko pogostejše nosijo jajca.

Otroci, katerim aktivnost epifize zaradi bolezni oslabi ali povsem preneha, zgodaj dosežejo spolno zrelost, njihovi spolni organi pa rastejo neporocionalno hitro in postanejo pretirano veliki. In narobe: sistematično uživanje preparatov, sestavljenih na bazi epifize, upočasnjuje spolno dozorevanje organizma, pri odraslih živalih pa povzroča atrofijo spolnih zlez. Take živali imajo manj potomcev in manj prizadevno težijo k ustvarjanju družine.

Nadaljnje raziskave so odkrile še več zanimivosti. Pokazalo se je, da epifiza, učinkujoč na hipofizo ali neposredno na trebušno slinavko, sodeluje pri uravnavanju količine sladkorja v krvi. Uvajanje ekstraktov epifize v organizem pripelje do naglih sprememb pri uravnavanju vode. Nekateri znanstveniki so opazili, da tretje oko vpliva tudi na delovanje nadledvicnih zlez in zleze ščitnice.

Na osnovi raziskav, opravljenih na ljudeh in živalih, je moč sklepati, da epifiza deluje od rojstva do globoke starosti in medtem niti malo ne zmanjšuje svoje aktivnosti - čeprav ni izključeno, da se nekatere značilnosti njenega delovanja s staranjem vendarle spreminjajo. O tem priča pojav zrnca v tkivu tretjega očesa. Ta zrnca so sestavljena iz kalcija, magnezija, fosforja in železa. Novorojenčki tega čudnega možganskega »peska« nimajo, do 15. leta starosti ga najdemo zelo poredko, medtem ko se njegova količina iz leta v leto vse bolj povečuje. Dobro pa vemo, da majceno zrnca peska lahko popolnoma znati delovanje našega normalnega očesa; težko bi torej verjeli, da ne bi motilo tudi delovanja našega notranjega, tretjega očesa.

Od trenutka prvih raziskav smo izvedeli veliko nepričakovanih novosti o našem tretjem očesu. Toda ali so s tem njegove funkcije že docela izčrpane? Zagotovo ne. Raziskave se nadaljujejo. Najbrž nam bo ta skrivnostni in še zmeraj nezadostno raziskan organ podaril še mnoga presenečenja. (B.K.)

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V četrtek, 24., in v petek, 25. februarja, ob 20. uri: Ivan Cankar - POHUJSANJE V DOLINI SENTFLORJANSKI (KD).
V nedeljo, 27. februarja, ob 18. uri: OB LETU OSOREJ (SD).
DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511
Danes, 23. februarja, ob 19.30: W. Shakespeare - KRALJ HENRIK IV., za abonma sreda in izven. Predstava bo se v četrtek, 24. februarja, ob isti uri, za abonma četrtek in izven.
V soboto, 26. februarja, ob 19.30: M. Frisch - DON JUAN ALI LJUBEZEN DO GEOMETRIJE, za izven in konto.

MALA DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511
Danes, 23. februarja, ob 20. uri: B. Starr - MO-SKI POD POSTELJO. Razprodano!
V četrtek, 24. februarja, ob 20. uri: I. Torkar - BALADA O TASCICI, za izven in konto.
V petek, 25. februarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOZJE, za izven.

OPERA, tel.: 061/ 331-950
Danes, 23. februarja, ob 19. uri: Verdi - RIGO-LETTU, za izven in konto.
V soboto, 26. februarja, ob 19. uri: Bizet - CAR-MEN, za izven in konto.
V torek, 1. marca, ob 19. uri: Verdi - TRAVIA-TA, za izven in konto.

MGL, tel.: 061/ 210-852
V četrtek, 24. februarja, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, za abonma študentski C. Predstava bo se v petek, 25. februarja, ob 19.30, za izven in konto.

MALI ODER MGL:
V soboto, 26. februarja, ob 22. uri: G. Barilly - MEDENI MESEC, za izven in konto.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE, tel.: 061/ 312-860
V petek, 25. februarja, ob 17. uri: D. Totheroh - A. Jelen - UKRADENI PRINC IN IZGUBLJENA PRINCESKA, za izven.
V nedeljo, 27. februarja, ob 16. uri: A. Lindgren - V. Arhar - Stih - PIKA NOGAVICKA, za izven.

KD SPANSKI BORCI, tel.: 061/ 1404-183
V petek, 25. februarja, ob 20. uri: Ray Cooney -

POKVARJENO. Gostuje gledališče Tone Cufar iz Jesenic.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
V petek, 25. februarja, ob 21. uri: gledališče Ane Monro - VARIETE.
V soboto, 26. februarja, ob 17. uri: MEH ZA SMEH v izvedbi gledališke skupine Unikat.
V nedeljo, 27. februarja, ob 20. uri: Zijah A. Sokolović - GLUMAC ... JE GLUMAC ... JE GLUMAC.

VODNIKOVA DOMACIJA, tel.: 061/ 1593-395
Danes, 23. februarja, ob 19.30: E. Flisar - TRISTAN IN IZOLDA.

LGL, tel.: 061/ 314-789
Danes, 23. februarja, ob 18. uri: Jan Malik - ZOGICA MAROGICA.

CELJE
SLGC, tel.: 063/ 25-332
V četrtek, 24. februarja, ob 11. uri: L. Pirandello - KOT ME TI HOČEŠ, za abonma Srednja frizerska tekstilna strojna sola II Celje.
DNEVI KOMEDIJE '94
V petek, 25. februarja, ob 16. uri: simpozij na temo Kako smo ustvarjali komedijo v foyerju SLG Celje; ob 19.30: I. Torkar - REVIZOR '93. Gostovanje PGK.

V soboto, 26. februarja, ob 19.30: M. Gavran - MOZ MOJE ZENE. Gostovanje Mojega gledališča iz Ljubljane.

KRANJ
PGK, tel.: 064/ 222-681
V četrtek, 24. februarja, ob 19.30: Matija Logar - DOSJE, za abonma modri in izven.
V soboto, 26. februarja, ob 19.30: Ray Cooney - ZBEŽI OD ZENE. Razprodano! Predstava bo se v soboto, 5. marca, ob isti uri.

MARIBOR
DRAMA, tel.: 062/ 221-206
V petek, 25., in v soboto, 26. februarja, ob 19.30: Dante-Prokič-Pandur - LA DIVINA COMMEDIA - Purgatorio.
V nedeljo, 27., in v ponedeljek, 28. februarja, ob 19.30: Dante-Prokič-Pandur - LA DIVINA COMMEDIA - Paradiso.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Kulturni dom
Jutri, 24. t.m., ob 16. uri (red I) ponovitev drame Miroslava Krleže »V agoniji«
v izvedbi SSG. Režija Boris Kobal. Nastopajo J. Soucek, M. Blagović, V. Jurc in M. Caharija. Ponovitev v nedeljo, 27. t. m., ob 16. uri (izven abonmaja).

Verdi - Dvorana Tripcovich

Operna sezona: danes, 23. t.m., ob 20. uri (red C) bo na sporedu zadnja predstava dela H. Berlioz »Faustovo pogubljenje«. Dirigent M. Tabachnik, režija I. Stefanutti, sodeluje zbor »I piccoli cantori della città di Trieste«. **Gledališče Rossetti**
V teku je predprodaja vstopnic za Marivauxovo delo »Il gioco dell'amore e del caso«, ki bo na sporedu od 1. do 6. marca.

KOROŠKA

CELOVEC
Mestno gledališče: jutri, 24. t.m., ob 19.30 G. Verdi - opera »Ein Maskenball«. Danes, 23. t. m., ob 19.30 Coline Serreau »Hase Hase«
(Zajec, zajec).

ROŽEK
V Kulturni dvorani na Muti, Moschitz, Rožek,

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
Danes, 23., in v četrtek, 24. februarja, od 18. do 22. ure: delavnica MARKA POGACNIKA 1994 (SD).
V četrtek, 24. februarja, ob 19. uri: ALES DEBELJAK - Sveta vojna in Islam (sejna E3).

GALERIJA SKUC, Stari trg 21
V torek, 1. marca, bo ob 19. uri literarni večer. Sodelujejo: V. Möderendorfer, J. Hudolin, M. Novak in A. Štern.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI, tel.: 061/ 1404-183
V soboto, 26. februarja, ob 16. uri: carobno magično popoldne z MIRANOM CANAKOM.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
Danes, 23. februarja, ob 20. uri: predavanje iz cikla Vesela znanost o okolju RUDI RI-

ZMAN - Nacionalizem - pro et contra.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE
V torek, 1. marca, bo ob 11. uri: predstavitev nove zgodovinske revije ZGODOVINA ZA VSE.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
Danes, 23. februarja, ob 17. uri: v otroški knjižnici in Vodnikovi domaciji predstavitev ilustracij in pogovor s slikarjem MARIJANOM MANČKOM.

TRŽIČ
KNJIŽNICA DR. TONETA PRETNARJA, Balos 4
V petek, 25. februarja, ob 17.30 predstavitev likovne monografije JURIJ IN DIVJE ZIVALI.

VELENJE
KNJIŽNICA VELENJE
V četrtek, 24. februarja, ob 19. uri: 3. družinski večer - JELKA in DARJA REICHMAN.

brielle Ziani in Roberta Curcija »Bianco, rosa e verde«
- trzasko pisateljice med leti '800 in '900. Prireditve je pripravilo združenje »Il caffè delle donne«.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Gledališče Miela
V petek, 25. t.m., v dvorani Ville Primc (Salita di Greta 38) bo ob 18. uri govoril Marcello Pezzeti iz Milana na temo »Shoan in mass media«.

Caffè Tergesteo
Jutri, 24. t. m., ob 17. uri predstavitev knjige Ga-

Lucio Dalla v Trstu

V soboto zvečer bo v gledališču Rossetti slavni italijanski kantavtor Lucio Dalla začel svojo letošnjo gledališko turnejo.

Dallo ni treba posebej predstavljati, saj že dvajset let sodi v sam vrh avtorske popevke. Kljub številnim dobrim skladbam je velik uspeh dosegel sele leta 1979 z albumom Dalla in s poletno veleturnejo istega leta s Francescom De Gregorijem. Od takrat so vse njegove plošče dosegle izjemen uspeh. Dober glasbenik, Dalla je tudi avtor izvrstnih tekstov in uspešen odrski maček. Znan je po zbadljivih besedilih, ki pogosto izražajo probleme italijanske družbe.

Te svoje vrline je potrdil tudi z zadnjim albumom Hennah, ki ga bo predstavil na tej turneji. Skladbe na tej plošči odražajo ljubezen kot poslednje upanje v vojni (Hennah), telefonsko ljubezen (Erosip), iskanje popolne svobode (Liberti), zavračanje neumnih televizijskih oddaj (Merdman) in druge prizore sodobnega vsakdana.

Dalla bo v Trstu nastopil v soboto in v nedeljo zvečer s pricetkom ob 21. uri. AWS

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Razstava JOZETA CIUHE - Iz pariškega ateljeja je na ogled do 20. marca.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5
Razstava Zimski salon 1994, na kateri se s slikami, instalacijami in objekti predstavljajo umetniki VOJKO ALEKSIC, OTO RIMELE in ANDREJ TROBENTAR, je na ogled do 26. februarja.

MODERNA GALERIJA, Tomsčeva 14
Retrospektivna razstava OHO je na ogled do 13. marca. Spremljevalni program ob razstavi: danes, 23. februarja, ob 17. uri: filmi OHO (1964-1970) - ponovitev projekcije; v četrtek, 24. februarja, ob 17. uri: filmi Nuse in Sreca Dragan s komentarjem Sreca Dragana.
Razstava JOSEPHA BEUYSA je na ogled do 20. marca. Razstava PEDRA CABRITA REISA - ECHO DER WELT III je na ogled do 27. februarja (Mala galerija).

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31
Razstava DUSANA TRSARIJA - Objekti in risbe 1973-1983 je na ogled do 27. februarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6
Razstava slik KAREN SOKLIČ je na ogled do 4. marca.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65
V četrtek, 24. februarja, bo ob 13. uri otvoritev razstave akvarelov JANEZA LOGARJA. Razstava bo na ogled do 30. marca.

GALERIJA PIC LEK, Verovškova 57
Razstava olj slikarke BRIGITE POZEGAR-MULEJ je na ogled do 11. marca.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21
Razstava slik SVETLANE JAKIMOVSKE-RODIC je na ogled do 4. marca.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3
Razstava JOZETA CIUHE je na ogled do 6. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
V četrtek, 24. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave slik VELJKA TOMANA. Razstava bo na ogled do 15. marca.

KNJIŽNICA J. MAZOVCA, Zaloska cesta 220
Razstava kolažev KATARINE STOKAR z naslovom Veliko drevo miru je na ogled do 17. marca.

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ, Muzejska 1
Razstava Tekstil v kmečki hiši iz Etnološkega

muzeja Budimpesta.

NUK, Turjaska 1
Razstava ALKIMIJA, SVETA VEDA NASA - Alkimisti in Paracelsus (1493 - 1541 - 1993) je na ogled do 4. marca.

DOBRNA
HOTEL DOBRNA
Razstava del kiparke ALENKE VICELJO je na ogled do 1. marca.

KOČEVJE
LIKOVNI SALON KOČEVJE
Razstava IVANA VARLA je na ogled do 4. marca.

KOPER
GALERIJA LOZA

V petek, 25. februarja, bo ob 19. uri otvoritev skupinske medregionalne likovne razstave. Razstava bo na ogled do 1. aprila.

GALERIJA MEDUZA, Cevljarska 34
V petek, 25. februarja, bo ob 19.30 otvoritev razstave risb, akvarelov in gvašev STANETA KREGARJA. Razstava bo na ogled do 31. marca.

NOVA MESTO
DOLENJSKI MUZEJ
V petek, 25. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave z naslovom PIRANSKO PRISTANISCE.

PIRAN
GALERIJA MEDUZA 2
Razstava tapiserij, del v tehniki makrameja in risb MARIKE DANC ROTH je na ogled do 25. marca.

MESTNA GALERIJA PIRAN
Razstava del umetnikov - udeležencev likovne delavnice Slovenija, odprta za umetnost - Sreznik je na ogled do 31. marca.

ROGAŠKA SLATINA
RAZSTAVNI SALON ZDRAVILISCA
Razstave slik ALICE JAVŠNIK je na ogled do 11. marca.

SLOVENJ GRADEC
GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI, Glavni trg 24
Razstava del slikarja TADEJA POGACARJA je na ogled do 6. marca.

VELENJE
GALERIJA IVAN NAPOTNIK
Razstava DUSE KAJFEŽ je na ogled do 2. marca.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Galerija Bassanese: do 9. marca bo na ogled razstava »Nicoletta Costa za Janka in Metko«, skice in scene, ki so jih uporabili pri operi.

Art Gallery
Do 26. t.m. so na ogled dela desetih trzaskih slikarjev.

Galerija »Al Bastione«
V soboto, 26. t. m., ob 18. uri bodo odprli razstavo Roberta Jlavatyja.

MILJE

Obcinska razstavna dvorana: na ogled je fotografska razstava Photo Imago »Paesaggio - Territorio«.

PORDENONE

Velika Dvorana - Zeroimage

Do 15. marca je na ogleografska rszatava Fulvie Farassino.

KOROŠKA

CELOVEC
V Mohorjevi knjigarni je na ogled razstava »Planine v sliki«. Galerija Slama: do 26. t.m. je na ogled razstava del Davida Smytha. Koroska dez. galerija: do 27. t.m., je na ogled razstava del Felixa Esterla. BV-Galerija: do 2. marca je na ogled razstava del Urbana Krkoska. Hiša umetnikov: do 28. t.m. je na ogled razstave »Center Pariz«.

BOROVLJE

V galeriji Rieser je na ogled razstava del 50 koroških umetnikov.

BELJAK

Mestna galerija: do 19. marca razstavlja Peter Krawagna.

ROŽEK

Galerija Sikoronja: Na ogled je razstava K. Golije in K. Tutte.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V petek, 25. februarja, ob 20. uri: koncert Simfonikov RTV Slovenija, za zeleni abonma.

V torek, 1. marca, ob 19.30: koncert: CAMERATA ACADEMICA (GD).

SLOVENSKA
FILHARMONIJA

V nedeljo, 27. februarja, ob 11. uri: koncert komornega orkestra SLOVENICUM.

GALA DVORANA NA
METELKOVI

V četrtek, 24. februarja, ob 20.30: koncert skupine OVERFLOW.

NARODNA GALERIJA,
Cankarjeva 20

V četrtek, 24. februarja, ob 20. uri: koncert LONDON FESTIVAL ORCHESTRA. Program: Purcell, Tippett, Britten, Vaughan Williams, Holst.

K4, Kersnikova 4

Danes, 23. februarja, ob 22. uri: PURE LAINE.

CELJE
GLASBENA SOLA CELJE

Danes, 23. februarja, ob 19.30: večer kabaretnih pesmi JANE MANNING - sopran.

MARIBOR

MALI ODER

Danes, 23., in v četrtek, 24. februarja, ob 21. uri: koncert VLADA KRESLINA - Najlepsa leta našega življenja, za izven.

ŽALEC
DOM II. SLOVENSKEGA
TABORA

V soboto, 26. februarja, ob 18. uri: koncert Mladinskega pihalnega orkestra Zalec.

FJK

TRST

Kulturni dom

V torek, 1. marca, ob 20.30 bo na sporedu 4. abonmajski koncert Glasbene matic. Nastopila bo komorna skupina Gallus consort (Dina Slama - alt, Janko Ban - cembalo, Milos Pahor - tenor, Erika Slama - flavta, Vasja Legisa - violončelo, Marko Feri - kitara. Na sporedu Sammartini, Händel, d'Arcano, Stamic, Haxdn, Mozart, Merkt, Viozzi, Slama, Tarsia.

Gledališče Rossetti

26. in 27. t. m. koncert Lucia Dalle. Izven abonmaja. Za abonente popust. Predprodaja vstopnic je v teku pri blagajni gledališča Rossetti.

Trzasko koncertno društvo

V ponedeljek, 28. t.m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil trio Debussy.

Gledališče Miela

Jutri, 24. t. m., ob 20.30 koncert Glasbene mladine Italije. Nastopila bosta Veronica Vascotto (sopran) in Ennio Silvestri (klavir). Na programu Smareglia, Viozzi, Sadero in Tosti.

BBC CLUB

V petek, 25. t. m., ob 21. uri bo nastopila skupina reggae glasbe Melones.

MILJE

Gledališče Verdi

V soboto, 28. t. m., ob 21. uri nastop jazz ansambla Joe Diorio Quartet.

TRŽIČ

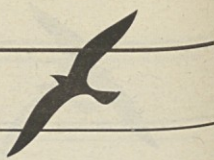
Obcinsko gledališče

V sredo, 2. marca, ob 20.30, večer indijske glasbe.

GORICA

Katoliški dom

V petek, 25. t. m., ob 20.30 bo nastopil violinist Marco Fornaciari ob klavirski spremljavi Massima Lambertini.

KOŠARKA / KORAČEV POKAL

Stefanel v Milanu z izdatno prednostjo

Tržačani tudi danes za zmago - Finale s Paokom?

V zadnjih štirinajstih letih ni Stefanelu se nikoli uspelo zmagati v Milanu, toda v drevišnji povratni polfinalni tekmi Korčevega pokala bi se Tanjevičevi igralci lahko zadovoljili tudi s porazom za manj kot sedemnajst točk. Tolikšna je namreč prednost, ki so si jo pred enim tednom nabrali v tržaski sportni palači.

Je izdatna zmaga v prvi tekmi (96:79) res zadostna doka za uvrstitev finale (verjetno proti solunskemu Paoku), je vprašanje, ki je v teh dneh najbolj ogreva razprave med Stefanelovimi navijaci. V zgodovini mednarodnih evropskih pokalov velikih preobratov res ne manjka. Milančani, ko je za njih igral nekdanji zvezdnik Lakersov Bob Mc Adoo, so enkrat celo nadoknadili zaostanek 34 točk! Kdor se na te zadeve spozna, svetuje tržaskih košarkarjem, naj se preveč ne zanašajo na rezultat iz prve tekme. Cilj v Milanu ne sme biti omejen poraz, ampak ponovna zmaga.

Prva tekma v Trstu je vsekakor pokazala, da Milančani ne predstavljajo nepremostljive ovire. Njihovo edino pravo orožje je Aleksandar Djordjević, ki je praktično neustavljiv, zato pa prevladuje mnenje, da Tanjević proti njemu ne bo uvedel posebnih protiukrepov, temveč bo svojim mozem ukazal, naj se raje posvetijo Djordjevičevim soigralcem, ki so dosti bolj obvladljivi. Pričakovati je, da bo tre-

V Trstu so si Tržačani nabrali lepo prednost (Foto Franco Debernardi)

ner Milančanov D'Antoni spet zaigral na karto conske obrambe, vendar je treba pri tem poudariti, da Tržačani v zadnjih tednih lažje prebijajo tudi takšne ovire. Veliko bo odvisno tudi od sojenja, ki pa bi vendarle moralo biti dovolj nevtrarno. V pokalnih tekmovanjih sodniki dopuščajo trdejšo igro kot v italijanskem prvenstvu, kar vsekakor bolj ustreza Tržčanom kot Milančanom.

Skratka, Gentile in ostali tako ugodne priložnosti res ne bi smeli zamuditi.

Rokometaši Principa danes proti Cifo Pancadi

Rokometasi Principa se bodo v okviru italijanske rokometne A1 lige danes v tržaski sportni palači (začetek ob 18. 30) pomerili s ekipo Cifo Pancadi iz Bologne. Gostje so trenutno na tretjem mestu in bo gotovo igrala tudi v končnici za naslov prvaka. Zato pri tržaskem prvoligašu pričakujejo tudi podporo občinstva.

Da bi bilo gledalcev čim več, so se pri vodstvu tržaskega prvoligaša odločili, da prvim sto gledalcem, ki bodo kupili vstopnico za današnjo tekmo podarijo tudi majico državnih prvakov.

NOGOMETNI PREGLED

Še en dokaj uspešen teden zamejskih ekip

EDVIN BEVK

Tudi v nedeljo je bil izkupicek slovenskih enajsteric zadovoljiv. V enajstih srečanjih so naše enajsterice stiri slavile zmago, petkrat so izsilile neodločen izid, samo dve ekipi pa sta poraženi zapustili igrišče. V promocijski ligi sta se obe slovenski predstavnici pomerili z visoko uvrščenima nasprotnikoma. **Juventina (ocena 7)** je pred številnim občinstvom igrala neodločeno 1:1 s Cormanesejem. Srečanje med **Primorjem (ocena 7)** in Maranesejem pa se je zaključilo brez zadetkov, toda s tremi izključitvami. V 1. amaterski ligi so **Križani (ocena 9)** kar sedemkrat zatresli mrežo Pasioneseja. Srednji napadalec Sigur je dosegel kar štiri zadetke, skupno v letošnjem prvenstvu pa že 13. **Bazovci (ocena 7/8)** pa ostajajo po tretji zaporedni zmagi še vedno sami na vrhu lestvice. **Krasovci (ocena -7)** so v 2. amaterski ligi (skupina D) izgubili točko, ko se je regularni čas že iztekel. Pozitivno pa je dejstvo, da je napadalec La Calamita že tri nedelje zapored uspešen. **Trebenci (ocena 5)** pa imajo stalno težavo s postavo (v nedeljo ni bilo na primer nikogar na klopi, tako da so v zadnjih tednih rezultati skromni).

V skupini F sta obe slovenski enajsterici remizirali. **Gajevci (ocena 7)** so končno

zaigrali zagrizeno in, čeprav so igrali le z desetimi igralci, so nadoknadili zaostanek. **Sovodenjci (ocena 6)** pa niso uspeli streti odpora povprečnega Morara, v nedeljo pa jih caka izredno vazno srečanje proti Caprivi.

V 3. amaterski ligi zgleda, da prihajajo **Brezani (ocena 7/8)** ponovno v dobro formo, kot na začetku prvenstva, medtem ko so **Dolinčani (ocena 4)** v nedeljo odigrali eno izmed najslabših letošnjih tekem, tako da je bil poraz neizbežen. Tudi **Doberdobci (ocena 7/8)** so trenutno v dobri formi. V zadnjih starih tekmah so namreč dosegli kar 7 točk.

Danes bo na sporedu več zaostalih srečanj, med katerimi tudi Zarja - Pasionese in Gaja Sovodnje. V nedeljo pa bosta, poleg izredno vazne tekme med Caprivi in Sovodnjami, zanimivi tudi tekmi Zarja - Donatello in Gaja - Domio.

Nedeljskega zmagovitega srečanja proti Pasioneseju se žal ni udeležil Peter Sedmak, ki se je hudo poškodoval pred nekaj tedni na tekmi proti Pozzuolu. Vseeno pa Peter (na sliki) vedno sledi svoji ekipi.

Kako bi komentiral nedeljsko srečanje?

»Že po lestvici je bila razvidna razlika med ekipama. Srečanje je seveda potekalo enosmerno, tako da nismo imeli prav nobenih težav.«

Prvenstvo ste začeli

obetavno, nato se je nekaj zataknilo in v sedmih srečanjih ste osvojili le dve točki.

»Res je, po zelo dobrem začetku smo zasli v krizo. Trener Fonda je zaradi poškodb in izključitev imel vedno težave s postavo. Sedaj kaže, da je težav konec, moramo se odigrati zaostalo tekmo (proti Portualeju v sredo, 3. marca), tako da lahko se popravimo lestvico.«

Kateri so zato sedaj vaši cilji?

»Do konca prvenstva

se bomo borili za čimboljšo uvrstitev in mislim, da se lahko brez težav uvrstimo med prvih pet ekip.«

Kakšno pa je sedaj tvoje zdravstveno stanje?

»Se vedno imam nogo v mavcu, poškodoval sem si namreč kolenske vezi, vendar upam, da mi bo uspelo igrati vsaj zadnja srečanja.

NOGOMET / ZAOSTALE TEKMEV AMATERSKIH LIGAH

Derbi Gaja - Sovodnje Zarja proti zadnjemu

Vesna bo zaostalo tekmo odigrala prihodnji teden

Danes (ob 15. uri) bosta na sporedu tudi dve zaostali srečanja naših nogometnih ekip, ki v nedeljo 13. marca zaradi mraza in burje nista igrali.

Tako bo v 1. amaterski ligi na delu Zarja, ki jo caka na papirju zelo lahko delo. Bazovci so kljub tekmi manj sami na prvem mestu, njihov nasprotnik pa bo zadnjejevršeni Pasionese, ki je doslej osvojil eno samo točko, v 19 tekmah pa je dal le dva gola, dobil pa jih je kar 80 (osemdeset). Zato bi bilo vse razen visoke zmage Bazovcev velikansko presenečenje. Zarja pa ima še en razlog, da ne dovoli nikakršnega presenečenja. Z zmago bi namreč njena prednost pred drugouvrščenima Bearzijem in Pozzuolom narasla že na tri točke.

Veliko zanimanje pa vlada tudi za tržasko-goriški derbi v 2. amaterski ligi med Gajo in Sovodnjami.

Padriško-gropajska enajsterica si deli zadnje mesto z Romano, zmaga pa bi ji prinesla priključek k drugim trem ekipam, ki so Gajini neposredni tekmeči za obstanek. Gaja je v nedeljo osvojila vazno točko na gostovanju v Podgori, zato bodo na domačem igrišču gotovo zaigrali na obe točki.

V taboru Sovodenj je razpoloženje povsem drugačno. Sovodenjci so v polnem teku za napredovanje, zato bodo z vsemi silami skušali na Padricah osvojiti vsaj točko in tako vsaj deloma nadoknaditi nedeljski sporodsljaj s skromnim Morarom, s katerim so igrali le 0:0. Sovodnje za vodilno Caprivo zaostajajo dve točki, morebitna zmaga na Padricah pa bi zanje predstavljala pomembno moralno injekcijo pred nedeljskim derbijem v gosteh pri Caprivi, ko bo lahko že v veliki meri odločal o napre-

dovanju v 1. amatersko ligo.

Danes bi morala igrati tudi Vesna, ki 13. februarja tudi ni igrala proti Portualeju. Toda ekipi sta se dogovorili, da zaostalo srečanje odigrata prihodnji teden.

Trije naši nogometasi v goriški reprezentanci

Na zbirnem treningu goriške reprezentance 2. in 3. amaterske lige, ki bo igrala proti tržaski reprezentanci (o njeni sestavi smo že poročali), so tudi trije slovenski igralci.

Trener goriške selekcije Vidoz je namreč za cetrtek na zbirni trening med drugim poklical tudi Alesa Ferfoljo (Mladost), Davideja Visintina (Sovodnje) in Marka Peteanija, ki sicer nastopa za Azzurro, pred tem pa je igral za Juventino.

SMUČANJE / SEZONA V POLNEM TEKU

Nekaj dobrih nastopov naših smučarjev na deželni ravni

Tudi konec tedna so naši zamejski smučarji dosegli nekaj dobrih uvrstitev. Mladinci so imeli tekmo v petek v superveleslalomu na Piancavallu. Med dekleti se je Valentina Suber uvrstila na osmo mesto, medtem ko je bil Kristjan Volpi med mladinci enajsti.

Naslednji dan so tekmovali v veleslalomu. Valentina je bila tokrat četrta, medtem ko je Kristjan padel in se rahlo poškodoval koleno. Spomnimo se, da je v mladinski kategoriji že od začetka sezone poškodovan drugi član Brdine sel. Indules Peter Ferluga, ki si je poškodoval na prvi tekmi Fisi ramo. Upajmo, da bomo oba videli čim prej na smučiscih.

Tudi v nedeljo se je Suberjeva (Brdina sel. Indules) dobro uvrstila v slalomu, saj je med maldinkami osvojila sesto mesto.

V nedeljo je bil na Zoncolanu tudi superveleslalom za pionirje. Proga je bila precej hitra in zato precej neugodna za naše smučarje. Med narasčajnicami je Fjona Mezgec (Brdina sel. Indules) zasedla sesto mesto, čeprav s precejšnjim zaostankom za zmagovalko Francesco Redolfi (Sci Club 70). V istem kraju je bila na programu tudi simpatična tekma za najmlajše za »Trofejo Biberon«.

Tudi na tej tekmi smo imeli dva predstavnika, ki sta oba dobro nastopila v veleslalomu. Med tekmovalkami letnika 1985 je bila Roberta Puric (Brdina sel. Indules) dvanajsta v deželni konkurenci, medtem ko je bil drugi predstavnik brdine Denis Petrovčič med fanti rojenimi leta 1986 osmi.

V soboto caka mladince veleslalom v Sappadi, naslednji dan pa imajo veleslalom na Zoncolanu. V kategorijah baby in cicibani imajo deželni finale tudi v veleslalomu na Trbizu, v istem kraju pa bodo v nedeljo zimske sportske igre v izvedbi SPDT. E.M.

GIMNASTIKA / NA DEŽELNEM PRVENSTVU

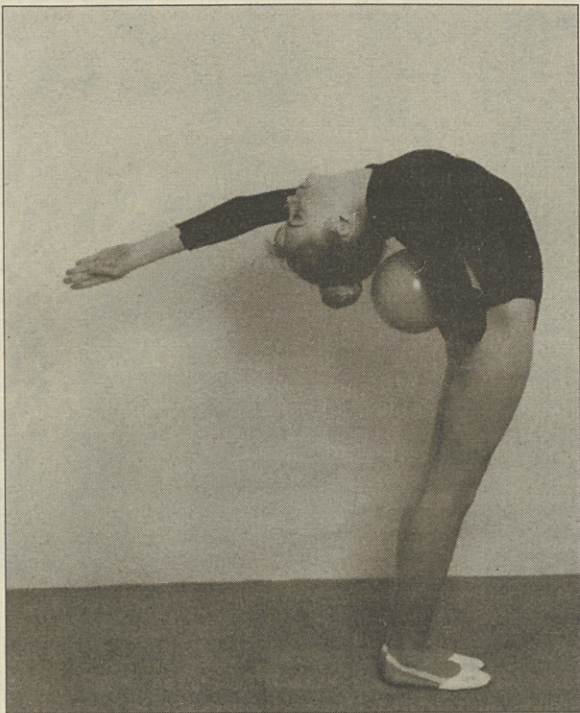
Karin Mezgec tretja z žogo

Dobro izhodišče za drugi del prvenstva

Borova gimnasticarka Karin Mezgec (na sliki) se je na nedeljskem deželnem prvenstvu v športno-ritmični gimnastiki (za kategorijo masters) zopet zelo dobro izkazala. To velja zlasti za njen nastop v vaji z žogo, kjer je v ostri konkurenci 17 najboljših telovadk iz vse dezele osvojila zelo dobro 3. mesto. Pri tem moramo poudariti, da nastopajo v tej kategoriji tekmovalke do dopolnjenega 16. leta starosti, medtem ko Karin se ni dopolnila niti 14 let, kar kaže, da lahko društvo nanjo v prihodnjih sezonah resno računa.

Njen nastop v Campu Formidu je sodil v prvi del deželnega prvenstva, medtem, ko bo drugi del na sporedu 6. marca v Trstu. Vsekakor je mlada borovka nastopila tokrat tudi z ostalima dvema orodjema, tako, da je zdaj po treh orodjih na zelo dobrem 4. mestu, ki je lepo izhodišče za še višjo uvrstitev na marčnem tekmovanju v Trstu.

Skoda je, da morajo Borove telovadke vaditi v neprimernih pogojih, saj ne razpolagajo za kakovostno vadbo niti s primernimi termini, niti z odgovarjajočo telovadnico. V primerjavi s pogoji, ki jih imajo ritmičarke pri drugih sorodnih društvih so Borovi res povsem nezadostni, kar vse le še podčrta potrebo, da dobe slovenski sportniki v Trstu objekt, ki jim bo omogočal zastavljanje takih ciljev, kakršne so ob boljših pogojih spobni doseči.

MLADINSKA KOŠARKA / GORIŠKA SKUPINA

Jadranovci nadigrali tudi Largo Isonzo

Že po prvem delu je razlika znašala kar 18 točk - P.Križman 21, M.Hmeljak 14 točk

Jadran Tkb - Largo Isonzo 77:58 (46:24)

JADRAN: Daneu 4, Koren 2 (0:1), M.Emili 4, Gobbo 2 (0:1), Cerne 9 (1:4), Colja nv, Hmeljak 14 (4:6), Pro 7 (1:4), Grbec 10 (0:1), Klabjan 4 (2:2), Križman 21 (2:3); trener Vato-vec.

PM: 11:22. SON: 20. 3T: Grbec 2, Križman 1.

V 15. kolu košarkarskega mladinskega prvenstva goriške skupine so Jadranovi mladinci ponovno zmagali in tako s 30 točkami ohranili prvo mesto na skupni lestvici. Proti solidni peterki Largo Isonzo nasi niso pričeli s pravim ritmom in po petih minutah sta si bili ekipi se enakovredni (11:10), zatem pa so jadranovci le zaigrali boljše v obrambi in s koši Hmeljaka, Grbca in Križmana

iz minute v minuto večali prednost.

V 10. minuti je razlika znašala 11 točk (28:17), pet minut kasneje 14, ob polcasu pa že skoraj 20. V drugem delu so se gostje spet opogumili in zaostanek 20 točk iz 25. minute (54:34) pet minut kasneje skoraj razpolovili (54:42). Razpoloženi Pavel Križman pa je v naslednjih minutah spet dosegel nekaj važnih kosev, tako da se je razlika spet povečala in vse do konca ni bilo več dvoma o končnem zmagovalcu.

Do konca prvenstva so na sporedu se tri tekme, dve od katerih bodo jadranovci odigrali v gosteh. O vsem pa bo najbrž odločala le tekma z drugouvrščenim Italmonfalconejem, ki je na sporedu čez dve koli, jadranovci pa bi si z zmago zagotovili prestop v drugo fazo tega prvenstva.

MLADINSKA KOŠARKA / V TRŽAŠKI SKUPINI MLADINCEV

Borovci in cicibonaši so se dobro upirali

Bor je doma izgubil s Servolano, Cicibona pri Santosu

Bor Radenska - Servolana Latte Carso 70:86 (41:48)

BOR: Oberdan 6 (4:5), Jogan 12 (5:8), Sancin 11 (3:5), Uršič 8 (2:4), Galeone, Lapel 17 (3:7), Del Monaco, Samec 16 (4:8); trener Krečić.

PM: 21:37. SON: 25. PON: Samec (31). 3 T: Jogan 1.

Borovi mladinci so proti drugouvrščenemu Latte Carsu odigrali verjetno letošnjo najboljšo prvenstveno tekmo in bili enakovredni gostom skozi vse srečanje. Tekma se je začela zelo dobro za borovce, ki so z odličnimi protinapadi vodili do 9. minute prvega dela tekme (16:11) nato pa so nekoliko popustili in spretni Skedenjci so nadoknadili zaostanek

ter zaključili prvi polcas v rahlem vodstvu. Krečičevi varovanci so drugi del začeli s consko obrambo 2-1-2 in tako nekoliko zmedli Servolano in tudi ob odhodu vi-sokega Samca z igrišča zaradi petih osebnih napak se nasi niso predali in so nadaljevali z uspešno igro vse do 37. minute, ko so zaostajali le za tri točke (67:70). Nato pa so gostje z agresivno consko obrambo in z odličnim Burnijem (28 točk) na čelu, ukradli nekaj zgo-neizkušenim borovcem in tako osvojili novi točki na lestvici. Kljub temu pa mladi igralci Bora za-sluzijo vso pohvalo, saj v tem prvenstvu igrajo stalno proti starejšim in fizično močnejšim nasprotnikom. (Mat)

Santos - Cicibona 87:76 (40:40)

CICIBONA: Giacomini 15 (9:14), Gallopin 20 (4:6), Verri 2 (0:2), Krizmancic 14 (4:8), Tomsic 24 (0:3), Korosic 1 (1:2); trener Jogan.

PM: 18/35. SON: 20. PON: Korosic (35), Krizmancic (39). 3T: Tomsic 3.

V močno okrnjeni postavi (brez Cupina in Ravbarja) so mladinci Cicibone spet poraženi zapustili igrišče, saj so proti Santosu uspešno igrali le do 27. minute (45:47). Zatem pa so domači košarkarji z delnim izidom 10:0 povedli za 12 točk in vse do zadnje sekunde nasim ni več uspelo znižati zaostanka. V prvem polcasu so cicibonaši dobro igrali v napadu, predvsem po zaslugi Gallopina, ki je v tem delu dal

13 točk in Krizmancica, ki je dobro skakal na odbite zoge, zal pa je conska obramba slabo zapirala prostor pod kosema in igralci Santosu so lahko iz neposredne bližine dosegli večje število točk. Kot omenjeno, sta si bili ekipi enakovredni vse do 27. minute, z dvema trojkama in z nekaterimi protinapadi pa so nasprotniki povedli za 10 točk.

Ob tem je nasim zmanjkalo moči in kljub prizadevanju vse do zadnje sekunde in trojkam Tomsica ter prostim metom Giacominija, se potek tekme ni več spremenil. Za nameček so belozeleni zadnji dve minuti igrali le s štirimi igralci, saj sta Korosic in Krizmancic morala na klop zaradi petih osebnih napak. (VJ)

NOVICE

Mladinski nogomet Začetniki - Na Goriškem

IZIDI ZAOSTALIH TEKEM 5. KOLA: Gradese - Staranzano 2:0, Mladost - Aris 3:0, Monfalcone - S. Marco (neod.), Pieris - S. Canzian B (neod.), Real Isonzo - S. Canzian A 0:5, Ronchi - S. Michele 1:2.

Najmlajši

IZIDI 2. KOLA POVRATNEGA DELA: Monfalcone - Sanrocchese 8:0, Isonzo - Natisone 3:3, Isontina - Lucinico 0:2, Gradese - Pieris 1:4, Corno - Pro Romans 2:1, Aris - Staranzano (prek.), Audax - Sovodnje 1:3. VRSTNI RED: Sovodnje 26, Pieris 24, Monfalcone 21, Isontina 18, Natisone 17, Staranzano 16, Audax 15, Pro Romans 15, Lucinico 15, Gradese 14, Corno 13, Isonzo 7, Sanrocchese 3, Aris 0. (VIP)

Prvenstvo CSI

Breg - Domio 2:2 (1:1) STRELCA ZA BREG: Strajn in Baldé. BREG: Gregori, Sancin, Iozza, Scroccaro, Baldé, Klun, Franko, Strajn, Razem, R. in N. Damin, Ota, Pettiroso.

V prvem srečanju povratnega dela prvenstva CSI so mladi Brežani proti tehnično boljšemu nasprotniku izenacili prav v zadnji minuti. Po desetih minutah so varovanci trenerja Lovrečiča prvi povedli z lepim strelom Strajna. Pred koncem polcasa pa so gostje izenacili. Srečanje je bilo izenačeno, vendar sedem minut pred koncem so gostje dosegli drugi gol. Brežani se niso dali in dosegli remi prav minuto pred končnim zvizgom, ko je Baldé preusmeril v mrežo gostov žogo, ki se je odbila od vratnice po stre-lu Strajna. E.B.

Strelci naših tržaških nogometnih združenih ekip

ZACETNIKI - 12 golov: Giraldi, 9 golov: Svara, 8 golov: Jan Pahor in Tomizza, 5 golov: Gabrovec, 3 gole: Zornada in Merlak, 2 gola: Martini, Furlan, Strajn in Ivo Krizmancic, 1 gol: Vitomir Krizmancic, Babudri, Grgic, Jerman, Pilat, Skabar, Pauletic (Zarja Adriaimpex). NAJMLAJSI - 30 golov: Milic, 29 golov: Manzin, 13 golov: Kariš, 9 golov: Zornada in Skrlj, 8 golov: Ostrouska, 6 golov: Damjan Gregori, 2 gola: Umari in Krizmancic, 1 gol: Longo in Primosi (Bor Farco). NARASCAJNIKI - 12 golov: Curman, 7 golov: Kuk, 4 gole: Sustersic, 3 gole: Lorenzi in Furlani, 2 gola: Turk in Ota, 1 gol: Braini, Lovrecic in Miliani (Primorje).

Obvestila

ZSSDI, KK ADRIA in DRUSTVO SPORTNIH NOVINARJEV - Sekcija Trst

vabijo na predstavitev mednarodne amaterske kolesarske dirke za 18. TROFEJO ZSSDI, ki bo jutri, 24. februarja, ob 18.30 v prostorih Kolesarskega kluba Adria v Lonjerju, Lonjerska cesta 269.

SK BRDINA

organizira 27. februarja, ob priliki Zimskih sportnih iger, avtobusni izlet v Trbiz. Vpisovanje na sedzu kluba se danes, 23. 2., od 18. do 20. ure. Informacije na tel. st. 212859 in 226271.

MINIBASKET / TURNIR EWIVA MB

Borovci osvojili končno tretje mesto Na Goriškem Dom tokrat pod pričakovanji

Poletovi minikošarkarji v boju s starejšimi in fizično močnejšimi nasprotniki brez moči

Turnir Ewiva il minibasket

Bor A - SGT 66:63 (24:27)

BOR A: Miralem 9 (1:2), Tolentino, Valassi, Verri 1 (1:2), Kafol 3 (1:2), Gaburro 8 (4:6), Pison, Pitacco 3 (1:2), Lovriha (0:6), Stokelj 38 (8:8), Bettio, Corbatti 4.

Trener: Corbatti.

PM: 16:28. SON: 26.

Minikošarkarji Bora A so opravili lep podvig, ki jim je prinesel tretje mesto na lestvici za Don Boscom in Stefanelom A. Nasi so proti kvalitetnim nasprotnikom začeli slabo, saj bi lahko prvo cetrtno brez težav osvojili, a so jo izgubili.

V drugi cetrtni so proti močni peterki izenacili. Med prvim in drugim polcasom pa je prišlo do spora med zelo nesportnimi stari Tržacanov in sodniško mizo zaradi rezultata, ki naj bi bil zgrešen. Na igrišču se je ta živčnost nadaljevala, tako da je postala tekma grda in napeta. Tržacani so dosegli nekaj važnih kosev, ki so jih popeljali v vodstvo za 7 točk v 24. minuti.

V zadnji cetrtni so se Lovriha, Tolentino, Stokelj, Verri in Corbatti podali na igrišče povsem mirni, tako da so lahko nadvladali preveč živčne nasprotnike, ki so se samo razburjali in niso napravili nicesar. Nasim se je posrečilo izenaciti dve minuti pred koncem z dvema prostima metoma, ki ju je natančno izvedel Stokelj. Nato so igralci Ginnastice izgubili še nekaj žog, nasi pa so s preudarjeno igro v vsakem napadu dosegli koš in obdržali tesno prednost do končnega sodniškega zvizga.

V slacilnici je bilo precej nape-to, saj so živčni Tržacani in njihovi stari za poraz krivili sodnika, medtem ko so si v resnici sami napravili tekmo in tako omogočili borovcem, da bodo na nagrajevanju turnirja dvignili pokal za 3. mesto.

(Niko)

Polet - Ricreatori 57:70 (27:32)

POLET: Gustin 22, Grilanc 4 (2:2), Ferluga 4, Mi. Suhadolc 2, Ma. Suhadolc, Piccini 4, Peric 4, Pavat 2, Hrovatin 11 (1:2), Jelencic,

Ferfolja 4, vaditelj Vremec.

Po dokaj izenačeni in dopadljivi tekmi je zmaga pripadla Ricreatoriju, ki je bil predvsem boljši v prvi in tretji cetrtni, ki ju je dobil s 24:7 in 30:5.

Za veliko poztvovnost pa je treba pohvaliti vse naše predstavnike.

MLAJSI

Polet - Dardi 19:40 (7:26)

POLET: L. Milic 6, Malalan, Daneu 1, Schillani 2, Paulin, Cibi 2, Rebecchi, D. Milic, Cunja 2, Ferfolja 4, Starec 2, vaditelj Vremec.

Poletovci, ki so nastopili z letom mlašimi minikošarkarji, so po pričakovanju izgubili z ekipo Dardija, ki je, razen tretje (2:10 za Opence), dobila vse ostale cetrtnice.

TURNIR OBERSNEL

Bor - Libertas 74:10 (40:6)

BOR: Florian 22, Kemperle 16, Madonna 8 (2:4), Jogan 0, Kneip 6, Cosmo 6, Sovic 2, Crevatin 0, Peric 6 (0:2), Krčalic 4 (0:2).

Vaditelj Okretic, Jogan

Rodney Koren v prodoru (f.KROMA)

NOVICE

Caniggia se aprila vrača v Argentino

BUENOS AIRES - Argentinski napadalec Rome Claudio Paul Caniggia je preprican, da se bo že aprila lahko preselil v Argentino in začel priprave z reprezentančno vrsto za nastop na svetovnem nogometnem prvenstvu. Caniggia, ki bo 8. maja prestal diskvalifikacijo zaradi jemanja poživil, meni, da ni razloga, da bi ga Roma skusala zadržati v Italiji.

Na dirki po Siciliji zdaj vodi Calcaterra

AGRIGENTO - Na »Mednarodni tedenski dirki po Siciliji« je v četrti etapi zmagal Italijan Fabio Roscioli, v skupni uvrstitvi pa je vodstvo prevzel njegov rojak Giuseppe Calcaterra. Roscioli in Calcaterra sta pet kilometrov pred ciljem začela sodelovati in sta na cilj prispela z minuto prednosti, na cilju pa je bilo očitno, da je Calcaterra prepustil etapno zmago Roscioliju, ki mu je pomagal, da je v skupni uvrstitvi prehitel Massija.

Današnja predzadnja etapa od Agrigenta do Ravanne meri 149 km.

Vrstni red 3. etape: 1. Roscioli, 2. Calcaterra, 3. Tafi +57 sek. (vsi Ita).

Skupni vrstni red: 1. Calcaterra, 2. Massi +31 sek., 3. Coppolillo (vsi Ita) +38, 4. Berzin (Rus) +40, 5. Casagrande (Ita) +44.

Iva Majoli premagala Hackovo

INDIAN WELLS - Največje presenečenje prvega kola na 400 tisoč dolarjev vrednem ženskem teniskem turnirju v Kaliforniji je pripravila Hrvatica Iva Majoli, ki je premagala sedmo nosilko Nemko Sabine Hack. Rezultati 1. kola: Zvereva (Bls) - Nagelsen (ZDA) 6:0, 6:1; Likhovtseva (Kaz) - Sukova (Ces) 6:1, 7:5; Majoli (Hrv) - Hack (Nem) 3:6, 6:4, 7:6 (7:4); Raymond (ZDA) - Oremans (Niz) 6:7 (4:7), 6:1, 6:4; Austin (ZDA) - Zrubakova (Slk) 6:2, 5:7, 6:3; Harvey-Wild - Werdel (obe ZDA) 6:4, 6:4; Helgeson (ZDA) - Rottier (Niz) 6:4, 6:0.

Tudi v Arizoni izpadajo nosilci

SCOTTSDALE - Na moskem teniskem turnirju v Arizoni z nagradnim skladom 289 tisoč dolarjev sta že izpadla četrti in šesti nosilec Avstralec Marc Woodforde in Spanec Javier Sanchez. Prvega je presenetil 99. igralec sveta Byron Black iz Zimbabveje, drugega pa Brazilc Luiz Mattar, 78. z računalniških lestvic. Rezultati 1. kola: Washington (ZDA) - Rafter (Avstralija) 4:6, 6:2, 7:6 (7:4); Black (Zim) - Woodforde (Avstralija) 6:4, 6:3; Mattar (Bra) - Sanchez (Spa) 6:3, 7:5; Krickstein - Spadea (oba ZDA) 6:3, 6:4; Santoro (Fra) - O'Brien (ZDA) 6:3, 5:7, 6:3; Braasch (Nem) - Stolle (Avstralija) 7:6 (7:4), 6:3; Stafford (JAR) - Wilander (Sve) 6:2, 6:2.

Van Basten 3. marca na pregledu

MILAN - Nizozemski nogometni as Marco Van Basten bo 3. marca izvedel, ali bo lahko se igral. Takrat ga bo dr. Martens v Antverpnu podvrjel novemu, verjetno odločilnemu pregledu poškodovanega gleznja. Van Basten miruje že od konca prejšnje sezone.

KOŠARKA / POLFINALE EVROPSKEGA POKALA

Smelt Olimpija izenačila stanje v zmagah z Arisom

Dušan Hauptman najboljši - Odločilna tekma jutri v Ljubljani

JURE ZORCIC

Smelt Olimpija - Sato Aris 84:78 (36:43)

LJUBLJANA - Dvorana Tivoli, 4000 gledalcev, sodnika Davidov (Rusija) in Sancha (Spanija).

SMELT OLIMPIJA: Horvat 18 (3:4), Daneu 4 (4:4), Razić 5 (3:5), Hauptman 28 (4:5), Gorenc 6 (1:2), Nosov 3 (1:2), Djurišić 10 (3:5).

SATO ARIS: Liadelis 2 (0:2), Maslariños 6 (0:2), Pecarski 10 (2:2), Angelidis 12 (4:4), Voutzourimis 4 (2:2), Vincent 21 (13:15), Higgins 23 (6:6).

Kapetan Smelta Olimpije Dušan Hauptman je na drugi (prvi povratni) tekmi polfinala evropskega pokala proti solunskemu Satu Arisu, pred več kot 4 tisoč razgretimi gledalci, dosegel kar osem »neverjetnih« trojk. Dve v prvem polcasu in kar šest v drugem, zadel je še štiri proste mete in bil ob Romanu Horvatu (tri trojke) najzaslužnejši za pomembno zmago ljubljanskih košarkarjev. Zelo dobro je igral tudi mladi Marko Tusek, predvsem v drugem polcasu, Djurišić pa je bil spet najboljši igralec Smelta Olimpije v obrambi. Na prvi tekni v Atenah so zmagali grški igralci (83:79), polfinalni rezultat je tako sedaj 1:1, odločilna tretja tekma, katere zmagovalc bo 15. marca igral v finalu evropskega pokala v Laussani, pa bo jutri ob 20. uri v dvorani Tivoli.

Kaj se je pomembnega dogajalo na drugi tekni v Ljubljani? Tekma je bila silovito stresna, nekaj tisoč gledalcev, ki so priredili

veličastno košarkarsko vzdušje, pa je prispevalo pomemben delež k zmagi ljubljanskih košarkarjev. Smelt Olimpija je dobro začela, povedla z nekaj točkami razlike, vendar, Grki so jih v 12. minuti po značilni igri ujeli (21:22) in zatem do konca prvega dela igrali zanesljivo ter Ljubljancane preprosto »umirili«. Zelo dobro sta igrala oba ameriška košarkarja, branilec Vincent in krilo Higgins, ki sta tudi v nadaljevanju gostiteljem povzročala največ težav. Hauptman in Djurišić sta povrhu dobila se tehnični napaki in »pop-top« Ljubljancanov je bil že zelo blizu.

Sato Aris je v drugem delu začel zelo dobro in v 26. minuti vodil že s »kriznimi« 10 točkami razlike (43:53). Nekaj minut kasneje je odlični Higgins, ki ga je dobro pokrival Horvat, dobil četrto osebno napako, Smelt Olimpija pa je v 11. minutah dosegla neverjeten delni izid - 31:11!

Hauptman in Horvat sta »resilno« dosegala mete za tri točke, Ljubljancani so v 36. minuti vodili že z osmimi točkami razlike (72:64), vendar v zaključku tekme igrali slabše ter gostom dovolili, da so se nevarno približali (79:76). Kljub vsemu je Smelt Olimpija zaslužno premagala solunsko ekipo in si pred tretjo tekmo priigrala predvsem psihološko prednost.

Drugi polfinalni par, druga tekma (včeraj): Pitch Cholet (Francija) - Taugres (Spanija).

Hrovat, ki je igral zelo dobro, pri metu na koš (Foto J. S. B & D)

AVTOMOBILIZEM / OD 16. APRILA

Doslej najdaljši Camel Trophy

BUENOS AIRES - Na startu letošnjega Camel Trophyja »Preko Andov«, ki bo 16. aprila startal pri slapovih Iguazu v Argentini bodo posadke iz sedemnajstih držav. Na največji avtomobilski tekmovalni avanturi, ki se bo po 2500 kilometrih končala v Cilu, bodo tako sodelovali predstavniki Belgije, Kanarskih otokov, Italije, Francije, Nemčije, Grčije, Nizozemske, Madžarske, Japonske, Poljske, Rusije, Švedske, Španije, Švice, Turčije, Velike Britanije in ZDA.

Letosnji Camel Trophy bo najdaljši doslej, poleg tega pa bo potekal v enem najlepših naravnih okolij na svetu. Slapove Iguazu sestavlja 270 manjših slapov, ki so skupaj široki 2640 metrov, nato pa bo tekmovalce pot vodila skozi goste tropske pragozdove. Po prvih posebnih preizkusnjah bodo s splavili prečkali reko Parano in se podali v Paragvaj. Tam se bodo Land Rover Discovery spopadli s pastmi savane, več kot kilometer bodo bredli po reki Paragvaj in se nato spet

vrnili v Argentino na področje, kjer jih bodo pričakale temperature do 45 stopinj nad ničlo in 100-odstotna vlaga, ki jo krajevno prebivalstvo imenuje »El Impenetrable«. Toda najbolj spektakularen in zahteven del bo tekmovalce čakal na odseku, ki vodi od Salte v vznožju Kordiljer in Andov na nadmorsko višino 4.895 v Abri de Acay s temperaturami od 15 do 20 stopinj pod ničlo. Toda se pred tem bodo konkurenti v osrčju narodnega parka »Los Cordones« postavili raziskovalno postajo, ki jo bo potem uporabljala univerza iz Salte za raziskovanje življenja v Andih. S skoraj 5000 m nadmorske višine se bo karavana nato spustila v Cile, prečkala puščavo Atacama, kjer ne obstaja nobena oblika živalskega in rastlinskega življenja in kjer samo na zelo redkih področjih zraste kaksen kaktus. Avantura se bo za vse - oziroma za tiste, ki bodo zdržali do konca - končala s serijo posebnih preizkusenj na pacifiški obali v kraju Playa de Hornitos.

AFERA / PO PISANJU ČASNIKOV

Preiskava UEFA zaradi »Torinovih prostitutk«

V Turinu naj bi skušali podkupiti sodnika Goethalsa

ZENEVA - Nogometni klub Torino pesti že nekaj časa huda finančna kriza, njegov imidž pa je dokončno dotolkla afera okrog domnevnega poskusa podkupovanja sodnikov na mednarodnih pokalnih tekmah, o katerem v teh dneh pišejo novo poglavje pri Evropski nogometni zvezi. Vse se je začelo s časnikarskimi govoricami o tem, da naj bi turinski klub v sezoni 1991/1992 na predvečer pokalne tekme UEFA med Torinom in atenskim Aekom belgijskemu sodniku Guyu Goethalsu ponudil družbo neke prostitutke. UEFA je že januarja prosila italijanske nogometne oblasti za pojasnila v zvezi s pisanjem časopi-

sov, ko pa je izvedela, da je nekdanji generalni direktor Torina Luciano Moggi osumljen napajanja k prostituciji, je dala vedeti, da je zadeva postala preveč sumljiva, da bi o njej še naprej lahko molčali.

V dobroobveščenih krogih se je izvedelo, da je UEFA začela preiskavo, ki bi se lahko že v prihodnjih dneh končala s sankcijami zoper turinski klub. »Ce bomo zbrali dovolj dokazov, bomo takoj ukrepali, kajti nas pravilnik dopusca možnost uvajanja sankcij, ne da bi bili pri tem prisiljeni čakati na odločitve sodstva, kot se je pokazala že v primeru Marseillea«, poluradno razmišljajo v Zenevi. Tekma z Aekom ne bo

edina, ki jo bodo mogle v vrhu evropske nogometne zveze pregledati pod drobnogledom. Na muhi sta tudi srečanja Torina z madridskim Realom in amsterdamskih Ajaxom.

O aferi Torino bi lahko pri UEFA razpravljali že na prihodnji redni seji izvršnega odbora, ni pa izključeno, da bodo v prihodnjih tednih s tem v zvezi sklicali poseben sestanek, na njem pa bi lahko zaslišali Moggija in tudi nekdanjega predsednika Borsana, ki je med najbolj odgovornimi za fitenanci polom kluba. Marčevska prva četrtfinalna tekma pokala UEFA med Torinom in Arsenalom bo vsekakor redno na sporedu.

Drevi Parma in Samp za pokal

PARMA - V Parmi bo drevi ob 19. uri povratna polfinalna tekma italijanskega nogometnega pokala med Parmo in Sampdorijo. Prvo srečanje v Genovi je dobila Sampdoria z 2:1. Tekma je za obe ekipe izredno važna, saj imata tako Sampdoria in Parma se bolj samo se teoretične možnosti, da se spustita v boj za državni naslov. Zato danes vsi pričakujejo izredno borbeno srečanje, v katerem bosta obe ekipe storili vse, da se uvrstita v finale in tako ostaneta v boju vsaj za en naslov.

gospodarstvo in finance

RIM / PRVI PODATKI ZA FEBRUAR

Inflacija ne narašča

Statistični uradi devetih velikih mest ugotovili, da je letna inflacija 4, 2 odstotka, enaka kot v januarju in nižja kot februarja lanskega leta

RIM - Po prvih podatkih iz mest, ki jih je osrednji zavod za statistiko ISTAT izbral za vzorec, je inflacija v februarju stala 4, 2 odstotka, enako kot v januarju in nekoliko manj kot pred letom dni, ko so zabeležili 4, 5 odstotka. V zadnjem mesecu dni so se cene povišale za 0, 4 odstotka, prav toliko kot v februarju lanskega leta.

Sicer pa so poleg osmih mest, ki jih vsaki mesec vključijo v vzorec za izračun stopnje inflacije, tokrat upoštevali tudi Firence. V šestih mestih se je inflacija v februarju povečala za 0, 4 odstotka: to so Milan, Turin, Firence, Benetke, Neapelj in Palermo; v preostalih treh

mestih - Bologni, Genovi in Trstu - pa je bila inflacija se nižja, samo 0, 3 odstotka.

Ce sedaj pogledamo podatke o letni inflaciji ugotovimo, da je padla v Firencah s 3, 8 na 3, 6 odstotka, v genovi s 5, 2 na 5 odstotkov in se najbolj markantno v Trstu s 4, 2 na 3, 8 odstotka. Nespremenjena je ostala v Milanu (3, 9 odst.), v Bologni (4 odst.) in v Neaplju (4, 4 odst.), zvišala pa se je v Palermu (s 3, 9 na 4, 2 odst.), v Turinu (s 4, 1 na 4, 3 odst.) in v Benetkah (s 4, 6 na 4, 7 odstotka). Podrazitev prehrabnih izdelkov ni bila pretirana in je znašala 0, 4 odstotka v Bologni, v Milanu in v Trstu, v neaplju pa so se prehrabni izdelki celo pocenili za

pol odstotka. Stroški za oblačila so v glavnem nespremenjeni, energija pa se je celo rahlo pocenila. Zaradi povišanja plač zidarskih delavcev so se podražila stanovanja, z revizijo cene delovne ure za popravila gospodinjstvih strojev pa se je cena popravil podražila za stopnjo, ki niha med 0, 2 odstotka v Firencah in 0, 8 odstotka v Milanu. Cene v zdravstvenem sektorju so ostale nespremenjene razve v Benetkah, kjer so se podražili specialistični pregledi, povsod pa so se podražili prevozi. Na področju prostega časa ni bilo bistvenih sprememb, za ostale storitve pa so podatki preceh različni, od pocenitve za 0, 2 odstotka v Genovi do po-

drazitve za 1, 5 odstotka v Neaplju.

Kar zadeva specifično Trst velja poudariti, da je Trst sedaj eno manj dragih mest v Italiji. Statistična služba trzasko občine je ugotovila, da so največje podrazitve zabeležili v stanovanjskem sektorju, kjer so dosegle 1 odstotek. Sledijo prevozi in komunikacije z 0, 5 odstotka, nadalje gospodinjstva (0, 4 odst.), rekreacija (0, 3 odst.), storitve (0, 2 odst.), oblačila (0, 1 odst.) in energetika (-0, 9 odstotka). Kar zadeva celoletni pregled je najpomembnejša postavka prav stanovanjski sektor, v katerem so podrazitve dosegle 8 odstotkov.

Zadnja prosta mesta za bližnji gostinski tečaj

Od 7. do 28. marca ga prirejajo SDZPI, SDGZ in SGZ

Slovenski dezeln zavod za poklicno izobraževanje prireja v sodelovanju z gostinskima sekcijama SDGZ in SGZ Gorica, v okviru skupnih prizadevanj za strokovno rast našega gostinstva izpopolnjevalni tečaj za gostince, ki bo od 7. do 28. marca. Obsegal bo 10 lekcij, potekal pa v gostilni na Krasu ob ponedeljkih, torkih in četrkih med 15. in 18. uro. Kraj tečaja bomo določili na podlagi vpisov.

Izpopolnjevalni tečaj bo obsegal naslednje argumente:

- 1) povezava med vinom in hrano
- 2) higiena in zdravstveni predpisi
- 3) bar
- 4) gostinski marketing.

Program, ki smo ga pripravili skupaj s Slovenskim dezelnim zavodom za poklicno izobraževanje, predvideva teoretični in praktični prikaz učne vsebine, ki jo bodo podali tako predavatelji kot ugledni operaterji iz gostinsko-turističnega sektorja: somelierji, enogastonomi, barmani, gostinci in drugi izvedenci.

Glede na to, da je zanimanje za tečaj precejšnje, mesta pa omejena, vabijo prireditelji zlasti mlade interesente, naj se čimprej prijavijo. To lahko storijo na SDGZ v Trstu, Ul. Cicerone 8 (tel. 040/362949) ali na SDZPI v Trstu, Ul. Revoltella 37 (tel. 040/394515).

JUS / KLJUB POSEGOM KMEČKE ZVEZE PRI SLOVENSKI VLADI

Jusarski upravičenci iz Italije ostali brez pravic v Sloveniji?

Pri sprejemu zakona se je zataknilo in sedaj iščejo rešitev

TRST - Slovenska narodna skupnost v Italiji, posebno pa se jusarski upravičenci, si že vsa povojna leta prizadevajo, da bi ohranili jusarske pravice, ki so jih uživali pred razmejitvijo med Italijo in takratno Jugoslavijo (zdaj Slovenijo) in ki so jim pripadale v bivši Jugoslaviji oziroma Sloveniji. Te pravice jim namreč priznava tudi videmski sporazum, ki v 7. členu med drugim pravi:

»1. Državljeni obeh pogodbenih strani imajo pravico do prepustnosti s kmetijskim vložkom v smislu 10. člena, ki dovoljuje dejavnosti na kmetijskih zemljiščih, pod naslednjimi pogoji:

a) da imajo bivališče v eni od občin, navedenih v prilogah A in B tega sporazuma (občine v 10-kilometrskem obmejnem pasu, op.ur.);

b) da so lastniki kmetijskih nepremičnin katere koli vrste ali kulture oziroma kmetijskih gospodarstev v 10-kilometrskem pasu na drugi strani državne meje.

2. Enake pravice imajo: zakoniki, užitarji, imetniki drugih stvarnih pravic, udeleženci agrarnih skupnosti in uživalci pravic na občinskih zemljiščih.«

Kljub tem določilom videmskega sporazuma je SFRJ leta 1974 z zakonom določila, da vse agrarne skupnosti pridejo v družbeno last in se torej podražijo. Lastniki in upravičenci teh agrarnih skupnosti so zato prek svoje stanovske organizacije Kmečke zveze in jusarskih odborov proti temu protestirali in nastopili pri raznih pristojnih oblasteh v Ljubljani in Sežani in skupaj z njimi iskali možnosti, kako kljub temu našim upravičencem zagotoviti uživanje jusarskih pravic na slovenski strani meje. Zahteve so bile nato v določeni meri tudi upostevane, tako da so upravičencem izdajali dvolastniške izkaznice s pravico izkoriščanja jusarskih pravic na slovenski strani.

Z osamosvojitvijo Slovenije pa so se sprožile pobude, da bi razveljavili podržavljenje nekdanje skupne (jusarskega) kmečkega premoženja s sprejemom zakona o vz-

postavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic. Ustanovljen je bil odbor, ki ga je vodil predstavnik agrarnih upravičencev Rudi Simac. Prek Demokratske stranke je vložil v Državnem zboru Republike Slovenije zakonski osnutek v ta namen, v katerem pa žal niso bila v celoti upoštevana pričakovanja jusarskih upravičencev na naši strani meje, ceprav je Kmečka zveza opozorila na to vprašanje se pred začetkom razprave o zakonskem osnutku v Državnem zboru s pismom, naslovljenim na predsednika vlade Republike Slovenije, na ministra za kmetijstvo in gozdarstvo in na zunanjega ministra, z navedbo skupnosti vasi, ki so bile oziroma so lastnice oziroma uživalke jusarskih pravic v Sloveniji. V naslednjem pismu, z dne 20. januarja letos, naslovljenem na delovno skupino za slovensko manjšino pri odboru za mednarodne zadeve Republike Slovenije, pa je Kmečka zveza predlagala dodatni člen k zakonskemu osnutku o agrarnih skupnostih, ki se glasi:

»Pravico do članstva in ponovne vzpostavitve agrarnih skupnosti imajo tudi tuji državljani in njihovi dediči, ki so bili lastniki kmetijskih zemljišč oziroma gozdov v katastrskih občinah, katerim je agrarna skupnost pripadala pod državno razmejitvijo med Italijo in Jugoslavijo po drugi svetovni vojni in imajo stalno bivališče v teh katastrskih občinah.«

V utemeljitvi tega dopolnilnega člena je Kmečka zveza zapisala: »Državna razmejitev po drugi svetovni vojni ni šla točno po katastrskih občinah, pač pa je v vseh primerih presekala ozemlja katarstrskih občin, tako da so zasebna zemljišča ostala tako v eni kot v drugi državi. Mislimo, da bi bilo krivično, če bi priznali pravico do jusa samo tistim upravičencem, katerih zemljišča so prišla pod suverenost Republike Slovenije (kot je zapisano v 4. členu zakonskega osnutka o agrarnih skupnosti, op.ur.), ker so pravico do jusa imeli vsi pre-

bivalci določene skupnosti.«

Končni zakon, izglasovan 25. januarja letos, pa je bil kljub temu sprejet v bistvu tako, kot je že bilo predvideno v 4. členu osnutka, kjer je rečeno, da imajo pravico do članstva in ponovne vzpostavitve agrarne skupnosti tudi tuji državljani, če so bili člani nekdanje skupnosti, ali njihovi dediči oziroma pravni nasledniki, na katere je bila premoženjska pravica prenesna, vendar samo pod pogojem, da so lastniki kmetijskih zemljišč oziroma gozdov v Republiki Sloveniji (dvolastniki) in je podano vzajemno priznavanje takih premoženjskih pravic med Republiko Slovenijo in tujo državo, katere državljani so.

Praktično to pomeni, da naj bi pravice članstva v agrarnih skupnostih v Sloveniji ne imeli tisti upravičenci na italijanski strani meje, katerih zemljišča so ostala po razmejitvi na italijanski strani, a so bili polnopravni člani in uživalci jusa o okviru katastrskih občin pred razmejitvijo. Zdaj sprejeti zakon o agrarnih skupnostih v Republiki Sloveniji jim tako dejansko odreka pravice, ki jih zdaj lahko uživajo samo tisti upravičenci - italijanski državljani, katerih zemljišča so ostala v mejah Slovenije.

Resnici na ljubo se je po sprejetju zakona izvedelo, da so se vse stranke, ki so zakon izglasovale, obvezale, da bodo v najkrajšem času zadevo ponovno obravnavale z namenom, da bi jusarskim upravičencem iz Italije vendarle omogočili uživanje jusarskih pravic v Sloveniji, brez razlikovanja glede na sedanjo lokacijo njihovih jusarskih zemljišč na eni ali drugi strani meje. Izhod naj bi bil v ugotovitvi, da je popravek oziroma dopolnilo k zakonskemu osnutku prišel prepozno.

Predstavniki Kmečke zveze in jusarskih skupnosti so se že zavzeli, da bi se ta obljuba uresničila čimprej in da bi bil problem, ki se vleče že vsa povojna leta, končno rešen tudi v korist zainteresiranih jusarskih lastnikov in upravičencev na tej strani meje. (j.k.)

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO

■ CCT so obveznice s koriščenjem 1. januarja 1994 in zapadlostjo 1. januarja 2001.

■ Obresti so izplačljive ob koncu vsakega polletja. Prvi obrok, 4,50% bruto, bo izplačan 1. julija 1994. Vsota nadaljnjih obrokov se bo spreminjala na osnovi bruto donosa enoletnih obveznic BOT s poviškom premije 0,30 na semester.

■ Obveznice so dodeljene po proceduri, ki je namenjena bančnim ustanovam in drugim finančnim operaterjem, brez osnovne cene.

■ Prvi šestmesečni realni čisti donos znaša 8,03% letno v primeru, da se izklicna cena istoveti z nominalno.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisu.

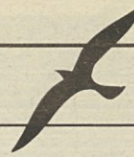
■ Zasebni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih zavoda Banca d'Italia in pri bančnih zavodih do 13.30 dne 24. februarja.

■ Obveznice CCT se koristijo s 1. januarjem: ob vplačilu (1. marca) bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudijo banke.

DELODAJALCI USTANOVILI ZDRUŽENJE / POGAJALCI ZA PLAČE

RUSIJA / POGAJANJA ZA VKLJUČITEV V GATT

Zasebni in družbeni kapital z roko v roki

Včlanilo se je 1600 podjetij: mešanih, zasebnih in družbenih

Ustanovna skupščina: priložnost za srečanje med kapitalom in politiko

LJUBLJANA - »Vas nova organizacija šteje skoraj 1.600 članov, to je podjetij oziroma družb, različnih velikosti in lastniških oblik, med njimi jih je približno polovica v zasebni, mešani oziroma zadružni lasti, ostala pa so se družbena, toda v postopku lastnjenja,« je na včerajšnji ustanovni skupščini Združenja delodajalcev Slovenije dejal predstavnik kapitala predsednik GZS Dagmar Šuster.

Vlada in sindikati so z včerajšnjo ustanovitvijo ZDS dobili partnerja, čigar glas v socialnem dialogu preprosto ne bodo mogli več preslišati. To pomeni, da odslej v Sloveniji ne bo več mogoče odločati o socialnem sporazumu, o kolektivnih pogodbah ali o drugih podobnih vprašanjih brez organiziranega kapitala, ki ga zdaj predstavlja ZDS. Šuster je med drugim omenil, da nastaja z lastninjenjem pri nas nova lastniška struktura, ki bo jasno artikulirala želje kapitala po čim bolj učinkovitem opravljanju delodajalske funkcije in prav to obdobje zahteva posluš in voljo za socialni dialog. Gospodarska zbornica Slovenije bo sicer še naprej sodelovala pri pogajanjih o socialnem sporazumu in

nudila podporo novi organizaciji, umaknila pa se bo iz pogajanj o kolektivnih pogodbah, v katera se bo zdaj vključilo novo združenje.

Ustanovitev Združenja delodajalcev Slovenije so pozdravili tudi podpredsednik vlade Davorin Kračun, ministrica za delo Jozica Puhar, predsednik Svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič in predstavnik mednarodne organizacije za delo (ILO) Bjorn Grunewald. Prav slednji je menil, da je do ustanovitve združenja delodajalcev prišlo pravočasno, saj bo spodbudilo napore podjetij pri privatizaciji. Vendar je Grunewald k temu dodal, da bo treba za dosego dejanske tripartitnosti v pogajanjih med delodajalci, vlado in sindikati vložiti se veliko naporov.

Sicer pa so udeleženci včerajšnje ustanovne skupščine z večino glasov sprejeli tudi statut Združenja delodajalcev Slovenije, finančni načrt za letošnje leto, program dela in izvolili člane upravnega odbora ter predsednika. Novi predsednik je postal Miran Goslar, sicer predsednik upravnega odbora Poslovnega sistema Mercator, ki je dejal, da osebno ni

Združenje bo vodil Miran Goslar

Predsednik Združenja delodajalcev Slovenije Miran Goslar je za Republiko povedal, da je njegova funkcija v mladi slovenski demokraciji nekaj povsem novega in da se zaveda zahtevnosti tega izziva. »Zavedam se, da bo imelo Združenje delodajalcev Slovenije veliko odgovornost v socialnem tripartitnem dogovarjanju, vendar upam, da bodo pogajanja v prihodnje pripeljala do ustreznih rezultatov socialne politike,« pojasnjuje Goslar in dodaja, da bo moral kot predsednik najprej usklajevati stališča in interese notraj upravnega odbora, ki šteje kar 77 članov. Na njem se bodo v prihodnje prepletali različni regionalni in panožni interesi, kakor tudi interesi malih in velikih podjetij. »Prav zato po treba prisluhniti vsem tem mnenjem, potem pa bodo sledila pogajanja z ostalimi partnerji, kjer bo kompromis nujen,« se razmišlja Goslar, ki pravi, da bo odprt tako do vlade kot do sindikatov. Racuna na to, da bo vlada bolj na strani delodajalcev, saj hoče omejevati tiste agregate v delitvi družbenega proizvoda, ki so pomembni, na primer plače. Vendar, kot sam pravi, bo slovenska posebnost v tem, da bodo z lastninjenjem delavci nastopili v dvojni vlogi, saj bodo predstavljali zaposlene, torej delojemalce, po drugi strani pa solastnike kapitala, zato je razumljivo, da bodo pričakovali koristi in izboljšanje svojega materialnega položaja z obeh strani. Torej bo njihova skrb za dobiček pomembna,« zaključuje Miran Goslar.

najbolj zadovoljen z izvolitvijo, saj nima dovolj izkušenj na tem področju. Povedal je, da bo svojo dolžnost opravljal neprofesionalno, saj ni

trajanje, in da se ne bo podrejal nobeni politični stranki ter da bo kljub štiriletnemu mandatu zaprosil za razrešitev že prej.

Alenka L. Jakomin

Proizvodnja jekla se je lani povečala

BRUSELJ - Države tržnega gospodarstva so v letu 1993 proizvedle 504,6 milijona metričnih ton surovega jekla, kar je več od rekordnih 497,7 milijona ton iz leta 1989, je sporočil Mednarodni inštitut za železo in jeklo (IISI). Prav tako so sporočili, da je bila svetovna proizvodnja, ki je dosegla 726 milijonov ton, nižja kot leta 1989, ko je znašala 786 milijonov ton. Kot razlog pa navajajo predvsem dramatično zmanjšanje proizvodnje jekla v nekdanjih komunističnih državah. IISI je tudi sporočil, da je svetovna proizvodnja surovega jekla v industrializiranih državah zabeležila 1,2-odstotni padec januarja, v primerjavi z letom prej, čeprav se je proizvodnja povečala tako v Evropski uniji kot v ZDA. Proizvodnja v državah dvanašterice se je povečala za 5,5 odstotka kljub naporom EU, da bi zmanjšala svoje proizvodnje zmogljivosti (Reuter)

Rekordno slabo leto za evropsko industrijo

BRUSELJ - Industrijska proizvodnja v Evropski uniji se je lani rekordno zmanjšala, in sicer najbolj v zadnjih 18 letih, je včeraj sporočil statistični urad Evropske unije Eurostat. Ta ocenjuje, da je industrijska proizvodnja lani - v primerjavi s predlanskim letom - padla za 3,5 odstotka. To pa je hkrati najslabši rezultat po letu 1975, ko se je proizvodnja skrcila za 6,8 odstotka. Hkrati pa so sporočili, da desezonizirani podatki za lanski september in november kažejo 0,5-odstotno povečanje v primerjavi s prejšnjimi tremi meseci, ob 0,2-odstotnem povečanju neposrednih investicij. V letu 1993 sta zabeležili pozitivno industrijsko rast le Irsko (5,5-odstotno) in Velika Britanija (2,3-odstotno). V Zahodni Nemčiji, Belgiji, Španiji, na Portugalskem, v Franciji, Luxemburgu, Italiji, Danski, Grčiji in na Nizozemskem pa se je proizvodnja zmanjšala. (Reuter)

Pripravljeni so se zelo potruditi

Vlada obljublja gospodarske reforme

ZENEVA - Moskva je včeraj obvestila prvega moza mednarodne trgovinske ustanove Splošnega sporazuma o trgovini in carinah (GATT), da je pripravljena pospešiti svoje gospodarske reforme, kar bo olajšalo tudi vključitev Rusije v svetovni trgovinski sistem. Kot so uradno sporočili pri Gattu, je zagotovila o tem ponudil Oleg Davidov, minister za zunanje gospodarske odnose, na srečanju z generalnim direktorjem Gatta Petrom Sutherlandom. Formalno je Rusija zaprosila za članstvo v tej svetovni organizaciji junija lani. Gatt se bo leta 1995 spremenil v Svetovno trgovinsko organizacijo (WTO) v sklopu sklepi urugvajskega kroga pogajanj, ki so se končali lani decembra. V Gattu je trenutno vključenih 116 držav, torej skoraj vse države,

ki so pomembne za svetovno trgovino. Rusija se je - skupaj s Kitajsko in Tajvanom, ki je prav tako zaprosil za članstvo - pripravljena pridružiti članstvu že v letošnjem letu, saj bi se tako izognila tudi bolj zapletenemu procesu sprejema v članstvo WTO. Nekdanja Sovjetska zveza ni bila nikoli članica Gatta. Opazovalka v Gattu je SZ postala v času, ko je Mihail Gorbacov reformiral Kremelj. Po razpadu Sovjetske zveze je leta 1992 Rusija ta status podedovala. Predstavniki Gatta so sporočili, da bo dokumentacija, ki jo je predložil Davidov, mesec dni pred dogovorjenim rokom poslana na vpogled članicam delovne skupine, ki so jo ustanovili lansko poletje prav za proučitev ruske prošnje. Delovna skupina bo potem na Moskvo naslovila

pisna vprašanja, ta pa bo morala nanje odgovoriti se pred splošno razpravo o tem, ali bo Rusija postala polnopravna članica Gatta, Svetovne trgovinske organizacije, ki si prizadeva za pospešitev svetovne trgovine z odpravljanjem ovir.

Reuter

ALBANIJA / OCENE MEDNARODNEGA DENARNEGA SKLADA

Delež kmetijstva v bruto domačem proizvodu raste

Dobri rezultati pri zniževanju inflacije - Gospodarstvo dfosega hitro rast proizvodnje - Storitve se izboljšujejo

TIRANA - Albanski bruto domači proizvod (BDP) se je prvič po letu 1990 lani zvečal za realnih enajst odstotkov, kot kažejo podatki Mednarodnega denarnega sklada (MDS), ki so jih včeraj objavili v Tirani. Ta presenetljivi skok je Albanijo uvrstil na prvo mesto, pred Poljsko, kar zadeva rast v Evropi leta 1993, čeprav je posledica velikanskega 27,7-odstotnega padca v letu 1991 in 9,7-odstotnega padca leta 1992. MDS napoveduje, da bo v letošnjem letu albanski BDP večji za osem odstotkov, za nadaljnjih pet odstotkov leta 1995, kakor tudi 1996. Inflacija vpada in naj bi po napovedih letos v povprečju znašala 24,5 odstotka, po lanskeletnih 85,2 odstotka in po rekordnih 226 odstotkih leta 1992. Realno, upostevaje inflacijo, je bila proizvodnja leta 1993 za četrtno manjša kot leta 1990. Po tekočih cenah je vrednost BDP 99,6 milijarde lekov, le nekaj manj kot milijardo dolarjev, kar glede na 3,3 milijonsko prebivalstvo pomeni nekaj več kot 300 dolarjev BDP na prebivalca. Najbolj dramatično se je povečala proizvodnja pri gradbeništvu, saj je bila lani kar za 31,5 odstotka višja. Po napovedih MDS se bo v letošnjem letu povečala za nadaljnjih 14 odstotkov. Boljši so bili rezultati tudi na področju kmetijstva, za 14,4 odstotka, transporta za 13 odstotkov, povečal pa se je tudi obseg storitev, in sicer za 11,5 odstotka. Kmetijska proizvodnja naj bi v leto-

šnjem letu narasla za 8,2 odstotka, transport za 14,4 odstotka, obseg storitev pa naj bi se povečal za 9,5 odstotka. Industrija je edina v letu 1993 zabeležila se nadaljnje padanje, obseg je bil manjši za deset odstotkov, kar je manj od velikanskega, 60-odstotnega padca v letu 1992. Industrijska izdelava naj bi

se v letošnjem letu stabilizirala. Kmetijstvo je lani zavzemalo 56 odstotkov BDP, kar je za 36 odstotkov več kot leta 1990. Pač pa se je skrcil delež industrije, lani za 14 odstotkov, kar je manj kot leta 1990, ko je delež industrije v BDP upadel kar za 42 odstotkov.

(Reuter)

Albansko kmetijstvo ustvari več kot polovico BDP

MENJALNIŠKI TEČAJI

22. februar 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	77,87	78,29	11,03	11,13	7,95	8,05
AMTK PLUS Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Avtohisa Ljubljana*	78,00	78,25	11,05	11,12	8,00	8,08
Ažur Grosuplje	78,00	78,10	11,02	11,13	7,84	8,10
Banka Vipra Nova Gorica	77,90	78,25	10,96	11,10	7,97	8,04
BTC Sežana	77,65	78,20	11,00	11,15	7,90	8,02
Bund Ljubljana	77,85	78,30	10,80	11,12	7,80	8,05
Come 2 us*	77,89	78,20	11,03	11,12	7,89	8,09
Creditanstalt Nova banka LJ	77,88	78,33	11,04	11,20	7,98	8,15
Dom caffè Domžale*	77,70	78,00	11,04	11,10	7,90	8,05
Emona Globtour LJ	-	-	-	-	-	-
Eros Ljubljana*	78,00	78,10	11,05	11,10	7,90	8,05
Eros Kranj*	78,00	78,10	11,05	11,10	7,90	8,05
Eurotours Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Firadas Idrija	77,90	78,50	10,96	11,12	7,97	8,05
Hida	78,05	78,10	11,06	11,09	8,02	8,06
Hipotekarna banka Brežice*	77,80	78,38	11,00	11,16	7,90	8,10
Hram Rožice, Mengeš*	77,90	78,10	11,07	11,14	7,92	8,10
Idila Sečovelje*	77,77	78,00	10,92	11,07	7,84	7,99
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,05	78,07	11,10	11,11	8,03	8,04
Ilirika Slovenj Gradec	77,80	78,20	11,03	11,08	7,96	8,05
Ilirika Postojna	77,65	78,10	10,85	11,07	7,86	8,02
Ilirika Sežana	78,00	78,07	11,00	11,08	8,02	8,03
Ilirika Jesenice	77,91	78,24	11,03	11,09	7,96	8,04
Invest Škofja Loka	77,90	78,30	11,04	11,15	7,90	8,10
Italdesign Nova Gorica	77,90	78,20	11,02	11,15	7,98	8,05
Klub Slovenijales LJ	77,90	78,15	11,00	11,09	7,99	8,05
Kompas Hertz Celje*	77,95	78,30	11,02	11,09	7,93	8,02
Kompas Hertz Velenje*	78,00	78,30	11,02	11,09	7,93	8,02
Kompas Hertz Idrija*	78,00	78,30	11,02	11,09	7,93	8,02
Kompas Hertz Tolmin*	78,00	78,30	11,02	11,09	7,93	8,02
Kompas Hertz Bled*	77,90	78,25	11,02	11,09	7,93	8,02
Kompas Hertz Nova Gorica*	78,00	78,30	11,02	11,09	7,93	8,02
Kompas Hertz Maribor*	78,00	78,30	11,02	11,09	7,93	8,02
Kompas Holidays	77,96	78,24	11,00	11,15	8,00	8,12
Komercialna banka Triglav	77,90	78,90	11,01	11,17	7,91	8,07
Kreditna banka MB d.d.*	77,35	78,25	11,00	11,12	7,82	8,10
LB d.d. Ljubljana	77,88	78,38	11,02	11,14	7,90	8,07
LB splošna banka Celje	77,35	78,45	11,01	11,10	7,85	8,03
LB splošna banka Koper*	76,81	78,34	10,87	11,09	7,76	7,99
LB komercialna banka NG	77,81	78,15	10,95	11,12	7,97	8,03
LB Dolenjska banka NM	-	-	-	-	-	-
LB banka Zasavje, Trbovlje	77,70	78,40	11,05	11,15	7,85	8,08
Ljudska banka d.d. LJ	77,88	78,20	11,03	11,13	7,85	8,05
Libertas Koper*	77,85	78,15	10,98	11,09	7,93	8,04
Ma Vir	77,90	78,20	11,00	11,14	8,02	8,10
Madai NG, Šempeter*	77,90	78,20	11,00	11,10	7,99	8,04
M banka Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Media*	78,00	78,10	11,06	11,10	8,00	8,05
Niprom Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Petrol Ljubljana	78,00	78,10	11,06	11,10	8,00	8,05
Poštna banka Slovenije*	76,70	78,20	10,73	11,10	7,70	7,98
Probanka Maribor	77,80	78,35	11,01	11,14	7,90	8,10
Pigal Solkan*	77,85	78,20	10,93	11,06	7,98	8,04
Pigal Ilirska Bistrica*	77,55	77,95	10,93	11,06	7,93	8,03
Pigal Kobarič*	77,85	78,20	10,93	11,06	7,93	8,03
Publikum Ljubljana	77,95	78,00	11,06	11,08	8,00	8,02
Publikum Celje	77,70	78,18	11,04	11,08	7,90	8,04
Publikum Krško	77,80	78,30	10,95	11,13	7,88	8,09
Publikum Maribor	77,85	78,15	11,05	11,09	7,90	8,08
Publikum Mozirje	77,72	78,27	11,02	11,13	7,95	8,05
Publikum Novo mesto	77,70	78,30	10,98	11,10	7,90	8,08
Publikum Tolmin	77,85	78,18	10,98	11,09	7,97	8,01
Publikum Sevnica	77,85	78,29	11,00	11,10	7,85	8,02
Publikum Šentilj	76,80	78,25	10,70	11,13	7,90	8,08
Publikum Šentjur pri Celju	77,85	78,35	11,03	11,08	7,95	8,04
Publikum Trebnje	77,85	78,29	11,04	11,14	7,96	8,06
Publikum Žalec	77,70	78,30	11,04	11,09	7,92	8,04
Roja Ljubljana	77,85	78,30	11,04	11,14	7,98	8,12
Shalaby Koper	77,80	78,04	10,95	11,05	7,88	8,02
SKB d.d. **	77,55	77,75	11,02	11,05	7,98	8,00
Slov. hran. in posojil. Kranj	77,95	78,20	11,05	11,10	7,96	8,06
Slov. invest. banka LJ*	77,80	78,30	10,90	11,15	7,90	8,08
Slovenijaturist Ljubljana*	78,00	78,20	10,95	11,08	7,80	7,97
Slovenijaturist Maribor*	77,85	78,20	11,03	11,08	7,65	7,90
Slovenijaturist Jesenice	77,95	78,28	11,00	11,10	7,94	8,06
Sonce Ljubljana	77,80	78,10	11,04	11,13	7,90	8,06
SZKB d.d. Ljubljana*	77,85	78,23	11,00	11,10	7,95	8,09
Špacapan Komen	-	-	-	-	-	-
Tartarus Postojna	77,57	78,13	10,94	11,08	7,84	8,00
Tentours Domžale	78,00	78,30	11,04	11,13	7,95	8,10
Tori Ljubljana	77,90	78,35	11,01	11,11	7,80	8,12
UBK Ljubljana	77,80	78,35	11,05	11,15	7,97	8,07
Upimo Ljubljana	-	-	-	-	-	-

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 037 z dne 22. 2. 1994 - Tečaji veljajo od 23. 2. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	96,6562	96,9470	97,2378
Avstrija	040	šiling	100	1102,1178	1105,4341	1108,7504
Belgija	056	frank	100	376,3631	377,4956	378,6281
Kanada	124	dolar	1	99,9424	100,2431	100,5438
Danska	208	krona	100	1985,7496	1991,7248	1997,7000
Finska	246	marka	100	2423,5741	2430,8667	2438,1593
Francija	250	frank	100	2281,5079	2288,3730	2295,2381
Nemčija	280	marka	100	7750,4768	7773,7982	7797,1196
Grčija	300	grd	100	—	53,7667	53,9280
Irsko	372	funt	1	—	190,8467	191,4192
Italija	380	lira	100	7,9799	8,0039	8,0279
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,2000	—
Japonska	392	jen	100	126,9140	127,2959	127,6778
Nizozemska	528	gulden	100	6906,7599	6927,5425	6948,3251
Norveška	578	krona	100	1792,8403	1798,2350	1803,6297
Portugalska	620	escudo	100	76,4198	76,6497	76,8796
Švedska	752	krona	100	1689,2164	1694,2993	1699,3822
Švica	756	frank	100	9223,8424	9251,5972	9279,3520
Velika Britanija	826	funt sterling	1	198,2185	198,8149	199,4113
ZDA	840	dolar	1	134,2537	134,6577	135,0617
Evropska unija	955	ECU	1	150,2159	150,6679	151,1199
Španija	995	peseta	100	95,6288	95,5555	95,8422

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 22. februarja 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1.500,000	773,109	769,141	1.542,251
76		103,0812%	102,5522%	102,8167%	150,000	77,311	76,914	154,225

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

22. FEBRUAR 1994			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,00	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,75	9,20
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,30	12,70
Italija	Tržaška kreditna banka	12,30	12,70

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

22. FEBRUAR 1994			v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni		
ameriški dolar	1648,00	1698,00		
nemška marka	960,00	980,00		
francoski frank	280,00	290,00		
holandski gulden	850,00	877,00		
belgijski frank	46,35	47,80		
funt sterling	2433,00	2511,00		
irski sterling	2336,00	2416,00		
danska krona	244,75	252,00		
grška dragma	6,50	6,80		
kanadski dolar	1226,00	1265,00		
japonski jen	15,60	16,10		
švicarski frank	1135,00	1170,00		
avstrijski šiling	135,60	140,00		
norveška krona	221,00	228,00		
švedska krona	208,00	214,00		
portugalski escudo	9,40	9,70		
španska pezeta	11,70	12,10		
avstralski dolar	1187,00	1225,50		
madžarski florint	11,00	15,00		
slovenski tolar	12,30	12,70		
hrvaški dinar	0,15	0,22		

KMEČKA BANKA - GORICA

22. FEBRUAR 1994			v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni		
ameriški dolar	1650,00	1700,00		
nemška marka	960,00	980,00		
francoski frank	280,00	290,00		
holandski gulden	850,00	870,00		
belgijski frank	46,30	47,80		
funt sterling	2435,00	2500,00		
irski sterling	2330,00	2390,00		
danska krona	244,00	251,00		
grška dragma	6,60	7,10		
kanadski dolar	1225,00	1260,00		
švicarski frank	1140,00	1165,00		
avstrijski šiling	135,50	140,50		
slovenski tolar	12,30	12,70		

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

22. FEBRUAR 1994				v DEM		
valuta	nakupni	srednji	prodajni			
ameriški dolar	-	1.732	-			
francoski frank	-	29.437	-			
nizozemski gulden	-	89.114	-			
belgijski frank	-	4.856	-			
španska peseta	-	1.229	-			
danska krona	-	25.621	-			
kanadski dolar	-	1.289	-			
japonski jen	-	1.637	-			
švicarski frank	-	119.010	-			
avstrijski šiling	-	14.220	-			
italijanska lira	-	1.029	-			
švedska krona	-	21.795	-			

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun
deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 23. februarja 1994 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE				
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1114,9902	1117,1232
Francija	frank	100	2308,1552	231

POTOPIŠ / TUNIZIJA

Do sončnih obal Afrike ni daleč (7)

Kraj, kjer tkejo preproge čudovitih vzorcev

Sidi Bou Said obiskovalcem sicer ne nudi posebnih atrakcij, toda že lično zgrajene hiše in sproščeno vzdušje ozkih ulic privablja cele avtobuse turistov. Pred invazijo enega izmed njih sem se prek strmega pobočja umaknil na vabljivo peščeno plažo in se posvetil namakanju v mlačnem morju. Tunizijska javna kopališča so v poletnih mesecih polna vreščočih otrok, pogumnejših mladenk v bikinjah in bolj zadržanih žena, ki v morje običajno zakoracijo zapete do vratu in z obvezno ruto na glavi. Družinski izlet na obalo običajno seveda ni popoln brez kosare z izdatnim prigrizkom, neredko pa si v zavetju velikega senčnika za povrh pogrejejo še skodelico čaja. Oče - glava družine se pogosto ne zmeni kaj prida za vrvež okoli sebe. Le potrpežljivo čaka v senci in sem ter tja s povzdignjenim glasom opomni preveč razposajene otroke. Gneča lokalnih obal me je sprva motila, toda toliko zanimivih obrazov in za plažo neobičajnih prizorov sem našel le se redkokje.

Muslimansko sveto mesto

Velik del sicer poljedelske in vinogradniške dežele obsega puščava, ki z neskončnimi sipinami in zelenimi oazami kot magnet privlači turiste. Le nekaj ur vožnje je potrebnih in že se znajdes v negostoljubni, a nenavadno privlačni pokrajini. Na poti do peščenih brezpotij sem se ustavil v Kairouanu. Sveto mesto igra v muslimanskem svetu pomembno vlogo, saj je četrto najpo-

memnejše, takoj za Mekko, Jeruzalemom in Medino.

Obiskovalcem zagotovo ostane v spominu impresivno staro mestno obzidje, ki na prvi pogled spominja na utrjeno srednjeveško mesto. Toda za visokim, trdnim obzidjem se odvíja vsakdanje življenje, tako značilno za živahen arabski svet. Vecje ulice so spremenjene v pravi arabski souk, kjer te na vsakem koraku vabijo skrivnostne vonjave in pisani izdelki tradicionalnih obrti. Zvijanci trgovci se skušajo na vsak način popeljati vsaj na ogled v trgovinico, ki je

natrpana z vsem mogočim.

Kairouan je tudi kraj, kjer tkejo preproge čudovitih vzorcev. Najpogostejše se na preprogah ponavljajo simboli starih svetih mest, stopnic do minareta, starih luči mošeje, roke Mohamedove prve hčerke Fatime, jasmína, hibiskusa in skarabejev. Skarabeji, puscavski hrošči govnači, so svete zivali. Na preprogi z njihovimi simboli naj bi se po tradicionalnih zakonih mladoporočenca ljubila prvo noč, da bi imela čimveč otrok.

Igor Fabjan
(Se nadaljuje)

Mogočno obzidje v Kairouanu (Foto: Igor Fabjan)

KOZMETIKA

Sonce in sneg nam nista najboljša prijatelja

Moč UV žarkov se vsakih 1000 metrov poveča za petino

Mraz in sneg sta pojava, ki ju nekateri pri zimi cenijo, drugim pa so ljubši zeleni in topli zimski dnevi. Žal ne moremo izbirati. Imamo, kar imamo. Vsi, ki pa so že skoraj pozabili, kakšna je prava zima, so si letos lahko osvežili spomin.

Tako kot poletne, pa so tudi zimske počitnice pravi čas za najrazličnejše oblike rekreacije. Ne dovolite, da bi vam počitnice minile ob presedanju s stola na stol in s spreedom od sedezne garniture do hladilnika. Dobre telesne kondicije namreč ne bomo pridobili s polezavanjem pred televizorjem in z gledanjem olimpijskih iger. Ob spremljanju napehtih sportnih dogodkov lahko postanemo pretirano živčni, ob dolgotrajnem sedenju pa tudi vedno manj prožni.

Mnogi se tudi v letosnjih počitnicah ne bodo mogli odreci enkratnemu doživetju - smučanju. Da bodo spomini na smuko le lepi, pazite ne le na okončine, ampak tudi na kožo. To velja seveda tudi za tiste, ki se sankajo, drsajo ali le sprehajajo po strmih pobočjih. Tudi sprehod po belih zasneženih strminah ni namreč nič manj prijeten od smučanja, pa se manj verjetnosti je, da ti kakšna smreka prekriza pot.

Izogrimo se ozeblinam, vidnim rdečim žilicam, izsušeni koži in sončnim opeklinam. Sonce in sneg namreč vedno le nista naša najboljša prijatelja, ceprav ju ljubi vsak smučar. Sončni žarki v gorah so namreč se posebej močni zaradi čistosti zraka, snežna površina pa odbija sti-

rikrat več sončnih žarkov kot vodna gladina. Ne nazadnje pa je sonce v tem času tudi zelo nizko, tako da intenzivnost UV sončnih žarkov zraste vsakih 1000 metrov za 20 odstotkov, led in sneg pa povečata odbojnost še za tretjino.

S pravilno obutvijo, toplimi nogavicami, rokavicami in ostalimi oblačili zavarujemo kožo, kjer se le da. Povsod tam, kjer kože ne pokriva obleka, jo je potrebno zaščititi vedno, ko odidemo na zrak, pa četudi ne sije sonce, saj so žarki, ki prihajajo skozi meglo, še posebno nevarni. Sonce pa na smučanju ni edina nevarnost. V kolikor smučate pri minus desetih stopinjah in drvite po pobočjih s hitrostjo 60 kilometrov na uro, mora naša koža prenašati - 35 stopinj Celzija. Varovanje kože pred mrazom je zato prav tako pomembna kot varovanje kože pred soncem.

Uporaba mastne in zaščitne kreme je torej nujna. Zaščitna sredstva naj ima-

jo najvišji varovalni faktor, ki nas bo dobro zaščitil pred škodljivimi sončnimi žarki. Kože pa ne zavarujemo le jutraj, temveč postopek ponovimo tudi nekajkrat čez dan. Se posebej pogosto nanašajmo zaščitne preparate na celo, brado in nos ter na kožo otrok in oseb, ki imajo občutljivo kožo.

Ustnice zavarujemo z vazelinom, najprimernejši je tisti v stiku, saj gre v se

tako majhen žep in ga imamo tako vedno pri roki. To, da mora tudi stik vsebovati zaščitni faktor verjetno ni potrebno poudarjati.

Vsem, ki radi smučate, želim prijetno smuko v lepem, jasnem vremenu. Prav tako vreme pa želim tudi tistim, ki ne smučajo, a je njihovo razpoloženje in počutje močno povezano z vremenom.

Vida Pipan Volaj

P O D L I S T E K

Vinko Lenarčič

Plečnik

49

Ta čudoviti človek je prebil vse nedeljske popoldneve v svojem ateljeju sam, nam, studentom pa je rekel: »V nedeljo popoldne je rado dolgčas, najbolje naredite, če greste s punco na sprehod!« Ali je Plečnik hodil z dekleti? Sam je povedal, da so puncam v domovino pisali Gregorčičeve verze. Na Dunaju je premišljeval o ženitvi. Student arhitekture ni preziral kot mnogi drugi, raje privilegiral. Imel je čisto poseben obzir, ki ga nima smisla navajati. Kakšna ženska je bila Plečniku vsek, je težko reči. Kranjica na Napoleonovem spomeniku mu je bila silno vsek: »Das hat er fein gemacht!«

To opisujem, ker vem, da je imel, kakor za vse, tudi za žensko lepoto izrazit, izbrusen okus.

In vendar drugim ni zavidal lepote in uspeha! Nasprotno, kot krušni oče je skrbel za svoje učence in se veselil njihovega uspeha.

Nekoč mi je potožil, da si kralj in sploh nihče na dvoru ne zna predstaviti njegove zamisli o novem Suvoboru. V glavo mi je padla res originalna misel, kako narediti svojevrsten model razgibanega grča s tremi osnutki za sam grad. Imel sem situacijski nacrt z metriskimi plastnicami. Iz milimetrské lepenke sem izrezal plastnico za plastnico in lepil drugo na drugo. Nato sem napravil še premakljive modele gradu. Vse sem vložil v skatlo s premakljivimi stranicami. Malo v strahu sem nesel Plečniku. Ni mogoče povedati, kako se je razveselil.

Imel je skoraj otroško veselje z modelom. Odnese ga je k prvi avdienci. Ves navdušen mi je potem pripovedoval, da ga ne bom več videl: »Sel je iz roke v roko, vsak ga je hotel natančno pregledati, dokler ga nisem preprosto pustil, nikdar več ga ne boste videli!«

Vedel je, bolje kot mi, kaj je človeku cast, kaj mu pomeni. Toda vsaj do svojega osemdesetega leta se je temu odločno izmikal, ogibal.

Povsod sama odpoved in premagovanje samega sebe. Ni se hotel oženiti, ni hotel postati bogat, ni ustregel telesnim strastem, ni hotel casti, niti skromnega priznanja, oboje dobljeno je skrbno čuval. Ceprav družaben in ves družbe in okolja, je zivel samotno in dolga preganjal zgolj z duševnim delom, risal je in bral, da mnogokrat ni vedel, koliko je ura. »Veste, naturo je treba najprej ubiti, potem vam bo zvesto služila!« tako nam je odločno zagotovil. In ni dvoma, da se je po tem ravnal in do tega ni kar tako prišel.

(Se nadaljuje)

Ljubljana - steber sv. Trojice

Danes goduje

Matija, apostol

Sveti Matija je tisti apostol, ki je bil izvoljen namesto odpadlega Juda Iskarijota. Kako se je to zgodilo, pripoveduje evangelist Luka v prvem poglavju Apostolskih del.

Po Kristusovem vnebohodu so se apostoli vrnili z Oljske gore v Jeruzalem, ne potrli, marveč polni svetega veselja, ker so videli svojega Učenika, kako je odšel v nebesa. Po njegovem zadnjem naročilu, naj ne hodijo iz Jeruzalema, dokler ne prejmejo daru Svetega Duha, so se zbrali v dvorani zadnje večerje, da opravijo prvo devetdnevno.

V dneh te devetdnevne je bil k apostolom pristet Matija. Zbor je bilo treba dopolniti, ker je Kristus izbral dvanajst apostolov, kakor je bilo dvanajst očakov izvoljenega ljudstva in dvanajst izraelskih rodov. Mesto izdajalca Juda je torej moral zasedeti nov apostol.

Volitev se je izvršila na ukaz apostola Petra. Izvoljen je smel biti le eden izmed tistih mož, ki so bili v Kristusovi blizini ves čas od Janezovega krsta do njegovega vnebohoda. Izbirali so med Jozefom Barsabo in Matijem. Po dolgi molitvi je odločil zreb, ki je zadel Matija. Tako se je po svetem pismu uresničilo, kar je zapisano v apostolovem imenu, ki ga slovenimo Bogdan - v hebrejščini namreč pomeni "matitjahu" dar Jahveja oz. božji človek.

Apostola Matija caste kot zavetnika stavbenikov, mesarjev, kovačev, krojačev, tesarjev in slaščičarjev.

(Vir: Leto svetnikov)

BRSKANJE PO STARINARNAH

Baročne plastike in stilno pohištvo v Galeriji Ažbe

Prostore ima v nekdanji Sosovi hiši na Mestnem trgu v Ljubljani

V salonu antikvit v Galeriji Ažbe vam poleg ocenjevanja in svetovanja s področja starin in umetnin ponujajo stilno pohištvo, slike, srebrnino, star nakit, lestence, ogledala, porcelan, tekstil, cipke, stare in anticne preproge...

Metoda Uršič in Marjan Dular sta v prostorih starinarne pripravila razstavo baročnih plastik 17. in 18. stoletja, večinoma domačega izvora. To je prva tovrstna obsežna ponudba pri nas, ki ni samo na ogled, marveč omogoča tudi nakup izbranih kosov.

Med manjšimi starinami se lahko odločite za sprehajalno palico ali morda za nakup satulje za rokavice iz prve polovice 19. stoletja. Leseno ohisje satulje, oblečeno v modri zamet in okrašeno z mede-

nino, je izdelano v slogu bidermajerja. Pozornost zbudi tudi crn-zalni deznik iz preloma stoletja, okrašen s čipkami. Dame so ga uporabljale izključno za pogrebe.

Ali pa vam je ljubs francoski bul? V Franciji se je pojavil okoli leta 1650, v galeriji Ažbe pa vam ponujajo dve omarici in večji predalnik iz leta 1850. Omarici sta izdelani iz polnega krivljenega lesa z vložkom zelgovine in medenine. Prav gotovo se bosta omarici lepo podali k vašemu kaminu, na katero lahko postavite se dve okrasni posodi v slogu wedgwooda. Izdelani sta iz dvakrat zganega porcelana. Za stil, ki se je pojavil v Angliji okoli leta 1750, so značilni bogati okrasni in dodatni meandri.

V galeriji lahko kupite stirosto petdeset let star renesančni hišni molilnik iz stare Gorice, preproge iz Irana, Iraka, Afganistana in Rusije. Veliko je porcelana v stilu art dekoja. Če pa vam je ljubs upodabljaloca umetnost, boste tu našli Petkovskovo olje V stali, slike Ivane Kobilice, Mencingerja in sodobnega slovenskega slikarja Musica. Ljubitelji dragih in poldragih kamnov lahko izbirate med briljanti, rubini, smaragdi, safirji...

Lestenci, ki vam jih ponujajo, so iz obdobja bidermajerja, secesije in holendra, ki se je zgledoval po baroku, značilen pa je za čas med obema vojnoma. Pa kaj bi nastevali, najbolje je, da Galerijo Ažbe obiščete kar sami.

Marjeta Smolnikar

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaž Sršen. Pravilni odgovori pa prinašajo ceden kupček denarja...

LABIRINT Z N A N J A

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Čakajo vas presenečenja. Ne bodo vsa prijetna, vendar bodo vsa po vrsti taka, iz katerih boste pridobili nove spretnosti obvladovanja bodočih problemov.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Oplemeniteni s številnimi novimi spoznanji in nabiti s svežo delovno energijo boste zelo kmalu nadoknadili zamujeno ter pohiteli novim izzivom naproti.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Nič posebnega se ne bo dogajalo z vami, saj boste večinoma skrajda namerno preprečevali nove možnosti, ki se vam bodo ponujale kot na pladnju.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Dozdevalo se vam bo, da svet poka po vseh sivih. Najprej neprijetne napovedi glede poslovne prihodnosti, potem nova odgovornost v domačem logu.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ob pravem času vas bo nekdo obdaril z novico, s katero se dan poprej ne bi vedeli kaj početi, tokrat pa vam bo odstrla niz novih, domiselnih idej.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ponudila se vam bo priložnost, da izrazite mnenje o zadevi, ki jo obvladate dosti bolje od tistih, ki si prilascajo pravico odločanja o njeni usodi.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Trud, ki ste ga minule dni vlagali v delo, se vam bo obrestoval v vsem svojem sijaju, vendar boste kljub temu čutili, da je placilo preskromno.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Na najboljši možen način boste začeli združevati dve svoji veliki sposobnosti: intuicijo in razum. Spretno vas bosta vodili skozi labirint življenja.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Čim ste se ponovno zblizali s svojo drago osebo in začeli odkrivati v njej nove čare, že se vam je začel zamrcevati pogled. Le kaj bi bilo krivo?

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: V iskanju novih možnosti za prodor svojih idej boste tako zelo uspešni, da boste začeli nehoti zanemarjati stara področja svojega delovanja.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Volje in energije boste imeli samo za najnujnejše stvari. Čutili boste, da bi si morali vzeti nekaj prostih dni za obnovitev svojih moči. Ne motite se.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Držali se boste bolj v ožadi, čeprav vas bodo obveznosti marsikdaj postavile v ospredje, kjer se boste morali pokazati v svoji najboljši luči.

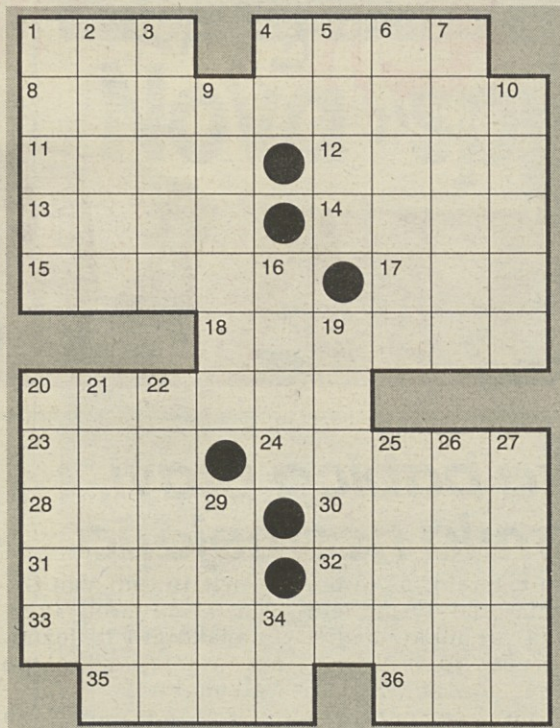
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. meščanski naziv za staro mamo, 4. prag v reki, katarakt, 8. švicarski matematik in fizik (Daniel), 11. antično ime hrvaškega otoka Visa, 12. nekdanji prebivalec Pirenejskega polotoka, 13. postava, 14. reka v Zimbabveju in Mozambiku, 15. osvežilna brezalkoholna pijača, 17. reka v vzhodni Angliji, 18. angleški filmski igralec (Peter), 20. bitka, 23. oblika rastlinskega stebila, 24. poslovni prostor, 28. paralelogram s stirimi skladnimi stranicami, 30. krajša oblika imena Jaroslav, 31. kar vpliva na ravnanje, 32. narod ob Baltiku, 33. prevoznik na vlak, 35. nizozemski kolesar (Jan), 36. anglesko svetlo pivo.

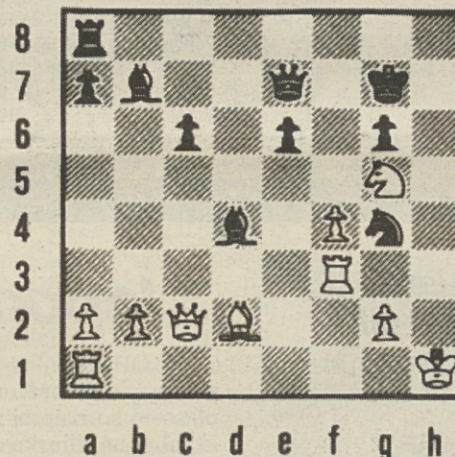
Navpično:

1. prihod v goste, 2. večje naselje, 3. zacetek partiske dinastije Arsakidov, 4. avtomobilska oznaka Somborja v Vojvodini, 5. špansko mosko ime, 6. ime in priimek italijanskega popevkarja, ki je prepeval v duetu z Romino Power, 7. zajedalske rastline na nji-vi ali gredi, 9. pojavitev v javnosti, 10. ime grške filmske igralka Papas, 16. pergamski kralj, 19. mlad prašček, podsvince, 20. podolgovat plod stročnic, 21. naselje v južni Bosni, srednjevesko središče zupe Rame, znano po tkanju preprog, 22. osmi del celote, 25. vase zaprta družbena plast v Indiji, 26. delavska in obrtniška zadruga v carski Rusiji, 27. nadaljsa reka v Franciji, ki se pri mestu Saint Nazaire izliva v Atlantski ocean, 29. pokrajina na Goriskem, 34. originalna kratica za Združene države.

RESITEV
Vodoravno: oma, slap, Bernoulli, Issa, Iber, stas, Sa-
to, ozir, Esti, kondukter, Kaas, ale.

ŠAH

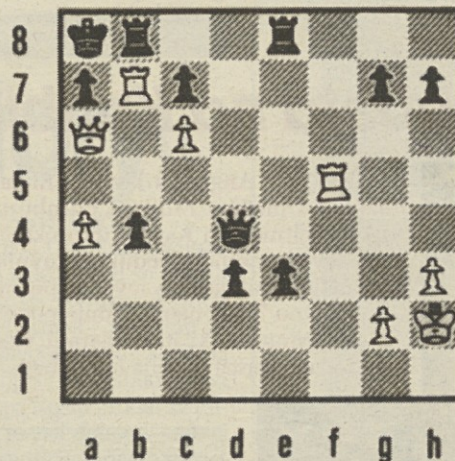

Grigorjev - Cistjakov / Moskva 1935

Kar dve beli figuri lahko zabranita napad na kralja po odprti h liniji, zato črni, ki je na potezi, razmislija o drugačni možnosti napada na belega kralja. Pri tem sta mu v veliko pomoč lovca, ki nadzorujeta obe dolgi diagonali. Kako črnemu uspeva napad?

Resitev naloge

Za uspešen napad na belega kralja v kotu sahovnice črni odstrani najprej skakaca s potezo 1...Dg5!! Tako so oslabiljene obrambne moči belega na h liniji! 2.fg5 Th8+ 3.Th3 V to potezo je zaupal beli, vendar po 3...Th3+ 4.gh3 c5+ in beli kralj se je znašel v matnem plesu treh crnih figur!

Capablanca - Raubitscheck / New York 1906

Zadnja poteza črnega je bila napredovanje kmeta na polje e3, tako da bi na grozno belega Ta5 odgovoril z Df4+ in večnim sahom. Toda veliki Kubanec je razpolagal se z močnejšim nadaljevanjem in presenetil črnega. Kako je beli, ki je na potezi, uspel zmagati?

Resitev naloge

Capablanca je takoj izkoristil priložnost in nasprotnika postavil pred neubranljivo mat s potezo 1.Ta7+! Da7: 2.Ta5!

Črni nima nobene možnosti, da brani mat v naslednji potezi in zato se je vdal!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1075

Uzakonjen celibat

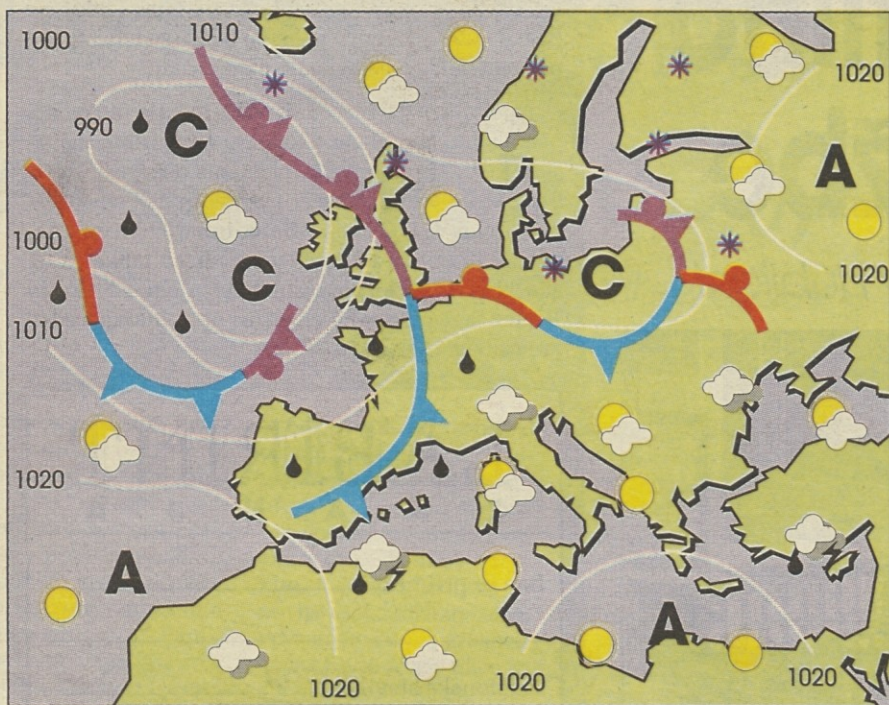
Celibat -a m (lat. caelibatus iz caelebs samec) 1. samski stan, zlasti duhovnikov, 2. prepoved zenitve za katoliške duhovnike (v pravoslavju velja le za menihe in višjo duhovščino); celibat -ja m samec, neozenjen moški... Tako o celibatu France Verbinc v Slovarju tujk (Cankarjeva založba 1968) na str. 109 levo spodaj... Sicer pa o celibatu lahko zapišemo, da se v različnih oblikah pojavlja v mnogih verskih tradicijah kot posledica ideje, da je neozenjenost oziroma neomoženost povezana s služenjem in predanostjo božanstvu. V katoliški cerkvi so se danes mnjenja o smiselnosti spoštovanja celibata, ki je bil uzakonjen na cerkveni sinodi v Rimu 24. februarja leta 1075. Po sprejetju tega zakona so se poročeni duhovniki morali ločiti od svojih žena, sicer so jih izobčili iz Cerkve. Ideje o ukinitvi celibata so bile po II. vatikanskem koncilu predmet živahnih razprav: nekateri krogi so vztrajali pri ohranitvi zakona o celibatu, drugi so se vztrajno zavzemali za odpravo celibata, tretji pa so - tako kot ponavadi - ob strani čakali, kaj se bo zgodilo. Za katoliške duhovnike je celibat se vedno obvezen.

PREBLISK

Zakonska zveza je visoka sola altruizma.

Honore de Balzac

EVROPA / NA ZAHODU DEŽEVNO

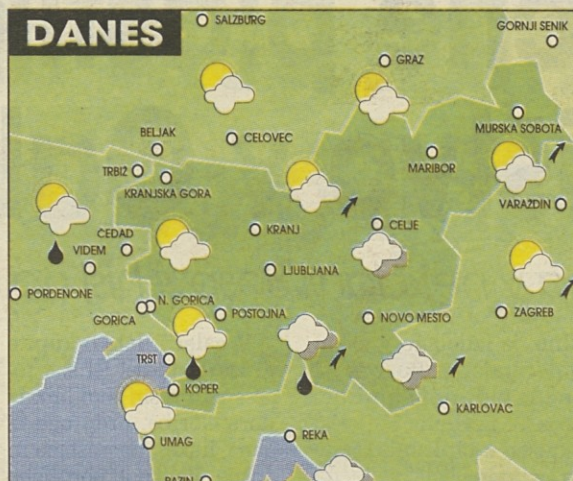
Vremenska slika:

Nad srednjo Evropo je nastalo plitvo območje nizkega zračnega pritiska. Oslabljen hladna fronta se severno od Alp pomika proti vzhodu, v višinah od zahoda priteka k nam bolj vlažen zrak.

ALPE JADRAN / POOBLAČITVE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

Slovenija: Na zahodu se bo postopno pooblačilo, drugod bo sončno. Pihal bo jugozahodni veter. Dnevne temperature bodo od 6 do 12 °C.

Sosednje pokrajine: Ob severnem Jadranu in v Italiji se bo pooblačilo, drugod bo še večinoma jasno.

V Sloveniji: Oblačno bo z rahlimi padavinami, ki bodo močnejše v zahodni Sloveniji. V nižinah bo deževalo.

Obeti: V petek delne razjasnitve. Postopno izboljšanje vremena.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	-4/7
TRST.....	4/8
CELOVEC.....	-5/5
BRNIK.....	-6/7
MARIBOR.....	-5/6
CELJE.....	-6/7
NOVO MESTO.....	-7/7
NOVA GORICA.....	-4/11
MUR. SOBOTA.....	-6/4
PORTOROŽ.....	-1/9
POSTOJNA.....	-7/9
ILIRSKA BISTRICA.....	-6/11
KOČEVJE.....	-8/6
CRNOMELJ.....	-9/7
SLOV. GRADEC.....	-7/6
BOVEC.....	-1/-
RATEČE.....	-6/7
VOGEL.....	-2/0
KREDARICA.....	-5/6
VIDEM.....	-1/9
GRADAC.....	-6/4
MONOSTER.....	-4/7
ZAGREB.....	-6/4
REKA.....	4/12

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	-16/-6
STOCKHOLM.....	-6/-5
MOSKVA.....	-15/-7
BERLIN.....	-4/2
VARSAVA.....	-2/1
LONDON.....	0/3
AMSTERDAM.....	-6/-1
BRUSELJ.....	-3/0
PARIZ.....	0/0
DUNAJ.....	-3/3
ZÜRICH.....	0/3
ZENEVA.....	4/9
RIM.....	6/13
MILAN.....	-1/9
BEOGRAD.....	-11/-1
BARCELONA.....	5/14
ISTAMBUL.....	5/10
MADRID.....	3/13
LIZBONA.....	12/17
ATENE.....	9/14
BUCAREST.....	0/6
MALTA.....	10/15
PRAGA.....	-6/3

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.52, zaslalo pa ob 17.39. Dan bo dolg 10 ur in 47 minut. Luna bo vzšla ob 14.46, zaslala pa ob 04.51.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste po Sloveniji so suhe in normalno prevozne. Promet poteka tekoče, le na mejnem prehodu Dolga vas morajo vozniki tovornih vozil za izstop iz države čakati 2 uri.

SNEŽNE RAZMERE

FURLANIJA-JK

Piancavallo	70/150 cm
Forni di Sopra	50/150 cm
Zoncolan	70/110 cm
Trbiz	30/150 cm
Nevejsko sedlo	75/260 cm
Sauris	40/60 cm

VENETO

Sappada	35/130 cm
---------	-----------

SNEŽNE RAZMERE

SLOVENIJA

Cerkno	od 85 do 90 cm
Golte	70 cm
Kanin	od 40 do 235 cm
Kobla	od 20 do 70 cm
Kope	do 100 cm
Kranjska Gora	do 50 cm
Krvavec	do 75 cm
M. Pohorje	do 135 cm
Pokljuka	od 60 do 80 cm
Rogla	od 100 do 120 cm
Soriska planina	80 cm
Vogel	175 cm

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.57 najnižje -17 cm, ob 7.38 najvišje 38 cm, ob 14.14 najnižje -54 cm, ob 20.45 najvišje 40 cm.

Jutri: ob 2.31 najnižje -26 cm, ob 8.17 najvišje 43 cm, ob 14.44 najnižje -58 cm, ob 21.10 najvišje 47 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA SE RES JE

Le dan zapora možu, ker je ubil ženo, ki ga je hotela skopiti

LONDON - Neki sodnik v Manchesteru je obsodil na dve leti zapora pogojno in po enem dnevu zapora izpustil na prostost 58-letnega Royja Greecha, ki je ubil svojo ženo, ker ga je poskusila skopiti. Roy Greech je bil obupan, ker ga je žena neprestano varala in ga žalila pred vsemi, tako da je večkrat poskusil napraviti samomor. Ko jo je pred umorom prosil, naj se odpove zmenku, je ta zgrabila nož in ga poskusila skopiti in izustila, da ju ne potrebuje. Zaslepljen od besa je Roy iztrgal ženi nož iz rok in jo ubil. »Vi ste dober človek, ki je ze dovolj pretrpel. Pojdite kar domov,« je po razsobi rekel sodnik.

S petega nadstropja padel v kolesarsko košarico in se rešil

PEKING - Neki 20-mesečni Kitajček je padel s petega nadstropja točno v kolesarsko košarico in z manjšimi podplutbami preživel strahoten padec. Hu Qiang je naslonil stolicu k oknu, tako da bi pogledal na dvorišče, a je izgubil ravnotežje.

Japonke nočejo krznenih plaščev

JOKOHAMA - S kampanjo proti krznenim plaščem so najprej začele zahodne filmske zvezde. Kim Basinger, Naomi Campbell in druge so se na plakatih in na casopisih pojavile gole z napisom »Raje gola kot v tuji kozi«. Mrzlca proti krznenim plaščem je sedaj zajela tudi Japonsko, kjer so se članice nekega ekološkega združenja kljub mrzli zimi tako fotografirale. Na transparentu je napis podoben evropskim, ko pa ga je veter nekoliko dvignil so bili gledalci razočarani; pod napisom so namreč navadne kopalke.

V Braziliji iščejo predpotopno pošast

SAO PAULO - V Amazonskem nizavju se danes začne neobčajna znanstvena odprava. Skupina biologov bo v spremstvu domačih Indijancev poskušala v pragozdu zahodnega Amazonskega nizavja odkriti bajeslovno predpotopno pošast, ki ji domačini pravijo Mapinguari. Po mnenju biologa Davida Orena, ki vodi odpravo, je ta pošast megaterij, orjaski pasavec iz pleistocena. Ta ziva okamenina je daljni sorodnik sedanjih pasavcev, lenivcev in mravličarjev. Po pričevanjih Indijancev je Mapinguari podoben medvedu, visok stiri metre, je brez zob in neznosno smrdi. Biologi so prepričani, da so pričevanja verodostojna, ker se do potankosti ujemajo. Megaterija so namreč opazila razna indijanska plemena, ki so med seboj oddaljena tudi tisoč kilometrov. Glede trditve Indijancev, da ima Mapinguari orjaska usta v višini trebuha, so biologi mnenja, da je to le posebna zleza, ki izloča neznosni obrambni smrad. Prav zato ima odprava s seboj tudi plinske maske. Znanstveniki upajo, da bodo našli kosti in sledove tega megaterija, ker slike ne bi bile zadostne dokaz, da ta pošast res obstaja.

Kraljica Elizabeta na Karibih

LONDON - Angleska kraljica Elizabeta preživlja z možem Filipom Edinburskim kratke počitnice na Karibskih otokih, kjer pa se seveda ne odpoveduje državnim dolžnostim. Fotografijo levo so posneli v Georgetownu To je njeno zadnje potovanje z jachto Britannia, ki jo bo zaradi visokih stroškov mornarica izločila iz prometa.

Evropska babica pravi, da bo umrla nasmejana

PARIZ - Jeanne Calmet je v ponedeljek praznovala 119. rojstni dan in je najstarejša zenska v Evropi. Zdravniki pravijo, da se dobro počuti, čeprav ji je vid opesal. Stevilnim obiskovalcem je dejala, da bi rada prizga-

la cigareto, pa je morala pred dvema letoma prenehati kaditi. Živela je v Arlesu, kjer se danes zivi v domu za ostarele. Njen oče je imel trafiko in Jeanne se se spominja ljudi, ki so ga obiskali: Pasteru, Sarah bernard, Marie

Curie in tudi Van Gogh, ki pa je bil »neznanoski grd in jezovit ter je smrdel po alkoholu«.

Kaj pa načrti za prihodnost? Jeanne je dobre volje in pravi, da je prepričana, da bo umrla nasmejana.

